a ¶ Scõm iuramentum. z dicebat hunc specialissimũ casum quem dicit alibi non inuenirí quod ex duobus obligantibus pl⁹ obligat scõm ꝙ primum ad quod inducit decre. ex publico per quam ptz ꝙ etiam primo vinculo de presenti prevalet scõm de futuro. nam si contraxi p verba de p ſiti cum. b. postea iuro religionem intrare hoc scõz valet: qz licitum est intrare vt ibi. Si ergo vincit vinculuz de pſiti fortius vincere dz vicu lum de futuro.

b ¶ De conuersione infidelitatis rubrica.

¶ Practicitaurotis non; curauerunt hãc materiam. z autor positovno libello illaz egredíe z trãſit ad aliã materiam sicut z glo. e. ti. c. ij. recurre igitur ad summistas: pcipue ad ho. q in summa huí⁹ ti. §. preterea. multum appetitqđ habetur exꝑſſa constitutio qđ matrimoniũ fidelium nõ consummatũ p copulaz sic dissoluitur ꝑ ingreſſum religionis. z sicut dissoluere c tur ꝑ lapſuz in infidelitatẽ lata sup eo sentẽtia huic tĩ obſtat rõ decreta. quanto. de diuortiis. ad fi.

¶ Hac materia proaggredíe verba rof. in libellis iuris ciuil'. vbi de interdictis rubr. xv. z xvij. z in vtroq; dicit quattuor necessaria que patent ex positionibus: z hoc vſq; ad verſic. item ſpe.

c ¶. §. j. differitũ. qz in isto requiritur ſpeciale mandatuz ſi per procuratorem agatur. ff. de procu. pomponius. in princ. z no. de procur. qui ad agẽdum. in glo. pe. post pzin. lib. vj. videtur etiam requiri fm quod pater impeditus ſitvt in pre. l. sed glo. ibi contra vltra predicta ſcire debes ꝙ pater interdũ agit contra filiũ qui hereditatem non adiuit: z illam patri non assignauit. z Jac. de are. ſuper. l. pe. ff. de lib. exhi. ſic formauit libellum. ¶ Coram vobis ꝛc. ago z dico talem filium meum fuiſſe beredem institutum a tali. et iuſſu meo hereditatem adiuiſſe: z ideo peto pronunciari per euz me eſſe factum heredem z ipſum compelli mihi reſtituere res hereditarias,

nomine dicti monaſterij ad id ſententialiter ꝺdemnari. extra de renuu. ex tranſmiſſa extra de cle. coniuga. quod a te. xvij. q. iiij. c. vlti. z. §. vlti. xvj. q. vj. de lapſis. z ſi es legiſta dicas et ad hoc ꝓpo. ꝺdi. finẽ cã. vel ſi cã fuit exꝑſſa dic: z ad hoc ꝓpono ꝺdi. ob. cauſam. C. de tranſac. cum ꝺnationis. z. l. ſi maior. C. de condic. ob cauſam ſi repetendi. hoc tamen diſtingue: vt. §. de regul. z tranſeũ. ad reli. ver. quod ſi minor. z. j. de ſtatu mo. ver. xliij. ¶ Si coniugata religionem ingreditur. vel ordinem ſacrum ſuſcipit. vide. §. de reſc. preſentata. §. ratione forme. ver. item ſi mulier. ¶ Quid ſi quis iurat contrahere cum aliqua z poſtea iurat ingredi religionem Clun. no. extra. eo. ex publico quod prevaleat ſecundum iuramentum.[a]

De cõuersione infideliũ.[b]

Rubrica.

Mbac materia conci. ſic. li. ¶ Jo. ꝛc. ꝓpo. cõtra bertaz ꝙ cũ olim exñs in iudaiſmo cum ea matrimonium cõtraxiſſem ac ex ea ritium filium meum ſuſcepiſſem demum ea in infidelitate relicta iudaice cecitatis errore depulſo ad xp̃m verum lumẽ per ſacri baptiſmi regenerationem peruenì. verum ipſa dicum. t. filium meum in ſua contendit poteſtate retinere: nec eum vult mihi aſſignare. licet apud me manere debeat ad fidem catholicam per me perducendũ quare peto dictum filium ex officio veſtro mihi reddi z aſſignari: z ipſam ad hoc debere cogi ꝑ veſtram ſententiam condemnari. extra. e. c. ij. ¶ Porro ſi filius tuus ab aliquo detinebitur vt videre nõ poſſis: tibi datur contra detentorem interdictum de liberis exhibendis. vnde ſic conci. li. ¶ Jo. ꝛc. ꝓpo. contra. p. qui. t. filiuz meũ in mea poteſtate conſtitutũ inuitum detinet: vñ peto eum mihi exhiberi, z ad hoc ꝓpo. interdictum de liberis exhibendis vel act. in factum ſubzo. in locum eius. ff. de liberis exhi. l. j. in princ. z §. in hoc interdictovel dic. vt. §. de maio. z obe. ver. ſi vo ꝙs. Ac. ergo ſic po. ¶ Jo. Ac. Jo. qđ. t. eſt filius meus. ff. e. l. j. in princ. ſed ſi neget dicat po. ꝙ berta eſt vxor mea. item quod ex ea natus fuit ille filius: z ſi neget dicat po. qđ ſemp habui eum vt filium: z eum vt filium nominaui. extra de ꝓba. per tuas. z qui fi. fint legi. tranſmiſſe. item quod eſt in poteſtate mea. ff. e. l. j. in princi. z. §. hoc interdictum. z. §. patrimonio. z hoc ad cautelã nam preſumitur eſſe in poteſtate. ff. de bis qui ſui vel alie. iur. ſunt. l. fi. item ꝙ illum meum filiuz detinens. item ꝙ contra eius voluntatem. ff. e. l. fi. itẽ ꝙ ſemper eum benigne tractaui. ff. e. l. j. §. ſi vero mater. z. l. deinde. §. etiam ſi. itez licet ſis mater eius tuque detines: tamen es a me ſeparata. item qđ ſemper induxiſti filio meo victricuz. C. de pa. po. nec minorem. C. vbi pu. educa. de. l. ij. Reus vo ſic. ¶ Jo. ¶ Jo. qđ. t. quem dicis filium tuũ eſt filium. item ꝙ eum emancipaſti. item ꝙ olim fuit cõtrouerſia inter me z te: z fuit iudicatum eum nõ eſſe filium tuum. item ꝙ ſum mater huius. t. ff. e. l. j. §. ſiuo mater. itez ꝙſum maritus iſtius filie tue. ff. e. l. j. in fi. z. l. immo. item ꝙ ille filius tuus vel tua filia ſpõte eſt apud me. ¶ Exhibito vero filio a detentore pater poteſt agere interdicto de liberis deducẽdis vt deducatur. parũ eſſi. pdeſſet eũ exhiberi: niſi exhibitus deduceretur: ſic ergo lib. concip. ¶ Jo. ꝛc.

d ¶ Item ſepe. aggreditur verba. rof. vbi de of. ꝺdi. rubrica. vj.

e ¶ Et pone. adeſt poſitiones facias ſic etiam remiſit rof.

f ¶ Porro. proſequitur. xvij. interdictum z continuatur ad duo qui ꝑcedunt. verſicu. proximum. z. xiij. requiruntur in eo que expoſitionib⁹ elicias.

con. de. p. qui me volentem filium meum deducere: prohibet z impedit ducere: vnde ago contra eum ne me prohibeat: et ad hoc ꝓpo. actio. in factum ſubro. in locum interdicti de libe. deducen. vel ipſum interdictum de liberis deducen. ff. de li. exhi. l. j. z. l. deinde. §. primo. z. §. hoc autem interdictum. z facies has poſitiones quas in proximo fecimus interdicto: quod eſt huius ꝓparatorium: ex eisdem cauſis competit quibus z iſtud. vt in pre. l. deinde. §. j. c
d ligionem ingreditur. vel ordinem ſacrum ſuſcipit. vide. §. de reſc. preſentata. §. ratione forme. ver. item ſi mulier. ¶ Quid ſi quis iurat contrahere cum aliqua z poſtea iurat ingredi religionem Clun. no. extra. eo. ex publico quod prevaleat ſecundum iuramentum.[a]

De cõuersione infideliũ.[b]

Rubrica.

Mbac materia conci. ſic. li. ¶ Jo. ꝛc. ꝓpo. cõtra bertaz ꝙ cũ olim exñs in iudaiſmo cum ea matrimonium cõtraxiſſem ac ex ea ritium filium meum ſuſcepiſſem demum ea in infidelitate relicta iudaice cecitatis errore depulſo ad xp̃m verum lumẽ per ſacri baptiſmi regenerationem peruenì. verum ipſa dicum. t. filium meum in ſua contendit poteſtate retinere: nec eum vult mihi aſſignare. licet apud me manere debeat ad fidem catholicam per me perducendũ quare peto dictum filium ex officio veſtro mihi reddi z aſſignari: z ipſam ad hoc debere cogi ꝑ veſtram ſententiam condemnari. extra. e. c. ij. ¶ Porro ſi filius tuus ab aliquo detinebitur vt videre nõ poſſis: tibi datur contra detentorem interdictum de liberis exhibendis. vnde ſic conci. li. ¶ Jo. ꝛc. ꝓpo. contra. p. qui. t. filiuz meũ in mea poteſtate conſtitutũ inuitum detinet: vñ peto eum mihi exhiberi, z ad hoc ꝓpo. interdictum de liberis exhibendis vel act. in factum ſubzo. in locum eius. ff. de liberis exhi. l. j. in princ. z §. in hoc interdictovel dic. vt. §. de maio. z obe. ver. ſi vo ꝙs. Ac. ergo ſic po. ¶ Jo. Ac. Jo. qđ. t. eſt filius meus. ff. e. l. j. in princ. ſed ſi neget dicat po. ꝙ berta eſt vxor mea. item quod ex ea natus fuit ille filius: z ſi neget dicat po. qđ ſemp habui eum vt filium: z eum vt filium nominaui. extra de ꝓba. per tuas. z qui fi. fint legi. tranſmiſſe. item quod eſt in poteſtate mea. ff. e. l. j. in princi. z. §. hoc interdictum. z. §. patrimonio. z hoc ad cautelã nam preſumitur eſſe in poteſtate. ff. de bis qui ſui vel alie. iur. ſunt. l. fi. item ꝙ illum meum filiuz detinens. item ꝙ contra eius voluntatem. ff. e. l. fi. itẽ ꝙ ſemper eum benigne tractaui. ff. e. l. j. §. ſi vero mater. z. l. deinde. §. etiam ſi. itez licet ſis mater eius tuque detines: tamen es a me ſeparata. item qđ ſemper induxiſti filio meo victricuz. C. de pa. po. nec minorem. C. vbi pu. educa. de. l. ij. Reus vo ſic. ¶ Jo. ¶ Jo. qđ. t. quem dicis filium tuũ eſt filium. item ꝙ eum emancipaſti. item ꝙ olim fuit cõtrouerſia inter me z te: z fuit iudicatum eum nõ eſſe filium tuum. item ꝙ ſum mater huius. t. ff. e. l. j. §. ſiuo mater. itez ꝙſum maritus iſtius filie tue. ff. e. l. j. in fi. z. l. immo. item ꝙ ille filius tuus vel tua filia ſpõte eſt apud me. ¶ Exhibito vero filio a detentore pater poteſt agere interdicto de liberis deducẽdis vt deducatur. parũ eſſi. pdeſſet eũ exhiberi: niſi exhibitus deduceretur: ſic ergo lib. concip. ¶ Jo. ꝛc.

g ¶ Absolutus. eſt ſciendum ꝙ ro. dicit. l. iij. ff. e. ſ. de liber. bo. exhi. §. pe. cõtinere duo mirãda. ſ. qõ ibi inret in litẽ z fiat litis eſtimatio cum ſit queſtio de libero homine q̃ in bonis nullius eſt. ff. ꝺ interdictis. l. j. in princ. z marime cum ler dicat ꝙ cũ habeẽ ratio de intereſſe pecuniarũ inſpiciẽ. ff. ad exhi. ſi liber homo. preterea libertas eſt res inestimabilis. ff. de bis qui de ie. vel effu. l. pe. z ſi quadr. pau. l. j. quomodo q̃ fiet hec eſtimatio ſcḋo poſito qõ id procedat ex quo conſecutus eſt actor litis eſtimationem quõ poterit iteruz agere cũ obeſt ſibi ex ceptio iur. dicẽte ꝙ litis eſtimatio rei ſuccedit. ff. de euic. l. litis z de reiuẽ. qõ ſi poſſeſſor dicit ipſe his obiectionibus reſpõdeat qui põt. ſubdit aũt dici poſſe hoc ꝓcedere ꝓpter odium nõ exhibentis z priuilegium libertatis glo. ibi non format has obiectiones dicit tñ cõtra primũ qõ eſtimat poſſe eſſe quinquaginta aureorũ vel ad arbitriſ boniviriſ quãtum in lite ſurabitur et ſubdit ꝙ exigi poſſet iuramentũ cal'. de ſcõo gl. fateatur aliud ſpãle

h neb. Rubrica.

z cõtra naturã popularium aliter non exꝑimit quare.

b ¶ De voto z voti redemptione. Rubrica.

¶ Non dat autor paſtum huic rubrice niſi de vno libello rof. ipſe tamen rof. plire tractauit materiã illã diſtingues p. v. mẽbra q̃. pſequit in hac rubrica z quattuor ſequentibus: illud ergo z ad ſummiſtas ꝓ illa recurrere aliquas tñ qõnes notas faciã quã ſpectant ad titulum. Et ſit prima venerealis. xxxviij. an filius poſſit heres inſtitui ſub conditiõe ſi vetũ teſtantis impleat quã ſcripſi. e. ti. l. ſup. ver. cõmiſit anno

Licet hec

De voto et voti redemp. 147

tum conſiſtat in deliberatione animi ſine pmiſſione ſatis ſcripſi. e. ti. litteraturam. de voto peregrinationis emiſſo p virz etiã ante cõtractũ tenet bar. in dñicali. rl. quod non implebit vir inuita vxore: z idem ibi dicit de monacho quo ad abbatem z hoc ſcripſi. e. ti. ſcripture. in glo. magna ante finem. ver. vxore aũt. item dñicalis. xxxix. quod votum de nõ iurãdo ſi excuſat debeẽ ſe purgare ſcrip. de offi. or. quia a plerigz. in fi. li. vj. itẽ dñicales. b xlj. de ꝓbyterо q̃ põe ẽpo peregrinationem vouit. vide ſuper regula is qui tractat. li. vj. q. ij.

Jcet hec materia ad forum anime ſpotius ſpectet ꝙ ad contentioſum. veruntamẽ in ea ſic li. conci. ¶ B. Co.[a] ꝛc. ꝓpo. ego t. ꝓximus agnatus. b. teſtatoris. contra p.[b] z eius heredem quod cum ipſe teſtator votuz ſe cerit ire ad ſanctum Jaco. vel vltra mare. z ꝓcepit dicto. p. vt ꝓ eo votum ipſum deberet adimplere id ipſe efficere non curauit quare peto bona ipſius

a ¶ Bal. De conuerſione infidelium.

Qualiter põt ſe defendere accuſatus de detentatione hominis vel mulieris hic per. B. in ſi.

De ſtatu monachorum et canonicorum regularium.

Rubrica.

¶ De ſtatu monachozum z canonicozum regularium. Rubrica. ¶ Roffredus. vbi. §. ſ. in libello iuris canonici cõuertit hanc rubricã ſic de monachis z canonicis regularibus z ipſoz ſtatu z ſcias ꝙ ipſe totum textum ſub rubrica de monachis in auc. col. j. hic ſummat illã dividens in nouẽ partes. Jacobus de beluiſio in ſeptẽ z vtrez bene diuerſo reſpectu: conſtat aũt ꝙ autoz queſtiones ad materiaz regularitẽ colligit z tñ aliquas etiam dominicales z venereales omiſit quas hic ſupplebo ſup rubrica: alias quãplures addã ſup nigro. Sed ante oĩa quero an ingreſſus religionis fieri debeat cum diuturna deliberatiõe z cum multoz conſilio in hoc vide qđ ſcripſi de conuer. coniug. duduz ſuper glo. iij. Item quid de nouitio qui per annum poztauit habitum an agere poſſit vt recipiatur eius profeſſio vel quod tractetur vt pfes ſus dixi. §. de regula. ſuper ver. vlti. Mirandum videtur ꝙ autoz primam dominicalem omiſit que fuit de vxorato ducto ad patibulum ꝑpter crimẽ cui iudex pepercit ſi religionẽ intraret quã ſi exiret decapitaretur poſt tempus vxoz eum repetit: queritur an ſit reddendus z an redditus ſit decapitandus. Solutio fuit ꝙ reddendus eſt. xxvij. qõ. ij. agathoſa. nec decapitandus eſt: cum non ſponte exierit. vij. q. j. ſcias. z c. mutationes. ſi tñ penam de facto timet exceptionem habet cõtra cõiugem. extra de reſt. ſpo. litteras. ad finem. z. c. ex tranſmiſſa. ¶ Miſa eſt etiam. lxxx. q. de ſponſo opprimente ſponſam ne profiteri poſſit quam vide plene ſuper regula. que contra ius. lib. vj. ¶ Item venerealis. lxix. an nouitius habeat fructus beneficij quam vide de reg. beneficium. lib. vj. in z ſuper vltimo glo. ¶ Omiſſe etiam ſunt queſtiones Jo. de deo. z quidem merito quas ſic intricat ꝙ vir reducuntur ad pũcum. xxvij. z. xxij. primi libzi: quas per te videas. ¶ Ponit etiã alias ꝓlixam vel clariozem. li. ij. q. v. quam ſcripſi de regula. conſtitutionez in fi. lib. vj. Eſt z alia. e. lib. xiij. quam vide. j. ſuper ver. lix. ¶ Itez alia que fuerunt ipſius teſtatoris ab eo. vt ab indigno per vos auferri et mihi applicari parato votum teſtatoris adimplere. extra de voto licet. xj. q. prima.

c filueſter[c].

ad titulum pti nens: cũ eccliа vendicar titulũ in conuerſum: z vroz illum in viruz z eſt. vj. li. iij. Dic ꝙ ſiverꝫ agit codẽ in repoſſeſſorio vl petitorio q̃ me lius probabit obtinebit: ſi alter petitorio z alter poſſeſſorio preferẽ agens poſſeſſorio cuius diffinitione facta agens petitorio audiẽ hec vera niſi partes aliter conſenſerint. ptz hoc de reſti. ſpo. in litteris. z. c. ex tranſmiſſa. de ꝓba. ex litteris. z. c. lz cauſam. Ex quo tamen iſti nõ agunt inter ſe: ſed ambo inter virum indiſtincte videẽ petitorio iuriſq; ꝓcedere. z facit quod no. in pre. decre. licet in glo. bene tñ z de teſt. in noſtra. ante finem ꝓime glo. Eſt z alia ipſius. e. lib. vj. de decem virginibus que intrauerunt monaſterium inſtitutum ſolum ad recipiẽdas meretrices quam ſcripſi hoc. eo. titu. periculoſo. lib. vj. ſuper gl. hoc ſpeciale. ¶ An ſimplex religioſus poſſit eſſe arbiter vel arbitrator: vide. §. de arbi. §. ſi. ver. ſed quid de ſimplici. ¶ An poſſit dari delegatus vide §. ti. j. §. fi. ver. nunquid ergo monacho. ¶ An coadiutor. dixi de cleri. egro. c. fi. ver. iij. ¶ An executor teſtamentorum eſt expeditum. de teſta. c. ij. lib. vj. z eo. tit. c. j. in cle. ¶ An matrimonium contrahere poſſit de diſpenſatione papali vide ſuper regula. ſemel deo. lib. vj. ¶ An re maneat monachus renuncians abbatie ſcripſi hoc eo. ti. cum ad monaſterium. in fi. ſuper ver. regulam. ¶ An minor religionem profeſſus reſtitutionem petere poſſit vide. §. de reſti. in integ. §. qualiter. ver. ſed nũ quid minor. z quod ſcripſi de reg. cum iure. ſuperfl. ſecunde glo. Specialiter ad titulum in quo ſumus. facit queſtio fratris vberti ſuper licentia ingrediendi monaſterium monialium quam vide ſuper regula generali. lib. vj. Item eſt z alia ipſius queſtio de ſtatuto abbatis z cõuentus iurato ſuper ſoluendo cuiq; monacho annuatim certam ſummam ꝑ veſtimentis quã vide ſuper regula non eſt obligatoꝛium. li. vj. ¶ An annus ꝓbationis reſeruetur monaſterio cum legatus q̃ hoc poteſt autoritate apoſtolica mandat aliquem ibi recipi in monachum hanc vide ſuper regula indultum. lib. vj. ¶ An prelato exẽpto nõ epiſcopo tranſire volenti ad religionem vel profiteri ſtrictiozem ſufficiat petiſſe licentiam licet non obtineat vide ſuper regula cum ſtat per euz lib. vj. Pyleus. q. liz. tractat de monacho putatiuo ac acquirat monaſterio. z vocat putatiuum vere monachum alterius monaſterij qui recepтus fuit ignoranter in alio. diſtinguit an fuerit miniſter. vel adminiſtrator: in ſecundo vel non: z ſi non diſtinguit vnde acquiſierit an ex re ſecundi monaſterij an ex operis: an ex vtroꝫ. Jn primo caſu totũ erit ſecundi monaſterij. alleg. in auc. de ec. tit. colla. iz. §. interdicimus. ff. de annu. leg. l. annua. z idem putat ſi ex re z operis acquiſiuit: inducit. C. de rei vendi. l. j. z. l. ſi vt ꝓponis. C. arbi. tu. l. iij. ſecus ſi ex operis tantum. allegat. ff. de vſu. z habi. l. per ſeruum. Dominus meus in legibus diſputauit qõnem q̃ incipit quidã pater de illo qui inſtituit pauperes hẽdes quos fideicõmiſſarij noiarent: poſtea ingreſſus eſt monaſterium z cui obtulit ſe z ſua queritur cuius ſint bona ſi moꝛtur: ſoluit qõ ſi ꝓfeſſio iure aliquo non tenuiſſet z fic nec bonoꝛ oblatio ſimul facta valet teſtũ z veniunt pauperes. tñ in hoc declarat qõ ſi bonoꝛ oblatio facta fuiſſet ex interuallo ante poſſeſſionem tunc dato qõ ꝓfeſſio non teneuiſſet non deberẽtur bona pauperibus quoꝛ oblatio tenuiſſet facta monaſterio. vt no. in auc. ingreſſi. z ſic apud pauperes remaneret vanũ nomen heredis. Si vero profeſſio tenuit ſoluit fm vtrãqz opi. de nota tis in aute. ſi qua. z. j. quinquageſimo. vt ſi dicamus teſtũ ruptum pla num eſt ꝙ bona ſint monaſterij nec pauperes ſunt heredes nominevel effectu. nec obſtat. §. ſed hoc preſenti vbi oꝛ ꝙ monaſterium habeẽ loco filij ad excludendos illos qui pie capiunt qz non loquitur in cãu noſtro cum loquamur de teſtõ ingreſſi: ſed ibi de teſtõ illius qui ſubſtituerat in caſum non exiſtentium liberoꝛ. vnde ſub ſtitutus non poteſt ingrediendo rumpere alterius teſtamentum. non ob. in auten. de mona. §. illud. qui permittit. ingredienteẽ teſtari quomodo vult ſupple non tamen inofficioſe. C. de inoffi. teſta. ſi quando. nec obſtat huic opinioni ſi dicas teſtamentum confirmari per ingreſſum quaſi per moꝛtem qz ingrediens non per omnia habetur ꝓ moꝛtuo. vt no. in auc. ſi qua. nec ſufficit moꝛs ciuilis. ſuper quo vide quod ſcripſi de conuer. coniu. cum ſis. Tranſit ad opinionem contrariam quod non rumpatur teſtamentum per ingreſſum quam dicit tutiozem per dictum. §. illud dicit quod teſtamentum z inſtitutio valuit: nec ſunt rupta per ingreſſuz: ita quod pauperes ſunt heredes: qz tamen bona in monaſterium ſunt tranſlata: videtur apud pauperes remanere vanum nomen heredis. C. de inoffi. dona. l. precibus. Et quia ſponte in monaſterium alienando peni

tere videtur eius quod pauperibus reliquerat.ff.de admi.l.rem legatã z videtur pauperes elegisse z mandatum fideicõmissariozum revocasse.dicit tñ ꝙ forte apud pauperes heredes residebũt ea iura defuncti quoz dies cessit post mortem.C.vt act.ab heredi.z contra here.inci.l. vna de alia ipsius qõne dicam sup ver.xv.Disputata fuit hec questio per dñm Thomã formalignã a que incipit paterfami. centuꝝ qui tenuit qõ si pater reliq̃t filie centumsi.number et z quinq̃ginta si religionẽ intraret ipa ingrediens religionem dz habere centum ꝓ bat:qz cõstat,si liam optionem habere de cẽtũ vel quinquagi ta habendisti cõditionatam in casum nubẽdi vel ꝓfitendi nõ põt ergo negari q̃n habeat optionem. alle gat.ff.de here.instl.si q̃s sempronius.de condi.z demon.l.nunq̃.Subdit quod dato qõ remittatur conditio per id qõ tollitur conditionatũ ff.de condi.instl.l.q̃ sub conditione.§.quotiens.z de condi.z demon. l.hec scriptura.z maxime cum cõditionum remissio fiat fauore filie dicit esse legem expressam.ff.de lega.j.l.plane.§.fi.item vt dicit conditio si non nupserit hodie est remissa.C.de indicta vidu.auf.cui relictuꝫ sic etiam est remissa conditio si nupserit volenti intrare monasterium et debetur relictum z sic est intelligendus.§.sed hoc presenti in auten.de san.epi.Item si mulieri relicta sunt centum si nupserit.z.cc.si nõ nupserit etiam nubendo consequitur ducenta ex vi primi relicti conditione vt turpi reipublice contraria remissa non tñ habebit vtrũq;.ff.de condi.z demon.titie si non nupserit sic z ista de qua queritur remissa conditione diuine legi contraria per predictuꝫ.§.sed hoc presenti religionem intrando ex vi primi relicti habebit centum alia quinquagita nõ vt in predicta lege titie.ad qõ etiaꝫ inducit.ff.de condi.z demon.l. iul. z tu dic predicta eo fortius ꝓcedere qñ centum non excedunt legitimã ꝓfitentis. ¶ Scire debes ꝙ Ricar.malum.in questiõe que incipit habet consuetudo tenuerat primus idem q̃rendo sit pater filijs instituꝫ tis heredibus filiam infantem instituit in sexcentis si nupserit:z si religionem intraverit solum in trecentis. Tuto: datus a patre puelle adita hereditate ꝓ filijs petit ab eis qõ debetur:puelle heredes dicũt se non teneri donec alterum predictoꝝ euenerit querebat quid iuris z q̃ quantitas ex predictis peti possit.ponebat tñ fere in tota italia ꝓ consuetudines vel statuta filias non succedere cum fratribus tñ tenentur illas dotare si nubere velint si noluerint debent illis prouidere dignitate z facultatibus ponderatis ad partem qõ heredes non teneantur inducit conditionem relicti in vtroq; membroꝝ:z sic illud peti non põt nisi cum exiterit conditio.ff.de condi.z demon.l.demonstratio.§.ac si conditionaliter.z.l.qui,heredi.§.j.z plene no.super rubrica.et in decre.verum de condi appo.z cum copiose ad hanc partem z demum ad contrariam allegasset soluit ꝓ tutore in terminis questionis quib? de filia loquimur que demum portionez hz in bonis patris ad ꝑtem triẽ tis vel semissis ꝑm numerum filiozum.C.de inoffi.test.auf. nouissima. z in huius nomine insta.qz qñq; vocatur legitima.C.de inoffici.testa. omnimodo qñq; debita pars.codẽ ti.l.sancimus.qñq; simplr debitũ in auf.de trien.z fe.§.j.qñq; debitum bonoꝝ subdidium.C. de inoffi. dona.l.totas.qñq; debitum iure nature.in auf.de trien.z se.hoc nos. ibi nã in primo zc.vt sicut alimentatio filij a patre viuente dependet: sic z ipso mortuo alatur.z ꝑpter id iure illo nature certa portio debeatur in auf.de trien.z semis.in.§.predicto.ad fi.z.§.prohibem? aũt ibi. si vult filiozum zc.huic aũt portioni nullum grauamen,dilatio modus vel mora potest apponi.C.de inof.test.qñ in ꝓtoribus.z.l.scimus. et ius istud sic naturale in totum tolli non potest lege vel consuetudine: vel statuto.instl.de iure natura.gen.z ci.§.fi.z.ff.de pactis. ius agnationis.de regu.iur.l.iura sanguinis.z de lib.agno.fi quis a liberis.§. j.per predicta tñ potest minui z distingui.vt in proposito quo ad feminas:z de hoc satis dixi z remisi.§.de succes.ab intest.super rubrica.aũ finem.ver.Sed reducitur in questionem:dos ergo vel ꝓmissio q̃ filie debetur statuto vel consuetudine est sua legitima:z sicut fratres ꝑ se recipiunt vt pars talis sit legitima sororioꝝ vt plus petere non possit sic admittant qõ habeat ius legitime quo peto ad oẽ grauamen vel mo-

ram tollendã facit.ff.de iureiurã.si duo.§.si quis.C.si omissa cã testi.l. ij.per q̃ concludit soluendo ꝓ tutore quod statim petere possit partez infantis si aũt nõ fuisset filia vel talis cui cõpeteret legitima tenet cõ trarium ꝙ in euentum conditionum expressarum peteret z non prius z sic breuiter soluit z concordat in contrariũ allegata:in scõa vo qõne tur.nã monachus ꝓ mortuo reputatur.C.de epi. z cleri.deo nobis.circa ꝓin.ij.q.vij.placuit.item si milis est seruo.vt.liij.distin.multos.cum nec bona habeat.vt.C.de sacrosan.ecc.auf.ingressi.xix.q.vlt. si qua in auf.de monachis.§.illud. collat.j. si ergo est seruus non potest esse in iudicio.ã.de reo. versi. item seruus.sed ipsi respondent ꝙ non veniet ipse ad iudicium:sed abbas vel syndicus vt in pre. auf. causa.ibi fiue per abbatẽ fiue per alios zc.vt in auf. col.ix.de sanctis.epi.§.monachis.auf.liceat siue ꝑ se siue per ꝓcu.monasterij causas agere zc.vl ꝓpotest sic conci.li.ZJB.Co.zc.con.de.b.syndico seu yconomo talis monasterij a quo peto.x. ex contractu venditionis celebrate inter me z.p. monachum dicti monasterij.hoc probatur in auf.colla. vj. apõ quos opor.mo.causas di.§.preterea ibi.siue per responsales siue per alios.z argu.C.de episco.z cleri. omnes qui vbicunq;.§.hoc nihilominus. aliꝫo sic conci.ZJB.Coram zc.con.de tali monasterio ex persona talis monachi cui anteq̃ intraret ipm monasterium vendidi talem librum z tradidi ꝓ precio.x.lib.tur.quas nondum mihi soluit.C.de episc. de san.episco.z virginem intelligas que virum non habuit.vt no.ff.de condi.z demon.l.cum tale.§.meuie.ad fin.j.glos.Et dixit vtriq; in hoc sibi vel filijs blãdiuntur parẽtes qui talia legata vel relicta faciunt filiabus plus videlicet nubentibus q̃ ꝓfitentibus. subdebat tñ ipse Ricar.ꝙ tuto: poterat contẽtus esse trecentis per.l.si fundus. als si titio fundus.ff.de vsufructu lega.in tutore non placet hoc dictũ. z lex illa loquitur in legatario nisi diceres ꝙ fratres alleviare velit et possit vsq; quo puella alterum elegerit quare in hoc dubio ꝓ nunc debeatur minimum per regulam in obscuris.libro sexto.z ibi concoz. Procedit vltra Ricar.z querit de quo interim alimentabitur puella quod est querere an vltra illa sexcenta habeat alimenta a fratribus:z respondet ꝙ non sed alimentabitur de suo.ff.vbi pu. edu. debe.l. ins alimentozum.§.fi.quod verum est.si quid habet quod sibi ad alimenta sufficiãt ff.de inoffi.testamen.si instituta.§.penultimo.als alim entabitur ab eo ad quem de iure pertinet scilicet ab absentibus ꝓmo.de liber.agno.l.si quis a liberis.§.j.his deficientibus vel non sufficientibus.etiam a fratribus.vt dicta.l.not.z in.l.quod filium.ff.vbi pupilli educari debeant.z.C. de alen.lib.l.prima. Resumendo quod est supra de conditione si non nupserit. ¶ Est sciendum quosdam distingue re an contractus matrimonij ex conditione per testatoꝛez apposita sic legatum extinguat acsi relictuꝫ non esset:et tunc habeatur ꝓ non apposita tanquam repugnans bono reipublice.z debeatur legatum matrimonio contracto.ff.de conditio.et demonstratio.l.sed si hec specialiter.§.finali.et duabus legibus sequentibus.z.l.cum tale.§.meuie.et l.mulieri z titio.an vero nõ extinguat legatum sed mensuret donationem ipsius vt in legato annuo donec nubat:quia tunc matrimonio cõtracto ꝓ futuro tempoꝛe finita erit illius prestatio.ff.de annu.legat. l.legatum est.ita impugnatur hoc dupliciter.primo per.l.titio vsusfructus.§.finali.vbi dicitur ex ꝓuilegio libertatis habende finiri legatum.secundo quia distinctio predicta solum est inter legatum vnicum et annuum sub tali conditione relictum:z hoc reꝓbatur in.l.fina.C. de indi.vidui.z vide quod dicam infra qui filij sint legitimi.§.j. super ver.quid si dixit.

ADDE an religiosus possit esse arbiter. Petr.de anchara.consilio vltimo.z an possit executoꝛ eundem consil.cciij.Paulus de castr.consil.clxviij.z an possit dari delegatus Cal.consi.ij.z.vj.de officio deleg. et an renuncians abbatie in monasterio remaneat monachus. Federi.consi.xviij.et an petens restitutionez conuersi:z religiosi possit obtinere sola quasi possessione ꝓbata z an abb. illum possidens possit opponere de ꝓprietate.vide Federi.consil.cclxxxiij.z an religioso volenti tranſire de vna religione ad aliam sufficiat petere licentiam licet non obtinuerit.vide Ro.consi.cccxlj.z an quod acquirit monach? vagabundus vel neglectus acquirat monasterio primo vel secundo.vi de Petr.de anchara.consil.ccciij.z.cccclxxv.z an per ingressum monasterij rumpatur testamentum Ro.quod sic consil.cxxxvij.z an mulier cui relicta sunt centum si nuberet z quinquaginta si monasterium intrare debeat habere centum si monasterium ingreditur.vide Barto. consi.incipiente domina nuta.et an relictum filie ꝓ dote temporali vel spirituali statim peti possit vltra no.per doc.in dicto.§.titio.vide per. de ancha.consi.cxxxij.

a ¶ Aliter sic conci.ZJB.fm rof.vbi de officio abbatis. z cler.

a ¶ In ꝓsentia.vbi scripsi super verbo restituꝫ vbi ptz nõ placere inn. qõ monasterium sit heres:sed dicunt bona ingressi monasterio trãslata ꝓuenietꝫ: ergoꝛ cõueniet reali sicut dñs vel singularis possessoꝛ pl? q: etiã in noie successoris variant glo.nã in corꝑore de monachis.§.si quis aũt.glo.ij.ad finẽ dicit monasterium nõ ꝓueniri tanq̃ successoꝛe sed rõ possessionis ꝓueniet rei ven. vel hypothec.vel alia q̃ rõne possessionis det. et ibi 4 subdit psonalibus actionib? monachũ cõuenire 5 niri:sed in auf. si qua.C. de sa. san.ec.in fin. ij. glo.dicit monasteriuꝫ iure succedere 6 sionibus illius quasi semi mortui ꝓueniri.itez alibi glo.distinguit an oĩa sua bona dederit monasterio an res singulares fic arguit.ff.de pecu.le. si pecunio.j.Rñ.invlt. gl.dicit tñ Ja. de bel.qõ dy.reꝓbat illud di a ctuꝫ in.l.stich?. 7 hoc.e.tit. Ego habeo sup.l.pe b culium.e.ti.sup fi.j.gl. dicit esse ibi ꝙ monasterium habet loco heredis et vniuersalis.successoris: cũ nõ appareat alius vniuersalis.facit.C.de hered. instl.l. quotiẽs ff.e.l.j.§.fi et fũdo ꝑt dicunt 8 doctoꝛes.z Jacobus si fateamur monachũ esse obligatum z viuente ergo nec successoꝛez hz nec herede. de hoc per euz satis in ꝓinci. auf.de monac. in.iij.z.iiij.q.sed cẽde partis cy. aliquid de hoc in auf.si qua in pe.q.

ADDE abb. consi.cij.in fin. ij.lib.

b ¶ Possessiones.de hac.q.z 9 seq.vide qõno. c de reli. dotis.c. vno.lib.vj.i gl. veterem. et qõ scripsi in pred. decre.an ꝓsentia.super ver.minoꝛ annis.ver.quid si quis.z de hoc vide per cy. C. de episco.z cle.deo nobis.in fi.de fratribus minoꝛibus.dic vt in constit. nico.de verbo.significi.exijt.§.ad hoc quia.lib.vj.z in cle.de verb. signi. exiui.§.cupientes.

ADDE ro.cõsi.cclxviij.z ibi quid si frater minoꝛ abiecerit habitus.

c ¶ Ad monasteriuꝫ.de his q̃rit q̃ de castrẽsibus vel ꝓfectitijs nõ erat dubium:prima eiꝰ administrat vt pater fa.ff.ad macedo.l.j.§.fi.scõa remanet penes patrem.instl.ꝙ quas personas nobis acq̃.§.j.de his vo vide.§.de actione.§.j.ver.Item cum agit.

d ¶ Ad aliud.quõ hoc faciendum non est sine magna necessitate vl vtilitatis cã pulchra scripsi de regul.lz super. ver.vocatus. mace.sed si pater.§.j.super hoc dicit mar.de sano.z aliꝰ quod ꝓprietas transit in monasterium saluatã falcidia patri:z saluo vsufru.arg.ff.de acquir.re. do.quedam.ff.de fun.do.l.j.ff.de le.ber.de emãcipa. ff.de adop.cum in adop.respon.j.ibi talez z cetera.

10 ¶ Sexto queritur quid si transit de vno monasterio ad aliudd.dic ꝙ primo quesita remanẽt ꝓpri. postea vero quesita vel querenda remanẽt secundo.vt in auf.col.ij.de mona.§.si vero.C.de adop.cũ in adoptiuis.§.si vero.ff.de vsufruc.accres. quia.et xviij.q.j.c.j.ver.pri.z xviij.z si nõ habetvnde vi e uat:ẽt in secũdo ne sit et onerosus habebit scõm vsufru.bonoꝛum que primum monasterium habuit ꝓ 11 prietate illi remanẽtevt.xvj.q.vj.de lapsis. ¶ Septimo queritur quid si lata est sententia ꝙ ingressus alicuius non tenet nulla de bonis habita mentione a qua non est appellatum nunquid sententia super persona lata sufficiet ad reuocanda bona.dicunt quidam quod sic arg.C.si pen.app.l. iij.§. fin. C.si reus vel accu.moz.fu.l.fi.ff.de lib.agno.l.j.§.fi. z.l.sequen.de statu ho.ingenuus.ff.de penis depoꝛtatoꝛum.ff.de le.j.si seruus plurium. super hoc dic ꝓut no.extra de cleri.coniu.quod a te.j.ver.illij. 12 ¶ Octauo queritur quid si hereditas de nouo cõfertur monacho quam non vult adire:dic quod nõ acquirit monasterio nisi saltem coactus adeat.arg. C.de heredi.instl.cum ꝓponas.C.de iure.delib.l. pe.C.de epi.z cle.l.fi.§.fi vero.quod etiam facit i cõ e trarium. ¶ Nono queritur nunquid ergo lz mo 13 nacho paternam hereditatem in ꝓiudicium monasterij repudiare dixit ala.quod non.ar.C.de bo 14 nis q̃ liber.l.fi. ¶ Decimo queritur:sed an mortuo filio monacho monasterium succedet patri ab intestato.dicunt quidam ꝙ sic:quia monasteriũ q̃si legitimus heres filij censetur.vt in versic.xv.alij ꝛ. 15 ¶ Undecimo queritur quid igitur si filius regis vel ducis vel marchionis vel comitis fit monach?: z pater moꝛitur fine aliquo herede nunquid regnũ vel ducatus monasterio acquiretur:dixit alla.ꝙ sic si iure ordinario deferantur.hoc tñ de facto non fer 16 natur vt dicit. ¶ Duodecimo queritur an in ingressu patris vel filij perdatur patria potestas.dicit mar.de sano.ꝙ sic.arg.instl.quibus mo.ius pa. po. so.§.cum autem.z.C.de episco.z cleri.autẽ.veruz z auf.sed dignitas.nam ingressus ꝓ moꝛtuo habetur.item cum ipse sit in alterius.s.abbatis potestate.vt.j.ver.lvj.alium in sua potestate hre non dz.ff. de adul.sic euenier.instl.de excu.tu.s.Romanos.extra de eta.z quali.indeoꝛum.itez monachat? liberat a curia.C.eo.ti.sed neq; de hoc.ff.de minoꝛ.si ex causa.§.nam si minoꝛ.Alij dicunt ꝙ ingressus retinet filios in potestate.nam transire in monasterium nõ est subire potestatem de qua loquitur per.l.sic euenier.sed potestas illa est talis qualis est illa quã habet ciuitas in ciue:sicut enim ciuis bonoñ.est sub potestate seu rectoꝛe bonoñ.z sic ingressus dicitur sub potestate abbatis.namverbo potestatis plura continentur.vt.ff.de verbo.signi.verbo potestatis. Tu dic ꝓut not.fm papam z alios in pre. c.indeꝛ f coꝛum.z vide.j.ver.xxxv.z.§.de actoꝛe.ver.sed cuz clericoꝛum z melius de tutoꝛe.§.si autem.ver.sed q̃ g ritur§. ¶ xiij.queritur:lz quid si ingressus exijt 17 de licentia forte domini pape nunquid resumit ius patrie potestatis posito quod finitum sit.z videtur quod non.ar.in auf.de dig.§.generaliter.z.xvij.q. vlti.quicunq; vult.ad hoc etiam facit disputatio illius questionis vtrum resuscitatus recuperet bona h z iura que no.xxxij.q.vij.licite§.item actio semel extur monasterio. Hen.Ferrand.

f ¶ Indeco:um.vbi vide in z super.j.glo.

g ¶ Ver.sed q̃ritur de hoc Jac.de bel.in auf.de mona.in.xiij.q.

h ¶ Licet.de qua plene scripsi de frigi.et malefi.fraternitatis.super versicu.miraculum.

a ¶Cum liberis hoc scripsi post Inno.ꝛ Hy.in decre.in pncia ad fi.super ūb.heredē vbi etiā scripsi q̄d si substō facta sit si decedat sine liberis ex ipo descendentibus an mon̄.p talibus habeaꝫ ſ plenius scripsi de testa. Raynaldus.in pcin.sup glo.videſ aūt etiam.

b ¶In pncia vbi no.q̄ sequīt in vlti.glo.sup qua tractatas inueniesꝫ has q̄nes q̄d si institutus nō ingreditur.sed monaſte. heredem instituit. quidſi substitutio sitfacta sub ꝯditione si substitutus mon̄. non ingredit. itē quid si substitutus morīt ante pfessionē vel ingredit in fraudē substituti. item quid si ꝯditionē talem apponens loquīt de seipso donando vl legando.s.q̄si a decederet sine b liberis ꝛc.q:visum fuit domino meo in q̄ne que incipit que dā dña q̄ non sit locus aut ētur ce ,que loquīt cuꝫ alius est cō ditionē apponens ab illo in cuius pſonam apponīt.ꝛ mouetur hac rōne quia loquēs ō seipso de filijs naturalibus in c tellexiſſe videt ꝛ eius voluntas tenaciter est seruanda.vt.ff.de adimen.le.l.iij. §.conditio. itē qō monaſteriū habeaꝫ loco filij est inductū ō rigorem ꝛ contra pptiam significationē vocabuli quadam pia speciali ratione non ergo debet excedere suum casum.ff.de lega.qō non rōne. ob hoc dicimus impropietates excusandas ꝛ ad ꝙsequentiā non trahendas de reg.iur.que a iure.li.vj.ꝛ no.de verb.signi.propterea in fin.gl.facit bñ de regula .constitutionē.j. Rñi.lib.vj.cum concor.quas ibi additi ad finem.iiij.glo.de veris ergo filijs ꝛ heredibus intelligaſ sermo loquētis de seipso.facit.ff.de condi.ꝛ demonstra.l.fideicommissa.ꝛ de lega. ij.si ita quis.§.si is cui.ad solutionem aūt questionis sue de fratre qui ōia sua bona sororī donauerat si fine herede decederet qō pro filijs sumitur hoc casu.ff.de vulg.ꝛ pupilla. i.ex facto.§.si.cum concor. qui frater ingressus est religionem ꝛ in illa pfessus dicebat qō si donatio fratris fuisset causa mortis indubitatum esset illam reuocaram etiam ex tacita donatione bonorum facta in mona.arg.§.de dona. inter virum ꝛ vxo.si sponsus.§.si maritus.ꝛ §.quosdam.ꝛ sic nil petere poterit donataria vel eius heres.si vero donatio fuit inter viuos quod potius putabat propter terminos questionis quos propter breuitatem omi si videtur qō defecerit conditio si decesserit fine herede cum monaſterium habeatur loco filij ꝛ heredis:vt in aut.nisi ad treb.ꝛ sic idem;concludituꝛ qō.§.contra sororem.posito autem qō conditio non esset defectiua.vt.§.dixi vt illa aut.non extendat suos terminos tunc dicit vi uo donatore nil peti posse cuꝫ expectanda sit mors naturalis.C.de dona.inter vi.ꝛ vxo.l.res.morte vero donatoris secuta donataria vel ipsius heres ageret ō mona.qō tñ poterit retinere quartaꝫ.nā cū ingres ſus etiam filijs non possit oīa donare quin ptem retineat que monaſterio cōperit vt in aut.si qua mulier multo magis sorori vel extraneo dare non poterit secundum eum. ADDE an monaſterium habeaꝫ loco filij Bar.consilio.j.ang.pſi.cxxxiij.ꝛ pſi.lxxx.

c ¶Qui bona non sequīt sic peccat non pſitendo vt deliberauit vt ibi ergo est profesſus.

d ¶Scōm papam vbi scripsi in glo.per hoc aūt gof.dicit id qō sequīt in summa de regula.post pcin. ADDE cal.pſi.v.de regula.

e ¶Ea noscitur queritur de abbate ad quem vel solum vel cū cōuentu spectabat recepcio monachorū qui iurauit cuidam prelato in eū vel monaſteriū nullaꝫ iurisditionem habenti nō recipere aliquem in monachū ſine ipsius pcti consensu monaſteriuꝫ respectu ꝓuētuū hꝫ magnū defectū monachoꝝ episcopus precepit monachos crearīqueritur an sine periculo periurīj abbatis id possit sine illius plati ꝙsensu ad negatiuā inducīt decre. venerabilez.de ele.v. tdē etiaꝫ vbi etiā remeriū iuramentū violare non lꝫ sine supioris licentia.item omne iuramentuꝫ seruandum qō nōvigit oīspē diū salutis eternē de iureur.si vero.itē cū electio erat cōis sibi ꝛ conuēctui hꝫ conuentui pōiudicare nō potuerit.tenuit tamen obligatio quo ad ipm. ff. de serui.ru.pre. per fundus.in fi. in pium induſi fiat profes.in manibus alicuius monachi recipiē tis sine mandato ꝛ licentia abbatis: dicunt q̄dam qō non valet vt no.in summa.D.O.in titu.qui cleri.vel vo.§.si quis vouens.versicu. si renunciauerit ꝛ sequen.nec bona talis sunt translata.nā ille nō potuit etiam monaſterium obligare profitenti: nec pfessum per consequens monaſterio cum sit quasi matrimonium spirituale.argu.ff.nau.cau.fta.l.j.§.nautam.ff.communia prędi.l.j.ff.de iureiuran.tuto:.§. prodigus.ff.de reg.iur.cū principale.extra de reg. ꝛ transl.ad reli.ad apostolice.ꝛ.c.porrectum. vbi de hoc secundum papam.b ¶Bof.dixit q̄ profeſsio fieri potest in manu pnate persone.vt.xx.q.j.vidua.extra qui cle.vel vo.veniens.ꝛ.c.insinuante.sed pius dictum intelligi potest quo ad translationem bonorum.dictum vero Boffre.de obligatione quo ad deum.vt in pce.c.qui bona extra qui cleri.vel vo.

f ¶Ext se.ad id de pn.cū olim. ij. ver. ꝓterea b supplenda est xxxiij.q. q̄desicit ꝛ vt hic cōtinetur ꝓxime xxiij. queritur si pendente cōditione qua aliquid debeſ monacho ipse fiat eps ꝛ post eueniat cōditio an debeaꝫ monaſ. an eccle. ADDE vt p fede.pſi.xx.

a ¶Et se.ad id de pn. cū olim. ij. ver. ꝓterea b supplenda est xxxiij.q. q̄desicit ꝛ vt hic cōtinetur ꝓxime xxiij. queritur si pendente cōditione qua aliquid debeſ monacho ipse fiat eps ꝛ post eueniat cōditio an debeaꝫ monaſ. an eccle. ADDE vt p fede.pſi.xx.

b ¶.§.nouarus. vide de here.vt officiū.§. ad cōscribēdas ꝛ qō ibi not.i prima glo.vbi allegaſ extrauagās bonifacij de offic. oꝛ.debēt ꝛ mentes leguꝫ infra allegataruꝫ ibi vide in suffragio.

c ¶.§. q̄ obligatus ver.quid de c illo ꝛ seq.

d ¶De questiones. ista sex ꝛ pcedēs ꝛ quo ad vltimū dicit monaſteriū teneri de eo quod ad ipm puenit.

e ¶Ō non. et hoc teneas per decre.si annum de iudic.lib.vj. in princi. ADDE vt p cal.e.ti.pſi.v.

f ¶Ext se.ad id de pn. cū olim. ij. ver. ꝓterea b supplenda est xxxiij.q. q̄desicit ꝛ vt hic cōtinetur ꝓxime xxiij. queritur si pendente cōditione qua aliquid debeſ monacho ipse fiat eps ꝛ post eueniat cōditio an debeaꝫ monaſ. an eccle. ADDE vt p fede.pſi.xx.

g ¶Et.c.sicut nobis. vide quod ibi not.j. glo. ꝛ quod super ea scripsi post ho.

h ¶Ex transmissa.ibi soluitur in glo.ij.ꝛ vide qō sup ea scripsi.sequēs capitulum ibi soluitur in.iij.glo.

tur:de hoc

tur de hoc in summa.d.m.in titu.de regular.§.tqua
29 liter.ꝓpe pcin. ¶Exiij.q̄ritur q̄d si monachus vel frater sit episcopus:ꝛ postmoduꝫ aduenit sibi bereditas vel alia aduēticia lucra.ꝛ videtur qō nō acquirit suo ordini.qz nō posſideturꝫ ab illo:nec in illo est.arg.ff.de ac.pos.l.j.§.per seruū.xvj.q.j.c.ij. et.iij. item fibijpſi non acquirit cum sit monachus ꝛ pocio renunciauit.extra de sta. mona.c.ij.ꝛ.c. cū ad monaſteriuꝫ.item episcopatui talia non acquirit.vt.C. de episcopis.ꝛ cle.aut.non liceat. Dixit mar.de fa. qō episcopus succedit in ius monaſterij.ar.ff.de ad op.arrogato.ff.de eden.quedā.§.inter ꝛ de his potest testari:vt ꝛ q̄libet episcopus ar.xix.q.vlt. si quaꝛ augēda est enim vtilitas p dignitatem.ff.de iudi. si longius.ff.de dona.si filius. Tu dic breuiter qō acq̄sita sibi dñi fuit in monaſterio vel etiā dum fuit girovagus cedit monaſterio: que vero acquirit in episcopatu extīs episcopatui cedit.vt.xvj.q.j.c.j.ꝛ.q. ij.abbates extra de of.oꝛ.quanto.§.ver.vj.ꝛ j.ver.xij.
a ꝛ seª. ¶Exiiij. queritur quid si abbas ꝛ monachi
30 expellīt aliquē profesſum sine cā nec sibi minīstrant necessaria:ꝛvideſ qō monaſteriū indignū est tenere bona que ille sibi cōtulit ar.C.de dona.que sub modo.l.j.C.de reuo.do.l.fi.extra de langui.expo.c. vnico.ff.ꝓ derelic.l.fi.sed dic qō debent euꝫ recipere: vt extra de re.ꝛ trāl.ad re.c.fi.quod si nolit recipere episcopus ponet illuꝫ in alio monaſterio:ꝛ illud habebit bona illa.arg.C.de sacrosan.ec.auf.si captiui extra de renun.c.iij.§.verſi.vij. ¶Exv.querīt q̄d si
31 monachus vel frater sit episcopus:ꝛ hꝫ equos et libros quos monaſteriū sibi donauit. aliquis tñ iniuste illos detinet.querīt qualiter illos repetet cuꝫ sit monachus:vel etiam cuius nomine. et dicit mar.de fano qō suo nomine ꝓcu.constituet.nā ꝛseruus in casibus audīt.ff.de ven.inspi.l.j.§.p.ff.de iudi. vir. potest etiam nomine episcopatus agere. quasi per hoc videatur monaſteriū illa episcopatui cōcedere
31 C.vt nepūa.l.j.C.de dona. pſes. ¶Exvj. q̄rīt q̄d si is q̄ ingreditur monaſteriū ꝓius fuit tabellio nū q̄d amodo conficere poterit instrumenta?ar.qō nō. extra ne cleri.vel mona.sicut te.et.C.de sacrosan.ecc. cle.l.antepe.q̄si hic sit humanus actus.vt.C.de epi
b sco.ꝛ cleri.placet.que est xvj.q.j.§.nouarū. dici tñ potest qō veteres rogationes complebit nō nouas assumet.ar.ff.fa.her.alienatiōes.ff.de postu.l.j. §.casum.ff.de neg.gest.nā ꝛ seruus. §.si viuo.nā ꝛ instrumenta facta ꝓ euꝫ qui est in sacris tenent.nisi fuerit prohibit? facere.§.de instru.edi.§.restat ver. sed cū dixeris. ¶Exvij.queritur quid si iurauit mihi li
33 brū scribere vel aliquod opus possetum facere.dici potest qō post ingressum illud perficere tenetur dū tamē nimis a diuinis non retrahatur quod dic vt
34 no.lj.o.preterea. ¶Exviij.querīt quid si q̄s iurauit mihi ad certum tempus soluere vel potestas iurauit vſq; ad an.ciuitatē regere vl magister per an. legere vel pbyter vel clericus vel seruiens alicui ecclesie vel domino ad an.seruire.rñ.dici potest qō talis bene possunt religionem ingredi q: qui spiritu dei aguntur non sunt sub lege.xix.q.ij. due extra de renunc.nisi cum pridē.§.verum.nec iuramentū violat qui illud in melius cōmutat:vt extra de iureiur. puenit ꝛ extra de conuer.coniu.verum. Consulo tñ qō in talibus ꝓinſquā ingrediaſ adimpleat quod promisit que dic vt no.o.m.in summa.in tit.de obli.
c ad tra.pzel.§.qui obligatus.c ¶Exix. querīt q̄d
35 ergo si is qui iurauit regere ciuitatē percepto salario ante an. ingreditur religionem. nūquid ciuitas illum repetere potest?ꝛ nunquid ad interesse tenet? he questiones sunt dominicales vide in questione
36 xxj. ¶Exx. querīt quid si ingressus sit minoꝝ ꝛ negat se monachum.ꝛ sic est questio vtrum monachatio teneat.nunquid debet habere curatorem in lite. videtur quod non.earꝝ.xx.q.ij.puella quia iudex in
e spiritualibus tractādis maioꝝ censetur vt extra de resti.spo.ex parte.sed dic contra.ar.ff.de tuto. et cu
37 ra.eum qui.C.de libe.causa ordinata. ¶Exxj.queritur quid si aliquis narboneſi. se fecit fratrem in tholosa queritur qui fratres habebunt bona dicit mar.de fa.quod aut dedicauit illa certo loco. et tūc ille locus habebit:aut nō ꝛ tunc habebit locus sui domicilij:vt.C.de episco.ꝛ cleri.nulli.ff.de condi. et demonstra.que conditio.in fin. Tu dic quod locus quem ingreditur illa habebit:ꝛ bona personam sequentur:vt extra de cleri.coniuga. quod a te.xvj.q.
38 vj.de lapsis. ¶Exxij.querit quid si quis sub conditione facit professionem.ꝛ videtur quod non valet quia legitimi actus non recipiunt diem nec; cōditionem.ff.de re iudica.actus.extra de elect.in electionibus.dic contra dummodo conditio nō fit cō
39 traria voto vt extra de conditio.apo.c.iij.et fina.ex tra de pac.c.fina.j.versicu.lxiij. ¶Exxiij.queritur q̄d si aliquis se dat alicui hospitali nulla de bonis habita mentione dic quod si illi hospitalarij fine ꝓ prio viuunt ex sua regula vel constitutionibus ipse fine proprio viuet:ꝛ creditur bona sua hospitali cōtulisse.xij.q.prima illi qui. Si autem non viuunt in paupertate sed quasi seculares clerici tunc non videtur contulisse.immo ingressus ea sibi retinere potest ꝓ prebenda:vt extra de symo. tua.ipse enim
a recipiet formam a monaſterio quod ingreditur sicut vinum odoꝛem a vase.de peniten. distinc. iij. inter hec ꝛ circum.ꝓmo ver.vase.ff.de euic.si fundus.ff. devsur.l.prima.ff.ad.l.fal.penales.§.iul.ff.de verborum obligationibus ꝛ stipulatio ista.§.hoc quoqz.et
g §.si quis tra.viij.dist.inc.que contra mores.C.de rei
40 vxo.actio.l.vnica. ¶Exxiiij.queritur quid si minoꝝ habens curatoꝛem fit monachus.nunquid finitur cura.dic quod sic.ff.de adop. nec ei supra versic. xij. Item quid econtra si tutoꝝ ingreditur nunqd tutela finitur.ꝛ an cōuersus poteſt esse tutoꝝ de hoc
41 supra de tutoꝝ.§. generaliter. ¶Exxv. queritur quid si aliquis rusticus constituit hospitale mutat habitum assumit aliquod signum:ꝛ aliquam hospitalitatem exercet habet tamen vxoꝛem et ꝓprium nunquid talis censetur religiosus vere: et nunquid ecclesia debet eum defendere tanquam personam ecclesiasticaꝫ.dic quod sic si hoc facit de episco
h pi autoꝛitate.alias non. quod dic vt plene in summa do.mei in titu.de relig.ꝛ transl.ad re.§.primo.vbi
f quid de rusticis. ¶Exxvj.queritur po. de cōsue.
42 alicuius loci illi qui dicuntur ꝓfiteri ꝓmittūt tantum obedientiam nil dando de castitate: nec de ꝓpzij renunciatione queritur an talis consuetu
g do faciat illos professos.ꝛ videtur quod sic.arguxx.q.prima.vidua.extra de regu.poꝛrectuꝫ.extra de elec.causam que inter.in fin.extra de cleri.coniuga. cum olim.contrarium tamen dixit papa cle. in causa abbatie sancti Deuij cathalaſi. que coram nobis agitabatur.licet enim quis ꝓmittat obedientiam.non ideo ꝓmittit alia.bene enim poteſt esse obedientia sine castitate et fine carentia ꝓpzij: vt patet in fratribus ordinis sancte marie qui ordo cepit bonoñ. nam milites illius ordinis sunt sub obedientia sui maioris: et tamen viuunt cum vxoribus in ꝓpziis domibus. et etiam de nouo contrahunt. nec ꝓpzios carent que eis licent iuxta regulam a se.aposto.fibi concessam quam quādoqz
h examinauitª diligenter.b ordo autē habet votum continentie annexum . et secundum hoc non ob. pre.decreta.cum olim. Ex p̄dictis ergo videtur ne i cesse esse quod aliquis renuncier expresse mundo. et bonis.argumen.in auf.de monachis.§.illud. verſi. finautem.ꝛ.§.si vero relinqūes.ꝛ extra de statu mocum ad monaſterium. vt patet in forma pfessionis q̄ est.§.in ti.de regul'.Quidam tamē dicit qō ex ipso quod quis habitum assumit ꝛ obedientiam ꝓmittit intelligit renunciasse bonis. arg.ff.de repu.l.fi.
43 si illa professio sine ꝓprio viuit. ¶Exxvij.queritur quidam intrauit religionem: sed ante tēpus
i finitum ꝓbationis exiuit: vt extra de reg.ad apostolicam. post longū tēpus vero iste intrauit idem monaſterium:vel aliud eiusdem religionis: querīt an sit ei iterum dandum tps probationis:rñ.dic qō nom:si conditio monaſterij vel religio non sit mutata.ꝛ nisi forte persone defectus superuenerit vt ꝓpter hoc merito timeat se non posse pati religionis asperitatem:vt.xxxiij.distinc.fraternitatis. ꝛ tunc modica dabitur et dilatio arbitrio supioris ad pro
44 bationē. hec est qō venerealis. ¶Exxviij.queritur q̄da inuenis vt monialē quādā licentius coꝛ-

Archivo Histórico Rosario

a ¶Ex iniuncto. hic bene cadit qđ de illo qui pfessus est religionē nō approbatam. cuius solutionē collige ex notatis de voto. c. vno. lib. vj. in glo. ergo fi. z super ea.

b ¶Dominicalis. viij. vide qđ scripsi de reg. c. vlt. in glo. ij.

c ¶Officialis. viij. z de hoc de infan. z lan. ex. c. vno. in fi. pe. glo. ADDE late Pe. de ancha. cōsil. cccc. xxv. z eccles. ij. ADDE Tu vlterius gl. notabil. z ibi scribē. i. c. fi. extra de postul. z est vltima in ordi. Item adde gl. in. c. sicē nobis. extra de regul. item Hosti. in sum. de infan. z lan. expo. §. vl. in fi.

d ¶In delicto. repeto de hoc xviij. q. ij. abbates.

e ¶§. z qualiter corrige ver. et vtrum.

f ¶Ingressus. a z Gof. eo. ti. v. Hz querit. ad fi. nem. z vide qđ scripsi de reg. consulti. super glo. nunquid.

g ¶Respōdeo Hz accur. i aut. ingressi. C. ō sacrosanc. eccle. z c aptius in aut. de mona. col. j. §. si quis aūt se mel. dōs meus in legibus qñ in ingressu fiebat talis datio e dicebat qđ er qđ principale nō tenebat nec accessorij siue p̄cedat siue sequatur ea siue ecōtra per. i. cū p̄n cipalis. ff. ō regu. iuris. si vō ex interuallo. tunc tenet obligatio bonorum h vt sequitur.

h ¶Ver. po. ro. vide qđ ibi scripsi de hoc super vlti. gl. fuit etiam h qō dōs̄calis. xxviij. fuit etiam pylei. xlvij. z rofre. iiij. in questionibus in libellis aūt nostri iuris fecit de hoc speciale membrum sub rubrica de conuer. coniu. qđ plene pfequīr z plenius soluit qđ in questiōe vbi solum ponit opinionem hic descriptam distinguentem inter tacitum et expressum. subdebat qđ canoniste sine distinctione revocata persona revocabunt res. In predicto aūt membro qđ pe. est in fine etiam recitat duplicem solutionem pylei. prima distinctio an crediderit se posse licite ingredi z tunc revocat. facit. ff. de here. instī. si pater. an sciuerit contrarium z tunc si revocat quasi donare videatur. ff. de regu. iur. cuius per errorē. z. ff. de oper. lib. l. papi. sed a ipsius distinctio fuit an expresserit causam z tunc recuperat per conditionez sine causa vel ob causam. an non expressit. z tunc repetat. ff. de transac. cum donationis. l. si maior. C. de condi. ob cām. si repetendi. Cy. de hoc plene in aut. ingressi. super v. seq. z sua. q. ij. Jac. de bel. placet qđ dictū est. §. de sciente z ignorante teneт bona revocādā etiam expresse collata qđ dicit optime probari per. l. j. C. de condi. ob cām. z facit. ff. eo. ti. l. j. §. j. indu de mona. in. q. ij. secunde partis.

ADDE cal. consilio. xxvij. co. ctu.

i ¶In presentia. ibi scripsi super v. minor annis. in princi. z ibi statim sequitur an feuda transeant in monasterium. z distinguitur ibi an sint talia seruitia que monasterium possit per se vel per alium exhibere et transeunt an exhibere non possit. z non transeunt dōs meus in legib⁹ distinguebat realia seruitia z tunc feuda transeāt z personalia z hoc subdistinguit an sint certa et talia qđ possint honeste p̄stari z tūc idem. al's secus. vel cum sint incerta. sic trāseo qz id ponit Cy. in aut. v. circa p̄missa. Oldradus super aut. ingressi. tenet qđ si feudū habuerat z fidelitatē fecerat retinet feudum. nec vitiat §. casus supervenerit a qđ &c. z fuit p̄subtutum facit regula factū legitime. li. vj. z ibi procedit de bonis dat ingresso ne alienare posset de qđ scripsi in p̄. glo. v. sed nunquid. z vide qō not. ff. de v̄b. ob. si ita §. ca lege. in gl. fi. z vide Jac. ō bel. sup. l. si qs prioris. C. ō secundis nup.

k ¶Adpūcta tem. de emphyteosi. dicvt. ō. loc. §. vl. v. cxx.

l ¶In monasterium qđ sequit soluit fm dubium. videbatur enim dicendus sicut de ciuitate cui relictus est qđ durat centum annos. ff. de vsufruc. leg. an vsufructus z ecclesia z ciuitas equiparantur. C. de sacrosanc. eccle. l. fi.

sed illud in legato eis directe facto hic succedit in vsufructuario. placet ergo quod sequitur alleg. Cy. ff. de manu. l. gaius. z quod no. ff. de assig. lib. l. fina. vide istud in aut. ingressi. verſicu. item queritur. cum versiculo sequenti.

ADDE an vsufructus legatus perpetuo pro loco finiatur spatio centum annorum. Alexan. consi. lx. primo libro.

m ¶Si qua. de hoc scripsi in predicta decretali. in presentia. in glo. de qua supra.

n ¶Fit conuersus. z vide. j. de censi. §. ij. ver. sed quid erit. z qui fil. sint leg. v. quid si quis intrat.

o ¶Questum. dicas qđ professio tenet: vt plene scripsi z clare ꝓbaui de condi. appositi. c. vlti. super. j. glo. hanc questionez plene tractat Cy. in aut. in ingressi. super verbo se z sua. q. vbi finaliter resider in opinione. dī. Jac. de bel. distinguit an constet illum in omnem casum voluisse monachari. aut constat qđ aliter noluit. aut dubitatur. primo casu fatetur qđ valet monachatio in reliquis. secus allegat predictā decretalem. si de condi. appositi. dicit etiam de hoc not. ff. ad trebel. lucius. §. tres heredes. in glo. fin. tractat autem in. v. qōne secunde partis. in aut. de monach. hoc qđ dixi.

ADDE and. sicu. consi. iij. ij. lib. z Bal. consi. cxvj. j. lib.

a ¶In presentia ibi scripsi in glo. magna. vltra mediū. v. si vo is z vide Cy. i aut. si q. i. iij. q. z se. z Ja. de bel. in aut. de mona. in. q. vj. scde ptis ADDE ro. cōsil. cccxxvij. qđ rumpīr.

* ADDE tio. z qđ si testator moriat aī annū pfessiōis an testm factus aī igressus religiōis cui dedicauit oīa bona reuocet vid bal. ꝓsi. ix. in cipien. mulier facit testamentum in. v. volu. a Ben. ferrādat

b ¶Ingredīt. supple viuēte patre.

c ¶Astringere p pupillarem substitutionez non vt statim subder.

d ¶Ex impfecto. illa. l. nō facit. §. cozrigit. l. hac ꝓsultissima. §. ex ipfecto.

e ¶Scōz mar. ō de fa. scire debes qđ iter doctores legū sunt opi. ntrarie an hec diuisio ō q̄ loqr aut. si q̄. testm quas vide ibi p accur. i gl. nūqđ est. Sz alia qō plr vꝫget. l. qñ filij habere debēt portiones diuisas p patrē. accur. i vlt. gl. aut. si q̄ ponit vtrāq; op. §. qđ debeat p verā mortē testi literi alimētēr de illis z text. c illi⁹. aut. vt hic op. fauere Hz Cy. q̄ dicit ibi qđ pr su⁹ tz hāc opi. hāc ēt tenebat dōs meus p illā fi. qōnem tamen formabat qñ habitus fit legitimus z de illa bīs loqtur ter. Sz qre bā ō pte p p̄ez diuisa. z tū ēt ō legitia loqndo tz ipse accur. i p̄z. aut. ō monachis. §. si vō filios. q̄sta ti peti poterit. z ibi ia. de bel.

c ¶Scdz mar. ō de fa. scire debes qđ iter doctores legū sunt opi. ntrarie an hec diuisio ō q̄ loqr aut. si q̄. testm quas vide ibi p accur. i gl. nūqđ est. Sz alia qō plr vꝫget. l. qñ filij habere debēt portiones diuisas p patrē. accur. i vlt. gl. aut. si q̄ ponit vtrāq; op. §. qđ debeat p verā mortē testi literi alimētēr de illis z text. c illi⁹. aut. vt hic op. fauere Hz Cy. q̄ dicit ibi qđ pr su⁹ tz hāc opi. hāc ēt tenebat dōs meus p illā fi. qōnem tamen formabat qñ habitus fit legitimus z de illa bīs loqtur ter. Sz qre bā ō pte p p̄ez diuisa. z tū ēt ō legitia loqndo tz ipse accur. i p̄z. aut. ō monachis. §. si vō filios. q̄sta ti peti poterit. z ibi ia. de bel.

d ¶Ex impfecto. illa. l. nō facit. §. cozrigit. l. hac ꝓsultissima. §. ex ipfecto.

e ¶Scdz mar. ō de fa. scire debes qđ iter doctores legū sunt opi. ntrarie an hec diuisio ō q̄ loqr aut. si q̄. testm quas vide ibi p accur. i gl. nūqđ est. Sz alia qō plr vꝫget. l. qñ filij habere debēt portiones diuisas p patrē. accur. i vlt. gl. aut. si q̄ ponit vtrāq; op. §. qđ debeat p verā mortē testi literi alimētēr de illis z text. c illi⁹. aut. vt hic op. fauere Hz Cy. q̄ dicit ibi qđ pr su⁹ tz hāc opi. hāc ēt tenebat dōs meus p illā fi. qōnem tamen formabat qñ habitus fit legitimus z de illa bīs loqtur ter. Sz qre bā ō pte p p̄ez diuisa. z tū ēt ō legitia loqndo tz ipse accur. i p̄z. aut. ō monachis. §. si vō filios. q̄sta ti peti poterit. z ibi ia. de bel.

pitur siue aliquid reliquerit monasterio siue nō de hic fm papā extra de ꝓba. in ꝓsentia a. j. v. pri.

56 ¶Z. queritur quid ergo si quis condiderit testamentum. z in eo heredē instituit: deinde ingreditur quis habebit bona. z videt qđ heres non habebit: cum hereditas non sit viuētis: vt. ff. de her. vel act. ven. l. j. z testam ētum deinde post mortē capit vires non aī. ar. extra de cele. mis. cum marthe. §. sane. lz dic contra nam ꝓz. l. si qua. z aut. nnnc autē. z. e. q. quia ingredientibus. dant ei potestatē disponendi de bonis suis ante ingressuz. z arg. xvij. q. vl. quicūq. Alij dicunt quod monasterium habebit illo viuente: sed post mortē eius restituet hr̄di quasi post mortem eius habeat vires institutio supraverficu.

57 prox. ¶Zj. querit po. q. p. habens filium z nepotem ex alio filio condidit testamentum in quo filium heredē instituit nihil dicens de nepote: deinde filius monasterium ingreditur: querit an eius testm rūpat. rñ. si tenes qđ monachationē filī? exeat de patris potestate qđ verū est. §. v. xij. bñ rūpitur testm. nā et filio deportato rumpīr testamētum per nepotē qui se inuenit immediate in patris potestate: qz per deportationē exit filius de patris potestate. ff. de libe. z posthu. gallus. z ar. ad hoc instī.

58 de expertus. li. §. posthumorū. ¶Tj. querit. z primo no. qđ monachi z canonici z alij non habētes arbitrium ꝓprie voluntatis testari non possunt vt C. de sac. san. ec. aut. ingressi rix. q. vl. nūc autem. xij. q. ij. volo. z. c. se quidam tñ dicūt illud corrigi in autenti. de san. epi. §. si qua mulier. quod est. xix. q. vlt. vel dic qđ illud qđ dr in p̄z. §. si qua est potius diuisio facta quasi in vltima voluntate qđ testamētū ꝓout ibi patet. z. e. q. q. ingrediētib⁹. z no. in p̄z. §. si qua mulier. qui em est in p̄te alterius nō pōt sine illius voluntate testari: vt instī. qui. nō est p. fate. in p̄in. C. qui tes. fa. pos. l. i. fi. clericus. tñ in potestate constitutus testari potest. vt. j. ver. lvij. quid ergo si ingressus cum diuidit inter filios fm. p. antē. si qua vult filiū p fideicommissu alteri astringere vt si fine liberis decesserit eius portio ad alterum deuoluatur. rñ. dico qđ facere pōt. nā z si statim alteri eoz plus relinquere pōt. multo fortius hoc poterit sub conditione facere. z in aliud tempus restitutionem differre. ar. ff. de in lit. iur. videamus. §. lz an iudex. z. l. in actionibus. §. sed et iudex. Si enim ipsa diuisio ei permissa est: ergo et modus et conditio velut accidentia sunt permissa. argu. ff. de proc. qui ꝓcuratore. z cui licet plus et minus licere debet. ff. de reg. iur. non debet. extra de decī. ex parte. licet autem hoc possit inter filios facere. vt dicit p. l. si qua. non tamen potest inter alias personas ordinare quod eis aliquid relinquat. vel qđ ad eas perueniatur: immo nec inter filios naturales vel spurios aliquid diuidere pōt: nec etiā inter nepotes filiorum qui quasi extranei sunt quo ad hoc. argu. C. fa. her. l. fi. C. de te. ex imperfecto ⁹. quia dum in filijs ei alias successurus specialiter conceditur in alijs prohiberi videtur. argu. ff. de iudi. cuz ꝓtor. extra de presump. nōne. ff. de condi. inde. cum ita. ff. de legi. z sen. con. cum lex. secundum mar. de fano.

59 ¶Zij. querit: sed nunquid parētes succedēt in bonis istius ingressi: z videtur qđ in nullo ei succedent. nam nullus heres ei proximior est quam ecclesia que ipsum domino sociauit. vt extra de peñ. c. ij. item monasterium est loco filij. vt in aut. de san. epi scopis. §. hoc in presenti. z filiozū cā potior est in successione ab intestato in aut. de here. ab intesta. §. j. instī. de grad. cog. §. fi. z de here. quali. z dif. §. lz sui. z. §. versi. prox. z. v. iij. z hoc idem dixerunt Jo. Bzo. z ac. z mar. de fa. Jo. etiam no. xix. q. vltima si qua. quod ascendentes excluduntur a successione istius ingressi liberis ei non extantibus. p la. contra. fargu. C. de episcopis et cleri. autenti. ꝓsbyterorum. z in aut. col. viij. vt liceat ma. z a. §. qui vō

cū quo ad bōa habeat ꝓfessū p mortuo ītē oſtat alimēta deberi. C. ō alē. li. p totū. z hoc fatētur tenētes cōtrariū z difficile foret exigere a mōasterio z mōasterij ēt sic soluere eēt graue. equū ē ergo illā ꝓtesta. ti peti posse. facit qđ scripsi ō dona. apostolice sup. iij. gl. z cōtra opi. nō pc nit differētia iter nō ꝓfessuz cui sufficit alimēta liberis p̄bere z ꝓfessuz saltez femorturuz ad quā tñ ipse. li. i. tēdit ꝓpter q̄ ista placent ad fi. aut. z ad. §. qz vō nō liceat mat. z aui. Rñ dek illa ꝓcedere qñ fili? non petiuit.

60 ¶Alij. queritur. sed nunquid is qui post ingressum diuidit inter filios. vt no. §. v. lij. poterit vnum alteri pupillariter substituere. rñ. non cum eos non habeat in ptāte. cum ipse sit sub alterius potestate vt. ff. de vulga. z pupil. sub. l. j. z. ij. z. §. verficulo. xj.

61 ¶Cy. queritur sed nunquid poterit illis tutorem dare. Rñ. nō pari ratiōe. nā egressus est de terra et cognatione sua et religiosus. i. quasi relegatus est a seculo: vt. xxvj. q. j. §. si cupis. vnde nō habet filios in potestate argu. instī. quibus mo. ius pa. po. solutur. z. C. de sen. pas. l. fi. z. §. versi. xij. et talis p mortuo quo ad mundū habetur. vt. C. de epi. et cler. deo nobis. in aut. de monach. §. illud. ij. q. vij. placuit. et c. se. iij. q. xj. si quis enim. et ideo tutela aliis ꝓpinquis defertur. vt institu. de legi. agna. t u. Potest tamen de equitate dici qđ iuder illum tutorem filijs constituet quem pater quāuis ꝓfessus nomina uerit argu. instī. de tutel. §. fi. C. de confir. tu. l. j. z. l.

62 pe. z fin. ¶Zvj. queritur. sed nunquid in hoc suo testamento potest confiteri de dote vxoris sue. rñ. non. quia non potest testari nec contrahere. vt dixi. ar. in p̄e. aut. ingressi. z. C. de epis. et cleri. autenticum autem. qđ est. xix. q. vlti. in fi. z. e. q. quia ingredientibus.

63 ¶Zvij. queritur quid de secularibus clericis vel conuersis qui sua ꝓpria licite retinēt dic qđ testari possunt. C. de episco. et cleri. aut. licentiam. et. l. si quis ꝓsbyter. extra de test. quia nos. z c. relatum. ij. §. ceterum. non tamē possunt testari de his que acquirunt de prebenda sua vel alio legitimo et iusto modo quasi de castrensi peculio. C. de epi. z cle. sacrosan. eccle. z aut. ꝓsbyteros et. l. cum lege. quia ꝓsumitur de bonis suarum administrationum habuisse: nisi sibi oſtendatur. arg. C. eo. aut. non licet. et in p̄e. aut. licentiam. extra ō pecul.

64 cle. c. j. z fi. xij. q. iiij. c. j. ¶Eps tñ et ꝓsbyter nō dico religiosus de fructibus ecclesie sue et mobilibus sibi rōne ecclesie acquisitis poterit seruitoribus suis mercedes relinquere et donare et remūerare eos vt. C. de sacrosan. eccle. iubemus nulli. z. l. vicissitudinem. z in p̄e. c. relatum. xij. q. ij. hec huius placiti: z. c. charitatez. z. c. quicūq; suffragio. z. c. sc. extra de pecul. c. fi. in fi. dūtū nil fiat in fraudē: put quidā faciunt legantes nepotibus et ꝓsanguineis suis maximas et diuersas pecunie quātitates sub nomine remunerationis receptorum ab illis seruitiozum ō iura: vt. lx. xxvj. di. non satis. ppe p̄z. me

65 lius est enim z ¶Zvij. queritur quid si ingressus post perfectam ꝓfessionem instigāte diabolo nouos filios generauit. rñ. si tanē ex coniuge illi erāt serui monasterij. si vō tanquam ex fornicatoria vel concubina monasterij in ꝓsonis eorum nullum ius habebit. xv. q. vlti. cum multe. C. de incest. nup.

66 aute. ex cōplexu. b ¶Zix. querit quid si ingressus hz res furtiuas vel de vsurarijs et huiusmodi de quibus in suo ingressu fuit oblitus: dic qđ testari nō potest. monasterius tamen ea restituere tenet qđ diu aliquid habet de bonis illius z non vltra. vt

67 §. e. verſic. lxvij. ¶Zx. queritur sed nunquid eo ipso qđ quis mōasterij ingreditur trāffertur dominiū z pos. bonoz suoz in monasterium papa no. extra de pb. in ꝓsentia t. qđ sic. de hoc ēt no. xix.

68 questione vltima si qua. ¶Zxj. queritur po. t. ingressus est monasterij in quo carnes comedebāt: sed postea visitatū z correctum non dat carnes. et

Rosario Historico

substantiavel propter licentiam prelati alatur vt pauper. xvj. q. prima p. vlti. lxxxvj. distinctio. pasce. Si vero professus fuit nec contrahere potuit filius seruus est monasterij: vt supra xvt seruus alendus alias ecclesia perderet tus in illo de infan. ex. c. vno.

a ¶ Super co. vbi satis post eum scripsi in glo. q̄uis.

b ¶ Pro habitu. quicquid intendat tenę qȝ habes de regula. c. j. lib. vj. et in clem. co. t it. eos qui.

c ¶ Nincen. qȝ non in pze. decre. ex parte. vt ibi scripsi sup vlti. glos.

¶ Supza ver. prox. hoc factum et protestatio se compatiuntur. c

¶ Bal. de statu monachorū

Monasterium tenęs dimittere bona ingressi vel soluere creditoribus in. ȳ. queritur. H. ff. de peculio. l. fi peculium per ȳ. ¶ Si quis ingreditur ordinem predicatorū omnia ei? bona fiunt illius conuentus ver. ingreditur quia ille conuentus habet prozpriā bursā. tñ i mobilia dȝ vędere qz fratres viuere volunt verficulo. iij. z ver. iiij. queritur. H. Sed regula fratrum dicit ꝙ ingredientes non possunt inducere possessiones. z ideo multi consuluerūt contrarium. Et ego in mobilibus si dicatur ꝙ viuere volunt. rīdeo z minores volunt viuere. z tamē non capiunt qz sunt mędicātes. Bal. vide. j. eo. §. nunc de testamentis. An aduentitia fiant monasterij quādo filiusfa. patre nolente ingreditur ver. quinto querit. H. ¶ Si ꝺs absoluitur ab ingressu monasterij restitui debēt sibi bona. ver. vij. H. si expellitur. ver. xxv. vide. j. §. si vxor. ¶ Si hereditas deferr monacho monasterij nō potest adire sed debet adire monachus iussu abbatis ver. octauo queritur. H. imo monasterium habet ius adeundi recta via ex persona monachi quia monachus nō habet velle nec nolle fz quosdā. facit qđ no. C. de bo. que libe. l. fi. in princ. pzo prima parte facit qz ius adeūdi non dicitur esse in bonis. ff. ad. l. falci. l. precia rerum. circa medium. ¶ An monachus sit in potestate paterna. ff. de mino. l. si ex cā. §. pompo. ver. xij. H. non quia moztuus est patri z mūdo. Bal. ¶ An ingressus monasterij tollat substitutionē factā igredienti si absq; liberis obierit. ver. xv. H. ¶ An monachus possit monachum recipere. z an abbas solus. ver. xvij. z ver. xx. quid si abbas vocat. ver. se. H. ¶ Cui querat monachus fact? eps. ver. xxj. q̄ritur. H. z dicit ꝙ q̄rit episcopatui ꝛ ante quesita ordini nec potest testari qz lz sit eps monach? tñ est. vt in auk. ingressi de sacrosan. eccle. Martin? de fano dixit ꝙ monach? fact? eps pōt acquirere castrū ēe peculiū z de eo testari qz augetur vtilitas per dignitatē. ff. de iudi. l. si longi?. in fi. qđ nō placet. H. ¶ Sz quidō monacho aliū titulū gerēte. puta prioratū. z idē quero de canonico regulari an illō qđ acq̄rit q̄rat monasterio. an vero acq̄rat illi mēbro monasterij cui pest. Et q̄stio ē ō fa cto fic domin? nicholaꝰ ō castellitono fuit canonic? regularis ecclie perusine z fuit bñficiat? z habuit magis honorabile mēbrū illi? ecclie. s. ecclesiā sancti valētini postea acq̄stuit multa ex successiōe parētū z p pīq̄tātē ex parte symoni. a sua z i dustria domos et ꝺparauit q̄rit an dicte res q̄rāt ecclesie perusine: an ecclesie sanctivalentini an querantur capitulo. an membro. z videtur ꝙ ecclie perusine z fic successor dñi nicholai tales res pēre nō debeat. fz sint in libera dispōne capituli. vt

ecus eēt inter naturales vel liberos spurios qm̄ nō gauderet iure liberorū. ff. ad. l. falci. z. ff. qđ ergo. H. z hoc sentit. H. ꝙ. §. ex imperfecto nō habeat locū in filijs bastardis lz alibi notet Azimu bal. ¶ An pater deberet habere legitimā in bonis filij ingredientis monasteriū sic iure pietatis. ff. de inofficio. testa. l. nā z si parentib?. ver. li ij. H. ad materiā legitime vide. §. de

do. §. pe. in fi. a ¶ Quidā alij regulares z isti nō ꝺcunt pprium alij seculares qđ nō faciūt pfessionē alicuius regule z isti ꝺcunt pprium z de eo qđ stat eē eorū pprium pōt donare et testari de alio nō qz plumit ecclesie. remunerare tñ pōt bñ ibi meretes cōsanguineos z alios. modice nō vt quidā faciunt legare cōsanguineis maximas q̄titates sub cōfessione meritorū ver. lviij. g. non. credit oi vocat. ff. de castrē. c pecu. l. fi forte. z ibi Bar. z de col. l. si dona tione. facit qđ z no. C. de sacro. sanc. ec. l. illud. z ff. de pba. l. qui testm̄ bar. §. an e filij monachi sint serui monasterij. ita si ꝺcit matrimoniuz secus si in forma luxurie. ȳ. lix. H. vid. ff. e. §. an filij monachi. ¶ Si nouit ius pte stat. j. annum iterrūpit ānūz reḡrit ad tacitepfitēdūnou? ān? er die alias ptestatiōis ver. lxx. H.

¶ De conuersis est idē iudicū qđ de monachis no. ff. de mino. l. si ex cā. §. papi. sed an habeāt vocem canonici. vide Inno. de instit. cū in ecclesia. z vide in auk. hoc ius notrectū. C. de sac. sanc. ec. Bald.

a ¶ De religiosis domibus vt epō sint subiecte Rubrica.

¶ Rof. in nostris libellis psequitur hāc Rubricā alij practici auctoris nō tractat materiā. recurrendā est igit ad summistas z posti. simpliciter recipit locū religiosum sacrū. i. sacratū vt ecclesiā vel cimiterū locum pium non sacratum. sicut hospitale cuiuscunq; spēi. Item locum vbi sepulti sunt fideles z omnia ista tenent nomen generale religionis. Rubri. tñ hoc spālius intendit de primo z scdo. tractat etiam de vnione talium locorū z de causis vnionum quas dicit. quatuor aūt modos vnionū vide nota. ne se. va. ca. vno. in z sup gl. j. Couenīat igit qō posita sub regula qui contra iura lib. vj. an ex sola possessione etiā longissimi temporis iustificetur ecclesiarum vnio huic etiam rubrice

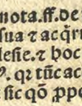

Specio. bic li. ZJB. Co. tc. ppo. ego sindicus seu procura. prioris et monasterij sancti Joann. in monte bonosi. contra venerabilē pfem epm bonoñ. ꝙ orta olim inter ipos sup hospitali z eccl'ia talis loci materia qōnis tandē in tales sup hoc extitit cōpromissuz q̄ demū pronunciauerunt dictū hospitale z ecclesiam ad prefatū monasterium pertinere. q̄ pronunciatio a partibus extitit approbata. z per se. ap. confirmata. episcopus ipe nunc quendā. t. in ipsa ecclesia de facto instituit. seu verius intrusit: z ipsam cum dicto hospitali ad se spectare cōtendit. quare peto ea ad dictum monasterium pertinere sentētialiter declarari. z dictū titu. ibidē amoueri dictosq; priorem z caplm in corporalem eorū poss. induci. extra. eo. c. iij. z. iiij. Vel sic in genere. ZJB. b Cor. tc. propo. ego pcur. epi bitereñ. noīe eius cōtra capitulū agatheñ. qz ecclesia sancti martini de prodiomissione si ta est in dyoc. bitereñ. z ad eam pertinet iure dñij: vł quasi nomine ipsius bitereñ. ecclesie cuius caput ac pastor extitit. z sibi debet esse subiecta tam in institutione ꝙ in aliis ad ius ēpale sectantibus. verum talis epūs agatheñ. ibi epalia de facto exercere presumit. quare peto nomine quo. s. dictā ecclesiā mihi restitui. z ipsam spectare ad me de iure per vestrā sententiam declarari. z super ea dicto episcopo agatheñ. perpetuum silentium imponi. xvj. q. vj. omnes basilice. extra. e. z. stitutus. z. c. se. de conse. di. j. oēs. extra de prescr. cū olim. cetera dic vt. j. titul. prori. Et no. ꝙ petitio subiectionis generalis est. z debet super ea pronūciari. put no. s. de fen. §. qualiter. ȳ. item dȝ esse. ¶ Illud aūt notandū est ꝙ si petens ecclesiam adijcit in li. ꝙ illa spectat ad eum in spiritualibus z temporalibus vel in vtrogz. vel dicit sibi subiectam esse in hoc z in hoc talis li. bonus est. vt extra de capel. mo. c. j. c Dicit ēt quidā ꝙ layci z clerici possunt ecclesias petere ratione iuris patro. vt extra de iudi. examinata. z de relig. do. constitutus. tñ si simpliciter ecclesiam vendicet non factis his adiectionibus in li. valebit. nihilominus suia super tali lib. lata qz vtilis actio in rem pro spiritualibus z sacratis rebus locū ꝺ quāuis locū non habeat directa vendicatio. arg. in p. c. examiata. extra de de ci. dudū. C. de sacrosan. eccl. sanctimus. ff. de rei vē. in rē. §. j. z. l. qui religiosis. quidā aūt dicunt ꝙ ecclesia recte vendicatur si solummodo res corporalis certis finibus distincta petit. lz sacra sit res. vt in pre. l. sancim?. sed si petitur ecclesia cū iurib? suis. puta. cum iure decimādi z aliis iuribus incorporalibus tunc non recte intentatur rei ven. in qua non venīunt nisi corporalia. ff. de rei ven. l. j. z. l. vendicatio. prudenter tamen aliquis aget si primo intentet rei ven. pro ecclesia z eius pertinentijs corporalibus. z postēp in hac petitione obtinuerit agat confessoria: vel quasi nomine ipsius ecclesie pro iurib? incorporalibus eiusdem ecclesie competentibus. Alij dicunt z melius secundum papam quod quando petitur ecclesia recte vendicatur ecclesia. z sententia mādabitur executioni tam in corporalibus ꝙ in incorporalibus. tunc enim corporalia non veniunt quasi

summe conuenit questio quam plene tractaui de censi. cum venerabilis super glo. ij. an hanc subiectionem religiose domus vel ecclesie ēpis etiam de consensu capituli possit eximendo vel alicui dignitati concedendo a se in totum abdicare.

b ¶ Sic concip. lib. ZJ. roffre. tñ ampliatus quez vide eo. ti. in vl. col.

c ¶ Et. c. se. qō incipit cū venerabilis quare hoc dicā. infra videbis.

¶ Illud autē ingredī materiā quā scripsi post Innoc. et ho. co. ti. cuz venerabilis. i gl. ij.

¶ C. ij. ibi scripsi in glo. ij.

¶ Cum ad sedē vbi scrip si i glo. no. libellū.

¶ Cū venerabilis. ȝ non est allegatum. j. tñ allegatur de ex cep. si de illo in tendit. si vero de dec. huius tit. non fuerat nominatim allegata. sed consecutiue. vt. s. patuit.

¶ In prin. vbi de hoc mēbro scripsi in gl. iij.

¶ Inter. corgē directā tibi scripsi super. j. glo. z ad materiam. seq. ver. ibi vide si superiora sunt dicta qz iurisditio est quid. in corporale. in iur. enim consistentia incorporalia sunt. ff de rerū diui. l. j. Sed rei vendicatio in incorporalibus locū nō habet illa eñ sola vēdicātur que re' possidentur ff. de rei ven. l. vēdicatio. vbi vide. Sed incorporalia vere non possidētur. ff. de acq. re. do. l. seruus. §. j. ergo vendi

cari nō possint. itē iurisditio est quoddā genus. z fic vendicari non potest. ff. de rei vēd. si in rē in prin. nō ob. insti. de acti. §. ij. z. iij. vbi dat actio p iure incorporali seruituti vel vsufruc. q̄ illud ideo quia sunt actiones in rē. nec ob. de rei vendicatione. l. j. §. j. vbi vendico filiū seruū z personas in quibus ius habeo. qz ibi addicit cā de iure romano vel quiritum vel de iure cano. item ibi vendicat ꝓpter ius qđ in illa pretēditur. verū est tñ ꝙ iurisditionē limitari z exprimi oportet ꝑsonas res vel territoriū in quas vel que pretenditur iurisditio hec causam dederunt bis verbis per que recurritur ad officium iudicis vel cōfessoriam de qua vide. s. de causa propie. §. in confessoria.

l: ¶ Ver. villa. de his vide quod scripsi de senten. excommu. si ciuitas. in prin. lib. vj.

Archivo Histórico Rosario

a ¶Inter vide quod ibi scripsi sup glo. vnde sententia z in.c. pre. dilectis sup ver. ciuitatis. de of. ordi. cum ab ecclesiarum. super. j. glo.

b ¶Porro. posuit supra de sepul. de primo z secundo interdicto hic p sequitur tertiam fm verba rof. super ipso interdicto z duo que in ipso requiruntur ex positionibus patent.

c ¶Immisit. Rof. facit duos libellos dicens vnū prohibitoriū aliū restitutoriū. ℔ pbat qz ō resti tutorio nō ponit sub. j. ru. ſz in. §. locorū. de quo infra fatetur tamen qō est vnum interdictum sed habens duo capi 8 ta. licet Jo. in arboꝛe posuerit illa diuisa

d ¶. §. loco rum c ad so. obiectionis qō res sacre in nullius bonis sunt nec seruitutē recipiunt. dicunt Rof. z Ber. d doc. quod hec proꝑ nuntpre lati ecclesiarū qui possunt ēt talia vendicare vt. §. dicit. C. de sacrosan. ecclē. l. sancimus fortius hec interdicta ꝓponere. all. Ber. e xvij. q. iiij. attē dendum tamē etiā priuatus f quilibet potest predicta ꝓponere cuꝫ oīum interſit loca sacra nō deformari vel polluī in q̄bus peccata delenē. in auc. vt liceat matri z auie. §. qz ve 9 ro ita. col. viij. g nec ob. q̄ inter dicta ad priuatas non ad publicas causas ptineant. ff. de iniur. l. sane. qz illud verum de certis nō de oī busvt patet. ff. de interdi. l. j.

e ¶Item sepe. qō hic sequitur cō inuauit rofre. actioni funerarie de qua. §. de sepul. ver. porro. qui funus z tria q̄ hic requiruntur ex positionibus collige.

f ¶Dño z vsufructuario vel, seruitutē habētivt in. l. ossa. statim alle. §. nō solū qō intelligas de seruitute mortui inferēdi vel de habēte vsum fructū ad sepeliendū aliā seruitutē nō recipit. ff. cō. pre. l. caueri.

g ¶Cōtra venditorē qui ex maleficio videt obnoxius dupliciter sz vē dendo rem alienā ꝓ sua z sacrā ꝓ pura. facit. C. de pa. l. vltima. in fi sed emptorem excusare pōt ignorantia.

¶Bal. de religiosis domibus.

¶Quo iure petatur ecclesia comitatus ciuitas vel castrū. Et quid de iuribus incoꝛporalibus. hic. ℔. ¶Dotatus. dꝫ oferri monacho pure sine symonia vel pactione. ver. hoc quoq;. ℔.

¶De capellis monachoꝝ rubrica.

b ¶Hic ēt post prorimā prosecutus est Rof. ponēs ꝓ rubrica que iura cōpetant abbatibus vel ꝓioꝛibus monachoꝝ vel canonicoꝝ in ipsoꝝ capellis z ꝑsequit triplicē modū habēdi qui no. xvj. q. j. in summa. z extra de ꝓben. de monachis. i gl. ij. z sup illa plene scripsi. alij ꝓactici auctoꝛis nontractāt ma teriā. reuertaꝫ igitur ad fummistas.

minus eius pleno iure

De capellis monachoꝝ.

b Rubrica. b

1 i Onci. sic li. ZZ. ¶Lo. ꝛc. ꝓpo. egofin dicus z ꝓcu. talis monasterij noīe eiusdē ℨ talē epℨ q̄ cū talis epℨ p̄decessoꝛ ei⁹ cū ꝓsensu sui capli nōauerit ipi monasterio eccliā talē cū iuribꝫ ⁊ptinētijs suis: z sic ipa ecclesia ad ꝓfatū monasteriū pertine at quā dictus epℨ iniuste detinet. ideo eccliam sepe dictā a ꝓfato episcopo mihi noīe quo supra restitui peto cū iuribus z pertinentijs suis z fructib⁹ ꝛip sum ad id sn̄aliter condemnari. extra de donat. pastoralis. extra de reli. do. constitutus. z hoc cū est ple 2 no iure ꝓcessa. ¶Si vo tñ tpalia vel tñ iuspa. dicat fic. ZZ. ¶Lo. ꝛc. ꝓpo. contra talem epm q̄ cum k talis patronus de consensu eius vel ꝓdecessoꝛis sui ipi monasterio donauerit iuspat. in tali ecclesia lō peto ipm iuspa. mihi adiudicari: z ad me sententialiter pertinere declarari dictū epm in hoc sn̄aliter condemnari. item cum ecclesiam illam monasteriū a fundatione habuit. z sic per consequentiam in tpalibus sibi debeat respondere petit tpalia in ipsa ecclesia sibi adiudicare ꝛc. i p. c. pastoralis. xvj. q. j. l c. ij. z. c. penul. z fin. extra de ꝓbend. de monachis. z 3 c. io laterañ. ¶Vel sic in alio casu. ZZ. ¶Lo. ꝛc. ꝓpo. ego abbas sancti zenonis contra archyꝓresbyterum z clericos sancti proculi de verona qō dicta ecclesia sancti proculi ad nostrum monasterium pertinet pleno iure: videlicet in institutione destitutione inuestitura archiꝓresbyteri et eius fidelitate ipsius etiam et fratrum obedientia correctione representatione ad ordines tonsuratione susceptione crismatis letanie: baptismate: capitulis et aliis simi libus per que plena subiectio declaratur: cum dicta ecclesia sit in nostri monasterij parrochia sita. veruz ipsi indebite super his nobis respondere recusant. quare peto nomine dicti monasterij eos per vos cogi mihi in predictis omnibus z singulis obedire: z ꝓfatazꝫ ecclesiazꝫ quo ad omnia predicta dicto monasterio subesse per vestram sententiam declarari z ad hoc peto sententialiter ipsos condemnari. extra de re iudi. cum inter. extra de maio. z obed. bis que. extra de capellis mo. c. ij. extra de of. dele. coꝛa 4 Vel conci. vt. §. de of. oꝛ. versi. si autem. ¶Et not. qō religiosi siue sint exempti siue non. debent clerici quos ꝓsentant ad ecclesias reseruare cōgruā sustentationem: ita quod possint episcopalia iura persoluere: alioquin dyoce. non debet eos admittere. vt in consti. clemē. pape. iiij. de preben. suscepti. k ¶Hoc quoq; notandum est quod ꝓioꝛatus conferri debet monachis cessante omni ꝓtio z pactione: nec debet ꝓioꝛi aut ꝓioꝛatui aliquod imponi onus temporale: aut perpetuum per abbatem in ipsius institutione aut post quod dic: vt in cōsti. alex. l iiij. extra. e. titu. quia religiose. l

m # De iurepatronatus[m]

Rubrica.

¶De iurepatronatus. Rubrica.

m ¶Hāc materiā plene ꝑsequit̄ rof. p septē membra distincta post q̄ ponit q̄dā notāda bōagui. pte. ij. char. v. z egyd. char. xviij. q̄sq; formauit duos libellos diuersos z ꝙuenerūt i formis. alij ꝓactici auctoꝛes fiduerūt vid qō scripsi. e. ti. sup rubri. ad q̄stiōes scriptas vemio dñicalis. liij. facit ad materiā an. ſ. epℨ ꝓuatū p se ꝛtituere possit iuito ꝓfono hāc q̄re ō relcri. cuius li. vj. in gl. pe. dñicalis. lxxvij. cū discoꝛdāt tutoꝛ et pupil l⁹ i ꝑfectō. plēe scripsi ō ele. ex coq; li. vj. sup gl. venereal. xviij. q̄rit an iuspatronat⁹ trāseat ex vēditōe feudi cuōib⁹ iurib⁹ q̄ bꝫ ivillaz dicq; fi vt scripsi. e. t. ex lfis, i gl. magna vbi dic Jnn. qō posita sup regla i re cō Circa

munī. li. vi. Si clericus z laicus patroni ꝓsentant vnū. z postea ipse laycus aliū nō est dubiū: q; ꝓimum dꝫ admitti ibi vide an parrochia ni sus ꝑtandi ꝓscribant. vide plene sup regula qō alicui gratiose. z infra. repetā qōnes quas non cogitauerunt antiqui an transeat ius patronatus cū in venditione vniuersitatis illud exꝓimitur z cōsilij circa hoc scripsi extra eo. ti. a c. j. in ꝓin. lib. vj. z aliā an ius patronat⁹ possit legari. scripsi eo. ti. cū ſc 1 culum. sup ver. emptoꝛū. Hic q̄ro bono. epus ordinauit titiū in ꝓsbyteꝛus qui postea successiue ꝓsentatus fuit ad duas parrochiales ecclesias et per ipsum admissus q̄ic ꝓ 3 sentatur ad tertiaz: querit an ipse epus ex defectu scientie possit illuz repellere: z vide tur qō nō. ꝓximo respectu oꝛ d inis ad quez illū reputauit dignū. ad bene ficium ergo nō reputet illū in dignū. de eta. z quali. accepimus. facit. j. q. j. sicut christus itē illuz bis cō firmādo in ea dem spē iudica 5 uit illuz dignū cuius Jnnunc nō debet asserere. viij. q. ij. dilectissimi. de elec. nulli. li. vj. facit d accu. nulli episcoporum de sententia. excō. in ꝓsentia. z regula qō semel. li. vj. vbi quere cōcoꝛ. bene facit lex si quis testibus. C. de testi. que habetur. iiij. q. iij. in fine. Solutio si ponamus istam tertiaz parrochialem ex qualitate z quantitate parrochianoꝝ vel situ ipsius differre multum a ꝓximis. ita qō eā dici possit eum dignū ad ꝓximas ad istā in dignū certū est istū iuste repelli. nō enim loquit̄ qō dignus minoꝛi sit dignus maioꝛi. de transla. c. vlti. sicut de nauibus dicitur qō quedam sufficiūt ad flumina q̄ nō sufficiunt ad mare. ff. de exerc. l. ꝓlma. §. nauē. z. §. sed z si. stat ergo dubiū questionis qñ est paritas vel modicus excessus z fortius qñ esset tertia minoꝛ ꝓximis quo casu videt̄ eū repelli

Jrca hāc materiā no. qñq; agit̄ ℨ ꝓsentantē q̄ñq; ℨ epm instituētē. q̄ñq; ℨ instituti. q̄ñq; ipe ꝓsentatus agit. q̄ñq; est qō inter ꝓsonos. q̄ñq; agit ꝓsonus ꝓpter iura sibi subtracta. Et q̄ñq; petit̄ ꝓsentatio admitti. ¶Si agit̄ ℨ ꝓsentantē fic cōci. li. in possessorio[a] ZZ B. Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. b. ꝓsonus ecclesie sancti. ℨ. §. ꝓ. q̄ cum essem in pos. vel quasi iur. pa. z repsentandi recto: ē ad ipsam ecclesiā ipe. p. me indebite iure illo spoliauit: vel quasi ꝓsentādo: vez de facto. t. ad regimē ecclie ꝑlibate: quare peto me ad ꝓdictā possessionē vel quasi restitui. z dcm. p. ꝓ tāta temeritate canonice puniri. ¶Si vo agis ℨ epm isti tuentē eodē mō con. hoc saluo q̄ vbi diristi ꝓsentando ponas institutēdo alijs ēt vbis decēter mutatis in ꝓsonā epi. hec pbant̄ extra de re iudi. cū bertold⁹ de cā pos. cū eccliā. vbi pbat̄ q̄ pōt q̄siurib⁹ spoliari. ¶Contra institutū aūt sic cōci. li. ZZ. ¶Lo. ꝛc. ꝓpo. ego patronus talis ecclie. ℨ. §. q̄ vacāte ꝑsata ecclesia. b. filiū asserēs se patronū. z se fore in pos. iurpa. seu ꝑtandi recto: ē ad id ꝓm. p. indebite ad ipius ecclie regimen tali epō ꝑtare de facto cū de iure nō posset ꝑsumpsit: q̄ epℨ ad ꝓtationē hmōi dictū. p. in ea dℨ instituisse. quare peto ipm. p. ab ipsa eccliа removeri. z super ea sibi perpetuū silentiū imponi. extra. e. q̄sultatioibus extra de ele. q̄relā. extra de cā pos. z ꝓprie. cū olim. ¶Odi epsnō admisso repātato per patronū per se institutat aliū sic oci. li. ZZ. ¶Lo. ꝛc. vt. §. ꝓxi. vsq; contra. p. iunge q̄ nuper vacante ecclesia dicta ad ea. b. virū vtiq; bonestum competētis literature z etatis sufficientis ducti ad regimen ipsius tali episcopo ipsius loci dyoce. ꝓsentandū: verū ipe ꝓo sue volūtatis arbitrio cū instituere recusauit dictū. p. cōtra iustitiā ꝓpria autoritate in ea institutēs in iuris mei ꝓiudiciū z grauamē quare peto per vos qō de ipo factū est irritū nūciari: peto etiā dictū. b. quēvobis ꝓfato in eccliа ipa per vos debere institui seu ēt ordinari. ¶Sed z si patrono contempto eū instituat eodem mō concipe subtracto eo quod ibi dℨ de ꝓsentatione ꝓsoni xvj. q. vij. decreuimus. extra de of. leg. dilectus extra de iurepatr. pastoralis. Vel sic. ZZ. ¶Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. M. ꝓcur. g. r. r. §. ꝓ. quise gerit ꝓo rectoꝛe vel electo talis ecclesie: qui viuentibus ipsis. g. z. r. ꝓsonis ipsius ecclesie: z in possē. vel quasi ꝓsentandi seu eligendi rectoꝛem ad ipsam existentibus dictis p. per quendā. t. asserentē se fore compatronum: vel per parrochianos ipsius ecclesie se fecit de fcōt dℨ in rectoꝛē dicte ecclesie ꝑtari dictis. g. z. r. irrequisitis contemptis pariter et exclusis ipseq;. p. in sufficiēs ē. z defectū patiℨ in literatura moꝛibus et crate: quare exꝑemissis cāis z ex aliꝑ de q̄busscta re poterit i ꝑcessu peto ꝓdictā electionē seu ꝓsentationē siue notiationē p dictū. t. ipso. p. dictis patronis cōtēptis z exclusis factā cassari z reuocari tanq̄ canonice nō celebratā: vel saltē sn̄aliter declarari ipso iure nō tenuisse. z eidē. p. sup dicta ecclesia p petuū silentiū imponi. cū nullū ius habeat in eadē extra de re iudic. cū bertoldus z. in ꝑe. c: decreuim⁹ z in ℨ. decre. q̄sultationibus. extra de cau. pos. z ꝓprie. cū ecclesia. Velsic li. con. ZZ. ¶Lo. ꝛc. ꝓpo. ego. B. miles cōtra. p. rectoꝛē ecclesie sancti martini talis loci. qō ꝛz tale castrū in cui⁹ territoꝛio dcā ecclesia est sita a vero dño ad quē iuspa. in dicta ecclesia ptinebat emeri. idē tñ rector me. p. patrono ipsi⁹ ecclesie nō admittit. z tanq̄ patrono mihi rndere continet. quare peto ipm a ꝓdicta iniuria ꝙsci z cōpelli qō me tāq̄ verū patronū sui: z ipsi⁹ ecclesie re hac ratiō e. qz remoueri posset obtento ꝑter nimiā insufficientiā sup quo vide qō no. de. ren. c. fi. in. j. gl. z de offi. cust. c. j. ō. eta. z quali. c. fi. ēt ab ipso ꝓmouente sup quo vide qō scripsi de cleri. cōiugat. diuersis falla. sup gl. ar. qō fo: ti⁹ ergo pōt ēt ꝑ eundē nō admitti. de iureiurā. quēadmodū. adducit ēt. l. ff. de mun. z ho. vt gradatim. §. repꝛobari. z ff. de exeꝛ. tuto. ſz z repꝛobari vbi medicus semel pbatus repꝛobaℨ qō est ſpāle ꝑ pter hoium sanitatē. cū autē aie ꝑciosiores sunt coꝛporib⁹ ō pe. z re. cū in firmitas. foꝛtius in medicaiaz id debet admitti quare medicamentū dℨ i artib⁹ arsſupma deeta. z q̄. c. pe. si ob. qō de ordinatiōe dictū. fuit. Cō stat. n. qō non oēs digni sūt dotio digni sūt cura in religiosis z mēdicātibus abundant exēpla z nō accepim⁹ si arctat oꝛdinātē ad curā sz ad bñficiū ℨDDE an iuspatronatus trāseat cū vēditione vniuersali. Ro. ꝙsi. lxxvj. q. j. li. z an rochiani ꝑcribāt iuspatronatus. abb. cō fi. lxxvj. ij. li. z an semel admissus ad vnā dignitatē possit repꝛobari. vide oꝛiginaliter o dra. cōsi. xviij.

Jrca in ꝓsessio. fin Rof. vbi. §. z est quart⁹ libellus ipsius. Sic. li. ij. ℨ bōagui. z egy. vbi. §

b ¶Si aūt ꝛbarof. cū libellis sequē. vsq; ad ℨ. veruz. z hoc vbi. §. in fi.

c ¶Qocare. an patrōi nō vocati pñt. ꝑseq; cōceptū satis scripsi. e. ti. c. iij. sup ver. plurimoꝝ. ¶Teneat. pleno iure. hec forma inq̄tū electionē z postulationē miscet ē hodie repꝛobata nisi cū. pbabili⁊ dubitaℨ an debeat postulari qō dic vt de postu. p. c. vno. li. vj. q̄ circa ꝑ no. ꝓimū qō ꝛz patroni tales electiones de fcō faciāt de mēte iuris satis ē qō ꝑtet z ver bū eligiℨ positū i dec. e. ti. nobis exꝑse vt ibi dixi. ego i ꝑtatiōibus q̄ ad me spectāt nūq̄ elegiℨ illū quē volo istitui ꝑto instituendū illi

Archivo Rosario Histórico

ad quem spectat:z si habeo cōpatronos vna cū illis hoc facio : z de facto nūq̄ mihi occurrit casus discoz:die q̄ si occurreret vna cū eis etiam pñtarem si vellent z cognoscatur postea quis preferēdus sit.e.ti.c.iij. scōm est q̄ non sufficit patrono talem electionez facere.infra tps iuris nisi pñtet vt scripsi.e.ti.c.vlti.in fi.z probaī.e.ti.c.vno li.vj. vbi etiam de hoc scripsi super ver. ad pñtandum.

a ¶Et.c.cū pro abb.cō. rxviij. z.cvi.ij.lib.

ADDE Et p

¶Et nos. hic addit auctor. ad verba rof.z additio bona de latino tu in dica.

¶Decernim? hec q̄ sequēs no.e.ti.q: clerici z ibi plenius scripsi sup gl.iij

¶Tm. idem vin. vt scripsi e.ti. ex insinuatione. sup ver. cōtulisset.z vide q̄ scripsi ō institu.c.fi.sup ij.glo.

¶Scōz vin. ad literaz hoc notaui in pre. c.ij. de religio. domi.

¶De censib? exactionibus z procurationib? Rubrica.

¶Rofredus in libellis nostris hanc materiaz psequit z ipse solus ex practicis autoribus saluo bonagui. qui inter libellos de hoc posuit duos breues nota.rof.q? ordinem rubricarum nostraruz non tenuit ideo quod illas quas ponebat ipsarum ordi ne seruato ponere debuisset ad propositum inter rubricam de iurepa.z istam posuit prolixos tractatus de interdicto vnde vi.item de parro q: in multis materijs sibi profuit in quibus alij practici defecerunt q̄nē dñicalē.rxiij.de soluēte lōgo tpe minozē censum vide.ē.de loca. §.fi.versi.xliij.z sup regula plus semp.li.vj.z dicā i fi.ti.lxxj.ō cēsuali p sum.vide.ē.de loca.§.postq̄.super.ver.qōnem.j.Jo.de deo.lib.iiij. de

a ¶De rubrica tra iusvsurpāt:quod dic.vt no.extra ō electi.sacro. extra ō iur.pa.c.ij.z.iij.z.c.cū prop̄ā.itē finis huius modi forme,pbatur extra ō renū.post trāslationē.i pri.de elc.i causis.§.q:vero.z no.extra de postu.c.fi.

b ¶Superioz autē pōt offerri petitio loco decreti in hac formab.FOR. Nos talis z talis patroni talis ecclesie vacantis conco:diter:z cōiter repūtamus vobis tali eps talē clericū ad cura vel in rectorem ad regimen ecclesie prelibatevirūtiq̄z honestū literatū:z de legitimo matrimonio natū iura ecclesie defensare z disponere scientem:z valentem:petētes ipsum in ecclesia ipsa per vos instituī:z sibi pervos curam eiusdē ecclesie concedi.extra.eo.tit. preterea. z.c.significastī.z.c.transmisse.extra de offi.dele.dilectus de preben.in lateranē.de electio. cum in cūctis.

¶Et hoc cū sunt concoz des. si vero discoz dāt sic dicent. Pe. Nos talis talis tc.vt.ē.in preced.vsq̄z in finē.zunge sic in fine.non obstāte pñtatione que vobis dī fuisse de facto facta a talibus de tali cū eis non sit ius aliquatenus presentandi: vel si sint pfoni:dic cum nos simus plures numero.z scelo. z autoritate.z consilio sanioz es: vel si sint pares.dic cū pñ tatus a nobis sit dignioz.z honestioz:z maioz ismeruit z nos ꝯcelo ipsis processimus meliori.rvj.q. vlt. considerandū.z.c.si plures.extra.e.qñ.extra de elec. ecclesia.ij.z.c.in genesi.z isige hoc q̄ no.ē.ō electio. §.j.versi.si vero aliquis sit elect. ¶Ceterū de seruitijs que dñs vel patronus a seruo exigit vel liberto z quid iuris cū libertus neget se debere aliquid no mine operaz dicēt.j.de natis ex liberoventre.z.j.e.

¶Tm. idem vin. vt scripsi e.ti. ex insinuatione. sup ver. cōtulisset.z vide q̄ scripsi ō institu.c.fi.sup ij.glo.

¶Scōz vin. ad literaz hoc notaui in pre. c.ij. de religio. domi.

¶De censib? exactionibus z procurationib? Rubrica.

¶Roffredus in libellis nostris hanc materiaz pseq̄tur z ipse solus ex practicis autoribus saluo bonagui. qui inter libellos de hoc posuit duos breues f nota.rof.q? ordinem rubricarum nostraruz non tenuit ideo quod illas quas ponebat ipsarum ordi

b ¶In hac forma fm Rofr. cuius fuit ista forma sequēs in parte pen.

c

d

e

f

g

14 tit.prori.§.nūc dicendū. ¶Et not.q̄ patronus non potest presentare seipm:vt extra.eod.pervias. ¶Sed nunquid filiū suū.z vī q̄ nō.cū fit eadē psona cū ipso vt.rxxv.q.vj.§.hac autoritate.z magis pulcr pr̄ in filio q̄ in se.ff.q̄ metus causa.ifti sedoc cōtra.quia sufficit quod nō fit malus.rxj.q.vl.decerni

15 mus d. ¶Sed nunquid fratres patroni poterunt

d presentare vnū ex se.rñ. sic. sicut z decuriones dant vnum ex se tutoꝛem.ff.de tutoꝛi.z cur.da.ab his.l.vt magistratus . z quasi decuriones dicunt non quasi

16 fratres.ff.qō cuiuscq̄ vni.no.itē eoz. ¶Sed nun quid possum pñtare illū qui mihi dedit: seu cōcessit iuspa.ar.q̄ non. q: vī a seipso oīri.non em̄ interest an ipse seipsum presentet : an ego quē ipse elegit vt in pre.l.item.§.decuriones extra de sent.excō.mulieres.sed dic q̄ si mihi ex toto.z simpliciter otulit iuspatr.possum.secus si cōcessit mihi hac vice ius pñtā

17 di tantum e. ¶Quid si aliquis est patronus in ali

e quo monasterio.qō quia desolatum est vnitur alteri monasterio.vt extra de sta.mon.c.ij.queritur vtrum ille erit pfonus in scō . rñ . si in primo fuit pfonus ex fundatiōe vel prestatione loci.non iō erit in scō patronus.si vero ex dotatione.tūcq̄ res cum onere transiit. sed dic q̄ nunq̄ erit patronus in secundo sed solū in prio in quo presbyter semp oz celebrare vt.xvj.q.j.z tpis.nec mirū.z si fit preiudiciuspatro. q: non est ibi propter necessitatē prelatus idez esset si occuparetur ab inimicis fm vincen.

De cēsibus et exactionib? et procurationibus.

g Rubricas.

iudeis.qui nunc ēpo vel ecclesie negant censum solutum tpe quo non extat memoria. Sed querit vtrū scripsi de vsur. quanto in fi. si census soluit emphyteota qui vendidit vide de locato.§.vlti.ver.xliij.duas questiones circa pedagia scripsi.ē.de causa poss.§.ij.super ver.qd de colligētibus . Fuit etiam qō roffre.rxxvj.de illo cui pro certo fundo debebat cēsum pone.z.ipse vē didit dimidiā illius fundi: et census z cēsualis credens to tum venditum soluit emptori de statuto totum censum vē ditori: nunc petist a censuali dimidiam census z penam p censu suo die si bi non soluto agens certi cō dictione et stipulatu que cōpetit. insti. de ver.ob.in pin. z.ff.si cer.pe. si quis certū. in volumine videri poterit. ipse tū soluendo dicit attendendū qualis fuerit soluens et cui solutum . si em̄ fuit rusticus et simplicitate gaudens z solvit illi qui ius habebat p parte excusat eum a pena.ar.ff.de prob a. cum de indebito . nec videtur falsum quod habet ali quod veritatis primo:diuz.ff. de lega.ij. cum filius.§. heres liberetur ergo propter iustas ignozantiam . ff.de so.qui ho. mines maxime si fide dignus erat emptor: facit extra de p cu.in nostra. ō prebend. nisi essent.in prin. in ducit. etiā pro eo.ff.si qs cau. l.ij.ff.de le. cōmi.l.fi.item qr vēditor: fuit in culpa non denunciando cēsuali . facit . ff. man . si fideius sor.§.fi.subdit etiā quod etiā

h

1

2

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

fi locus esset pene cōmitterē in totū de quo no.ff.si quis cau.si seruus z extra de pen.suam.ad dimidiam aūt cēsus licet soluta emptori dicit eū teneri per.l.vero ꝓcuratoꝛi.ff.de sol.extra de iureiur.eā te.repetere tū poterit dimidiā quā solvit emptori p̄di.ide.p qō etiā p3 qō p̄dicta solutio eū non liberauit.ff.de condi.iude.si nō sorte.z.l.eleganter.

Hec rubrica quo ad possessoꝛium sic conci.li.fm bona gui.cui' fuerunt hi duo libelli quos multū ampliauit auctoꝛ rof. etiaz sub hac rubrice parte vnum posuerat.

decetero.

a ¶.§.ꝓori.verificatur de vasallo.de aliis nil ibi dicit.

b ¶Hec dicēdum.scias ergo fm rof.vbi de hoc edicto z eius sunt hec verba vsq̄ ibi.que autem.et tria que requiruntur hoc casu per positiones patent.

c ¶.j.annū.z.hanc tamen penā euadit restituendo subꝛeptū ante sentē tiā z hoc respe ctu dicit.l.pma §.fecūdo quod hoc edictum est mitius.naz cōtra eum competit vi bo.rap.et furti que datur in quadrupluz z nō est in illis predictum beneficium.

d ¶Sepe quoqz de edictis salꝰtat ad officia.z hoc est septimū c in ordie officiorum scz de offi. iudi. quod sub colono vel vasallo.z hocvsq̄ ibi pozro.

e ¶Si quis in tantā sup.quia non inferebaī violentia q̄ ad primū z tertius nec metus q̄ ad secūdum.

f ¶Libellū.concipi.hos libellos nō inuenies sub proxima rubrica de qua. ē. nā declarauit plene z per diuersas rubricas q̄ eēnt ascripticij e qui sensiti: qui coloni cōditionales tc.tracta mus de vasallis et sub rubrica de sacramento vasalli inuenies hos libellos: sed libellos domino rū contra ipos colonos in possessoꝛio.vide.ē. de causa pos.§. primo ver.si vero rustici. Hostien. autem de p̄dictis diuersoꝛum nomi num agri.plene tractat in rubrica ō natis ex libero ventre.

g ¶Pozro totuz quod sequitur fuit Rofre. vsq̄z adver.que autem z continuatur supza proxima rubrica.

h ¶Et.iiij.l.ij.z vlti.facit ad primū dictum.iij.z.iiij.ad scōm.

i ¶Exigatur intelligo de persone indicto.

k ¶Inhabilis de hac distinctiōe.vide q̄ scripsi de voto ex multa in gl. antepe.hoc loco ꝓpter leges allegatas q̄ nō sonāt in defectum.

l ¶Indi.scz.iij.z.iiij.vt dixi supza.

m ¶Con.de.p.Rof.dicit ꝓpo.q̄.p.tc.z hac de causa hoc dixit q̄ scripsi.ē.de offi.iudi.super rubrica.

n ¶Titibus.scire debes q̄ contra consilium vel prouisionem huius legis Rof.fortius resistit quā glos.vel andreas sic dicens q̄ aut autoꝛ locauit.vt domin? illas terras colonis vel ascripticijs pro certa portione soluenda in pecunia aut soluenda in alia spē.z tunc erat contractus innoiatus.ff.de pos.l.j.§.si quis seruū;pponat ergo dñs.pmo casu actionē locati.secūdo pscriptis verbis.vel aduocet terras vel ipsarum possessionem per.l.si quis cōductionis.C.loca.qua ergo stultitia dñs ifte agere nolet de ꝓprietate p̄bando se dñm q̄ vult.l. illa cū recupera ta possessiōe colono incūbet il lud onus q̄ fiet de possessoꝛe petitoꝛ.ff.de reivē di.l. is q̄ destinauit et habebit ex hoc maximū cōmodū.C. de reivendi.l.fina.insti. de iter dic.§.cōmodū. Si vero ipse actoꝛ non locauit quo iure petet artari colonū ad fideiubēdum.z iuder q̄ iur. hoc faciat ꝓtra.l.hec stipulatio.ff.vrlega, vel fide.not.ca. ff.de ꝓcura. nō cogendus.item soluere que est alia alternatiua quō cum cogetcū de debito non constet. respondet prudentissimū fuisse illi? legis cōsilium datuz in subsidiuz. quia non erat certuz dominū locasse obiectio cēsi ꝓcederet cuz certum esset euz locasse. Iz quia colonus vel ascripticius aliquibus et paucis annis soluerat censum domino solutio illi? temporis inducit hoc remediū vt colonus fide iussoꝛem de rei vel soluat. nec dico quod illa solutio faciat censum debitus.vt per illam in posterū debeaī.C de pact.li cert z ānis.ff.de acti. z obligatiōib? l. obligationū.

4 quod. ¶†Pozro si vltra vires collecta imponi g tur:vel vocatur ad officium qui non tenetur per officium iudi.succurritur ei.C.li.x.quem admoduz ci. h mu.indic.l.j.ij.iij.z.iiij.bff.de vac.mu.l.fertūdecimū §.fi.sic ergo tunc lib.conci.ZJB.Lozam tc.con. de.p.collectoze ciuitatis nostre: vel castri: vel ville qui supza vires patrimonij mei mihi duas libras indixit: cum habita ratione et collatione patrimonij mei de collecta mihi imposita contingeret me tātum modo vna libza. Unde peto a vobis quod tale i inditium tollatur.et a me nil exigatur? vt in ꝓcal.l. ¶Si autem collector exegit iungas et peto quod libras exactas mihi restituat.C.li.xj.in quibus ca. 5 co.cen.l.j. ¶†Si vero vocaris ad officium cum sis k inhabilis k.sic conci.ZJB.Cozaz tc. ꝓpono q̄ cum sim inhabilis ad officium consulatus.vel aliud vel sim de alia pronincia.vel vocatus ad munus male.et ab illo appellauerim ap.pendente ad aliud munus me talis nominatoꝛ nominauit. vnde peto per vos a tali nominatione releuari.z ad hoc ꝓpo.of icium vestrum.vt in ꝓcal.l.C.quēadmodum ci.mu. l indi.l ¶Ecōtra quandoqz domini ab ascripticijs seu colōis redditus siue fint in pecunia siue in alijs spectebus exigunt.illi vero recusant soluere dubitā tes.an domini sint prediozum ꝓ quibus exigitur. vnde dominis per officium iudicis succurritur in m quo sic li.cōci.ZJB.Cozam tc.con.de.p.mcolono vel ascripticio meo qui mihi redditum.x. li. cere vel x.sol.vel simile soluere debet ꝓ to talib? terris quas sibi locaui ꝓ dicto redditu quē redditum mihi soluere recusat dubitans an sim dominus illarum rerum vnde ago contra eum quod vel mihi fideiussoꝛem de predicto redditu mihi soluendo fine ꝓcrastinatione si probauero me dominum illoz? ꝓdicto vel predictum redditum mihi soluat. z ad hoc n ꝓpono officium vestrum.C.de agri. z cē.litibusn. 7 ¶†Que autez? sint munera personalia. que patri o monialia:z que mixta.not.ff.de mu.et ho.l.j.et fina. ¶Et scias quod personalia indicuntur ratione originis vel incolatus vel ꝓuilegij.vt.C.li.x.de in col.ꝓtiuil.item in collatione munerū personalis in p spicieda sunt etas: facultates: vita z fama.ff.eod.p ad rempublicaz. z.l.vt gradatim.z.l.honoz.§.de gerendis.C.de epis.aud.ꝓfides.item patrimonialia imponuntur ꝓ modo possessionum masculis et se minis minoribus z maioribus.ff.eod.l.fin. §.patri q monioꝛum.C.eo.ꝑ totum.C. quemadmodum ci. mu.ind.l.fi.C.lib.x.de anno z tri.in fraudem.z gratuiti leuamen accipiant quod per criminosa cōmenta est eis impositus.C.li.xj.de cēs. qui se grauatos. s ¶†Quid si aliqua vniuersitas tenetur in q̄busdā §.placet.sed facit vt soluens ad quozum alterum teneatur de quibus supza sīle.ff.de,itinere actuq̄ ꝓi.ex primo capite si iui triginta diebus hoc acquiro quod prohibendus non sum quādiu de iure meo probem ff.eodem titulo.l.secunda.z simile in interdicto de aqua quoti.z esti.ff. eodem titu.l.prima.§.qō autem.item simile in electione cui semel iterfui.extra de causa pos.cum ecclesia scōm eum.

o ¶Que aūt.hic incipit ponere vba alber.gal.in ti.de mu.z ho. vbi tetum habeī exceptis.v.sed q̄d;si vniuersitas.z.v.item pone.z ver.si.

p ¶.ff.e.scz.et sic.j.alleg.z se.ver.digestoz.z.C.e.

q ¶Scilicet,de mune.patri.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶.§.quibus aũt eoꝝ.in vlti.glos.ibi no.ꝛ dicit hic alber.qđ bona cõmunia possidebuntur vel vendent que si non extant fiet collecta.ꝛ de hoc plenius.ẽ.de sen.excõ.§.sequit.ver.quid si vniuersitas.

b ¶.§.fi.ad materiã vide qđ scripsi de imu.ec.c.j.in gl.de hoc lib.vj.qꝛ tñ plus in onerib⁹ ecclesiarũ q̃p psonarũ instituntur.autoꝛ aũt hic de personis ꝛ laycis tractãs. Est sciendũ qđ si parmẽsis originẽ trãs a tulit domiciliũ regij ꝛ bz bona parmẽ cũ originale domiciliũ ꝓpriũ vel patrimoniũ volũtate nõ possit regulariter etiaꝫ b quãtuꝫ ad onera alteri⁹ adictiõe vel accumulatione mutari.ff.ad munic̃p.assumptio. in pn.ꝛ pre.l.ordine.§.fi.salvo qđ de senatoribus ff.eo.tit.l. municipes. ꝛ ff senato. l. pe.ꝛ nor.C.lib.x. de municĩ.ꝛ ozi.l. origine. sequitur ꝓpria nemi c nẽ posse volũtate eximi. manifestũ ergo tenebiꝫ in ciuitate parme dupli ci ẽsideratione originis ꝛ possessionũ subire onera p̃dialia et psonalia q̃ p p̃dijs imponũr ff.ad muni.in.col.j.ꝛ.C.de muni.ꝛ ozi.lib.x.ꝛ vide qđ ibi no.ꝛ de incol. l.ij.ꝛ ille leges inquãtũ dicũt qđ in vtroq; loco teneãt quo ad ciuitatem reginã de psonalib⁹ nõ ꝺcernentib⁹ p̃edia. Jn illa eñ mixtura qua lo q̃mur de psonalibus ꝓpter p̃dia cũ duplex sit ius ciuitatis parmensis vt dixi istud mixtũ cõpetit poti⁹ habẽti duas rões q̃ habẽtiuã tñ. de iure patro.suggestum.in fi.vbi ꝺcor.ꝛ est text.in aut.de ꝓsang.ꝛ vte. fratrib⁹.§.vlti.colla.vj.ꝛ b casu onus tale p̃diale vel mixtũ nõ subibit in ciuitate regia ne duob⁹ locis illa cõpellaꝫ agnoscere.C.de muri.in quo lo.ꝛc.l.j.ꝛ qđ ibi no.in vlt.gl.si vo in ciuitate parme nõ erat ciuis originari⁹ ipse vel pr̃ illud domiciliũ solũ acq̃situ bñ potuit mutare.ff. ad muni.l.nihil.l.incola.ij.quo casu videt qđ ꝺ bonis parme dimissis vel postea q̃stis munera mixta soluet regij.nã in hac mixtura qñ vnaꝫ solã rõnem diuersam tñ bz locus vterq; qz regiã personã.parma p̃sentialiter.ff.de vsur.in pecudũ.ad fi.ad idem extra de ꝓbe.ec.vel alta.qđ in duobus.ff.de relig.ꝛ sump.fu.cũ in diuersis.C.de ap.p̃cipimus ante fi. ad hoc inducit.ff.de tu.ꝛ cur.da.ab his.l.j.in fi.ꝛ de rebus eo.q̃ sub tute. vel cur.l.magis.§.illud.vbi tutoꝛ simplr datus a iudice domicilij ad totũ patrimoniũ vbicũq; sit datus esse videt lz ab existentib⁹ in alia pro uincia ille datus ꝛe valeat excusare.ff.de excu.tu.l.illud.noiatim autẽ ad patrimoniũ alterius puincie dari nõ posset.vide eo.ti.ꝓpter litez §.lz.ꝛ qđ ibi no.ad hoc faciũt q̃ scripsi post Jnno.ꝛ Host.de fo. cõpe. postulasti in magna glo.Sed simplr vel mere p̃dialia.q̃ p̃monialia vocanꝫ tenebiꝫ soluere parme.vñ dixit autoꝛ ꝛ ptz in legib⁹ quas allegat.distinctionẽ de triplici munere personali p̃moniali.ꝛ mixto no. Accur.C.de mu.patri.sup rubrica.lib.x.ꝛ ꝑ.ff.de mu.ꝛ ho.l.j.in p̃nci. ꝛ.l.fi.ꝛ p totũ de ciuib⁹ ꝛ incol.ꝛ vbi et q̃ munera subeant plene notauit.C.de incol.l.ciues.ff.ad muni.assumptio.§.filius.

ADDE quo loco numera siue personalia siue realia sint soluenda. Pet.de ancha.consilio.cccxlj.

c ¶Si a pr̃e.multũ plene scripsi de hoc post Hosti. de imu.ec. puenit. in magna gl.vbi tenet partẽ secundam.itẽ vbert⁹ de bo.dicẽs azo. hoc tenere ꝓ dicta.l.si ꝓ patre.ꝛ per.l.j.C.de diuer.rescrip.

ADDE ancha.late consilio.lxj.

d ¶.ff.de via pub.melius de lo.pu.instr.vbi dixi.ẽ.de loca.§.postq̃.ver. sed queritur vtrum.vbi posui verba legis ibi vide.

e ¶Rudera.id est edificia querunt.

f ¶Facere vellent.scilicet renunciare domui.

g ¶Utilitatem.per hoc dixit guido de suza.qđ a contributione p̃teriꝛe expensẽ cui⁹ vtilitatẽ participauit se non poterit excusare.

h ¶Propter vsum ipsius ꝛ aliorum.

i ¶Vacuatis. nõ dicit hoc accur.ibi asserendo.sed arguendo in gl.ij.ꝛ in fin.p̃me glo.in⁹ ista ẽ.

k ¶Vel dic.fm Alber.gal.

¶.l.ij. per hãc leges.ꝛ p.l.j.C. de his q̃ ꝑsonã. mu.sub. terminauit ẽ alber. odof. mutinẽs. sub eo pacto facta ciuẽ bonoꝝ. ad collectas vl munera nõ teneri. Guido de suza.plire tractauit hunc casum loquẽs de ꝺsuetudine que fuit longissimo tẽpore in ciuitate ꝓuata.qđ de alieno districtu veniẽtes ad habitandũ in ipa ciuitate vel districtu liberi et immunes eẽnt ab oibus oneribus.ꝛ exactionib⁹ cuiuscũq; speciei.pone q hec ꝺba sint latissima. quidaꝫ habitantes in villa sancti Joã. fruebãtur hoc p̃uilegio fecit ciuitas statutũ qđ habitatoꝛes sancti Jo. debeãt facere et cõferre ad qđam laboꝛeriũ qđ ibi fit per cõe nõ obstante aliquo p̃uilegio queriꝫ an illis per cõsuetudinẽ liberis p̃iudicet hoc statutũ determinauit p illis p̃uilegiatis p ꝺsuetudinẽ q̃bus tam ius questũ erat ꝺsuetudinis vigoꝛe qđ eis inuitis auferre nõ potuit. ꝓcipaliter allegat duas alias leges.ff.de bo.poss.ꝺtra ta.l.si post mortẽ in fi.ꝛ.ff.de pac.l.fi.ꝛ p regulam q̃ vult mutari nõ posse cõsiliũ in alterius detrimentũ.ff.de reg.in. nemo põt.ꝛ.ff.mutare lib.vj.facit eo.ti.qđ semel.ꝛ.c.decet. ¶Est sciendum qđ Dy.sup.l.fi ex toto.j.respon.ff.de leg.j. tractat an ius cui data est per ciuitatẽ imunitas collectarũ teneaꝫ ad auctas.ꝑ gurrã ꝛ tenet qđ sic per.l.C.li.x.vt nemini liceat in empt:specierum se excusare.l.vna apte illa lex tollit oĩa p̃uilegia cũ necessitas vrget cõpari bladũ gl.ibi exẽplificat de fame vel guerra fi guerra restringaꝫ ad casum exp̃ssum.vt ꝓpter illã oporteat emptionẽ bladi fieri nõ est casus ſz argumentũ p̃babile ꝺ di.ꝛ argumẽtũ p̃babile allegabat nõ in casum. p̃mittit aũt argumẽta p ꝛ ad negatiuã legẽ p̃dictã si ex toto.ꝛ.ff.de vaca.mu.in honoꝛibus.§.qui muneris.ꝛ de ser.vr.pre.fi seruitus.j.rñ.ad contrarium.ff.de contraben.emp.l.ruptilia.de transac.qui cum tutoꝛibus.ꝛ.l.cum aquiliana.ꝛ de auro ꝛ argen.lega.l.fi ita.ꝛ vide qđ no. de p̃uilegijs.cum capella. ¶Tractauit vber.de bo.duas questiones de rustico qui emit a milite possessiones de quibus nunq̃ fuerat solutum fodrum nec mireris de vocabulo qđ habetur de iure patro.vbi exponitur ꝓ collecta fm vulgare vberti.nñ id petitur a rustico an se possit tueri ꝓ rustico facit.ff.de acqui.rerũ do.l.traditio.ff.de cõtraben. emp.alienatio.ꝛ.l.dolia.§.primo.C.lib.x.de exactio.tribu.l.fina.ff.de eden.quedam.§.nihil.ff.de p̃uile.credi.l.neutri.§.eorum de ces. bo. lege scõa.Sed hee due leges sequũtur de p̃uilegio actionis ꝛ cause ff.de his que in frau.credi.ait p̃etoꝛ.§.primo de solu.modestinus.de reg.iur.is qui in ius lib.vj.Soluit qđ si reperitur militem ꝓpter suã nobilitatem fodra nõ soluisse hoc rustico non ꝓderit.ff.de mu.ꝛ ho. l.iij.in p̃in.ꝛ sic ꝓcedet qđ ꝺcitur datum p̃diijs non extingui cum persona sed datum personis cum illis extingui.facit.ff.de aqua quoti.ꝛ estiua.l.prima.§.penulti.ff.de censi.etatem.§.rebus.de reg.iur.p̃uilegium lib.vj.faciat ergo qđ alij rustici faciunt.ff.de cẽsi. forma.§.j. cum ergo ex persona rustici hoc beneficium in illum cadere non possit

cessabit imunitas.ꝛ hec fit generalis responsio ad cõtraria.ad casum bene facit.ff.de publica.ꝛ vec.licitatio.§.fi.vbi emens a fisco soluit tributa.ad idem.ff.de leg.iij.fideicõmiſ.§.fi seruo. vbi nõ tenet legatum militie factum seruo vel fm eum nõ licebit noiatim ꝓ illa possessione imponere sodrum.si autẽ ꝓ toto patrimonio imponitur lz plusq̃ ꝓpius ꝓpter augmentuꝫ tenebit ipositio. hanc distinctionẽ ꝓbat per aduerbiũ sepa ratim positum in.l.fi.C. ꝺ alie. ad idem. l.j.C. de iure do. ipe. ipse inducit qđ multa negata p species ꝓcedũtur per genus ꝛ que p se nõ trãseunt cũ vniuersitate transeũt. extra ꝺ iure pa. ex litteris.ff.de acquir.re.do.l. quedam de fundo.l. pma. Extat alia q̃stio ꝺ castro vel villa ciuitati subiectis que tamen habent territoriũ certũ infra qđ quidam nobiles possessiones latas habẽtes feceꝛt quãplures domos que p colonos ipsoꝝ habitabantur.et est facta parua villa ꝛ hoc sepe accidit ciuitas iponit.C. p fodro castro vel ville certa paria boũ vel certum numerũ ꝑsonaruꝫ ad cer

a ¶Non tenetur.vel consulibus.vt no.in predicta.l.incola.ff.ad munic. ꝛ cõmuniter habetur hec nõ tenetur.sed debet esse fine non. et vide qđ no.ẽ.de sta.mo.ver.xlviij.

ADDE quãdo nouiter veniẽs ad habitãdum teneatur ad collectas Alex.consi.cxv.ij.lib.

b ¶Et.§.si nauis a piratis.ꝛ co.titu.l.nauis onuste.ẽ.cũ aũt ꝛ.ff.de leg.j. ab oib⁹.§. si titio. vbi p Dy. vt ẽt dixi de elec.cuz nõ deceat.li.vj. sup vlt.glo.nouissime inueni hãc qõnem per mar.ꝺ fano plene disputata.ꝛ et icipit cõiter in capl'o.ꝛ qz Dy. parũ tractat.iõ plus instabo.ſ mitto quod ipe tenet qđ supradicens qđ si in cõi essent aliq; cõia q̃ cessante hoc onere fuissent iter boies loci diuisa con stat qđ si sibi illud soluaꝫ ps sua q̃ sibi diuisa fuisset illi soluitur.q̃rit ergo si collectã poni opz etiã ps sua in solutiõe non erit. ꝓ qõnis solutiõe aũt vltra iura pr̃alle gata ꝺicit. ff. de ꝺdi.ꝛ ꝺemõ. q̃ hr̃di.§. plautius.fami. her. heredes.§. fin. de adi.le.l.paſ. §.fi. ꝛ de ie. ij.fi pecunia.allega

1 De procurationibus.

Sequitur de tertia parte scilicet de procurationibus. ¶In procuratiõib⁹ ergo sic conci.lic. ZJB. Coram ꝛc.ꝓpono ego rector talis ecclesie ꝓ me ꝛ talibus.quorum ꝓcur.sum ꝺ tales qđ nos tali legato vel nuncio domini pape transeunti per talem locum procurationem exhibuimus. in qua expendimus vſq; ad quantitatem.ꝛ.libr̃arum.ꝛ specificet in quo sic peta tur scilicet tantum in pane.tantum in carnibus ꝛc. que ꝓcuratio est ab omnibus clericis ipsius ꝺyo. exhibenda.quare peto nomine meo ꝛ eorum quoꝝ nomine ago:vt ipi ꝺ predicta summa.ꝛ.libr̃aꝝ partem eos iuxta facultates ecclesiarum suarum cõtingentem conferant seu contribuant.et fi petaꝫ quod specificetur.quantum a qualibet ecclesiarum fit conferendum specificet.melius tamen erit si dicat vnde peto partem illarum decem libr̃arum mihi ab eis contribui vel conferri fm facultates ipsarum ecclesiarum vestro arbitrio estimandas. extra de censi.cum instantia. vel sic. ZJB. Coram ꝛc. ꝓpono ego procurator talis archiepiscopi contra abbatem et conuentum talis monasterij quod cum dictus archiepiscopus consueuerit recipere ab omnibus monasterijs sue ꝓuincie ꝓcurationem q̃ debetur rationeviſitationis.tam ratione iuris communis quam ꝓscripte consuetudinis.idez abbas ꝓcurationem ei soluere irrationabiliter contradicit quare peto ipsum ad ꝓcurationem soluendam cogi.et ad id sententialiter condemnari. extra eod.

2 sopite.et.c.romana. ¶Et nota quod si metropolitanus velit iterato suam ꝓuinciam visitare fm formam constitutionis illius romana.eod.titu.suffraganei non possunt allegare consuetudinem super hoc quod non debeat visitationem iterare vt in

g constitutione Jnnocen.iiij.extrauaganti.eod.tit. ¶ Demum de ꝓcurationibus legatorum et nuncio rum apostolice sedis.vide.ẽ.de legato. §. superest.

3 verſiculo illud quoq;. ¶Quid si multis vicibus solui episcopo minorem ꝓcurationem quaꝫ debui.ꝛ eps nũc petit maiorẽ lz debitã.nunqđ possum ei denegare.argu.quod sic.C.de vsur.aduersus et.l.q̃is. lz illud in odiũ vsurarioꝝ.vnde debitam

tiões aũt ipsi? ad partẽ ꝺ iam in hoc ꝓsistũt qđ solutio et emẽda facẽda est sibi g nõ p cũ alias ipse esset creditoꝛ ꝛ debitoꝛ ẽ.l.gñaliter.ff.de fideiuſ.ad velle.tutoꝛ.ꝛ talia ꝓ tobant in ꝑsonis ꝛ in reb⁹.ff. de vſuca. cũ q̃.ſ.j.ff.de rerũ pmu.l.j.extra de ꝺeci.cũ ꝺtingat.nullus actoꝛ ꝛ reus null⁹ emptoꝛ ꝛ vẽditoꝛ nullus p̃sentãs ꝛ p̃sentat⁹ eligẽs ꝛ elect⁹ et his similia q̃vide extra de inſt.c.fi. in gl.itẽ mihi solũdo acq̃rere nõ poterã qđ meũ erat.ff.de vſu.sed ꝛ si q̃s alias incipit adhuc.§.qõnis.nec dicit emẽda facta q̃ nõ fuit integre.ff.de edẽ.l.j.§.edere.ff.de act.emp.l.q̃cq̃. iducit etiã hãc partẽ leges i sol.allegatas.ſ.l.ab oibus.j.rñ.ꝛ.l.q̃ here ꝺi.§.fin.Ad ptẽ quã tenuit solũdo iducit iura qđ⁹ q̃s fungit vice duorũ de q̃b⁹ vide.lxxxix.dist.singula in p̃ma gl.ertra de pba.ex lris.in gl. ff.de adop.si cõsul. responsio ad contraria consistit in hoc quod ipe nõ soluit sibi sed cõmuni.vt municeps sicut si factum fuisset ꝺnum extraneo emendandum per municipium cõmunitas aũt municipij sibi soluit vt extraneo scilicet ꝺnum passo.allegat.ff.de adopt.si pater.§.j.ff. de bo.li.si filius q̃. C.li.xij.de primis sacro. scri.si quis in sacris. Jtez q̃d si rusticus petens emendam domus combuste estimauerat illam.ꝛ. i estimis ville petit.xx.ꝺcit Alber.gal.extra volumẽ q̃ fi.xx.valebat illa licite petit.C.arbi.tu.l.j.C.cõia vtriusq; iudi.l.scriptura.C.de testa. l.verba testi.nisi tunc iurasset domũ.ꝛ.valere quia tunc ad plus nõ tenebuntur.C.de ꝓba.l.rationes autem qđ obtinet

c ¶Referente.ꝛ de rescriptis gratia li.vj.vt ibi scripsi.

d ¶Exercere.nec tunc erit locus missioni in possessionem.vt no.ẽ.de secundo decreto.§.videndum.ver.quid si electus.

e ¶Dñs distingui posset an res sit data estimata vel nõ. ꝛ an ꝓsistat in numero pondere vel mẽsura.sup quo vide qđ no.de vsur. saluꝺiter in

f ſi.vlti.gl.facit etiã qđ habetur.C.de rei ven.doce.

g ¶Equitur.conci.li.fm Rof.sub hac parte rubrice. ¶Eo.ti.quam non habemus.sed hoc ꝺcit ꝺcere.vlti.eo.ti.li. vj.ꝛ vide qđ scripsi post ver.non obstante.

Universidad del Rosario

a ¶Non possum de censu formauit similem questionem Vincen.s.eo. titu.prohibemus z tenet per.l.is qui.ff.quibus modis vsufruct. amit. qđ si erat ignorans.preferibitur contra eum.secus si sciebat sibi maiorem deberi quasi tunc gratiam faciat de parte quam scit sibi deberi vi de questionem super regula. plus semper.vbi inuenies quod hoc dictum placet dr

no per eandem a epiſcopo denegare non possum[a].

De consecratione ecclesie

b vel altaris[b] Rubri.

IJ hoc.t.et in septem se.non est li.necessarius.nec de his materijs est iudicio tractandum| quia etiã vbi de consecratiõe z baptismo.z alijs dubitat. vnius iudicio statur.de consecratione distinctiõe prima.solẽnitates.de consecratione di.quarta.cũ ita qz.c.fe.z pre.

De ecclesijs edificandis.

Rubrica.c

SJe li.dõci.ZJB.Coram ꝛc.ppono ego findicus talis plebis qđ.E. Rector talis loci 1 lz in redditib' plurimũ ecclesia ipa abundet.tñ ad reparationẽ necessariã ipsius ecclesie cõferre recusat.q̃re peto ipm ad hoc p officiũ vestrũ cogi.z cogẽdũ esse sententialiter ꝺ denari extra.e.ca.j.z.ca.de his. ¶Sz si aliqs nobilis vel ignobilis de parochia nolit' attribuere i refectiõe ecclesie cogend' est argumentũ contra de ꝑiug.seruo. c.j.maxime vbi est de consuetudine qđ talia p parochianos fiãt. ¶Et qz de edificando dic loquit' de 2 quo etiã supra i titulo de reli.do.tetigim' scias[c] qđ

3 as albergarias e quolibet anno

stetit per quinquennũ quod nõ tuit ad castrum nec procurationes recepit quesiuit an possit petere estimationem illarum. Hoc etiam cõpetit canoniste in procuratione que prelato deberetur ex statuto vel ex pacto supra eo.quarto.tenuit quod non possit. maxime illa ratione: quia tacite videtur actum inter partes albergarias preparari z pstari si marchio ad castrum iuerit.facit eo. titu.cum venerabilis. ibi cum ad ecclesiam ipsam accesserit z qđ tacite agitur pro expresso debet haberi.ff.si certum petatur cũ quid.de ꝑui.si cui.de ope.liber.quotiens circa finem z mentem ponderamus.de elec.si postꝝ.§.j.lib.vj.cum cõcor. Item quia alias esset in potestate marchionis nõ eundo ad castrũ recipere aliud pro alio scilicet estimationẽ pro albergaria z hoc licet cõmuni consensu fieri possit vni soli parti non licet.ff.de arbitris.si qs rem facit.C.de contrahen.emp.l.in vẽdentis. item notabilis esset inequalitas qđ creditor a debitore inuito inciperet aliud pro alio qđ debito: sibi inuito datio soluere nõ posset.ff.si cer.pe.l.ij.§.mutui in fi.C. de solu.l.cũ a quo.seruẽ ergo equalitas.C.de fruc.z lit.expen.l.fi.nec liceat actori ꝛc.vt in regula non liceat actori.li.vj.

ADDE qđ prefati addi.sequit' ro.ꝺ.cccc.xvij. z ibi vide qđ voluit.

¶Bal.De censibus. Rubrica.

SJ moneta mutatur vide dyn.de verbo.obliga.l.que extrinsecus z.ff.de solu.§.obligatio.an teneatur ad aliquas collectas hic vide. ¶An quilibet de vniuersitate teneatur conferre ad soluendum debitum vniuersitatis dic qđ sic et fiet collecta.vt no.ff.qđ cuiusl.vni.no.l.prima.§.quisquis.in glo.ordi.ver. quid si aliqua. B. Sed an collecta imponetur per capita an per fumantes an per libram z solidum respondeo aut istud debitum est ꝓncipale.z tunc per libram z solidum.l.incola.ff.ad munici.per glo. ideo enim libra fit vt scõm libram soluatur.aut istud debitum est accessoriũ capitum vel fumantium puta erat impositum onus ville.z tunc fiet in capita vel fumantes qđ vnus pecunia redimeret tunc illa pecunia debet distribui in capita vel fumantes iurta illud vnde nascitur. Nam principale onus secũdarium meritur.C.cõmunia delega. l.ij.in fin. et no.in.l.iiij.ff.de re iudi.per Bar. ¶Sed an ad istud debitum teneantur forenses.respondeo si sunt habitantes perpetui tenentur ad onus personale. Si vero sunt alibrati tenentur ad onus libre.vt not.in.d.l. incola.etiam si non habitent vt exbannitl.ff.de polli.l. de pollicitatio nibus. Si nec incole nec alibrati tunc non tenentur ad collectas.ff.de mu.z ho.l.rescripto.§.fin. Sed ad onera patrimonialia tenentur que res est immediata causa debiti non persona.versi.pone regis. Si vñ de villa est exemptus an pars oneris illius accrescit ceteris ver. quid si vniuersitas. B. tenet quod non. vide infra de regulis iuris an ciuitas possit collectam imponere in.§.item no.qđ ciuitas z Bal.de sentione.§.fi annotandus vide infra eodem.§.z nota cũ tribus.§.seq.B. ¶An cogatur reficere viam ille qui vult ꝓtius cedere domui quaz bẽnis nõ teneatur ad collectas pro illis bonis.Bal. ¶Et nota qõvniuersitas non potest ꝓuilegiare rusticũ ne soluat collectã.C. de decur.

l.vacatis. B. ¶Item nota qđ nouus habitator ville non tenetur ad vetera eius debita nec pro represalijs veteribus potest capi.versiculo sed quid si aliquis.C.de decur.l.prouidendum. Item videtur quod facto debito nil prodest de vniuersitate recedere.ff.ad municip.l.incola. ver.sed quid erit. B. ¶Item nota qđ si villa debet emendare damnũ alicui de corpo reville etiaz ipsemet ꝺtribuer versiculo quid si dãnum. B.

si sine tua voluntate quis tignum tuum in edificiuz suum conjecerit. datur tibi actio de tigno iniuncto contra eum ad duplum.ff.de tigno iniunc.l.j.z.l.fi.f ff.de rei vendi.in rem.institu.de rerum diuisione.§. cũ quis.in quo sic li.conci. ZJB. Coram ꝛc. conqueror de.p.qui tignum meum edibus suis contra voluntatem meam iniunctum habet. quod tignum estimo decem.vnde peto ipsum in duplum mihi condemnari.et ad hoc ꝓpo.actionem de tigno iniuncto.ff.eodem.l.j.ff.de rei vendi.in rem.§.p. Actor ergo sic.pono. PO. AL. PO. quod tale tignum est meum. Item quod illud in tuo edificio impositi. Item quod hoc feciſti me inuito.ff.de furt.q̃ vas §.vetare.z.ff.eo.l.j.z.l.fi.z in pre.l.in rem.institu.de rerum diuisione.§.cum quis. ff. de acquiren. rerum domi.adeo. Item quod illud edificium tu possides ff.ne quid in lo.pu. pretor s. Reus vero sic. PO. REJ. Mono quod tignum illud fuit' dritj. Itẽ qđ remisisti mihi omnez questionem z vltimo supra de tempt̃one et venditione. §.j.verſiculo ac hoc si. ¶An exempti possint ostruere.oratoria. vide infra de ꝓiulegijs.verſiculo.item ordinarij.

De imunitate ecclesiarũ.z

k cimiteriorz z rerũ pertinentium ad eas.[k] Rubrica.

prodest filio vt dicatur habere idem est imum vt not.in.l.sj.C. qui ea. lib.x.in glo.or.B. Item propter paupertatem debet fieri nouũ estimũ infra de regulis iuris.§.item not.quod ꝓpter. ¶Quando quis est electus ad duo officia incõpatibilia qđ eorz dz gerere.ff.de exc.tu.l.si duos.verſiculo si quis electus.Bal.

¶De consecratione ecclesie vel altaris. Rubrica.

b ¶De hac materia recurre ad summistas. z ad ea q̃ nota.z scripsi eo. ti.c.vno lib.vj.z ibi inuenies super prima gl. diuersa nomina ecclesiarũ non dico significatiões de qbus dicam infra rubrica secunda.z ibi.

¶De ecclesijs edificandis z reparandis. Rubrica.

c ¶Ad summistas recurre questionem an episcopus concedere possit quod incerta male ablata conuertantur in reparationem parochialis ecclesie scripsi de testamẽtis.c.ij.li.vj. super verbo libere.ver.sed dispũtatũ.hoc fuit dubium facit quia pauperibus deberi videt.

d SJc conci.fiant de hoc scripsi.eo.tit.c.primo super fi.vnice glo.

e ¶Scias quod ſm Rof.inter ciuiles. vbi de ac. de tignoiniuncto in qua exquo inseritur aliquid declarabo.

f ¶Et.l.fina.hic z infra allegat primam z vltimam quasi ibi esset multitudo legum cum tamen solum sit ibi prima z secunda. Et scire debes quod ne destrui oporteret edificia ideo lex prouidit non precise tignũ deberi.sed eius duplum solui.idem etiam in vineis locum habet hec actio et datur sic ne vinearum cultura turbetur.item tigni appellatione omnis materia exqua edificium constat vel que vinee necessaria est continetur.vnde etiam aream quo ad edificium partice quo ad vineaz iunci et similia continentur.hec omnia ponit.l.prima. ¶Sed quericur an dans tignum liberetur a pena. et est opinio quod non. quia ob publicam vtilitatem scilicet ne ciuitas nimis deformetur est hoc indictum.ff.eod.l.prima.ne quid in loco publico.l.fina.alij contra per.l.cũ fructuarius.ff.de vsur.alij distinguũt inter malefid. et bonefid.iniuncto rem vt primus non possit secundus possit ꝓ his.ff. de noxalibus l.non solum.prima placet vbi sine deformatione edificij vel tigni detrioratione ipsius restitutio fieri non possit his cessantibus procedant secunda z tertia opinio.

g ¶Preterea.§.hoc interdicto nominis. et ad hoc inducitur quod satis est quod possidet licet non immiserit.

h ¶Fuit titij posuit rof.scdo. item quod immisi de voluntate tua.

i ¶Item ordinarij dic vt de ꝓiulegio.antozitate li.vj.

k ¶De immunitate ecclesiarum ꝛc. Rubrica.

¶Ex practicis autoris solus Rofred.ꝓsequitur hanc rubricam in principio eius dicens quod leges scribunt hanc per.l.canones per.c. primum fateor.ff.de iure immu.in rubrica.et.l.prima secundum nego. quia vt nos habemus per.l.in nostris rubricis trium decretalium sexti et clementinarum et nescio vnde hoc rof. habuit. nam propter hoc videre volui rubricas antiquarum compilationum. et etiam in prima et secunda scriptum fuit per.i.in illa qua vtimur. sufficiat principium decreta.vltj.quod nunquamfuit scriptum per e.item sic habetur ecclesiastici vndecimo.b.si dues factus fueris nõ eris immunis a delicto. hyeremie.xxv.f.vos quasi innocentes immunes critis.tamen vtrunqz ita potes

ide significaret.et imponitur ꝓuiatiue. ipe autẽ Rof. receptis tribus significationibus huius nominis ecclesia.de quibus not.ne prelat.vi. suas.e.vltimo.secunduz illas diuersas immunitates illis adaptat. prima inquantum ecclesia est collectio regularium vel secularium clericorum ad seruiendum deo.et his adaptat septem immunitates. secunda inquantum est

collectio fideliuz.z de hac se a 1 expedit dicens quod habet illos legitimos actus qui sunt hereticis z infidelibus iterditi.alle.l. tertiã C.de here.z mani.tertia significans ipsũ locb cuz parietibus inclusum quem vocamus ecclesiam z huic dat x. imunitates. tres primas allegat.l.nemo.j. z.ij.C.de sacrosan.eccle.quod nullus maxime laycus ibi sepeliat. Secundo qđ non vẽdat. 2 Tertio qđ ibi null' habitetur ibi no. Quarto qđ nullo titulo alienet in auc.de alien. et ẽphi. §.et qñqz Quinto qđ in

Ta potest[a] hic lib.cõci. ZJB. Coram ꝛc. von. de.p. q̃ immunitatem ipsius ecclesie ciolauit semprontiũ ad eam confugientez autozitate propria inde violenter extrahẽdo.z dãna alia ipsi ecclesie inferendo videlicet occidendo animalia.z alia dãna inferendo.quod estimo centum: quare peto ipm pro tanto excessu canonice puniri: z dãna ipsi ecclesie illata in triplũ emẽdari.quia immunitatẽ ipsius ecclesie violauit .xvij .q. iiij.quisquis inuentus.alias in capitulo sequen.qđ incipit si quis domum.z capitulo si quis in atrio. et ca.frater.z capitulo nullus.extra eodem inter b. vel fic. ZJB. Coram ꝛc.con. de.p. milite vel iudice q̃ in ecclesia vel eius domo vel in atrio causas ciuiles vel criminales audit vel placita tenet. vel equos suos introduxit. vel hospitari facit.z alia contra immunitatem ipsius ecclesie facit quare peto sibi sententialiter inhiberi.ne decetero talia attẽptare presumat sibiq̃ super his perpetuum silentium imponi.extra eodem capitulo primo. z capitulo cum ecclesia.secunda questione secunda.precepturn.xvj.q. prima.nouarum.xvij.q.vltima.vniuersos.iunge si vis.et insuper declarari sententias z processus huiusmodi nullos esse: vt in constitutione grego.decimi eodem titulo.decet. ¶Et scias quod nulla persona iurisditionem secularem exercens potest tallias collectas vel exactiones imponere ecclesijs vel ecclesiasticis personis vel ab eis exigere. pro quibuscunqz possessiõibus ab eis acquisitis vel acquirendis.nec cogere eas illas extra manum suam ponere.item ecclesie vel ecclesiastice persone non cogũtur soluere pedagia vel guidagia . nec soluere tal-

betur de cẽsibus. q̃q̃.eo.lib.vide quod ibi additur in cle.de censi.presenti.z quod ibi no.in.vj.glo.

d ¶Sine leda vulgare autoris qđ nos dicim' gabellam.

¶Baldus De imunitate ecclesiarum.

¶Riuilegium immunitatis domini non transit ad emptorẽ.ff. de publi.l. licitatio i fine per Dy. etiã Bar. z hic per. B. in fi. et vide an teneatur soluere collectas rõne possessionum. Bal. ¶Vroz mea mutat oziginem suam.C. de mu. et ozi.l. originem. non qđ veritas naturalis subire debeat sed quo ad effectum ciuilium munerũ l.imperatores. ff.ad municipales. per Bartolum.et argumentum.ff. de liberis z posthu. l. filio de capi. diminutione. l. tutelas.

¶ Me clerici vel monachi secularib' negocijs se immisceant. Rubrica.

e ¶Rofredus in nostris libellis posuit rubricam quod et quale sit officium monachorum z a quibus debeant abstinere. z multa alia narrauit.ad materiam etiam facit quod scripsi de parochijs post principium. alij practici autozis nil direrunt recurratur ergo ad summistas. ¶An episcopus sine consensu abbatis possit dare monacho licentiam eũdi ad studium scripsi eodem ti.c.fecũdo.libro.vj. super verbo prelato. ¶Questionem an priuilegium de studendo in iure ciuili possit prohibere in eo docere vel doctozari. vide super regula.cum quid prohibetur.libro vj. ¶Proponitur questio facti talis per decre.fecũdam eodem titulo libro.vj.religiosus temere dimittens habitum est excõmunicat? queritur an iste actus vltra id aliquam irregularitatem inducat per quaz dici debeat ipsum post absolutionem z laudabilem cõuersionem longi temporis ineligibilem ad suam vel altã prelaturam.contra ipsum inducitur canon.prima questione.vij.si quis omnem.xvj.questione pma legi.z quod ibi notat Archidyaconus super verbo deteriores. et qđ scripsi post Clincẽ.z alios de voto per tuas ad finem super verbo memorate.item tertia questione quarta.beatus.ex.l.dist.c.fi.z de apposta. c.vltimo. Contrarium fuit obtentum cum nulla irregularitas sit hoc casu a iure statuta de sentẽ.excõmu.is qui.lib.sexto.cum cõcor.quas ibi scripsi super verſiculo iure.item per absolutionem senatus dicitur sexta questione prima illi qui facit de elec.quia diligentia.secũda questione quarta. §.notandum in fin.ventant.no.iiij.q. prima in summa z que scripsi de testi. testimonium post Innocentium;z Hostiensem in glo.sic dicas ad hanc partem multum facit cle.de vita z ho.cle.c.ij.versicu.ceteri vero primo z secundo que tales inhabilitat solum vsq; ad annum z loquitur de tribus formis vestium specialissime prohibitis scilicet virgata partita et epithogio breui foderatovsq; ad finem.extra illos casus ergo est minor culpa.non est igitur grauanda pena.cũ etiam in penis fiat in dubio benigna interpratio.vt in regula i penis libro sexto et precipue in nõ atrocibus. de regulis iuris capitulo secundo. et scripsi post Innocentium de electione dudum.secundo super verbo obiecta in principio capituli.facit ad predicta quod scripsi post Innocentium de etate et qualitate intelleximus. super vltima glossa decretalis per tuas. facit pro. vbi culpa purgata is de quo ibi est sermo fit eligibilis z capitulo primo. de apostasia fidei loquitur quod etiam paret ex capitulo ibi precedenti et sequenti capitulum vltimũ quinquagesima distinctione loquitur de illo qui ad seculum rediit: sic extra de apostatis capitulo primo. nos de illo qui forte semel tantum habitu superiori dimisso excommunicationẽ incurrit capitulus finale de aposta. loquitur de illo qui in vera apostasia recepit sacrum ordinem.

b Quia nonnulli libro.vj.ibi habetur primum dictum.secundum ha

ADDE videndum oziginaliter Oldra. consilio.cliij. et vide Ro. consilio.ccxxvij.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

ADDE videndum oriģnaliter Oldra.consi.cij.

a Sic poteris habito de qua fit mentio eodem titulo capitulo.j. vt.vj.z ibi ponit mens illius z vides falsum quod dixit autor illam constitutionem fuisse gregorii.quia vt ibi patet fuit clementis quarti. Item in eo quod dixit vt includatur plebania requiri qđ habeat diuersas capellas notaui contrariam in pte. a prima in gl. qđ z fi.qđ autem hic prosequitur de contradictentibus intelligas per ibi nota. in gl. nota.approbatam.

b ¶Audiuit. vide quod scripsi in decretali super specula. in glo.ij.

¶Bald. Me clerici vl' monachi. Rubrica.

Cle est b simpler zuō simplex cura animarum. Et an monachus latenter possit audire leges hic per. B. ¶Libelli oblatio nō est de pcessu.f.si ante citationē libellus deferat ita dicit bar.in rubrica.ō libel.obla.de ea oblatiōe quiē q fit iudici nō parti. ¶Emē datur libellus tripliciter scilicet circa materiam.vt si petebam decem nolo petere nisi quinq vel petebam quinq volo petere decem. Secūdo circa qualitatem que alterat factum vt accusaui titium tanquam fozensem volo emendare quod tanquam ciuem vel econtra verbo circa formam.vt quia libellus non erat bene conceptus volo ipsum emēdari. vt.l.accusaturus.ff.de adulte.in ciuili causa ad hocvt possit emēdari materia requiruntur duo scilicet qō lis non fit contestata. Item quod ius aduersarij propter istam emendationem non fiat deterius. Item quod interesse aduersarij in expensis reficiatur. Item exigitur quod iudex non respuerit istam emendationem que iudicis arbitrio suppono.vt.l.edita in fi.C.de eden.z argumentum.ff.de compensatio. l.in diem.§.si ratione. Jn qualitate autem potest emendari etiam lite contestata.vt.l.in delictis.§.si detracta. Jn forma etiaz potest mutari etiam lite contestata.quia litis contestatio non tenet sēm quosdam. z hic sumus quasi a principio.sed glossa indistincte dicit qō lite contestata non habet locum emendatio per legem.ff.de iudi.item est necesse quod tempora largiantur quando additur in materia vel forma.vt.l. accusaturus. ¶Nam retro factū trahitur ad tempus presens. z ideo non debet supponere agendi facultas.argumentum.ff.de testa.milit.l. tribunus.§.fina.emendatio est respectu partis mutatio respectu totius.z sic non differunt nisi secūdum quid z simpliciter.¶Mutatur autem libellus tripliciter.scz circa actionem circa materiam z circa rem. Circa actionē puta.intentabam pro legato certi condictionez generalem.nunc intento actionem ex testamento que mihi vtilior est. quia in ea veniūt fructus ex mora.Secundo circa causam vt petebam decem ex causa depositi muto z peto ex causa mandati.quia de causa depositi forte non haberem probationes. Tertio circa rem vt petebam bouem nunc peto asinum.vbi petebam cētum libras pisanorum.corrigo in hoc libellum.quia in hoc nō possem probare.z dico de imperialib' vt nota.ff.de regulis iuris.l.semper in stipulatiōibus. Sed nōne adhuc est quarta species mutationis scz circa qualitatem respondeo nō nam ab ista qualitate dependet species actionis. z tunc mutatur z sic sumus in prima specie mutationis scilz actionis nec est nona species aut est circa eandem actionem z tunc non fit mutatio. sed emendatio proprie loquendo.item nonne est alia mutatio scilicet forma.respondeo sic quatenus dependet forma a materia.sed si libellus est ineptus non dicitur proprie mutari sed emēdari.z potest fieri sine nouis spoz tulis scēm Bar. z etiam sine nouis dilationibus ad deliberandū vbi factum non mutatur vt not.l.edita.C.de eden.z not. quod si accusaui titium qō percussit me in facie z volo mutare qō in capite non possum ta.Emendare autem bene possum libellum ineptum.ff.de adulte.l.accusaturus.quia ibi potest accusator desistere impune ergo z emendaccusatio. ¶Cumulatio vero est plurium actionū simul vel successiue ppositio.z est regulariter permissa.tamen de ea dantur sex regule prohibitiue. Prima de actionibus contrarijs. vt.l.contra maiores.z.l.prima si seruꝰ extero. Secunda de preiudicialibus.ff.de iudi.l. per minorem.de excep.l.fundus. Tertia de his que electione tolluntur.ff.de tribu.l.quod in heredem.§.eligere. Quarta de his que solutione tollūtur.l.j.in fi.ff.si fa.fur.fe.dica.fallit in personali z hypothecaria.vt.l. fideicōmissarius.§.sed negz.z arg.C.de an.exceptione.l.fina. Quinta de maiozi et miozi causa. C. qui accusa. non pos.l.fin.Bul. de causis inter quas est ordo. C.de rei vendi. loco ordia. fm Bart.in.l.edita alias cumulatio est pmissa etiam lite cōtestata.ff.ō rei vē dicatio.l.idem pomponius.§. fina. z not.in.l. fin.C. de anna. except. vide.ē. de accusa.§. ij. ō accusa. cumulatio. Ultimo no. qō in causa appellationis nō potest fieri mutatio.vt no. C.de temp.appel.l.per banc in glo.sunt autez regule cōmunes in materia emendationis z mutatiōis nec corrigūtur per aut. qui semel.C. quomodo z quādo iuder.quia illa loquitur in differentia non in pcedente fm Odof.z modernos. Est z quedam mutatio iudicis.vt.l.penultima.ff.in.solui.z.C.de asser.tollen.l.ꝑma in fi.differentia ergo loci temporis cause rei qualitatis z actionis variantis substātiam dat cognoscere mutationem. et sic per sex differentias cognoscitur mutatio. Emendatio est circa idem adiectio loci temporis rei cause actionis z qualitatis augentis condemnationem z accusantis maiorem obligationem eiusdem speciei.ff.de adulteriis.l.accusaturus.C.de anna.exceptione.l.fina. Item emendatur: detrahꝰ circa idem. ¶Declaratio ꝓprie est non omissi suppletio sed expresse ambigue subsequēs explanatio z declaratio retrofingit.vt.l.heres palam.§.sed si no. ff.de testa.z de verbo.obliga.l. quicquid bladus a.§.ij.istius tituli vsq; ad fi.remitte ad titulum de libel.concep.

c ¶De sponsalibus z matrimonijs. Rubrica.

¶Habem' ius nouū in sexto sub hac rubrica vtile valde quo ad impedimentum publice honestatis.de quo hic no.in vltima questione.z quid olim de ipso tractatū fuerit in concilio lugdunēn. Greg.x.scripsi de consang.z affini.non debet super glo. vt melius Tancr.in sua practica vel ordine iudiciario de his non tractauit.fecit tamen de his specialem summam breuem satis inordinatam que incipit. Cuz in omnibus fere causis theoricam tamen totius quarti libri ibi dedit non practicam. Ego autem in doctoratus mei primordijs feci materiam breuissimā q̄ incipit christi nomen inuocans. Jn quo breuiter z ordinate omnes ipsius libri casus facientes ad materiā comprehendi quā puri legiste gratissimam habuerunt.glossas arboris statim adiunxi Rof. bene in libellis nostri iuris plene tractat de sponsalibus matrimonijs z impedimentis.vt infra dicetur incipit autem a libello super sponsalib' Bonag.pte.ij.col.iiij.tracta.de his. Egy.c.xxvj.ponit plures formas libellorū.extra practicos autoris. Har.de fa.char.iij.ponit instrumēta z libellos. Nō venerealis.lxx.an matrimoniū p impuberem cōtractū habeat vim spōsaliciorū expediti est qō sic.de despō.impu. c.vno. lib.vj. Nōnē de matrimonio soluto ante copulam per ingressum religionis vel ante consanguinitatem an dissoluat precedentia spōsalia de futuro.vide super regula nō prestat lib.vj. Questiones oficiales.ix.et.x.vide.§.de cleri.cōiug.vbi super rubrica remiſi. An si per statutū penale in ptrahente cū filia fami. sine ꝓsensu patris exigatur pena per iudices secularē.qz sic ptraxit ecclesiasticus iudex posset id prohibere scripsi de here.statutū.j.in vlti.glo.

d ¶D huius materie. sic Rofr. habuit qui vbi.§.in princi. ponit
e z reuoluit hos versus.j.qō spōsa illud repetat sponso.
f ¶Ex parte. vide qō scripsi in glos.videbatur.z glos.se.z qō ibi scripsi sup glo.ij.

¶Negationem de hoc scripsi post Dy.super regula peccatum lib.vj. vbi etiam remisi ad Ly.C.de transac.l.iiij.per Jac.de bel.super.l.si eū supra pri.alle.Sed vbi guil.de cu.sic loquit si dictio nisi ponitur post verba negativa vel cōiungit facto negativo aut querit de dictiō e nisi an ponat ex vi verboz fm ipsoz significationē z respondet qō non.z sic loquit.l.titia.ff.de test.manu.§.fina.z est ratio.qz inductū ad tollēco qō dixit

dum nō debet trahi ad dādi. dictio ergo ipa vbi ponit alo adimendi non potest dici qō ponat.ff.ō odi. zoemō.l. cuz tale in fi. de adi. leg.l.legata inutiliter vbi adēptio legati nō cōfirmat illud cū erat inutile. aut qrit an posit ponere non respectu vbor vt.§. sed respectu actu verbi vl' actus q̄ pcedit et tic ponit quia dispositū ad id ante illā.l.fiverbum erat legis z idē dicit cum pfert ab hoie habita essi relatione ad pcedētia ponit.ff.de sta.libe.si qs.§. fin.p quā declaratur palle.l.ti tia.§. fina. aut cōiungit facto affirmatiuo. et tunc semper ponit quasi condi tionalit' in quo distinguitur an apponat' actu vltime voluntatis z tūc hz vim vere et simplicꝭ cōditionis.sed in ꝺctu iter vnos hz vim resolutiōis. z ide torū ꝺctū resolut.ad primum allegat.ff.de cō di. z demō.l.q̄ bus dieb'.§.q̄dam. ij.ff. de in diem adiec.l.ij. de actio.z ob.l. obligationū fere.§.additio.z p hoc dicit expedita questionē illius glo.pe.legis si eum de illo q̄ promisit titio nō vendere domū vel libertati sibi. naz eo casu itantū qō si vendat alteri ꝑ titio poterit titi' ptra sic ꝑmittentē agere petere tī nō poterit vt sibi ven dere cogeretur inducit.l.si sterilis.z.l.q̄ fundum inferi' allegatas.

ADDE late And.sicu.cōsi. eo quod dicit aliam.videtur enim dicere quod eam semper habebit. Alij contra:quia nulla verba sunt hic consensum mutuū exprimētia de presenti. possibile enim est quod hoc proferendo intendit nunc cum ea vel alia aliqua contrahere. at ecclesia verba requirit.extra.e.tue.secus tamen esset si ante verborum prolationem inter eos de contrahendo matrimonio agebatur.z postea hꝰ protulit intendēs matrimonium contrahere.de quo constat ignozās forte aptioza proferre z iura illa ex parte.z.xxx.q.vlti. si quis diuinis.hunc casum non tangunt z hec solutio comprobatur.ff.de act.emp.et vendi.l.si sterilis §.sed z si ita.nec est contra.ff.de contrahen.emp. et vend.q̄ fundū.quia ibi non ponitur nisi.sed est ibi non alij. sed sibi. et ibi expresse fiebat pactum de re venditori reuendenda. ¶Item dictio alia nō semper relationem facit vel implicat vel includit:vt patet ibi[a].z cum eo alij duo latrones ꝛc.z probatur vij.q.j.nouatian' ibi.alios pseudo episcopos. xlix. di.hāc enim.prope fin.ibi aliarum quoq; virtutum z in aut.de man.princ.§. oportet. ibi omni alia ꝛc. col.iij.z.ff.de procura.non solū.§.querit. ¶Secus autem esset si diceret nolo nisi te in meaz vxorē. hec enim verba sic debent intelligi.i.volo te.et non aliam in vxorez. sic enim innuit verbum volo quod est presentis temporis.z sic cōmuniter itelligerent extra de sponsal.ex literis.ff.de verbo.ob.nepos p culo.ff.de supellec.leg.labeo. tenet ergo tunc matrimonium dūmodo statim ꝛesponsio mulieris sequatur.quia verborum stipulatio vtroq; loquēte cōtrahitur.ff.de verbo.obli.l.j.z continu' actus in talib' reqritur.extra.e.fi inter.z.ca. tue. ¶Cōtrahitur etiam matrimonium vt per talia verba[b] consentio in te sicut in meam vxorē vl' promitto tibi qō te volo habere in vxorem. Vel recipiam te in meam vxorē. Vel placet[c] mihi te habere in vxorem. Vel promitto quod tibi seruabo fidem sicut vxori. Vel volo q̄ ab hac hora in antea sis mea vxor. et ego vir tuus. Vel laudo te vel accipio te in meam vxorem. vel iuro.vel voueo vel promitto tibi quod habebo te ꝑ legitima vxore. quod tibi semper prouidebo tanquam vxori. z sic de aliis consensum mutuum de presenti exprimentibus dummodo verba mulieris sequantur vt dixi vt in pte.decre.si inter. z de sponsa duo.c.j.extra de sponsal.ex parte.xxx.q.vlti.si quis diuinis. ¶Si vero dicit promitto tibi qō ducaz te in vxorem z decetero tenebo in vxorem:valet matrimonium cum alia postmodum contractum fm. d. m.vt no.in summa.eo.titu.§.qualiter contrahatur. ¶Sed nunquid tenet matrimonium per exēcutum contractum.videtur qō non.quomodo enim vnum genus sacramenti concedemus. cui cetera sacramenta negantur:vt.xv.di.olim.ad idem.v.di.ad eius.sed dic contra: quia hoc sacramētum est commune. et eis qui nūc in ecclesia. z eis qui sunt extra: vt.xxv.di.deinde.xxviij.q.ij.c.ij.extra de diuor.quādoo. ¶Et no.[c] qō in libellis.j.positis.quandoq; matrimonium dicitur initiari: quod fit in sponsalibus de futuro. Quandoq; perfici seu ratificari. quod fit quando matrimonium per verba ꝓhibit de presenti ¶Quandoq; ꝓsummari qō fit per carnis copulam subsecutaz vt no.extra de trāsla.licet. z probatur.xxvij.q.ij.§.apparet.z.c.qua propter.et c. cum initiatur. ¶Prius ergo instrumenta super sponsalibus z arris concipiemus. ¶Secundo super bis libellos formabimus. ¶Tertio super matrimonijs formas et libellos cum petitorio agitur formabimus. ¶Quarto cum possessorio.

¶Quinto vero aliqua notabilia supponemus.

Primo igitur videdum occurrit qualiter super sponsalibus instrumentum officiatur. ¶Et qđ sic. FORMA. A. cōtraxit concessit et destinauit titio filiam suam in futuram sponsam z vxorem.c. filij ipsius.t. promittēs per se suosq; heredes dicto.t.ꝑ se suisq; heredibus stipulanti se facturum z curaturum omni exceptione remota.qō dicta.b.eius filia contrahet sponsalia z matrimonium cum dicto.t.tempore legitimo.seu cum ipsa sponsalia z matrimoniū contrahi potuerunt z compleri.z se soluturū z daturuz eidē.t.dotis nomine.z ꝑ dote ipsius.b. tempore cōtracti matrimonij.c.li.inter pecuniam z conuenientia mobilia. pro quibus sponsalibus matrimonioꝝ dictum est contrahendis.z ꝑdictis omnibus z singulis obseruandis z adimplēdis idē. A. cōstituit ipsi.t.arras sponsalicias et eidē sponsalioꝝ et arrarū nomine obligauit talez domū in tali loco.j. tales confines sitam. constituēs se dictam domum tanq̄ arras z arrarum nomine ipsorum sponsaliorꝝ z matrimonij cōtrahendi pro ipso.t.z eius nomine possidere.volēs etiam z decedens qō si per eum aut per predictam.b.stare quominus dicta sponsalia z matrimonium complerentur z fierent.cuz fieri z cōpleri legitime potuerunt. cedat dicta domus lucro ipsi.t.z eam accipere ac possessionem eius sua autoritate ingredi libere possit.z de ea tanquā verus dominus facere quicquid velit. z versa vice dictus. t. contrarit concessit z destinauit dicto. A. predictum c.eius filium in futurum sponsum z virum dicte. b. filie eiusdem.a.promittēs per se suosq; heredes dicto.a.pro se suisq; heredibus stipulanti se facturuz z curaturum omni exceptione remota.qō dictus filius eius contrahet sponsalia z matrimonium cum dicta.b.tempore legitimo seu quo cum ipsa sponsalia z matrimonium contrahi poterunt z compleri. z qō ipse.t.tempore matrimonij contrahendi solutis sibi.c.libris nomine dotis ipsius.b.faciet dicto. c.instrumentum dotale fm ius z consuetudinem regionis. pro quibus sponsalibus et matrimonio: vt dictum est contrahendo z predictis omnibus et singulis a se.t.promissis obseruandis z adimplendis idem.t.constituit ipsi.a.arras sponsalicias z ei dem arrarum z sponsaliozuz nomine obligauit vnā petiam terre aratorie positam in tali loco et cetera. constituens se et dictam petiam terre tanquam arras z arrarum nomine ipsorum sponsaliorum z matrimonij contrahendi pro ipso.a.z eius nomine possidere.volens etiam z concedens qō si per eum aut per dictuz.c.staret quominus dicta sponsalia z matrimonium complerentur z fierent cum fieri z compleri legitime potuerunt. cedat ipsa pecia terre lucro ipsi.a.z eam accipere ac possessionem eius sua autoritate ingredi possit z ea tanquā verus dominus facere quicquid velit. Que omnia z singula supascripta promisit vna pars alteri ad inuices solēnibus stipulationibus hinc inde interuenientib' firma z rata habere z tenere z obseruare z adimplere z non contra facere vel venire per se vl' per alios aliqua causa vel ingenio de iure vel de facto sub pena.c.librarum ad inuicez inter eos in singulis capitulis huiusmodi contractus solidā promissa qua soluta vel non promissa oīa et singula firma perdurent. Item restituere et reficere vna pars alteri adinuicem omnia damna z expensas interesse lit.et ex tra pro quibus omnibus et singulis firmiter obseruādis obligauit vna pars alteri adinuicem omnia bona sua.hec forma probatur extra de sponsa. ex literis.ij.et de despon. impub.c.j.et.c.duo.et. xxxj.q.iij.c.vnico.et.xxij.q.ij.c.vnico. vel sic breuius. FOR. Ego.b.promitto dare et do filiam meam c.tibi.p.in vxorem.z me facturum et curaturum qō se consentiāt desponsari a te et in vxorē duci hinc ad talem diem ante vel post sicut cōuenerimus. cui promitto dare tantum pro dote. et hic posset subiungi contractus arrarum.postea dicatur que omnia seruare corporali iuramento affirmo. et ego. c. promissis omnibus consentio: et me desponsari: et in vxorē duci cū predicta dote cōsentiam et permittam intermino supra dicto. ¶Sir autem potest dicere. FORMA. Ego. A. promitto dominam meam.g.filiam viri.b.desponsare: z accipere in vxorem hinc ad talem diem vel ante vel post. sicut conuenerit promittens quod ei faciam donationem propter nuptias et cautionem de dote seruanda et restituenda in hunc modum.videlicet quod si matrimonium soluetur morte mea.dotem mihi promissam tibi et ei restituam preterquam quod vsu consumitur scilicet in pannis. Si vero morte eius solvbi mirabiliꝰ pcludit si aliqs vadit ad mulierē que aliquam psonā hz in societate q̄ dicat nō cōfidas de hoie qz omnes sunt ribaldi. et mulier ad quaz ille vir vadit dicat si esset ipe rator nō habebit nisi ea q̄ sit honoris. et vir rideat psone q̄ dixit noli confidere qō et ipse nō peret nisi honesta qō si finatim subsequaē copula qō matrimoniū ē subsecutum.

¶Jbi math. xxviij. mar.xv.

b ¶Verba fm Bonag.qui in hac doctrina vocem suā exaltat dicens hec grana sue solicitudinis vētilabro a paleis separata in horreis recōdēda egyptiꝰ etiā ponit casdē formas.

¶Vel placet de hac forma vide qō satis scripsi eo.ti.ex iiis ꝓmo super gl. dicant.

¶Quanto.et est casus de eo q̄ duxit in ma. significasti.i fi. sic etiā obligat religionis pro fessione et recipit ordinis caracterē. de sen. excom.cum illorum.

¶Et not. fm rof. vbi.§. post princi.

¶Et quidē sic forma.ad litteram fuit hic forma rolan.

Primo igit forma fm mart.de fa. vbi supza cui? etiā fuit sequēs capitulum.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

uetur sine liberis vel liberi infra pupillarem etatez decesserint dictam dotem tibi si tūc eris restituere promitto alioquin cui ipsa voluerit propter quam quod vsu consumitur scilicet in pannis et securitatem faciam fieri filijs de bonis paternis et maternis ad laudum viri sapientis.j.xv.dies postquā eam habuero. et hic iungatur contractus arrarum qui est.j.versi.posset postea dicatur que omnia supradicta corpali sacramento affirmo. Argumentum tamen contra ad hoc quod de pena dictum est. extra de sponsa.gemma cum suis concor. vbi habetur tam de pena quā de arra.et.C.eod.l.iij. z fina.ff. de verborum obligationibus.l.titia. ¶† Et not. quod ant stipulatio pene fit inter personas que debent matrimonialiter coniungi: siue inter habentes potestatē in contrahentibus sponsalia vt sunt parentes et tutores qui sunt parentum: vt. xxxij. questio.ij.honorantur.et.xx.questio.ij. puella. xxx. questio.v.aliter. et tunc non valet ne forte potius pene metu matrimonium contrahant quaz affectu. vt in.c.gēma. aut inter extraneas. puta diciturſic. promitto tibi dare.c.si talis neptis mea non nupserit filio titij. ff. de conditionibus et demonstrationibus multi.et.l.heres.§.j.et tunc valet ſm Gincē. vt.C.de indi.vidui.l.j.cū persone extranee nequeāt huiusmodi compellere contrahentes.et sic cessat ratio illius.c.gemma.¶sed certe nec pater nec tutor: cogere possunt: vt extra de despō.impu.c.j.tamen possunt eos plusquam extranei ad hoc trahere. vt in

a ¶Gemma. vide ad hui⁹ dict⁹ determiationē qō ibi scripsi supra vltī.gl.in fi.

pre.concor. ¶† Sed que est ratio quod arra potest apponi in sponsalibus et non pena. ℜ. quia arra statim soluit⁹. pena vero promittitur solum si fuerit commissa. Item quia arre consueuerunt in parua quātitate dari.pena vero in magna promitti. et ideo timore maioris quantitatis soluende posset facilius quis compelli.faciliores enim sunt homines ad promittendum etiam magnam penam quā ad soluendum etiam modicam arram⁹. ¶† Item

b ¶Hodie z arrā. he rones ōs etiaz scripsi sup p̄.l.gl. vlti. multuz obstant instrumētis arraruz.§.et.j.de scriptis teneas igiē qō sup ipsa gl.satis dicti.

5 queritur quare pena non potest promitti: vt supra: sed pignora possunt dari: vt.C.si rector provin.l.j.z ff.de ritu nup.si quis officium. ℜ. quia qui tradit pignora non se obligat sed illa perdit. et sic per retentionem consulitur. sed qui penam promittit se obligat.et est tractatus de ac.danda et pierunqz cōsulitur alicui per retentionem cui actio non daretur: vt.ff.de do.exceptio.paulus.et eadem etiam ratio potest hic assignari: que et in arris assignata est supra. ¶† Posset etiam promissio arrarum sic breuiter scribi. FORMA^c. Ego.B.promitto tibi b.futuro viro filie mee.r.li. nomine arrarum sponsaliarum quas quidem arras tibi constituras sol uere promitto: vt eas lucrifacias p parte filie mee. si contigerit sine causa legibus cognita.quominus congruo tempore matrimonium compleatur.completo vero seu cōsūmato matrimonio dicta arrarū promissio ad nihilum reuertatur que omnia ꝛc. C. de episcopa.au.si legibus.C.de spon.l.fi. Eandem quoqz arrarū promissionem faciet vir vel alius pro eo vroxi. vel alij pro ea puta matri pr̄i tutori curatori.vel procuratorio.

Qualiter libelli sup sponsalibus concipiantur.

REstat videre qualiter libelli super sponsalibus concipiantur. Unde not. quod quandoqz interuenit iuramentum quandoqz non. ¶† Si interuenit sic concipitur lib. ZJB. Coram ꝛc.propono contra.p.quod cum ipse et ego ad inuicem sponsalia contraximus vel qō cum de matrimonio contrahendo inter nos pure z sine cōditione fidem ad inuicem dederimus: vel corporale prestiterimus iuramentū. nunc ipse a me requisitus z monitus matrimoniū mecum absqz rationabili causa contrahere recusat quare peto eum per vos induci et cogi: vt quod iurauit actum adimpleat et matrimonium iniciatum perficiat: velquod me in suam vroxem accipiat et maritali affectione rem verbis competenter mutatis, extra eod. prete-

2 rea.j.et.c.literis.ij. vbi de hoc.et.c. reqīuit. ¶† Licet autem hec forma bona sit tamen et mota lite potest reus contrahere cum alia per verba de presenti.et valebit ſm matrimonium licet cōtrahens possit pro fide mentita puniri: vt extra eo.ſi inter.in fi. et.c.de illis.nec obstat quod lite pendente contractum sit.vt extra.eo.cum in apostolica.et.c.veniens. vel post iudicis inhibitionem vt extra de matri.cōtract.inter. eccle.c.primo et sic inanibus sumptibus se vexabit.ff.de inoffic.testa.l.ij.et preterea seipsum vituperat.et penam etiam petere non posset que in matrimoniis improbatur.extra.eo.gemma.et.c.cuz locum.ff. de verborum obligationibus titia.et hoc satis probatur extra.e.c. requisiuit. et.c. preterea.j.

3 ¶† Quod si partes iurarunt.sic cōci.lib. ZJB. d
f Coram ꝛc.propono contra.p.quod cum ipse z ego parentesqz nostri corporale prestiterimus iuramentum super matrimonio inter nos adinuicem contrahendo. nunc ipse contra iuramenta ipsa venire presumens matrimonium cum alia contrahere intendit: quare peto ipsum per vos cogi quod me in vxorem suaz recipiat: et maritali affectione pertractet: et econtra ipse eodem modo concipiet contra eam. extra eo.ex literis.ij.xxxj.questio.iij.si qui parētes.

g ¶Super arris vero sic potest lib. conci.⁹ ZJB. Coram ꝛc.conque.de.p.qui mihi.r.libras arrarum f nomine sponsalitiarum promittendo constituit: vel qui mihi sponsalicias arras.r.libras promittendo constituit nomine talis filie sue quam mihi promisit matrimonialiter copulare. vnde cum per eam steterit quominus matrimonium completurz. peto dictas arras.ad quod propono certi condic. vel si solum pactum et non stipulatio intercessit proponetur condi.ex.l.C.de spon.mulier. ¶Et no. quod cum agitur ex promissione arrarū simplices arre petuntur: cū vero repetit arras qui dedit repetit etiā aliud tantundem vt in prea.l.mulier.et in prea. l. ſi legibus.

Qualiter contrahatur matrimonium per verba de presenti.

SEquitur videre de matrimonio qō per verba de presenti cōtrahitur in hac forma. ¶FORMA^b. Ego.a.volo et accipio te.b.in meū virū. z in te per verba de presenti consentio. z me desponsari corporaliter in vroxē duci hinc ad talem diem permittā. cōsensus eſſt de presenti facit matrimoniū. ff. de regu. iur. nuptie. ff. de dona. inter virum et vroxē. cum hic status. §. ſi mulier. xxvij. q.ij. §.j. extra de spon. ſi inter. Maritus aūt ſic dicet. FORMA. Ego.b.volo z accipio te.a.in meā vroxem. z in te per verba de presenti consentio. z te disponsabo et corporaliter in vroxem ducam hinc ad talem diem. dotes aūt promittantur: z alia dicantur vt supra. §. primo. in forma. ego z se vel dicatur: vt in prealle. decre. ſi inter.

1 b ¶Nunc dicamus qualiter libelli super matrimonio concipiantur z tūc aut agitur petitorio a pos-
2 i sessorio: vt.j.§. primo. ¶† Si petitorio ſic li.sci. i b ZJB. Coram ꝛc.propono contra.p.qō cum inter me z eum matrimoniū sit legitime per verba de presenti contractum per anuli immissionem subarratione secuta carnalisqz sit inter nos copula subsecuta: peto eum per vos mihi in virum adiudicari. z inter nos legitimū matrimoniū fore declarari. z com pelli etiam qō tam in exhibitione necessario: ſi quā in alijs me maritali affectione pertractet: peto etiā sibi per vos inhiberi ne pendēte lite cozā vobis in preiudiciū meum vel cause vel iurisditionis vestre innouet: vel attentet. z ipsum sententialiter condēnari. extra de conuerſ. cōiuga. dudum. in princi. extra eo. tue. z. c. veniens. z. c. ſi inter. extra de despon. impu. c. vlti. ff. de verb. oblig. l.j. extra de re iudi. latoz. et. c. consanguinei. vel ſic. ZJB. Coram ꝛc. ppono ↄtra. p. qō l3 mihi promiſerit qō me. p cōiuge legitima haberet in vita sua. nūc me recipere ac retinere recusat. vnde peto eum mihi adiudicari in virū. z qō me maritali affectione pertractet p vos cogi z cogendum fore sententialr condēnari. extra eo. ex parte.

c ¶Forma. ſm mar. de fa. cuiz ad lfaz fuit hec forma vbi supz dicebat etiā in fine addi posse nā licet matrimoniū vinculo pene nō possit astringi. hoc tñ vinculo iuste ligaf. autoz hic obmisit. z puto q bene.

¶Vel procuratori ſm mar. predictum vbi supra.

¶Estat. cōci. libel. ſm Rof. vbi. §. in prin. z eiz etiaz fuit quod hic sequitur.

¶Partes corrige parentes. de partib⁹ eiz tā dixerat.

¶ZJ. conci. ſm mat. de fa. vbi supra.

Equit videre. Forma mar. de fa. fuit ista z se.

¶Conci. scōm bonag. z egyd. vbi. §. in prin. z breuiter offies libelli qui hic sequuntur sunt alterius eozum quos dixi sup rubri.

3 eodem.ex pte.z.xxx.q.v.§.ſi quis diuinis. ¶† Vel ſic conci.li. ¶ZJB. Coraz ꝛc. propono contra.p. qō l3 ipe mecum legitime per verba ↄrerit de presenti. ipse tamen a me sepe z instāter requisitus me traducere z maritali affectione tractare coniugalesqz affectus exhibere contra iustitiam recusans. z cum quadam berta matrimonium de facto cum de iure non posset dicitur contraxisse. eamqzin suo tenet cōtubernio in anime sue periculum. z meum preiudicium z scādalum plurimoz⁹um. quare peto matrimonium hmōi inter mez eum ↄtractum legitimum esse z fuisse sententialiter declarari. z matrimoniū qō de facto cum berta prefata subsecutum fore dicitur cassari z irritari. cassum z irritum nunciari: dictumqz p. quod dictam bertam penitus a se abiciat z meyr suam vroxem legitimam recipiat. z maritali affectione ac vsu coniugali pertractet sententialiter condēnari. z ad premissa ipsum cogendum fore sententialiter declarari. z hoc peto tam ↄ ipsum. p. quam cōtra bertam superinductam. peto etiam expensas ꝛc.

4 extra.eo.ex pte.z.c.veniens. in fi. ¶† Si verovult separari ab eo qui prius contraxerat cū berta quā

a ¶Concip. ſm rof. pte. viij. a cum ea fic conci. li. ¶ZJB. Coram ꝛc. ppono contra. p. qz licet de facto matrimonium cum eo contrexerim. nunc primo ad scientiam meam peruenit qō idem. p. prius cuz Berta contraxit legitime adhuc superstite z viuente quare matrimonium de iure inter me z dictum. p. non potest consistere vllo modo vnde peto inter me z ipsum. p. diuortium celebrari. mihiqz dari licentiam in domino cum alio contrahendi. extra de spō. c. j. z. c. ex parte. z de despon. impub. duo. ¶† Si autem vir vroxem traductaz z cognitam dimiserit z adultere adheret faciens super matrimonio controuersiam. ſic ipsa cōci. li. ¶ZJB. Coraz ꝛc. propono contra. p. maritum meum quod cum matrimonium legitime inter ipsum z me fuerit per verba de presenti contractum z ad domum eiusdem. p. traducta fuerim. z eidem vrozio affectu cohabitanerim. demum me contra iustitiam motu prio prio dimissaz adiecta: quandam bertam adulteram vt dicitur superinduxit. z ei cohabitare non erubescit in anime sue periculum z meum preiudicium et grauamen. quare ipsum peto per vos cogi qō bertam superinductam dimittat. z ad me suam vrozez legitimam redeat. ac me maritali affectione pertractet: matrimoniūqz legitimum inter me z ipsum fore sententialiter declarari. z ipsum ad id sententialiter ↄdemnari. extra. e. ex parte extra de spon. duoz.

6 c. iij. iiij. z. v. ¶† Quod ſi maria contraxit cum. p. sponsaliavel matrimonium. qui contractus de iure non tenet: quare ipsa contrahit cum. t. qui audito ipsam prius cum. p. contraxisse illam a se repellit et cuz berta contrahit. maria concipiet contra. t. vt. §. proxi. vel vt. §. eo. §. in tertio libel. ſicut de facto occurrit. vt probatur extra. eo. veniens. j. ¶† Si au-

7 tem aliquis traducat puellam ea inuita: z inuitis eius parentibus z amicis. z ipsa in domo existens nihil dicit tutores vel parentes ſic li. conci. ¶ZJB. Coram ꝛc. propono ego tutor vel curator vel consanguineus talis puelle contra. p. qui per metum mortis compulit talem puellam in se consentire z ipsaz per violentiam ad suam domum traduxit quare peto matrimonium ſic de facto contractum dissolui cū consensus locum non habeat: vbi metus vel coactio intercedit. peto etiam per vos puellam ipsam in ali qua honesta domo teneri z tueri vel alicui honeste matrone deputari: vbi nihil eam timere oporteat. donec causa huiusmodi diffinitiue sententie calculo sit finita. extra. eo. cum locum. z. c. sequen. de procura. accedens. de restitu. spolia. ex transmissa. xx. questio. iij. presens clericus. Vel ſic. ¶ZJB. Coraz ꝛc. propono cōtra. p. quod metu mortis compulsa. cum eo de facto matrimonium contrari. nec vnq̄ aliquo tempore in eum consensi: quare peto ab eo separari z separandum esse sententialiter declarari vt in pre. concor. extra. eo. ad id quod z. c. de mulie re. extra de despon. impub. de illis. ij. extra qui ma. ac. pos. insuper. ¶Quod ſi aliqua contraxerit matrimonium cum furioso quem sane mentis esse credebat, quare postq̄ ad eius peruenit noticiā timet

1 ¶Ero ſi agatur pos. vel quasi: vel qz vroz recedit ppto motu a domo viri tunc eſſt consilium est qō agat vir possessorio. vt d ff. de rei vendi. is qui. ſic lib. conci.⁹ ¶ZJ. Coram ꝛc. propono q cum olim cū berta matrimonium legitime in facie ecclesie Jrissem z eidez tradu cte consummato inter nos matrimonio diu cohabi tassem. ipsamqz in omnibus maritali affectione tra e etassem. nunc ipsa nescio quo ducta spiritu a me pro prija autozitate fine iudicio ecclesie diuertit me possessionis seu quasi suipsius seu persone seu vroxali siue maritali possessione. z cohabitatione sui vsu temerario spoliando quare peto ipsam vroxē meam pervos mihi restitui. z possessionem ipsius vel qua si. z vt ad me reuertatur: z me vroxio tractet affectu pervos cogi: z ad hoc ipsam sententialiter condem nari. extra de restit. spo. ex transmissa e. z. c. litteras

2 exiz. q. ij. cuius rei causa. ¶† Eodem modo conci- f piat mulier contra virum verbis competenter mutatis vt eo. ti. ex conquestione. z extra de offi. deleg. causam. extra de diuoz. pozro. extra vt lit. non contest. c. j. qz vir z vroz quo ad hoc non ad imparia iudicantur. xxxij. q. j. ſi quis vroxem. j. extra de diuoz. gaudemus. §. quia vero. in fine. extra de conuer. coniu. quidaz. in fine. hoc saluo. q tunc ſi vis potes sic addere post illud verbuz z cohabitatione. ꝛc. ne cessarioz exhibitione. Vel cō. ſic. ¶ZJ. Co. ꝛc. ppono contra bertam vroxem meā. qō cū matrimonium cū ea legitime cōtraxerim z mecū per quinquennium cohabitauerit: nunc sine causa legitima solo voluntatis arbitrio mecū cohabitare ac me affectiōe vxoria tractare recusat. quare peto ipsam per vos cogi ad me redire z consueta z iuris debita obsequia mihi pstare. z me in ipsam possessionē vel quasi reduci. z ad id ipsam sententialiter ↄdemnari. extra. eo. ad

3 id qō. C. q̄o. in pig. ba. ſſiduis. ¶† Si autem eā a se elecerit ipse ſic. li con. ¶ZJB. Co. ꝛc. con. de. p. viro meo q cum mecū matrimonium in facie ecclesie Jerit. z me in domū suam traduxerit z me vt vroxem diu tractauerit. nunc me propria temeritate abiecit. z me possessione vel quasi suipsius seu iuris cōiugalis temere spoliauit. quare peto mihi ipsum restitui. z me ad eandem quasi pos. seu iuris coniuga lis reduci. in qua eram prius quam me taliter abiecisset. z ad hoc ipsum cogi z sententialiter condemnari. extra de diuoz. pozro. de restitu. spol. ex conquestione. z. c. transmissa. z de offic. delega. causam matrimonij. ¶† Quod ſi aliqua te molestat asserens

4 te suum esse maritum ſic lib. conci. ¶ZJB. Coraz ꝛc. propono contra bertam qō licet inter me z eam nullū sit vinculū matrimoniale contractum. ipsa tamen me molestare non desinit me suum falso asserens esse maritum. quare peto ipsam per vos cohiberi a predictis z compelli qō desistat z cesset ab iniuria z molestia huiusmodi quam mihi facit vel qō pbet si quid iuris se in me habere ↄtendit. z ad hoc ipam sententialiter condemnari. C. de inge. ma. diffama-

f ri f. C. de remiſ. pign. ſi eo tempore. ff. de bonis auc. 5 in. pos. ſi seruus. ¶† Si autem vroz tua ab alio detinetur ſic lib. conci. ¶ZJ. Coram ꝛc. propono contra. p. q cum legitime contraxerim matrimoniū cū berta per verba de presenti. idem. p. patervel frater vel consanguineus vel tutoz eiusdem berte ipam retinet z eā mihi reddere contradicit. quare peto per vos dictum. p. ad restitutionem mee vroxis compelli, et ipsum ad id sententialiter condemnari. ex-

¶Ero ſi agat oci. de quo rof. §. parte. xiij.

¶Ex trāsmiſſa. z qō ibi no. glo. ij. dicebant q bonaguida z egydius. f. qō spāle est in hoc possessorio de proprietate docēri.

¶Diffamari. vide qō de hac l. scripsi ō testi. cuz olim super vlti. glo.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a Postremo illud consuetudines hodie per cle. de ver. signi. sepe nō est necesse libellum offerri debet tñ petitio in actis scribi vt ibi in prin. z in §. verum.

b ¶ Capi. pen. vbi de hoc in §. glo. z de restī. spo. litteras. in. iij. glo. z vide quod super ea dixi.

c ¶ Ver. q̄d ergo idē no. de diuor. significastī tu fī. §. glo.

d ¶ Fas. hodie de vtroq; iurat 6 de iura. calū. c. j. in fī. lib. vj.

e ¶ Ab isto. ij. cū verba veriusq; capituli ab isto die videant fuisse gfani q̄ illoꝛū alī auctoꝛ ſ apparet. fas z est dicere illa v̄ a ba iurātis male ꝛcepta q̄ nō puidet vroꝛi i hoc casu nec circa incestum in prio p illa die vel diei parte q̄ ꝫ restat vſ decre. ego enim de iureiur. cauti? loc̄uta est dicēdo ad hac bona. et b longe cautius forma iuramenti imperatoris ī pōtificali posita in clemē. de ſ iureiu. romani c. circa medium. q̄ dicit de cetero me esse ꝛc. defē d dar̄ gratianus p glo. vin. quaꝛ dedit in capitulo. ego enim in prin. q̄ ab pōnatur inclusiue ſ illud ī antea q̄ sequit. non sint mihi id placere cui accederem si dedissēt. cōsulo ergo dicendus iuro q̄ e decetero. vl̄ de inceps vel simili. significato.

✳ Additio. Adde q̄ si vir verberat vroꝛē licitū est vroꝛi fugere z debet alimētari extra domū marīti secundum. Hy. z Eyg. Vel q̄ ī vroꝛē. C. de ne 7 go. gest. sec? tñ si recedat sua culpa vt no. cꝛ de diuoꝛ in. c. fi. gnificasti. Ita ponit Bal. in. l. ſquis. C. de lega. et adde Ludo. romanem delinquentē z Cardi. saba. in. c. dudum in. ij. col. extra de conuerſ. conīug. Hen. Ferran.

f ¶ Inter eos. istud pbatum nō cōcludit pꝛolē illegitimā licet bene cōcluderet separationē matrimonij si parentes viuerent z primi cōtrahentes fuissent maioꝛes septēnio. sup hoc vide q̄d plene scripsi q̄ filij sint legati. quenit. sup vnica gl. declaro. ostat q̄ vir potuisset ignoꝛasse contractum z mulier potuisset nesciuisse consanguinitatem inter primum z secundum. Item ostat q̄d positis edictis sufficiebat pꝛoli alterius ignoꝛantia per decre. fi. de clande. despon.

g ¶ Quidam. hanc hodie non habemus in. vi. z sic habeꝫ p reuocata. p diffinitione vide q̄d scripsi de pl. nō bap. c. vlti. in fi.

ri. z tūc pcedat iudex. vt extra de restī. spo. ex transmissa. z. c. lfas. in fi. q̄ satisdatio maliuolū aium nō imutat: vt insti. de sulpec. tut. §. fi. Qualr̄ aūt in accusatione mīmonij pcedaī. dicēt. j. qui ma. ac. pos.

8 ¶ Sz ponetiti? ꝺxit mīmoniū cū berta ex quo matrimonio nat? est. p. mozt̄uo titio. h. frat ipsi?. t. vult excludere dictū. p. a. succession̄e pñam: dicēs eū il legitimū: q̄ q̄dam ꝺsanguineus ipsi? titij despōsauerat dictā bertā priusq̄ ipe. t. cū ea ꝺheret ꝛ eā nō cognouisset. z sic publice honestatis iustitia impediēte nō potuit eē matrimoniū iter eos f. dictus ꝺo b p. gerēs se p hr̄de pr̄is sui replicat q̄ desponsatio illa facta fuit cū erat dicta berta. j. septēnū ostituta. z sic nō potuit ꝺhi iustitia publice honestatis. Item cū matrimoniū illud fuisset in facie eccl̄ie ꝺcīū. nec ipo. t. viuēte fuisset impetitū. z pter plis fauozem dz ipe legitimus iudicari. h. vero replicat dicēs pfum endū eē tūc bertā ipam fuisse etatis legitime. nisi ꝺrium ostendaī. vez neutra pars aliq̄d pbat de eta te berte querī q̄d iuris. rū. ex quo dictus. p. possessoꝛ hr̄ditatis natus fuit dum berta cōtꝛer legitima vroꝛ. t. putabaī opz pbare ad repellendū cū neduz q̄ tpe hmōi de spōsationis ipa eēt septennis. vel q̄ post septenniū eā ratā habuerit. immo etiā q̄d. t. b nō ignoꝛās eā postea copulasset. vſ cessante ēr ipsi? p. pbatione de etate matris. dz dicti. t. heres z filī? legitimus iudicari. h habenī in consti. Inno. extra

g uagan. de sponsalibus. quidam⁹.

De desponsatione impu-

h berum⁵. Rubrica.

1 Mb. t. multos posse formare libellos sz er oibus aliquos exēpli gra supponam? ¶ Si igit aliq̄s post. vij. an. ꝺhit sponsaliaꝛ alter pueniens ad pubertatē. q̄ est xij. an. in femina. z. xiij. in masculo. vt insti. q̄d. mo. tu. fini. z. ff. q̄f di. le. ce. l. q̄d puꝑille. dissentit. q̄ sibi

i nō placēt spōsalia. z iō vult cū alio ꝺhere. sic li. oci. ZB. Co. ꝛc. ppo. ꝺ. p. q̄d cū ego cū eo. j. annos nubiles spōsalia ꝺrissem nūc ad ānos nubiles pueniens eū nolo: ꝛ recuso invirū bre. quare peto spōsalia ipsa per vos dissolui. z mihi dari licentiā cum alio in dño matrimoniū otrahendi: q̄ desidero esse mater z filios pcreare. z eodē modo sponsus concipiet cōtra eam verbis competenter mutatis. extra. eo. ex

k litteris. z. c. attestationes. z. c. de illis. j. ꝛ. c. a nobis

2 premissa vera sunt. ¶ Misi puella ad domum viri traducta post illud rēpus ei cohabitauerit: vel ab ea cognita fuerit: q̄ tunc non pōt a viro recedere: l quod si fecerit vir potest otra eam concipere sic li. ZB. Coram ꝛc. pꝛopono cōtra bertam q̄d licet cum ea. r. annum complente sponsalia cōtꝛaxerim. et post ipsa berta mecum per duos annos: z ampli? cohabitauerit vel eam carnaliter cognouerim: nunc sine causa solius voluntatis arbitrio mihi cohabitare. z me vroꝛia affectione tractare: vel obsequia ad que vroꝛ marito tenetur exhibere recusat: quare peto ipsam pervos cogi ad me redire. z q̄d me vroꝛia affectione petractet. z ipam ad hoc sententialiter condemnari. extra. eo. attestationes. z. c. desillis.

3 j. z. ij. extra de spon. ad id q̄d. C. qui po. in pi. ba. assiduis. ¶ Sī si quis cōtrahit matrimoniū cū minoꝛe. xij. an. proxima tamē pubertati. z ipa viro cohabitat. demum ipe maioꝛ. xiiij. an. asserit se ipsam cognouisse. ipa in cōtrarium asserēte. z facta maioꝛ

m xij. an. vult a viro recedere. sic vir. cō. li. cōtra eam⁹.

ad olescentie scripsi eodem titu. capi. vno. libro. vj. super. ij. glo. vbi vide cum sua remiſ.

t M hoc ti. oci. fm roſ. parte. ij.

k ¶ Et. c. de illis. i. vide q̄d ibi no. in glo. añpe. z q̄d ibi scripsi distinguendo in vlti. glo.

l ¶ Li. fm roſ. parte. ix.

m ¶ Contra eam. fm ℞of. parte. xij.

ZZB.

a ¶ De clandestina despōsatione Rubrica.

¶ Hic practici autoꝛes siluerunt. z sic siluit autoꝛ. Tres modos quidbus matrimoniū ꝺ: clandestinū vide no. eo. ti. c. fi. in. iij. glo. z alios ad didi sup illa. ¶ Et q̄ tertius quem ponit glo. est quando nō fuerunt premissa banna in ecclesijs. vt ibi ex hoc querīt. Duo nobiles cōtraxerunt in casu phibito post tē pus petierunt dispensationez a papa. allegātes se tpe ꝺctus fuisse ignaros impedimēti. se cundo q̄d ex se paratione veri similiter timebantur magna scādala iter ip soꝛ consanguineos. tertio q̄d in facie ecclesie ꝺrerant. queri ꝛ tur primo de b modo si suffragef̄ pbare publice contractū tñ sine bannis ſstud aūt verbū in facie ecclesie habeī in decr. ostitutus de cōuer. siug. in princi. Constat q̄d ecclesia sumitur multis modis. de q̄bus. vij. q. j. scire. ne pla. vi. su. c. fi. cū remiſ. Ubi ergo cōtrahitur nō occulte q̄d principalr̄ ponderant iura in hac materia. xxx. q. v. c. ij. z. §. bis oibus. sed publice. ita q̄ multitudo fideliū hoc nouit. Satis puto satisfactū illi exp̄ssioni z p facie fideliū stabit facies ecclesie hoc casu. foꝛtius igit etiā sine bānis dicetur facies ecclesie. si fm moꝛē patrie desponsanī publice in ecclesia vel scōm iura. xxx. q. v. c. j. z. v. sequentibus. in ecclesia bene dicit̄ seruatis que in canonibus illis dicunī in facie ecclesie factū dicetur. nec nocebit dispēsatio bannoꝝ omissio de facie hois. C. de penis. si q̄s in metallū z lex dicit. facie patrimonij pmanssisse q̄ si est in statu solito. ff. de admi. tuto. l. tres tutoꝛes in fi. per q̄ dici pōt in facie ecclesie factū q̄ per alios fit illo loco. ¶ Si aūt dirissent banna fuisse posita z hoc sit falsum. an per hoc vitiet dispensatio querit̄ z eadē q̄ si falsum est q̄d ignoꝛauerint impedimentū vel q̄. de timoꝛe scandali exp̄sserunt b recurre ad decr. q̄ circa de sangui. z aff. z ad ibi no. tex. ibi vſ velle q̄ falsa cā exp̄ssa nō viciet talē dispensationē. Sed glo. vlti. in fi. tz ſ rium. f. q̄d exvi secūdi rescripti tz dispensatio que nō tenebat z idē Innocē. vt ibi scripsi in glo. pe. facit de electio. dudū. ij. ver. insup sunt eīī oēs ille cause inductiue ad dispensationē alias forsan non fiendā vt ibi. sunt eīī tales dispensationes odiose q̄ ꝺ ius cōe. videī si ꝺ alteri? pꝛiuilegiū. de decimis ex multiplici viciant̄ ergo ex falso exp̄sso vel̄o tacito q̄d mouit pꝛincipē. ff. de nata. resti. l. j. z si hoc in rescriptis scōm ius. de rescrip. sup litteris multo foꝛtius in his dispensationibus ꝺ ius. ¶ Sed succedit q̄d. cui in his tribus clausulis cōpetat onus p bandi si appet hoc opponens otra dispensationē. vide q̄d scripsi post Innoc. de pꝛiuile. ex pte. j. in prin. Est sciendū q̄ Buil. post Uber. de bobio. supra de excep. §. nūcvidendū ver. tz aūt. dicit q̄d in q̄ne mēda cij otra rescriptū impetrans hz pꝛobare veras pꝛeces. z fic non surrepꝛitias. z opponens sivelit pōt pbare contrariū scōm eū allegāt. l. pꝛe scꝛiptione. C. fi. contra iusvel vti. publi. que habeī. xxx. q. ij. z. l. si q̄s. C. de edi. que etiā est. iij. q. iij. spaciū. Sed huic dicto vber. q̄d volūtati op ponētis relinquaī. an velit pbare obstat. l. puniri eo. ti. fi cōtra ius ea nonicū. vt. §. que dicit pꝛecū argui falsitatē. ¶ Est ergo dicendū q̄ opponens q̄ pꝛouocat z agit hz pbare. ff. de pba. l. ij. maxime circa capitulum ignoꝛantie que nō cadit in intellectū testiū. nec ex pte impetrātis. nisi per iuramentū iurantis pbari pōt. Si aūt nō fuisset dispensatum sed cū eisdē clausulis cōmissum alicui vt dispensaret. tunc impetrans verificault clausulas z sic loquaī opinio vel q̄ opponens si vo let poterit pbare contrariū. Additio videndum originaliter Oldra. consi. cclvj.

b ¶ De sponsa duoꝝ Rubrica.

c ¶ De hac Rof. vbi de sponsl. pte. x. z ei? ibi fuerūt duo libelli hic inserti. si q̄s vēdicans vroꝛē pbat otractum de pñti z illa pbat se desponsatā ab alio etiā per vba de pñti. tñ nō pbat tps. vel si duo vro rē petunt z vter q̄ pbat contractum sed neuter pꝛius. Inno. dixit illā absoluendam vel sententiam differendā. in hoc scripsi super hac rub.

¶ Baldus de sponsalibus. Rubrica.

Prima sponsalium de futuro matrimonio, promitto q̄d accipiaz te in vroꝛem dūtamen versa vice mulier consentiendo loquatur vel respōdeat. Forma sponsaliū de presenti matrimonio. promitto tibi berta q̄d ego volo te in vroꝛem me am. dumtamen mulier etiam loquēdo consensu incōtinēti vbis exp̄imat. B. Quid si dico promitto tibi berte q̄ nunc̄ habebo aliā vroꝛē nisi te rūdeo q̄ dictio nisi non inducit vinculum matrimoniale q̄ iungit verbo futuri tē porisvt si dico nolo nisi te in vroꝛem meam. nam cōter illa verba sic intelligunt dūtamē tu loquaris et consentiasin me. q̄ vteriq; ꝺ: lo qui. s. vir. z vroꝛ alias nō est matrimoniū contractum in forma ecclesie. B. Ista dictio nisi aut adiungitur affirmationi aut negationi. Si affirmationi. i. post affirmationem tunc excipit. si negationi tunc aut est oratio enunciatiua. aut dispositiua. vt no. in. l. si tunc. §. qui iniuria rū. ff. si quis cau. per me. Bal. aut iungitur verbis negantibus potentiam z tunc non ponit. l. titia. §. fin. ff. de manu. testa. z. C. de transac. l. ac. vbi no. per pe. z lan. de salinis. ¶ Excommunicatus licet nō sit mē bꝝ ecclesie vt in auf. de pꝛiuile. do. here. mul. §. j. tamen potest cōtrahere matrimonium. q̄ matrimonium est etiam apud hereticos z infideles. versi. sed nunquid te. B. pari rōne excommunicati sunt licita ea que sarracenis sunt concessa vt contrahere z testari. Sed glo. insti. de capi. di. dicit q̄d excommunicatus equiparatur deportato ergo nō facit testamentum dicit in. c. decernimus. de sen. excom. lib. vj. in nouella ¶ Matrimonium in sponsalibus de futuro initiatur per verba de presenti z perficitur per copulam carnalem z consummatur. vt no. extra de transla. pꝛela. c. licet. versi. z no. Et q̄ sponsalia dicanī iniciare matrimoniū colligitur. ff. de cond. ob. l. q̄d seruius. non tamen est pꝛincipium essentiale intrinsecum z formale sed pꝛeludium quoddā. Bal. ¶ Et no. q̄ cum fit mentio matrimonij intelligiē verificari exp̄sso mutuo ꝺsensu de presenti. Sed vbi fit mentio nuptiarum vt cum nupserit vel q̄diu non nupserit ductio significatur. vt. C. de nup. l. sancimus. item no. q̄ aliquando legatur mulieri si nupserit vel quādō nupserit. z tunc relictum est conditionale nisi legatum istud in legitima cedat. q̄: tunc vsq; ad modum legitime conditio reſicitur. C. de inoffi. testa. l. quoniam in pꝛioribus. z hoc pꝛobatur in auf. de san. epi. §. sed hoc presenti. Aliquando legatur alicui vt nubat. z tunc modus apponitur z si deficiat modus resolvitur legatum. ff. de condi. z demon. l. titio. §. sed cum ante nam si resolueretur nō debet pꝛestari cautio de modo implendo. Aliquando legatur alicui pro dote vel nomine dotis. z tunc ista verba faciunt causam non conditionem nec modum vnde nulla cautio pꝛestanda est et ante nuptias agi potest quia est purum legatum alij dicunt quod non est causa: sed demonstratio quedam que pꝛesumitur facta consulendo non artando argumen. ff. de dona. l. ij. in fine. Sed pro pꝛima opinio. facit. ff. de iure do. l. si ego. z. ff. famil. herciscun. l. si pompo. philadelphus. Bald.

¶ Item nota. quod conditio matrimonij tunc intelligitur impleri quando mulier nubit licite z honeste non aliter. ff. de contra tabu. l. ij. §. emancipatos filios. ff. qui z a qui. l. rogatus. §. matrimonium. et de verborum significa. l. nepos proculo de his qui. vt indi. l. claudius. et de conditio. z demonstratio. l. hec conditio. Econtra quando apponitur conditio negatiua. Dic vt in autentica. cui relictum. C. de indi. vidu. ¶ Forma instrumenti arrarum. Item forma libellorum in materia matrimoniali. B. et vide eodem titulo. §. finali. l. fina.

¶ Puella desponsata fuit a petro. z deinde nupsit Joanni consanguineo dicti. p. ex quo nati sunt filij. queritur vtrum succedant patri vtroꝛi. videtur quod non quia spurij. Contra determinatur q̄ non est pꝛobatum pro puella tempoꝛe desponsationis esset maioꝛ septennio. Item non est pꝛobatum Joannem scisse. §. fi. in fi. B. z. C. de incestis nup. q̄

Universidad del Rosario Archivo Histórico

contra in glo.ſ.t.l.iuſtiſſimo.t de rituñup.l.qui in puincia. §. diuus. bal. Pena in matrimonijs pōt apponi extraneis ꝓmittentibus non cōiunctis.ff.de odi.t demō.l.heres meus.§.fin.t §.igit̄.verſi.t no.H. Illud quod eſt dictum in vna ſcriptura nō vſ repetitum in alia :ſ3 in eadem tic.ff.de adi.l.l.ſi tibi datam.

a ¶De ꝓditionibus appoſitis in ſpōſalibus vel alijs ℣tib⁹ ℟ubrica.

¶Sol⁹rof.ex practicis autoris practicauit hanc rub.t inchoauit in ipſa fin⁹ſe impedimēta matrimonij.vides autez qđ rubrice pſcđa non facit materiaz libri. Nō venef.l.rr. nō eſt dubia pdecere.ff.hui⁹ti. ¶ficalis.iij.t iiij.reſpiciūt ſe cūdam ptez rubrice.t expedi- a te ſunt.j.e.verſū ij.t.iij.glo ſſis t ſup illis.t cōtinuādo hanc ſcđam ptez for- b matur qđ facti talis . ciuitas hīs naturales dñm.¶.habebat pōtē ſupra flumē cum latis poſſeſſioni t bus deputatis ad ſeueratiōnē pontis t riparū t hui⁹ pōtis adminiſtrationēt olum iurium t ptinentiarū ſuaz. regētes ciuitatez ad quos ſpectabat ꝓceſſerunt titio ꝓ ſez ſuis heredibus hac clauſula adiecta dum placuerit.m.dño pdicto.qui dñs pdictam ꝓceſſionem ꝓfirmauit t ꝓceſſionem t ꝓfirmationem ratas habere ꝓmiſit t non ℨuenire.immo manutenere t defendere ipſi titio.ziplius heredibus t cām ab eis habentibus ꝓmiſit per ſolennē ſtipulationē ſub obligatione ſuoz bonoz t in facto ponit.qđ qđz iuriſditionē ſuā poſt ea exercuit ad tuitionē pdictoruz. Poſt tempora ipo titio poſſidente dictus dñs.m.ꝓceſſit ſemꝑ tonio pdictam adminiſtrationē pōtiſz ſuo rum iuriuz.vt.§.z ammoueri fecit titiū a pdictis. Querit an pdictas ꝓceſſionem t ammotionē facere poterit.ad ptem qđ ammouere poterit allegaſ clauſula in ꝓceſſione facta per ciuitatem appoſita que per verbū futuri tpis ꝓditionem habebat qđ eſt regulare.ff.de leg.j.l. ſtipz extra eo.ti.ſup eo.t.c.ꝑ tuas. Itē ꝓditio erat talis que ꝑſeuerantiā voluntatis dñi requirebat.ff.de odi.t demon.l. illis libertis.qđ eſt cōle.ce.l.cum vroxi.t de inſti.t ſubſti.ſub ꝓdi.factis.l.ſi quis heredē. et hoc facit monoſyllaba dum.que notarevſ ꝓditionez actu ꝑſeuarantez ſicut illud de magiſtris.c.fi.ver.docentes.ff.de odi.t demō.ſi ita ꝙs le cem dū ſacra facit.nec his obſtat ꝓfirmatio Ictus facta per dñm que ſub cōpendio dicenſ oia inſerta in actu ꝓfirmato.extra de fide inſtru. ff.ad treb.l.titius.nec ꝑſumitur dñm in ſui tur.ꝓiudicium ſe ligare vo ff.de fidei.lib.l.cum fidei.Sed ℨ pdicta fuit iudicatuz his rōnibus qz idem ſermo ex mente ℨhentium diuerſam in diuerſis caſibus ſignifica tionē hz.vnde dicit.l.q voluntas teſtatoris ſeparat penā a ꝓditione ff.de his que pene noie.l.ij. quid velit ibi no.tz hoc.ff.de ver.ſig.l.alie nationis.§.oratio.ſequit̄ q̄ nec ꝓiunctionem nec diſiunctionē hz ex mē te ꝓnunciantis vel diſinncta vel cōiuncta accipit̄ mens autē colligit ex natura rei de qua eſt ſermo.vñ ſtipulatio habere licere.cuz per ſe cō ſtat continer facta cum ꝓmittentis t ꝓſonaruz a ſe venientiuz ff.de verb.ob. l.ſtipulatio iſta ſ3qñ invendicatione ꝑferunt̄ continer etiam factū extraneorum ex mēte ℨhentium. ff. de act.emp.t ven. l.emptorē. §. q̄ aūt hſe licere. vbi ð doc. ℨba aūt illa dū placuerit: duplicē intellectum habere pōt vt dubia.l.an ꝓſcuerantiā oñi exigāt: ſic Ictus erit talis z ex volūtate depēdēs,anyero nō ſit pendēs ſed ſufficiat ſemel extitiſſe. et ſic erit ꝑpetuus.t iſte ſenſus conuenit nature ℨ cuius vt.C.de vē dē.rebus ciui. l.iij.lib.xj.ergo ꝛc. Sedo ponderata fuit ꝓ pietas verbi placuerit.qđ ē ſubiunctiui modi futuri. ꝙ qđ ex q̄ ſemel placuit extitit cōditio nec ꝓmittentez recipit. ff.de ver.ob.li ꝙs ſtipulatus ſit ſticbum.ar.

De conditionibus appoſitis in deſponſatione vel alijs ℣tibus.a ℟ubrica.

Uper materia cōditionum varij poſſunt formari.li.ex his igitur aliquos ſuppo- namus in materia ſponſaliorum. ¶Si ergo conditio ſit honeſta ſic conci. li. ſm quoſdam b.ZJB.Coram ꝛc.ꝓpo. contra. p. qđ cum ipſa contrarī ſponſalia ſeu matrimonium ſub ea conditione ſi mihi daret.c.in dotem.vnde peto ipſam per vos cogi vt prefata.c.mihi in dotem det: et matrimoniū conſummet t ad id ipſam ſententialiter condemnari.alioquin peto a vobis mihi dari licentiam cum alia contrahendi.ff.de iure do.l.j.

¶Sed licet etiaz premiſſa forma bona ſit in ſpōſalibus de futuro:vt extra.eo.titu.c.iij. in ꝓin. non tamen in matrimonio.quod t ſi ſub premiſſa conditione contrahatur nihilominus non tenet.licet conditio non impleatur.t ſic intelligo in.c.c.ver. niſi cōſenſus ꝛc.t illud niſi quo ad hunc caſum ibi non ponitur exceptiue.nec ob.e.ti.ſuper eo.t.c.ſe. quia ibi apponebatur conditio contra id quod eſt de ſubſtantia matrimonij.ſ.circa conſenſum dicendo conſentio in te ſi pater meus conſenſerit.extra de ſpon. tue.t.c.tua nos.vnde quod dicitur in ꝓin.ꝓdicte forme ſeu matrimonij ꝛc.non recte ibi ponitur:licet pauci hanc veritatem auertant. vel dic qđ cum apponitur conditio in matrimonio:apponitur per cōſequens t in conſenſuz econtra.nam matrimonium ſolo conſenſu contrahitur:t conſenſus eſt ſufficiēs cauſa matrimonij vt.xxvij.q.ij.§.j.t.c.ſufficiat.extra de ſpon.cum apud.t de ſponſa.duoꝝm.c.fi. non ergo videtur referre:ſiue conditio apponatur in matrimonio ſiue in conſenſu.vnde tale matrimonium accipio te in meā ſi mihi dederis.c.non obligat niſi illa.c.dederit.t hoc quidam dicūt per ꝓce.c.ſup eo.c

c 3 ¶Si vero conditio turpis vel impoſſibilis fuerit conci.ſic lib.ZJB.Coram ꝛc. ꝓpono contra bertaz q̄ cum ego cum ea contrarerim matrimoniū ſub ea conditione ſi furtum facerem vel homicidiuz vel hominem interficerem vel ſi celum digito tangerem ipa matrimonium ꝓtextu huiuſmodi conditionis non implete cōſummare recuſat.quare peto ipſam per vos cogi ad matrimoniū conſummandū predicta conditione remota t habita ꝓ non adicta.extra.eo.c.ſ.t.c.vl.ff.de cōdi.inſti.quidam.xxxij.

4 q.ij.ſolet.t.c.aliquando. ¶Poztro ſi fit contra ſubſtantiam matrimonij.ſic conci.li. ZJB.Coram ꝛc.ꝓpo.contra bertam qđ cum contrarerim matrimonium cum ea ſub illa conditione ſi generationez prolis vitaret vel ſe adulteram traderet vel donec inuenirem ditiorem pero dictū matrimoniū nullum ꝓnunciari.t mihi dari licentiam cum alia ℨhendi.eo.ti.c.vlti.t in ꝓce.c.ſolet.t.c. aliqñ . ¶Super alijs varijs conditionibus libellos in diuerſis huiſmodi operis locis poteris reperire. ¶Quid ſi aliquis dicat ita conſentio in te ſi patri meo placuerit vt extra eo.ſuper eo.cū tū patrez nō habebat

d nunqđ tz matrimoniū:dicit vin.q nō⁹. ¶Quid ſi dicit ſi placuerit fratri meo.rñde.idem peto q̄ in patre vt matrimoniū ſuſpendaſ.vt in ꝑ.c.ſuper eo. t idē etiā in ꝙſanguineis q̄ de honeſtate requiren-

6 di ſunt.xxxij.q.ij.honorand. e ¶Quid ſi dicit ſi

e placuerit extraneo.rñ.deberet idem eſſe. ar. in ꝓce. c.ſuper eo.ibi alieno arbitrio.C.de ꝛtraben.cnp.l. ſi. Alij dicunt eſſe aliud.qz extranei non ſolent de honeſtate req̄ri ſicut ꝓpinqui.vñ tz matrimoniū.c. ti.

7 quicūq; ſm vin. ¶Quid ſi ℨri cum aliqua ſub cōditione de iure cum alia pure.reſpon. certum eſt qđ tz matrimonium cum ſecunda t per puram conditionem f receditur a conditionali.ff.de cōdi. empti.

f ff.de le.iij. ſi fideicōmiſſa.§.ſi cōmiſſum. Tertio ponderaē ꝓmiſſio facta per dñm de nō ℨfaciendo vel veniēdo ſub obligatione bonoz ſuorum que notat quandā ꝓpertitatem.ff.iudi.ſolui.l.nouiſſima.per quā obligaē etiam ne per alium ℨfiat.ff.de ver.ob.l.in illa.t locati.t con.l. in lege. Item abſurdum eſt dicere qđ virtus clauſule dum placuerit. ſi dicaē ꝑſeuerantiam requirere intelligaē in hac obligatione repetita ſicut ridiculoſum eſt dicere ſi voles eſto heres ſi noles eſto exheres.ff.ō here.inſti.l.iam dubitari.ſic deriſoria eſſet iſta,ꝓmitto nō ℨuenire niſi mihi placeat ℨuenire.ſicut t ꝓmitto dare ſi volam.ff.de act. t ob. l.ſub hac ꝓditione ſi nolam nulla fit obligatio. Ad idē de ver.ob.a titio. §. fi.t.ff.de ℨhen.emp.hec venditio. Non eſt ergo dicendū talē nugationē dici repetitā.ff.de le.j.l.ſi qs a filio.ꝓ eo caſu aūt allegaē.C.de col.ꝓ di.ciui.l.vlti.libro.xj. ℨDE videndum originaliter Oldra.cōſilio.ccxliij.

b ¶Super materia.ſm quoſdā ℟of.vbi.§.cui⁹fuit iſte libel.t duo qui ſequuntur.

c ¶Super eo. Et hec eſt vera vt ſcripſi in.d.decre.iij.que icipit de illis in vlt.glo.t ꝓbatur eo.titu.c.fina.in ꝓincip.vt ibi ſcripſi. in ꝓce.decre.iij.

d ¶Quod non.hoc dixi in ꝓce.decre.ſuper eo.ſed tu diſtingue.an ſciebat patrem mortuum vt tunc conditio ſit impoſſibilis non contra ſubſtantiam t habeatur ꝓ non adiecta.ſit autēvera ſolutio vin. cū ignorabat vt ibi dixi in ꝓin.

e ¶Honorand⁹.de hoc t de ſeq.dixi eo.ti.ꝑ tuas ſup ver.patruus.

f ¶Conditionē.verbū eſt legis.ſed exponit ibi ꝓditio.i.pactio de hac tamen cōne t ſequentibus omnibus vide qđ no.eo.ti.per tuas. in gl. ſed quare.t qđ ſuper ea dixi.

ſed celſus

a ¶Prelatum.in his luſta cā corroborat preſtationem . hic preſtatio turpis que coitū de ſeyroziū facit fornicariū tñ vide qđ ſcripſi de ſpō. veniens.ij.t.eo.ti.tua.ſup.j.glo.

¶Bal.De conditionibus appoſitis Rubrica.

Nſit licita ꝓditio in matrimonijs ſi patri meo vel fratri vl extraneo placuerit an trahaē retro t qđ de illa ꝓditōe ſi tevirginē inuenero vel ſi mihi i coitu placuerit.

b ¶Qui clerici vel vouē. matrimonium ℨhere pñt Rubrica. 8

¶Eſt hoc tertiū impedimēti in ordie rof. t ei⁹ fuit libellus qui hic habeē hoc ſolo iu 9 rato qđ ipe faciē reā auoz facit illam actricē in hoc meli⁹qz t religionēz ſacrum a ordinē allegare pōt in iſto libello vt fecit:tz in illo religionē tñ cū ꝑpter ſeruū ordinarij nō poſſit qđ ſi fieret non reciꝑeret caracterē ō quo ſatisfcripſi de pe. t remiſ. noua quedā.ſup gl.ij.tertium aūt qđ autoz ſubdit.ſ.de voto caſtitatis ante contractū emiſſo ℨ vtrum qz ſerum poterit etiā omitti. nā certū eſt qđ qui vouit caſtitatē abſq; ſolēnitate ſacri ordinis vel pfeſſionis ſi matrimoniū ℨhabtz. ſed de hoc dubitaē an poſſit c exigere cum dſpenſatione vel i nō. vide qđ plene ſcripſi.e.tit. rurſus in vlti. d glo.

c ¶De eo qui durit in matrimonium quam polluit per adulterium. ¶Hoc eſt quintū impedimentum in ordine Rof.t vides qđ libellus ꝓmus qui fuit eius per neutrum coniugiz datur.nam vt expreſſit Rof.quilibet de populo poterit talem libellū offerre.alter vero ℨhentium cum vtrq; fuit in culpa agere vel talem libellum dare ℨ alterum non poſſet ſcđm eum qđ puto falſum ꝓpter periculum anime vt ſcripſi eo.ti.c.fi.ſuper ver. tolerari nō ꝺz inducēs no.de re iudi.lator.in.j.glo.t de ꝑſump.iij.in glo.ij. ¶Ad euidentiaz aūt tituli hoc intrepide teneas qđ quattuor ſunt caſus in noſtra materia qui matrimoniū dirimunt adulterium.t fides data de cōtrahendo cū adultero matrimoniū de facto contrarit.itē cum adulterio machinatio alterius adulteroz in mortem coniugis cum effectu.Item ſi ne adulterio machinatio vtriuſq; contrahere volentium in mortem cōiugis cum effectu:vt in decre.j.de conuer. infidelium . vbi hoc vltimū ſcripſi in glo.nunquid t requirit. Queſtionem Joan. de deo lib. iiij. t eſt.viij.de illo qui dixit ſe non habuiſſe ad id animū cum fidez dedit ſcripſi eo.ti.ſignificaſti.ſup ver.dederit.

d i ¶Hoc ti.fidem dedit lucretie.mihi molestū eſt qđ autor docvenerabile nomē tradit adultere t machinanti mortē innocentis qñ o lucretiam commēdat augu. vide. xxxij. q.v.ꝓpoſito.vñ. lucretiam. qui alias eſt. c. ſed audi valerium meū.lib.vj.c.j. ſcilz de prudentia exēplo ꝓtio ſic dicentē.dux humane pudicitie lucretia cuius virilis animus maligno erroze fortune muliebre corpus fortius eſt a tarquino regis ſupbi filio per vim ſtupzū pati coacta. cū grauiſſimis vbis iniuriā ſuā in concilio neceſſariozdeploraſſet ferro ſe qđ veſte tectuz attulerat interemit hāc hyſtoriam ponit titus liuius ꝓmo ab;vbe cōdita circa finē. C.C. penulti. equū eſt qđ eccliā ꝓpter fraudē illum cogat conſentire t de nouo ℨhere tñ ſi pciſe nō vult ℨhit cum alia tz matrimoniū vi no.in ꝓce.decre.in fi.vlt.gl. qđ non debuiſſet autoz omittere qui nominauit lucretiā

De eo qui durit in matrimoniū quam polluit per adulterium.e ℟ubrica.

Hoc ti.ſic potes li.oci.ZJ. ¶Coram ꝛc.ꝓpono ℨ titium q̄ ipſa berta vroze ſua legitima viuente fidem dedit lucretie d:ſcienti ipm aliam habere vroxem cum ea matrimonium contrahēdi. vel cum ea de facto contrarit ipſamq; carnaliter berta viuēte cognouit:vel ipſa lucretia.vel ipſe vir in mortem ipſius berte extitit machinatus quare peto ip

Universidad del Rosario Archivo Histórico

rata vel vt expoſui poſt Jnno.q̄ met.cā ad aures.facit.c.iuramēti.qđ allegaē vbi dicitur qđ inter ſimplicem loquelam ꝛc.

g C.c.ij.in fi.vide qđ ibi no.in vlti.glo.t de iureiur.c.pe.t quod ſcripſi eo.titu.debitores.

h ¶Dicit vincen.in ꝓce.c.fi.eo.titu.qñ⁹ Hoſti.cōtra hoc dictū allegat ibi ſcripſi ſuper ver.cognouit.

i ¶Sed Jnno.nō eſt vtrū qđ Jnn.teneat hoc bñ tñ hoc recitat ſ3 poſt ea ponit opinionē ℨiam quam approbat.t idem Hoſti. vt ſcripſi in ꝓce.decre.fi.ſuper verſi.eandem t eſt caſus in decret.ij.que ſtatim allegatur.ibi.c.ij.

k ¶De coniugio leprozorum. ℟ubrica.

¶Rof.non tractat hoc inter ſua impedimēta,ſz in ꝓin.materie ſpō ſaliorū in.iij.mēbro.poſuit aūt ſolū ſcđm libellū t nil vltra . iuſtificaē

De ℨiugio leprozoz ℟u.k

Zbellus ſic poteſt in hoc titu. formari. ¶Coram ꝛc.ꝓpo.cōtra.p. virum meū q̄ licet inter nos matrimonium legitime per verba contractum fuerit de preſenti f ipmq; fuerit carnali copula conſummatuz. nunc qz diuino iudicio lepre morbum incurrit . me autoritate ꝓpria a ſuo dimiſit conſortio et a ſua cohabitatione ſeparauit. et ſic ſua vroxe viuente ad alias ſe nuptias transtulit. Quare peto ipm ſuis demeritis exigentibus condemnari ad ſolennizandum mecum matrimonium. Et ſi ipe dicat ſe ſcire me eſſe leprozam et ideo ſe non tenere. Dicendum eſt qđ non ſufficit ſcire ſed requirit̄ vt ſciat me ſic infectam ab inuicem ſeparari. t matrimonium inter eos nō tenere ſi aliter declarari.extra.e.c.p.t vl.t.c.ſuper eo.t.c.ſ.t.c.ſignificaſti.xxxj.q.j.ſi quis viuente.

2 ¶Quod ſi forte lucretia ignorauit ipm aliam habentem ſic conci.li.ZJ.Coram ꝛc. ꝓpono ego lucretia ꝓtia titium qđ ſz idem.t.mecum matrimoniū per verba de preſenti contraxerit idem tū afferit ſe tempore contracti matrimonij aliam habuiſſe vroxem nunc defunctam.ſicqz ſe non teneri ad cohabitandum mihi.cum igitur fraus t dolus eidem.t. ꝓdeſſe non debeat:nec ignorātia mihi obeſſe.peto ipſum.t.per vos cogi q̄ me debeat maritali tractare affectione.extra.eo.c.j.t.c.pe.extra qui filij ſint legiti.c.pe.c ¶Poſſet eñ ipa in ꝓtrarium conci. ſic.

3 ZJB.Coram ꝛc.ꝓpono contra.t.qz inſcia t ignara ipſum habere aliam in vroxez cum eo de facto cōtraxi:quare peto ab eo ſeparari: t matrimonium p errorem ſic de facto contractum per vos diſſolui.ex

4 tra.eo.c.j.t.c.veniens. ¶Hinc autem b:enter. no.quod ſi quis vroze viuente:ſponſalia vel matrimonium cum alia cōtraxerit:ſi nec ante nec poſt viuente legitima illam cognouerit.non debet ſeparari matrimonium poſt vrozis obitum cum alia de facto ex nouo conſenſu contractum.ſecus ſi prima viuente vel poſt cognouit iſtam:vt extra.eo.c.fi.t.c.ſignificaſti.vnde innitur ibi.quodſi prima viuente iſtam cognouerit.non tamen ſibi ante obitum illi⁹ fidez dederit vel matrimonium cum ea contraxerit non prohibetur cum ea contrahere poſt mortez ꝑ me.argu.extra.eo.qui filij ſint legitimi tanta.

5 ¶Quid ſi nec fidem dedit nec contraxit: ſed ſolum promiſit f.rñ.idem videt.arg.xxij.q.vlt.iuramē

f ti.alij contra.extra de fideiuſ.c.ij.in fi.g Si autez ſecunda ignorat eum aliam habere.nec tunc tz matri e monium cum ſecunda contractum.ſi tamen ipa vo luerit mortua prima cogendus eſt remanere cum ſecunda.vt extra.eo.c.j.ꝑz ergo ex ꝓmiſſis: qđ vbi nō interuenit coitus cum ſcđa prima viuente non impedit matrimonium cū ſcđa t ꝓtrarerit ſponſalia vel

6 matrimonium. ¶Sed quid ſi conatus eſt eam cognoſcere.ſed nequiuit.quia forte arta erat fibivt ex

b tra de frigi.fraternitatis.dicti vin.b qđ non impeditur matrimoniū cum ea ꝑpter hoc extra de ſpon.

7 adoleſcēs. ¶Quid ſi prima nunq̄ cognouit foz te preuenta morte vel religione. rñ. dicunt quidam qđ licet non tenuerit matrimonium prima viuente cum ſcđa ꝓtractum.vt extra.e.c.pe.t.c.j.tamen poſt ea cum ea poterit cōtrahere.qz ſicut ad huiuſmodi impedimentum requiritur carnalis copula cū ſcđa

i ita requiritur etiam copula cum prima.ſed Jnno.s t alij contra.vt extra.eo.c.ij.

k ¶De coniugio leprozorum. ℟ubrica.

¶Rof.non tractat hoc inter ſua impedimēta,ſz in ꝓin.materie ſpō ſaliorū in.iij.mēbro.poſuit aūt ſolū ſcđm libellū t nil vltra . iuſtificaē

¶Promiſit hoc videt implicari ꝺdictorum forſan ſitel lexit de fide in

autem primus libellus per no.e.ti.c.ſ.in vlti.gl.ꝛ.xxxij.q.v.ſi ꝯs vroꝛē Ego ſuadeo iudici cui talis libellus porrigit̄.quod in cōpellendo ſa no debilius vel fortius diſtinguat inter lepꝛā ꝛ lepꝛam iuxta vba deuteronomij que habent qui fil.ſint legi.per venerabilē.v.rōnibus.ſunt eſſi gradus in illa vt ſatis pꝛ leuitici.xiij.per totū.ꝛ de diuerſis lepꝛis ſatis no.de pe. diſt.j. §. ex his ita.ver. moyſi. quoq.

a [I]Zbell' ſic pōt cap.ac ceſſit.tꝛ tñ ℈ctū ſine licentia ec cleſie.vt not. in c.de illis. in fi. vlti.glo.

b ¶De ꝺiugio ſeruoꝝ Rubr.

¶ In ordine a rof.eſt iſtud ſe- cundū impedi- mentū qō voca tur erroꝛ ꝺditio ꝛ nis quo ad ru- briā.ſꝫ eſt ali' erroꝛ q̄ ꝺirimit ſcꝫ pſone ꝛ de vtroq; pōit au toꝛ libellos ꝯs poſuerat rof.ꝛ ſcias qō tāc er roꝛ ꝺditionis ꝺirimit qñ eſt ꝛ deterioꝛ reſpec- tu ℈hentis.itē nō ꝺirimit qñ nō eſt erroꝛ i cō ditiōe ſꝫ ex ali qua qualitate ꝺditiōis. vt qꝛ credebaꝫ ſeruꝰ vl' ancilla eccle ſie ꝛ eſt pꝛiuati vel credebaꝫ eē c titij ꝛ eſt ſey.vl' credebaꝫ eius dñs eē pius et ꝛ clemēs ꝛ eſt im pius ꝛ crudelis ō his ſatis ſcri pſi eo.ti.c.fina. poſt pꝛin. ꝛ ibi vide.

c ¶De natis ex libero ventre Rubꝛica.

¶ Nauigauit ꝛ autoꝛ ꝑ diuerſa fluminaꝝ huic rubꝛice pararet pabulū.vꝛ.ſ.pa rebit ꝛ totū ad vtilitatē nr̄am ꝛ canoniſtarū. ꝛmaxime q̄ ma terias ignoꝛāt de ꝓpꝛia rubꝛi ce materia re- currāt ad ſum- ꝛ miſtas vltra ꝯ d hoſti. in ſūma plene tractat ō oibus ſpecieb' agricolarū.vt etiā ꝺixi.ſ.ꝺe ceſſi.ſ.ij.ſup.v.ſepe quoq.

d [I]N hac materia Poꝛro.ꝺic aſſumit vba rof.in iure ciuili ꝛ in actione quā ſtatim expꝛimit ꝛ eſt.ꝛ.inter ꝓtoꝛias inc̄tum loc̄ tū ſtatim ſubdet in v.item ſepe.

e ¶.§. Pꝛeiudiciales.qꝛ etiā incoꝛporalia iura ſunt res inſti. de reb' incoꝛ.in rubꝛica.in pꝛin.hoc reſpectu ꝺꝛ qō actio in rē que vꝝ potius in perſona pꝛeiudicialis aūt ꝺ: aptitudine non ſemp actuꝝ de hoc no. in pꝛe.§.ante fi.j.gl.ibidem ſubiectum in reo ꝛ re petita.ꝛ de hoc vide ibi in.iij.glo.

f ¶Jn fi.eque poni pōt de qualibet alia cā ſeruitutis vt in. c. cū multe xxv.q.vlt.ꝛ in caſibus decre.ita quoꝛundā decre.ad eum agere ꝛ eum in libertinitatem vel vaſallagium reuocare per act.in reꝫ p̄iudicialem pꝛo libertinita te pꝛetoriā.in qua fic ꝺci.li.Z J.Co.vobis ꝺſeiud. ꝛc.cō.de.p.quem ꝺico meū eſſe libertum vel qui cuꝫ ſit meus libertus ſe pꝛo libero gerit.vſ ipm in meū peto libertum:ꝛ operas obſequiales ab ipſo tanq̄ a liberto meo mihi pꝛeſtari peto .Item operas fa bziles ſiue artificiales tales ꝛc.quas'ei tempoꝛe ma numiſſionis impoſui:vel maioꝛes mei impoſuerūt. ꝛ ad hoc pꝛopono p̄iudicialem in rem act. hec pꝛo

4 bātur inſti.de act.§.p̄iudiciales. e ¶†Ac. ergo ſic e po.P̄O.EL.P̄O.q̄ fuiſti ſeruꝰ meus.ſi neget § ꝺicat ſic.P̄O.q̄ tu fuiſti natus ex ancilla mea.hoc conceſſo ſequitur qō ſit ſeruus.inſti.de inge.ma.C. de rei ven.partum.xxxij.q.iiij.c.fin. Jtem q̄ paſſus f ſum te vendi patri meo:vel mihi ignoꝛanti ad pꝛe cium participandū:ꝛ pcium es ꝓticipatus.ꝛ maioꝛ fuiſti.xxv.an.vt no.inſti.de iure perſo.in fine.fe.ꝛ.j.di cam.item q̄ ego vel pater meus te manumiſimus. xij.q.ij.cum redemptoꝛ.item q̄ recuſas te eſſe liber tum:ꝛ geris te pꝛo ingenuo.extra de ſeruis non oꝛ. licet. Reus vero ſic. P̄O. R EJ. P̄o.q̄ ſum natus ex libera matre.inſti.de inge.manu.item qō mi litaui te ſciente.C.qui mili.non poſ.ſuper ſeruis li. xij.item q̄ fui natalibus te ſciente reſtitutus . ff. de nata.reſti.queris.itē q̄ fui ſeruus.ꝛ.ꝛ ab eo manu miſſus.vnde ꝑtum ad te me pꝛo libero gero.nam ſi edes habeo que.ꝛ.debent ſeruitutem quo ad eū eas habeo ſeruas quo ad alios liberas.ff.ſi ſeruitus vē. 5 loci.§.cuius. g ¶†Sciendum eſt quoq; h q̄ quan g h doq; quis patiť ſe vendi ad pꝛecium participandū quo caſu vt fiat ſeruus requiruntur que no.in inſti.de i iure perſo.in fi.i quoꝛum ſi alterum defuerit.pōt in libertatem pꝛoclamare.ff.de libera.cauſa.liberis.ꝛ b l.qui ſciens.ꝛ.l.cum pacta.C.eo.non ideo.pꝛetoꝛ er go ſuccurrit emptoꝛi per act.in factum inductaꝫ er edicto de libera.cā ꝓtra.pꝛoclamantē que.j.annum competit in duplum.ff.eo.rectiſſime.ꝛ.l.in totum.ꝛ l.fina.ſic ergo li.conci.Z J B.Coram ꝛc.cō.de.p.q̄ ſciens ſe eſſe liberū:ſe ad pꝛecium ptic̄pandum ve nūdari paſſus eſt a.ꝛ.mihi ignoꝛanti ſuam cōditionem:ꝛ credenti eū ſeruum eſſe:ꝛ ipe ad libertatem p i clamauit ꝛ obtinuit:cuꝫ oīa que debuerunt interue nire non interuenerūt.vnde cum pꝛo ipſius emptio ne mihi.c.abſint.ideo peto illa mihi in duplum ſoli ꝛ ad hoc pꝛopono.ac.in factum inductam ex edicto k pꝛetoꝛis.de liberali cauſa:vt in pꝛe.l.rectiſſime. k 6 ¶†Ac.ergo ſic po.P̄O.EL.P̄O.q̄.c.vendi dit te mihi pꝛo.xx. Jtem q̄ pꝛoclamaſti ad libertā tem. Jtem qō pꝛonunciatum fuit pꝛo te.hec pꝛobā tur.ff.eo.rectiſſime. Jtem q̄ quando emi credebam te ſeruum vendentis foꝛe.ff.eo.liberis.ꝛ.l.qui ſciēs Reus vero ſic. P̄O. R EJ. P̄o.q̄ ſñ. ꝛ. me tibi vendidiſt.pꝛo.x.ſciebas me liberum eſſe.ff.eo.in ſe- ruo.ff.de edili.edic.cuꝫ emancipatū. §.ſi ſeruus. Jtē q̄ pꝛocur.tuus per quem emiſti ſciuit me liberum l ff.eo.immo l.ff.de contrahen. emp. in huiuſmodi. l 7 ¶†Ceterum m ſeruo tuo ſe pꝛo libero gerente. ꝛ ti m bi obedire nolente:habes contra eum act.in rem p̄ iudicialem ciuilem.per quam eum in tuam poteſta tem ꝛ dñium vendicabis.de qua in arboꝛe nil dicit ſic ergo li.conci.Z J.Coram ꝛc.cō.de.p.qui cum ſit ſeruus meus:ſe tanq̄ liberum gerit.ꝛ mihi vt domi k no ſuo obedire recuſat.vnde peto ipſum in ſeruitu tem meam ſubijci.ꝛ vt mihi tanq̄ domino ſuo obe diat cogi ꝛ condemnari.ꝛ ad hoc pꝛopo.act.in rem mihi obligare non intendebam quod pꝛocedit ex maleficio quod fuit ſciens ꝛ particeps vt eſt dictum obiectio de.l.in hoc iudicio. ff. com muni di.locum habet in contractu.

l ¶Jmmo . que loquitur cum mandatum fuerat pꝛocuratoꝛi de certo domine emendo.tunc enim attendit ipſius ſciētia. ſecus ſi de incerto. m ¶Ceterum.ingreditur autoꝛ quintam ciuilem.ꝛ verba Roffr.in illa quam ſtatim nominat.

p̄iudicialem.

¶Sciendū ē quoq; ſaltꝫ an toꝛ ad edictū ō libe.cā.ꝛ ē.xxix ꝛ ſunt ibi hec̄ ba rof. vſq; ad ver.ceterum.

¶Jnſti.de iure perſo.in fin.et ſunt quinq; qō ſit maioꝛ.xx.an. qō patiať ſe vē di.vt ꝑ ciuꝫ par ticipet . q̄ vere pticipet qō em ptoꝛ credat eū ſeruū qō ip̄e vē ditus ſciat ſe liberū ꝛ de bis ſti.in ite.§.ſi.vl tra pꝛin. hoſti. in ſūma de ſer. nō oꝛ. §. qualꝛ liber.addit ſex tū qō ip̄e vēdi toꝛ et ſciat illū liberū vbiuide.

¶Et in pꝛe.l. rectiſſime.ꝛ mi hi competit ac tio contra illuꝫ quem emendo

a ¶.§.p̄iudiciales.nō ob.huic actiōi.ff.de acq̄.poſ.poſſideri.§.ſi ſeruꝰ vbi ꝺ: eum q̄ eſt in poſſeſſione libertatis.ꝛ patatus eſt ſuſeipere iudi ciū liberale nō poſſideri per oīm.ꝛ haberi loco liberi quo ad quedam vt poſſit dare ꝓcuratoꝛem.vt poſſit eſſe in iudicio ℈.l.ſeruus.C.de iu di.ꝛ cū oño.ff.de iudi.vix certis.ſicut alias q̄ hꝫ tigna immiſſa fungiť cōmodo poſſeſ ſoris.ff.ſi ſeruꝰ. a vē.l. ſicuti quo ad hoc vt ibi. itē ſcias qō hic fuit neceſſaria iſta actio in rē p̄iudicialis qꝛ rei vēdicatio q̄ ꝺareť ℈ tertiuꝫ poſſidentē hic locū nō hꝫ q in vno ſubiecto cō currunt ꝫ reus ꝛ res vt ꝺixi.ſ. ꝛ.pozro.ꝛ pꝛin ꝫ §.p̄iudiciales.

b ¶Jtē.ꝺtinua tur ad.ſ.pꝛi.ꝑ rof.ꝛ ſic eſt. vſ. ciuilis.

c ¶.§.ſacrā . ꝛba ſunt rof.qui c refert quoſdaꝫ ꝺicere ꝺari vti lē i rē p̄iudicia lē.qꝛ ꝛba defi ciunt . hꝫ ſubeſt ſnia. Terꝛij di cūt ꝺari nega toꝛia qō azoni nō plꝫ.Quaꝛti ꝺicunt ꝺari offīi iudicis lo co p̄incipalis actiōis nō qō actioni deſer niat.pꝛima plꝫ azo.ſi his eges ſtudeas in rof. vbi.ſ.ad ℏ oīa facit libell' foꝛ matus.j.ꝛ.pꝛi.

d ¶Dic vt ibi.ℏ per rof.eſt ante pe.iter ciuiles ꝛ in hac multꝫ inſtat rof.ꝺicēs pꝛimo.vi.neceſſaria in ea que p̄ poſitiones colligas. Multa vero tractat ℏ rof.quoꝛ ſum intimatione ꝛtentus. Et eſt pri mum qō arguit nomini actionis vel accuſationis.ſ.de qua ingratitu ꝺine intelligēda ſit hec actio remittit ad ſum.azonis.C.de lib.ꝛ eoꝛ libe.ꝛ vide qō no.eo.ti.l.iij.ꝛ regulꝫ ꝑter negatum obſequiū non re nocaſ.niſi illud fuiſſet qualde neceſſariū.C. de lib. cau. l. ſolo de alijs vtrobiq; recurras. ¶Scꝺo querit an patronus q̄ manumiſit pecunia recepta ab extraneo accuſet ꝛ reuocet vt ingratū.rñdet qō nō ſicut nec ſis q̄ er cā fideicōmiſſi id agit.C.de li.ꝛ eoꝛ li.l.nō ob.l.j.titi'.ff.de ob equiſs a libe.patro.p̄.qꝛ ibi pactū fuit factū cum ſeruo.qō pactū nō inꝺucit neceſſitatē ꝺño.ꝛ ſic voluntate ꝺꝛ manumiſiſſe. generalius ob ſtat in auť.de nup.§.qō aūt .vbi ꝺꝛ nullum ꝑter aliq̄ ſupplicinꝫ fie ri ſeruū. So.illud in illo qui natus fuit li. ¶Tertio querit an filius liberti ꝑter ingratitudines ſuāvel patris reuocari poſſit vide in ſum ma vbi.ſ.ver. reuocať.ꝛ plenius per rof.ver.quid aūt. Quarto queri tur de filio patroni viuente vel moꝛtuo patre ꝑter ingratitudinē in ſe commiſſam ſi paternum libertum poterit reuocare.rñdet q̄ ſic.C.de lib.ꝛ eoꝛum li.l.fi. ¶Sed vltra querit quis reuocet.reſpondet qō pa ter etiam ſi filius emancipatus ſit.quo moꝛtuo reuocat filius dat ſiť de.l.totas.C.de inoffi.dona. ¶Quinto queritur an filijs in infinitū competat hoc ius reuocādi ſoluit qō reſtringitur ad filios pꝛimi gra- ꝺus.ff.de v̄.ſig.ſciēdū in auť.vt liber.de cetero.§.illō. ¶Sexto qō ꝺe exneo ℏꝺe pſoni rñ.q̄ nō reuocatꝛ ſit i exneo ℏꝺe pſont qō i exneo ℏꝺe liberti q̄ hꝫoia iura exnei hois.ff.de obſeq.ali.ꝛ.l.i.ℏꝫ pla.§.vt not.in.l.pen.C.de li.ꝛ eo.li.accur.ibi p. ¶Septimo qō ſi pꝛ pdita ci uitate vel ꝺānatus pduellionis pdit bona ſua nūq̄ iura libertoꝝ ſal na ſunt filijs rñdet qō q̄ꝺ fuerit oliꝫ hodie ꝑter crimē leſe maieſta tis retinent hec iuraꝛ alia.C.de bo.ꝺam.aūt.bona.ꝛ in coꝛ.vñ ſumpta

¶Sed quid ſi alio modo pdit.vt qꝛ recepit patronus ſuramentum de non nubendo a libero vel libera.nunquid nocet filio hic inſtat rof. ꝛ pꝛo filio allegat.ff.de in ius vo.adoptiuum.§.vlti.de bo.poſ.contra tab.l.iij.§.emancipatus.de decurio.l.ij.§.nullum de penis.l.crimen.

¶Et quid de filijs albini ꝺ:.ff.de bo.ꝺam.l.vltima.§.ſed ꝛ ſi plures.ꝛ qō ꝺe honoꝛib? ꝺ:.ff. de mu. et hon.l.qui ob. negociū. §. qō pater.C.de in- offi.te.ſiqs ſuo ꝺe pe.ſancim? ꝛ.ff.de ſena.l.fi liā . Ad ℈ium ꝛ ad ꝓpoſitum ff.de iure pa. q̄ ℈.C.de quōt.l. ꝺiuoꝛtio. ff. de iter.ꝛ rele.l. iij. ꝺicit ꝺiſtingui poſſe i qualita te filiꝰ ꝛpe ſi ſit in pꝛate illa du rante repellat oīno ſi pr̄ moꝛ tuus eſſet vel il li emancipati admittanť. facit.ff.de bo.lib. querit̄ de bon. poſ.contra tab. l.iij. §. ſi emancipatus.ad idē ff.de bo.lib.ſi fi lius. §.fi. vel fꝫ eum diſtingua tur inter filios natos cum ad egit. et natos poſt pr̄ pmi nō pdant ſcōi ſic.

Lꝛam ꝛc.con.de.p.cui cum non ſit ius ꝺicere me ſeruum ſuum vel aſcriptitiuꝫ vel cenſitum.vel exige re a me aꝺiutoꝛia redditus.ſeu ſeruitia.ꝛ ſpecifica ea.cum liber ſim ꝛ ingenuus.ago contra eum quod ceſſet ammodo et mihi ſeruitia talia aꝺiutoꝛia ſeu redditus non imponat vel ne me in libertate mea impediat vel ſtatum meum ꝺiffamet.ꝛ ad hoc ppo. vtilitā . Ad ℈ium ꝛ ad ꝓpoſitum ff.de iure pa. q̄ ℈.C.de quōt.l. ꝺiuoꝛtio. ff. de iter.ꝛ rele.l. iij. ꝺicit ꝺiſtingui poſſe i qualita te filiꝰ ꝛpe ſi ſit in pꝛate illa du rante repellat oīno ſi pr̄ moꝛ tuus eſſet vel il li emancipati admittanť. facit.ff.de bo.lib. querit̄ de bon. poſ.contra tab. l.iij. §. ſi emancipatus.ad idē ff.de bo.lib.ſi fi lius. §.fi. vel fꝫ eum diſtingua tur inter filios natos cum ad egit. et natos poſt pr̄ pmi nō pdant ſcōi ſic.

¶Conci. rof. cuius fuerunt vba ſuperioꝛa ꝛ iſte libellus qꝛin eo de accuſatione quam pꝛemiſerat nulla fit mentio. obiꝛcit de legibus . infra allegatis que innuunt accuſationem pꝛeponendam ℈ libertū ingratū. Reſpondet reuocationem fieri per actionem ingra ti.quecunq; littera recipiatur.in.l.penul.C.de libe.ꝛ eoꝛum libe.littera enim ingrati actio pꝛo alia facit littera quibus ingratis exponit ſcilicet libertis.ꝛ ꝺicit textus quod competit actio ſed non ꝺicit que. ꝛ tunc ꝺicendum eſt quod per actionem ingrati.ꝛ non per accuſatio nē.quia tunc inſcriptio eſſet neceſſaria.ff.de pꝛiua.delic.l.fi. non ob. §.patronus.ſ.alle.quo ꝺꝛ qō patronus accuſat . qꝛ illud exponitur. i. agit.ꝛ quod ſic intelligi ꝺebeat patet quia pꝛocurator ibi admittitur ex parte agentis ꝛ ꝺefendentis.nec eſt nouum qō accuſatio pꝛo actio ne ponatur.vt.ff.de inoffi.teſta.poſthumus.§.ſi quis.ꝛ.C.de inoffi.te ſtamen.in arenam.ſed fatemur qō in actione eſt opimio.vnde licet rof. in libello pꝛopoſuerit ſolum actionem ingrati.Jtuꝛo aꝺiunxit alias duas.ſcilicet de vtili actione in rem et hoc placuit Placen. ad inſtar ꝺonationis ab ingrato ꝺonatario reuocande vel que facta eſſet ſub modo non ſeruato vel cauſa mortis vel ſponſalicie.facit per ordinem C.de reuocatio.ꝺonatio.l.his ſolis de ꝺonatio.que.ſub modo.l.ꝑma de ꝺonatio.cauſa mortis.l.qui mortis.ꝛ de ꝺonatio.ante nupt.l. cum veterem . ¶Quod aꝺꝺitur de officio iudicis.aꝺiuuatur vt ſicut fi lia et ancilla.petit per officium iudicis.libertā. C. de epiſcopali au ꝺientia ſi lenones.ff.de conditio.ꝛ ꝺemonſtratio. l. ſi cui . et ſicut fi lius impie tractatus a patre.ſd petit.vt in ſequenti . ver. ꝺicitur vt contrariorum ſit eaꝺem diſciplina fiat reuocatio liber tatis . ſicut fit eius datio ad quod facit . l.pꝛima.C.de libero.et eoꝛum lib.inquantum ꝺicit iudicium.et traoꝛꝺinariū.pꝛeberi.ꝛ hanc tenet accur. in . l. penul.eoꝺem titulo vbi has tres recitat.et iꝺem facit ꝛ tenet in.l. vna C.de ingra.libe.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a C.Z.vnica.ibi sunt verba predicta acerbum conuicium vel acerbam iniuriā ꝛ scōm Rof.includunt illa per que pōt donatio reuocari que habent.extra de do.c.vlti.ꝛ.C.de reuo.dona.l.fi.fortius illa per que posset erheredari.que habent in auē.vt cum de appel.cog.§. causas. ꝛ no.de iureiur. quintaualliis. C Querit Rof.an ꝓpter ingratitudinez erga matrē pater reuocare possit.qōdicit ꝙ tertius illi? l.ponit plurale s.parētes.facit ff.de in ius vocan. parentes. ff.de cura.fu. l. furiose.ff.ō ob sequijs.a.§ibe. ꝛ lib.l.j.§. fi.in ducit autoritates diuine scripture de patre ꝛ matre honorādis. in ꝓ§ius adducit qō nō ꝓ§ filios in potestate.insti.de patria ꝓtāte.§. ius.ff.de suis ꝛ le.l.penultima. Soluit qō nō poterit reuocare.est tñ ille ꝓ motu iudicis grauiter puniendus.C.ō pa. po.si filī? .ꝛ.l. ꝙgruētius que loquitur in matre.ꝛ dicet ibi.

b C Et.iij.hic et ꝛ in ver.seq.ꝓsequit̄ ꝥba rof. vbi de offi.iud.

c C Male tractet.alios duos casus scripsi de resti.in inte.cōstitutus . post principi.

d C Instrumentum emancipationis.

e C Rolan.pte vij.forma.vj.iubemus.circa p̄ dictas formas addit̄ qō talis pater in instrumēto emācipationis añdecretuꝫ iudicis sic dixit retēto fibi vsufructu in oibus ꝛ rebus ꝛ bonis ꝓ ipm filiū emancipa tū qūoliber acquirēdis quez vsumfructū remittere non intendit. demum in decreto ponit̄ qō oibus singulis supra dictis suā autoritatē interposuit ꝛ decretū ꝛ illa oīa ꝛ singula decreuit legitime facta fore. Queritur an talis retētio de iure teneat.ꝛ videt qō cipationē ꝓ filiū patrē nullum ius hꝫ.ff.de verb.obli.si filī? de stipu. ꝓferat suis q̄ in ꝓtate manserūt id qō pater eis quesiuisset si in ꝓtate mānisset.ff.de colla.bo.cū emācipatus.§.fi.ꝛ in remuneratione huius

nē vel cucurbitam me vocauit.vnde peto cum reuocari in seruitutem ꝛ ad hoc ꝓpo.ac.ingrati vel vtilē ac.in rez vel officium vestrum.C.de libe.ꝛ eo.li.l.pe. ꝛ fi.ff.de procura.sed ꝛ hec perso.§.patronus. ff. de obsequijs.per procu.xij.q.ij.octaua.ꝛ quattuoz.c.fe quē. Ac.ergo sic ꝓpo. AC. C Po.ꝙ fuisti seruus meus.item te manumisi.item ꝙ libera voluntate te manumisi.item ꝙ fui tuus dominus ꝛ sic potui manumittere.item ꝙ sum pater tuus.C.de libe.ꝛ.e. li.l.j.C.de operis li.l.ij.ꝛ.l.cerdonem.ff.de ritu nup. primi.Item ꝙ mihi denegasti alimenta.item ꝙ me verberasti:vt in ꝓe.l.item ꝙ illam ingratitudinem ꝓsequoz.secus si remisisset.ff.ad sill.si quis in gra ui.ff.de adimen.leg.qō si inimicitie.C.de reuo.do.l. fi.respō.j.ꝛ.l.bis fol. Reus vero sic. ꝓ. REJ. ꝓ. q.ꝛ.t.fuit insolidum dominus meus ꝛ ego insolidum seruus eius.item ꝙ ipe me manumisit. itez ꝙ remisisti mihi illam iniuriam.institu.de iniur.ad fi.item quod me extra necessitatem manumisisti.

C Postro si filius sit ingratus.sic cōci.li. ZJB. Co.ꝛc.cō.de.p.filio meo quē emancipaui.ꝛ ipe exti tit ingratus.qz mihi acerbum conuiciū dixit vel me verberault vel mihi atrocem iniuriam dixit.vñ filiū ipsum in meam potestatem reuocari peto. ꝛ ad hoc ꝓpo.ac.ingrati.vel officiuz iudicis quod melius est.C.de ingra.li.l.vnica[a]. Ac.ergo sic ꝓ. ꝓ. AC. ꝓ. q fuisti in potestate mea.item quod te emancipaui.item ꝙ coram legitima persona . item ꝙ fuisti mihi ingratus.C.de ingra.li.l.vnica.Reus vero sic. ꝓ. REJ. ꝓ. q semper bene seruiui tibi.Item ꝙ illam offensam mihi remisisti. C Si autem velit quis reuocare donationes a donatario ingrato ꝛci.lib.vt.§.in ti.de dona. C De homagio autez quid iuris sit vide.§.de feu.§.ij.ꝛ.ij. b C Et qz hic de emācipatione loquimur scias quod sepe alicui aliquid legatur.vt filium emancipet is vero legato recepto emancipare non curat. vnde ad hoc iudicis officio est cogendus.ff.de condi.ꝛ demon.si cui legatum.ꝛ tunc lib.sic conci. ZJB. Coram ꝛc. cō.de.p.patre meo cui cum fuerit legatum relictum in testamento titij.vt me emanciparet ipse legatumqz ipsum agnouerit ipe me emancipare recusat.vnde peto ipsum cogivt me emancipet.ꝛ ad hoc ꝓpo. offm iudicis vt in p̄.l.Ac.ergo sic ꝓpo. ꝓ. AC. ꝓpo. q sum filius tuus. Item ꝙ sum in potestate. Item q.ꝛ.tibi legauit.c.Item ꝙ ideo legauit vt me emancipares.item ꝙ illud legatum agnouisti. item ꝙ volo emancipari.hec ꝓbantur in ꝓe.l.sicut.ff.de ad op.non potest. Reus vero ponat econtra. C Eodem etiam modo coget filius patrem emancipare. si contra pietatem ipsum male tractet.c.vt.ff.si quis a patre ma.fu.l.fi.ꝛ tunc sic conci.lib. ZJB. Coram ꝛc.cō.de.p.patre meo qui me contra pietatez patrem male tractat quotidie absqz qualibet offensa. me acriter verberando ꝛ fame inhumaniter affligendo.quare peto eum per vos cogi vt me emancipet:ꝛ ad hoc ꝓpo.iudi.of.vt in ꝓe.l.ꝛ.C.de pa.po. si filī? ꝛ.l.seq.ꝛ.l.nec filium.ꝛ.l.sequenti. C Emancipationis autez instrumentum hoc modo conficietur. JNSTRVMENTVM EMANCIPATIONIS. D.T. in ꝓsentia talis iudicis constitutus.p.ipsius filium ibidez presentem hoc volentem ꝛ petentem a se emancipauit ꝛ a sacris sui patris eum penitus relaxauit. nec non a sua manu.ꝛ paterne nexibus potestatis peni

libertatis debēt premium patri per filiū.C.de offi.ꝓto.l.j.ꝛ ibi no.su per Rubrica.incipit em̄ hꝫ patrimoniū qui ꝓius poterat hꝫ peculium.ff.de verb.signi.paterfa.C.de inoffi.testa.l.vlti. in fi. Justinian? etiā hac de cāvoluit in.l.cū opz.C.de bo.que libe.§.penul.qō pater haberet medietatē bonoꝝ ex cā aduenticia quesitoꝝ durante patria potestate.ad idez insti. per quas ꝓso.no. acq. §. j.circa retētionez añt aperte videt ꝙ pī ius nouū sibi acq̄reuoluerit.ſz qō sibi cōpetebat nō remitte re.sicut de ofirmāte ꝛ innouā te.di d ofirma. vti. vt inuti.cū dilecte.de ꝓui.qz intentionis.ff.de iurisdi.om.iudi.l. ꝛ qz.nil ergo operaꝫ illa retētio cū nullā ius sibi cōpeteret in queredis.vt dicum est supra ꝛ sic fuit inutilis ad idē.ff.de cuic.l.minor.§. fi.de ꝟbē.empt. l.pacta. §. fi. q̄ est alias . ff. de vsufru.l.sub cōditione.ꝛ.ff. de lega.j.l.si q̄s legauerit fundū ꝙ ꝙ in hac retentione fuerit error: iuris qui alias impedit obligationē.ff. de ope.liber. l. cerdones de fideiuss. l. si quis postq̄. ꝛ. ff. de le.j.l.videndū. ADDE Evidēdum originalr old.osi. certiij. Bal. Denatiser libero vē tre Rubrica.

C Jbell? In pūdiciali de seruitutib?. itē cōtra vasalū ꝛ ecōtra.itez instrm emancipationis.item infans nō emancipaf.hic.B.

f C De cognatione spiritualī.

De cognatiōe spirituali.

Rubrica.

C Jstud est decimum impedimentū in ordine rof.ꝛ duos ex infrascriptis libellis posuit.alij ex practicis autoris in libris practicis materiam nō tractarūt. Mihi añt non plz qō autoz hic in ꝓin. huic attinentic dedit affinitatis nomē ponderato quid est affinitas de quo in arboze.questionem an contrahatur spiritualis cognatio cū iudeo pagano vel heretico baptizante vel leuante.vide super regula ex eo non debet lib.vj. Item an compaternitas contrahatur per procuratorem.

Spiritualis

vide super regula potest quis lib.vj.

a Spiritualis affinitas. cōtracta non est. qz iter illos nō est paternitas nec opaternitas. nec frnitas ad q̄ tria restringitur spiritualis cognatio.vt scripsi eodem titulo super Rubrica.

b C Et̄ē.ij.ēt q̄n tus casus diri- 1
mēs scz iter baptizatū ꝛ vxorē leuātis pī? cognitā. co. ti. c.j.lib.vj. Alij quiqz sunt ibaptizate sic ibi x.idem in sacrameto cōfirmatiōis.vt ibi sic sunt.xx. casus quos numerauī in summa quarti lib.

c C Matrimō 3
niū. ꝛ sic est hodie terminatū eo.titu.p cateb̄smuz. idē.vj.

d C Et.c. se. b 5
ps.in ꝓe.decr. in fi. eo. lib.vj.

e C De cognati 4
one legali. Rubrica.

C Hoc ē.xiij. ꝛ vltimū ipedimētū qō ꝓsequitur. Rof. vbi ēt posuit libelli primū b descriptū9us tñ fuit ꝟbo adoptiōis vbi autoz arrogationē ponit. et de materia viō qō post Rof. dixi sup Rubrica optabat tñ ipe hāc ꝓhibitionē ecclesiā tollit: vt scripsi e.c. vno. sup.j. glo. Itē scienđ qō rof. vbi ē. ponit quasdā ꝓhibitiōes ciuil' iuris q̄s ius canonicuz non approbauit sicut illam C.de interdic. ma. inter pu.ꝛ tuto. ꝛ curatorē ipsoz̄ liberos. bona tñ fuit legis consideratio cum dāno pupilli vl pupille etiā facte adulte subuertere ꝛ ad ministratio vl ipsi? rō.ff. ō rīo tu nup. libertū ꝛ §.senat? ꝛ tñ vt ibi ꝓs. ꝛ.C. tit. p̄dicto.l. curatorē suā filiam bñ pōt tutor vl curator dare suo pupillo vel

Spiritualis affinitas impedit ꝛ dirimit matrimoniū:vt extra eo. c.j. ꝛ pe. fi ergo lotharius suscipit titiam filiaz berte:vel ecōuerso de sacro fonte ex hoc multa affinitatis ipedimenta surgunt. C Ꝓio inter ipsuz lotharium ꝛ bertam.ꝛ tunc sic conci.li. ZJB. Coram ꝛc.propono contra bertam ꝙ licet filiam eius titiam de sacro fonte susceperim vel licet ipsa filiū meum sempronium de sacro fonte susceperit:tamē instigāte diabolo ad nepharios nos amplexus cōuertimus:nos ipsos de facto matrimonialiter vniēdo in nostrarum periculum animarum. quare peto matrimonium sic de facto contractum per vos dissoluī:et dissoluendus esse sentētialiter declarari: vt xxx.q.j.de eo.extra eo.veniēs.C.de nup.si quis alū nam.in fine. C Secundo cōtrabitur inter lotharium et titiam quaz tenuit in baptismo. vnde sic cōci.li. ZJ. B. Coram ꝛc.propono contra titiam filiā berte.quod licet olim eam de sacro fonte leuaueris diabolo tamen instigante me de facto sibi duxi matrimonialiter copulandum in nostrarum periculuz animarū quare peto et cetera.vt supra in predicto capitulo de eo.ꝛ in predicta.l.si quis alumnam.

C Tertio inter titiam filiam berte et sempronium filium lotharij.ꝛtunc sic libel.conci. ZJB. Coram ꝛc.propo.ego sempronius contra titiam filiaz berte quod licet lotharius pater meus ipsam.olim de sacro fonte leuasset.tamen diabolo et cetera. vt supra proxi. vt extra eodem capitulo primo. ꝛ capitulo penult.xx.q.iij.non oportet. et capitulo super quibus. C Sempronius tamen et frater ei? possent contrahere cum sorore titie per quam compaternitas contracta non est[a].nam spiritualium parentum filie et filij ante vel post compaternitatem geniti possunt legitime coniūgi:preter illam personam per quam compatres sunt effecti:vt in eisdem c. C Lotharius etiam posset contrahere cum sorore titie filiole sue.vt.xxx.q.iij.illud. C Quarto qz mortuo lothario tergea eius relicta non potest contrahere cum viro predicte berte post mortē berte.et tūc sic cōci.li. ZJB. Coram vobis ꝛc.ꝓp.ego tebergavxor seu relicta quondā lotharij quod post matrimonium inter ipsam et dictum lotharium virum eius quondam carnali copula consummatuz: idem lotharius titiam filiam berte et Martini de sacro fonte leuauit.veruz dictis lothario viro meo et berta vxore Martini viam vniuerse carnis ingressis:me de facto eidem martino instigante diabolo matrimonialiter copulaui in nostrarum periculum animarum: quare peto ꝛc.vt supra extra eo. martinus.xxx.q.iij.capitu. primo ꝛ.j.ꝫ. b C Pozro filius sacerdotis non potest contrahere cum ea quam ipse pater sacerdos baptizauit.vnde sic concil.lib. ZJ. Coram ꝛc.ꝓpo. contra.p. quod licet b.sacerdos pater meus ipsam.p. per baptismi lauacrū christianam feciſſet eaz in fontibus baptizādo instigante tamen diabolo de facto me sibi matrimontaliter copulaui.quare ꝛc.vt supra.extra eo. ex litteris.xxx.q.prima omnes.ꝛ.c. non debet. et.q. iij.si quis vnius. C Eodem etiaz modo potes fore mare lib . in eo q̄ tenuit i toto catebismo: vt in.e.c. si quis.et no.extra.e.contracto.ꝛ. xxx.q.j.c.j.de cōsec.di.iiij.in catebismo. licet quidam dicant tunc non dirimi matrimoniuz[c]. Jtez eodē modo potes conci.lib.in eo qui tenuit in confirmatiōe:vt in predicto capitulo in catebismo.ꝛ.c.se.[b]

De cognatione legali.[e]

Rubrica.

Jn hac materia sic potes cōci.li. ZJ. Coram ꝛc.ꝓpo.contra bertam qō postquā pater meus ipsam in filiam suam arrogauit cum ea fui matrimonialiter arrogatione duratē coniunctus:quare peto matrimonium ipsum vt adulto diuersi iuris rō. no. in ꝓe.l.curatorē que stat in ꝓposito ꝙ femina nurus fortius timeret maritū ꝛ socerū i peteda rōe administrationis quā mascul? gener vtor ꝛ socerū. Alia ꝓhibitio est iter senatorē ꝛ libertā ꝓpter senatoris nobilitatē ꝛ liberte vilitatē.ff. de ritu nu.l. iul. C.de nup.l.vxorē. Jus canonicū in quacūqz dignitate cōstitutus per

pote contra iuris ꝓhibitionē ꝛctum dissolui ꝛ dirimi:ꝛ dissoluendum fore per vos decerni ꝛ declarari.mihiqz licentiam cū alia in domo contrahēdi.extra.e.c.vno.xxx.q.iij.ita diligere:insti.de nup.§.sed si qua.ff.de ritu nup.per adoptionē.ideo autē dixi de arrogata.quia omnes doctores in hoc conueniunt. Jn adoptione autem dicunt quidā et male matrimoniū non impediri qō dic vt no. in predictis iuribus. C Veruntamen licet fm predictas leges:et fm opinionem .b. hoc impedimentum impediat et dirimat matrimoniū.mihi tamen non videtur qō dirimat secundum canones:tū quia hoc impedimentum non est perpetuum sed temporale.ſ. durāte arrogatione vel adoptione.ſaltez inter collaterales: vt in p̄.l.et extra.e.c.vnico:tuz quia matrimonia nō iure fozi sed de iure poli tractanē.ꝛ. di.c.j.ꝛ.ij.q.iij. §.hinc colligitur:quos enim deus coniunxit homo nō separet:vt.xxvij.q.ij.sunt q̄ dicūt.ꝛ.c.scripsit tuz quia in ꝓe.c.ita diligere videtur negare.dicēdo em ꝙ secundum leges tale matrimoniū debet dissolui videtur negare hoc secundum canones.xxv. distin. qualis.extra de ꝓsumpt.nōne.ff.de iudi. cum ꝓto

C De adoptione autem sic instm conficietur.

JNSTRVMENTVM. ADOPTJ. titi? volens legitimo actu adoptionis ad solatium eorum qui filios non habent viuente.p.filium. h. in filiuz sibi dari hic ab ipso.h.petijt idem vero.h. ibidē presentem et volentez in presentia talis iudicis in adoptionem eidem contulit ipsum.p.eiusdem.ꝛ. filiationem submittens:paterne tamen potestatis omni iure naturali sibi et in se in integrum reseruato. cui quidem legitimo actui autoritatem prebuit di ctus iudex:hec ꝓpobantur.ff.de adop.l.j.ꝛ.l.ij.§.im perio.et.l.nec absens.ꝛ.l.seq.§.neqz.ꝛ.l.si pater.ꝛ.l. non potest.et.C.e.l.j.et.l.adoptio. et.l. in adoptionem.et.l.se.et insti.eo.ti.ff.de offi.ꝓcon.l.ij. et. iij. in fi.ff.de emanci.l.in adoptione. C Et not.quod aliquis pōt in nepotis loco adoptari:vt.ff.eo.cum nepos.ꝛ.l.si quis nepotem.et.l.se.ꝛ.l.adoptare. Filius autem adoptiuus hoc solum habet in bonis adoptantis:quia patri adoptāti succedet ab intestato.nisi adoptatus esset ab auo suo materno vel paterno quia tunc ad omnia ꝓ filio haberetur.

C Filius ergo adoptiuus agens de hereditate intestati patris sic ꝓcipi.li. ZJ. Coram ꝛc.cō.de.p.qui possidet tales res que sunt de hereditate.a.quōdā patris mei adoptiui quas peto mihi restitui cū ea intestato decesserit ad quod ꝓpo.pe.here.C.de adop.l.p.ff.de pe.here.licet.ꝛ.l.j.ꝛ se.C. eo.titu .heredit atis.ꝛ fere per totum. C Si ergo velit vnius filiaster agere dicat sic. ZJ. Coram ꝛc.cō.de.p.a quo peto quicqd possidet de tali hereditate talis patris mei adoptiui ꝛc. C Arrogationis autem instrumētū sic conficietur[g]. JNSTRVMENTVM ARROGATJJ. C Cū titi? optaret sibi arrogare in filiū.b.filiū quōdā.p.impetrauit a domino tali iperatore ꝙ ē ei nō liceret facere coꝛā domino. R. iudice ordinario plene cognoscente et exequente que in huiusmodi arrogatione iura romana requirunt ꝓut ex imperiali rescripto plenius declaratur.igitur titius coram. R. iudice ordinario talis romanoꝝ imperatoꝛis ꝛ semp augusti.b.filium quōdā.p.ibidem presentem in filium legitime arrogauit:ipsumqz cū oib? possessionib? reb? ꝛ iuribus suis in sua filiatione familia ꝛ ptāte pro suscepit affectu vtroqz diligenter iterrogato. an hec fieri vellet et sibi placere ꝓmū rīdēte:quē quidem legitimum actum idem iudex imperiali autoritate suo rescripto plenius confirmauit.hec forma ꝓbaē.ff.de adop.l.j.ꝛ.ij.ꝛ.l.si pater.§.fi.ꝛ.l.arrogato insti.e.ti.C.e.l.ij.ꝛ.l.arrogatiōes. que añt in cause cognitionē veniunt.q̄re.ff.de emā.si pater.§.finali. ꝛ.l.se.insti.de adop.§.cum autem. C De cautiōe ab arrogatoꝛe ꝓstāda.ꝛ qualiter.h.petet eius bo

a ¶De eo q̄ cognouit cōsanguineā vroris sue. Rubrica. Rubrica pōt itelligi de cognoscēte cōsanguineā vroris. ¶Si ñ ē erat vroz̄ ignota forte? si cognita tal' copula vl' affinitas supueniēs nō dissoluit tale mr̄imonium. t tūc si vir adheret secūde cum ipa ꝺrisset. vel vellet mr̄imoniū ꝺsūmar. mulier. libellū ꝺaret i quo fetā narratiōe spōsalioz. de pñti peteret viz per formā traditā. ꝺ. spō. ꝺ. seq̄r i. iij. libello eo casu quo ꝺrit vel quo adheret ꝺsanguinee addit si obstā- b te affinitate su i pueniēte post ꝺctū p copulā. t. consanguinee mee i tali gradu cū affinitas ipa p euz iniq̄ ꝺcta mihi cū il l' iniq̄tatis p̄ticeps ñ fueriz nocere nō debeat. iducet ōcre. discretionē. e. ti. si vō eratspōsa de futuro et cognita: ls ipubes erate dat libellu; p̄io b positū. si aūt ñ erat cogita ti leat. q: psupuenīēte affinitate pⁱmi gn̄is ꝙrti grad? vel citerioris spō- salia sūt soluta Si aūt spōsus ageret ꝺ eā exciperet ꝺ affinitate. c. ti. c. ij. et c. ex lr̄is. z. c. se. c ipe etiā si affinitatez pbare posset petere posset. pn̄ciari illa sponsalia eē soluta z sibi dari in1am ꝺcēdi. Vbi āt loq̄mur ꝺ affinitate q̄ pceſſit ꝺctū. tunc ipse idē q̄ deliq̄t pt diuortiū petet vt hi sēdo libello sibi tñ ñ. credet. vt in. c. sup 5

na vel quartā partē. vide. ff. e. nō. n. z. v. ll. seq. in qua con. li. vt. ꝺ. ō pig. §. sequitur. ver. arrogator quoq;. ¶Quod si arrogator alienat bona sua in fraudē arrrogati cō. li. vt. ꝺ. de re. ec. alie. vel nō. ver. cetez.

De eo qui cognouit consanguineam vroris sue. Rubrica.

a

Mboc ti. fic con. li. ZJ. Lo. zc. ppo. ego Iordana contra. p. quod cuz in decennio constituta sibi fuissem ꝺsponsata z in eodem anno cognita. tandez idem. p. ad matris mee accedens amplexus eam carnaliter cognouit. z. sibi de facto matrimonialiter copulare p̄esumpsit in meum p̄eiudicium z sue anime detrimentum. quare peto p̄edictum. p. per vos cogi ad me redire z me affectione maritali tractare. cuz nequeam stimulis carnis resistere z velim mater esse z filios p̄ocreare z inter me z eum legitimum matrimonium esse sententialiter declarari. peto etiam cum cogi a consortio dicte matris mee recedere extra. c. Iordane, z. c. veniens. vel fic con. li. ZJ. Lo. zc. p̄o. ppo. contra bertam quod licet olim titiam eiusdem berte consanguineam carnaliter cognouissem. instigante tamē diabolo. eidem berte de facto matrimonialiter me coniunxi. quare peto matrimonium sic de facto cōtractum per vos dissolui et dissoluendum foze sententialiter declarari extra eodēsuper. eo. extra de regula. veniens. extra de p̄esumptio. tertio loco. xxv. q. iij. nec eam.

De cōsanguinitate z affinitate. Rubrica.

b

Super consanguinitate fic. conci. li. ZJ. Lo. zc. p̄o. ppo. contra. p. cui de facto matrimonialiter me coniunxi. z tanḡ vroz adheſi. quod ipse est mihi in quarto vel tertio vel scō consanguinitatis gradu consanguineus. quare instātissime peto ab eo separari. z matrimonium inter me et eum non esse posse sententialiter declarari mihiq̄ ꝺari licentiā matrimoniū cū alio contrahendi extra de resti. spo. litteras. in p̄i. extra. e. nō debet. xxxv. q. v. series. z. c. j. gradu. vl' si vis post illud verbum gradu cōsanguineus zc. ade fic que talis est. nam martinus z berta fuerunt frater z sozor z ex. m. ꝺescēdit. f. ex. s. ego ꝺescēdo ex alio vo latere de. b. ꝺescēdit. t. de. t. ꝺescēdit dicta. p. vroz mea. q̄re istātissime. zc. vt. ꝺ. hoc probatur extra de testi. series. 2de consangui. z affini. nō debet z. c. fi. vel conci. vt. j. qui. ma. ac. po. ¶ † In affinitate sic potes coci. li. ZJB. Lo. zc. p̄o. po. vt. ꝺ. vsq; ipse iunge. m. est affinis in p̄imo genere. z in quarto gradu affinitatis. vt pote. quta in quarto gradu consanguinitatis p̄iozi viro quem habui. attinuit vel in p̄imo genere z in tertio gradu affinitatis. vt pote in gradu consanguinitatis zc. quare peto zc. vt. c. c. i. z. c. qō sup. z. c. nō debet. xxxv. q. v. p̄o. ro.

¶ † Si vero petis separi matrimonium p̄opter impedimentum publice honestatis iustitie sic cōci. li. ZJ. Lo. zc. p̄o. po. contra. p. qō ipsa mecum spōsalia de futuro contraxit quo facto cū titia mea cōsanguinea in tali gradu contraxisse. quare peto inter eum et dictā. t. diuortium celebrari. z eū cogi me cum matrimonium contraherec. z ad hoc ipsum sententialiter condemnari. extra de spon. ad audientiam. z. c. iuuenis. z. c. sponsam. xxvij. q. ij. si quis de sponsauerit. xxvj. distin. §. io. C. de incest. nup. licet. 4 z. l. fi. cetera dic. vt. ꝺ. tit. p̄i. ¶ † Ad eorum autez instructionem qui habent hēberem intellectuz no. q̄ oēs cōsanguinei vroris mee sunt mihi affines in p̄imo genere affinitatis z in diuersis gradib? ꝺm diuersitatem graduum cōsanguinitatis. et ecōuerso. ꝺsanguinei mei sunt ei affines in p̄io genere ſz in diuersis gradib?. sed consanguinei mei nō sunt affines consangineis vroris mee nec sui meis. hinc est q̄ pater z filia et duo cognati. cum duabus cognatis z auunculus et nepos cum duabus sozoribus hec pbāt extra de cōsan. ꝛaffi. c. j. z. c. qō sup his. xxxv. q. v. sane. ¶ Et ex his plerūq; circa easdem personas plures attinentie oriuntur vt ecce due mulieres tenent per manus duos pueros. z hi pueri sunt filij ipsarum mulierum: z sunt filij z fratres maritozum suorum: z vterq; est patruus z nepos alterius quod contingit si mater z filius narbon. ꝺhunt cuz matre z filio parisien. pueri enim ex his duobus coniugijs suscepti hoc exemplum verum reddunt. verbi gratia berta narbon. habet filium martinum. itē teberga parisien. habet filium bosonē. berta ꝺhit martinum cum bosone: ex quo matrimonio nascitur gai?. itē teberga ꝺhit cum martino ex quo matrimonio nascitur sceuola. isti ergo pueri. s. gai? z sceuola sunt filij mulierum ipsarum. nam gaius est filius berte z sceuola teberge. sunt etiam filij et fratres filiozuz suozum. i. ipsarum. nam gaius est filius bosonis filij teberge z est frater martini qui a vterq; est filius berte. item sceuola est filius martini filij berte z est frater bosonis quia vterq; est fili? teberge sunt etiā b filij z fratres maritozum suozum. nam gaius est filius bosonis mariti berte. et est frater martini mariti teberge. item sceuola est filius martini mariti teberge. z est frater bosonis mariti berte. est etiā vter q̄ patruus z nepos alterius. nam gaius cuz sit frater martini: quia ex eadem matre. s. berta est patru? sceuole filij martini. est etiam nepos sceuole. cuz sit filius bosonis fratris sceuole ex eadem matre scilicet teberga. item sceuola est patruus gaij filij bosonis. nam sceuola z bosō sunt fratres vr dixi. est etiaz nepos gaij cum sit filius martini fratris gaij. nec etiā ꝓbatio alia necessaria quam p̄ecedens quia ex quo vnus est patruus alterius. ergo alter est nepos alterius. et quoniam segnius irritant animuz demissa per aures q̄ que sunt oculis subdita fideli bus. vt insti. de gradibus. §. fi. z. xvj. q. iij. iter memoratos. xxxv. q. v. ad sedez. versus. fin. iccirco. vt p̄missa planius clareant sequentem figurā depingo.

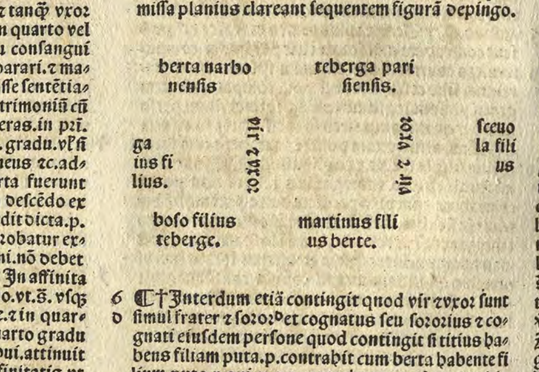

6 ¶ † Interdum etiā contingit quod vir z vroz̄ sunt d simul frater z sozor d et cognatus seu sozorius z cognati eiusdem persone quod contingit si titius habens filiam puta. p. contrahit cum berta habente filium puta. r. qui. p. z. r. contrahunt. tandem ex titio z berta nascitur. g. certe iste. g. est frater. p. ex eodem c patre. f. titio est etiam frater. r. ex eadem matre. sciz licet berta est etiam cognatus ipsius. p. quia est frater. r. viri sui et cognatus ipsius. r. quia est frater. p. vroris eius sed da filiū. puta. b. ipsius. p. z. r. certe iste. b. dupliciter est nepos ipsius. g. primo ex parte matris quia. g. est frater. p. matris sue scdo ex parte 7 patris. quia. g. est frater. r. patris sui. ¶ † Item quandoq; matrimonium impeditur inter duos. q: quisq; eozum est nepos et patruus alterius vt ecce ex matre tua suscipio petrum. et tu ex matre mea bertam. isti non possunt coniungi. constat eīm quod p. et tu estis fratres ex eadem matre. vnde non potest. b. contrahere cum berta filia fratris sui cuz sit ei? neptis. Jtē etiā econtra. ipse. p. est nepos ipsius berte. vt pote filius mei qui sum frater berte ex 8 eadem matre. ¶ Illud autem quod dicit pueriliter consuenit. Mate nepos frater dicit puero sue mater. Ceruz dicebat siquis scit soluere soluat. Contingit in incestu. vt ecce. t. ex matre sua suscepit filiā pura bertam. et sic est frater et pater berte. deinde berta crescente ex ea etiam suscepit filium puta. p. quia est filius berte et frater quia vterq; est filius. d t. z etiam nepos quia est filius. t. fratris berte. Jtē dictus. t. est auus z pater et aunnculus ipsius. p.

e. ſz oportebit affinitatē plene pbari. forti? aūt audiret ip sa mulier i fcō inoces vt stati patebit. j. ti. p xi. Questionē aūt ꝺficilē. r xij. ꝺ adulterio omisso cūmedi co rogāte mario ifirmo scripsi. c. ti. discretionē sup ver. tradidit.

¶ De cōsanguinitate z affinitate. Rubrica.

¶ Fuit ō q̄dā impedimētus i ordine ro. f. est tū duplex vt p; z tres libelli q̄ hic ponūt fuerūt ꝺcipi?. tūp an tore ampliati. Fuit aūt terti? sub suo. r. ipedimēto. s. publice honestatis bōagui. z Egidi? vbi. ꝺ. ō spōsa. ꝺiri de duob? primis libellis fecerūt vnā arbo. cōsanguinitat' z affinitatis theoricā ꝺ huius materie z ptē practice ñ tū caussidicā. Nōne ō oppunctiōe graduū cū statuta ꝺ illoq̄. an i? canonici vl' ciuile seruet. vide. ꝺ. de suc. ab intestato. super ꝺ. sed an filij ¶ De qūo grad? oputet bar. ꝺ. i. clxvj.

Cp cōsanguinitate ꝺ heb ñ pcedere ti scdas cognouiſz. affinitas. n. supueniēs ꝺsolui spōsalia ꝺfuturo ꝺ eo q̄ co. cō. erlit ter? z. c. se. fz sola publica hōestas supueniēs illa ñ dissoluit. ō spō. c. vno. li. vj. ſz si pcedat ꝺirimit vt ꝺ nō spōsalia fuerit pura z certa valida expressa. ls als nulla vt ibi in p̄i. ¶ Frater z soroz eiusdē pso nevt sequitur.

a ¶ De frigidis z maleficiat. z impotentia coeundi. Rubrica. ¶ Rof. satis instat huic rubrice. z trufas inserit quarū aliquas tāgam z plures omittā. fuit autem hoc nouum impedimentuz inter sua bona guido z egydius quasi eisdem verbis vtūtur vbi ꝺiri. ꝺ. de spōsalibus. Oēs autem libelli hic positi fuerunt rof. z predictoruz tūp autoz̄ amplianti distinxerunt etiam omnes vt hic autoz. a z de impotentia coeundi. Rubrica.

De frigidis z maleficiatis

b

Ec materia vtilis sic concipi. secūdū rof. qui dicit vbi. ꝺ. in 1 fi. q: quidā archiepc̄s Bene b uētanus quēdā qui de frigidita te cozā eo libellū ꝺ arevo lebat fecit vt clericum radi cum clerica val de magna qui postea p̄ima nocte cognouit vroz̄. rōnē c reddit q: fumo 2 sitas meli? egre ditur de capiteraso.

✳ ꝺ Jtio. Etquid debeat concludi in libello i ꝺacmateria vbi ꝺe po. mediola. in c. fi. i p̄io not. extra co. de frigi. et malefi. et an frigiditas i pediat matrimoniū contra hendū et dirimat antractuz vbi plenissime per Jo. de turez re crema. xxx. q. j. in summa. Hen. ferrādat ꝺebis. z. ea. q. c si quis accepit no. i fi. B. ꝺ frigido qui scies le talē ꝺrit ꝺe muliere q̄ scienter ꝺrit cū frigido. vide eo. d ti. ꝺsultatiōi z q: ibi scripsi.

d ¶. §. qualiter. idē ber. i. c. laudabilē i gl. ar. q: egydi. vbi. ꝺ. dicit casum se habuisse de facto. q: vir ad cohabitionē triēnij petebat sibi vroz̄ restitui p parte mulieris allegabat cohabitationē nō necessariā. quia ipedimētū viri erat patēs. z sic fuit repertū iudice p̄cipiēte illuz se exhibere appuit in medio virge nod? grossus valde ppter qō caput virge erigi nō valebat z nodus magnā tanuā nō intrasset.

e ¶ Si p sortiarias. vbi ꝺa? spūale impedimētū ad tollēda maleficia. ſz rof. ponit de impedimentis icantatoruz. iter que ē q: faciūt malefaciatū tenere ser rabulas suas i capite integris die ac nocte. relictā p te videas. z vbi qō ꝺiri post Ho. eo. ti. c. vlt. sup. ij. glo. ad fi. z vbi p̄missi dictū Jnn. z contrariū host. quo ad ipsum. c. fi per sortiarias.

f ¶ Vbi q̄ vide qō ibi de spadone not. z qō ꝺiri. e. tit. c. ij. sup. ij. glo.

g ¶ De matrimonio cōtracto contra interdictum ecclesie. ¶ Inter impedimēta q̄ pcedūt rof. istō fuit. xij. i quo satis istat. z in fi. ponit libellū hic descriptū. Et aduerte q: autoz hic nominauit Rof. q: repbēdere illū volebat. z verū est vt ꝺcit q: ex cā qua solū allegat s. litis pēdentiā nō ꝺz matrimoniū irritari. ꝺebebat ergo cōcludere illos abiuicē sepādos donec pēdēs matrimonialis cā sit finita vel conclusionē quā fecit iustificare poterat exp̄imendo in libello cōtractuz s. qūo. p. cū ipsa q verba de p̄senti cōtraxerat et copulā exp̄imendo si interuenerat et tūc facta vel nō facta mētiōe de litis pēdētia z pbitione bene sequeretur illa cōclusio. z essent tūc due lites p̄ima cum

Solo viro. secūda cū viro z cū illa secunda. Cias q: interdictū. tua. scias q: distinctionē quā ibi ponit gl. rof. ampliat per hec mēbra. Dicit. n. q: pbitio aut est iuris aut iudicis p̄i

4 z alia impotentia accidentalis. puta maleficiū de qua in secunda parte rubrice tractatur in qua fic li. con. ZJ. Lo. zc. vt supra in p̄imo li. per omnia vsq̄in fi. hoc saluo q: vbi ꝺixīti frigidus pone maleficiatus vt in. eisdem iuribus. z. xxxiij. q. j. si per sozetiarias. z i p̄e. §. p occasionem. ¶ Dcoro malefici e 5 atus qui cum sua coire non potest. cuz alijs vero fic ita conci. li. ZJ. Lo. zc. p̄o po. contra bertam qō licet cum ea matrimonium contraxerim: et per triennium continuū cum ea cohabitauerim fideliter carnali copule operam dando: tamen ita quo ad eam licet non quo ad alias sim ligatus quod eam nullatenus vnquam cognoscere potui nec possuz. qua re cum velim pater zc. vt supra in secundo lib. eod. 6 c. vlt. ¶ Mulier etiam conci. per omnia vt supra i p̄ima forma hoc saluo quod vbi ponitur ibi frigiꝺusponatur maleficiatus. extra eo. c. fi. ¶ † Est et f accidentalis impotētia castratio sectio z huiusmodi. vt. xxxij. q. v. hi qui fer in his conci. li. vt supra in p̄imo li. verbis competenter mutatis. ¶ Quod si alter ꝺicit se cognouisse. altervero negat ipe negās conci. libel. vt supra asserens vero se cognouisse cōcipiat vt. ꝺ. de despōsa. impu. ver. q: si quis contrahit. extra de frig. c. i.

De ma. cōtra interdic. ec. contractos Rubrica.

g

Cias quod interdictū ecclesie nō est tāte efficacie vt matrimoniū ꝺ eum ꝺctum si alias legitimū est separeť. extra. e. c. j. z. ij. secus autē ē in ope post nūciationez nouī opis facto. vt. j. de no. ope. nū. in p̄i. z. ꝺ. qd si qñ. si vero perpetuū impedimentū subesset tunc se h parareť nō tm̄ rōne interdicti quātum ratione impedimēti sic intelligo extra de spō. ꝺuoz tuab. xxxv. q. iij. ꝺicimus. nec ob. extra de despō. ipu. c. p. in fi. quia illa clausula irritum. zc. refertur ibi ad ea que fiunt in iudicio non ad matrimonium postea contractū. ergo sine interdicto tale debet matrimoniū dissolui. quare in hoc. t. non est necessarius lib. tū vt nostre fabrice nihil desit. sic potes secundum rof. cō ci. li. ZJ. Lo. zc. ppono. contra. p. q: cū questio matrimonialis inter me z eum penderet: p: obibitumq; sibi fozet per eām ne lite huiusmodi pendente mr̄imonium cū alia cōtrahere attentaret. ipse tū de fcō matrimonium cum berta cōtraxit. quare peto mr̄imonium huiusmodi per vos irritari. vt in p̄e. c. tua sed ratio in hoc li. assignata nō est sufficiens vt ꝺi p̄i. quare nō placet hec forma. vt extra de spon. cum in apostolica. z. c. veniens. i

Qui filij sint legitimi. Ru.

i

Bald. de mr̄imonio ꝺcto ꝺ iterdictū ecclesie. Norma instrumēti. adoptiōis et arrogatiōis p̄ speciul. in tit. b de cogna. legati. Jnterdictū ecclesie non annullat matrimonium alias legitimum. B. de diuor. l. fi. Qui filij sint legitimi. Rubrica.

i ¶ Autoz breuiter se expedit ꝺ p̄cipali materia vnicū libellū ponēs quē habuit ab Jnn. quē post eū scripsit in decre. tuā. de oz. cog. i p̄i. ꝺ sumit aūt aūt stati materia de alimētis. z ibi ꝺicā vīs traxerit ex quo de legitimis filijs hic tractamus. ¶ Est sciēdū q: mar. de fa. ꝑter tractatū alimētoruz. de quo. j. ꝺicā colligit sup. l. quā stati allegabo. xiij. onera q̄ p talib? filijs bz pr̄ subire. z est p̄imo de quo statim tractabim? alimētoruz pstatio z educatio. ff. ꝺ instī. et ibi. z. l. j. aſſi. Scdo vt illis q̄ rāt ꝓinges. ff. de ritu nup. l. q̄ liberos. tertio vt ꝺotē z ꝺoñ. ppter nup. tribuāt. vt in. e. l. z. C. de ꝺo. pmīſ. l. fi. q̄rto vt in iudicijs p illis agant z cōsentiāt.. C. de bo. q̄ li. l. vlt. §. j. ꝺ. necessitate z de bo. mr̄. l. fi. q̄nto vt ipsoruz tutelā gerāt. instī. de legi. parē. tu. sexto vt onera nurus subeāt ff. fa. ber. l. fi filia. §. j. alias. ij. septio vt ibi ꝺicit bonoruz subsidiū relīquat. C. ꝺ ioffi. te. aut. nouissia. octauo vt qñ testāt eos istituāt vl' exhereꝺēt al's ñ vz testm̄. C. de li. p̄e. l. fi. z aut. ex cā instī. ꝺ exhe. li. §. j. nono vt ex fructib? aduēticioz supr? litigioz̄ faciāt. C. ꝺ bo. mr̄. l. j. decio q

illos sub causali vel mixta conditione non instituant. C. de insti. & sub. l. fi pr. Undecimo vt ipsorū bona administrēt tregāt. C. de. bo. q̄ li. l. cū oportet Duodecimo vt ex eor actibus vel scriptis actione q̄ iussu teneantur vel q̄ ratum habeant. ff. q̄ iussu. l. j. & l. fi. j. rū. tertiodecimo q̄ in adeunda hereditate per filium iussum prestēt. vel permittant. ff. de acqui. heredi. l. si quis mihi. §. iussum. Sed tu ad predicta addas tex. l. nec in ea. ff. ad. l. iulia. de adul. in fi. ibi pietas paterna pietas cōsiliis capit pro liberis. ¶Questionem dominicalē. xix. de filio principis vero & putatiuo. vide. ē. de instru. edi. §. nunc autē. in fi. ¶Xviij. de natis ex matrimonio solenniter ꝓtracto. tamē post accusationem & ercō municationem parentum propter contumaciam tertigi. c. ti. cum inter. super. ver. post latā. ¶Item an genitus ex clerico in minoribus legitimetur per sequens matrimonium & an medium matrimonium p alterum parentum contractus impediat legitimationem. ¶Item an fiat legitimatio per matrimonium in extremis contractum & an legitimatus primo natus habeat ius primogeniture. vide sup regula sine culpa li. vi. ¶Questiones rof. xj. xij. xiij. de filio spurio & nepote ex eo legitimo vel econuerso de do. facta amico vel vt illi detur ampliatis per Jac. de bel. vide. ē. de succes. ab inte. ver. quid ergo si & ꝝ. sequētibus. & quod super eis diri. ¶Et ibi paulo post scripsi questionē vberti de bobio. de spurio qui impetrauit a principe vt esset legitimus hꝰ pri & agnatis & cognatis. cum iam mortuus esset pater. & an satis sit dictū nō ob. aliqua. l. Item quid de hereditate alteri delata. ¶Itē q̄nem eiusdē Ja. an habens ab imperio potestatem legitimādi. legitimet in terris eccleſie scripsi eo. ti. per venerabilē. super. ꝝ. dispensatum. in fi. ¶Item q̄nem domini mei de legitimo nato & legitimato an succedat in feudo aui scripsi e o. ti. latoz. super. j. gl. ¶Q̄nem de statuto per quod pater emēdare tenetur damnum datum p filium. an id procedat in illegitimo. Tractauit gui. de suz. super. auk. ex cōperu. C. de incest. nup. alleg. q̄ sic quia statuta maxime iurata stricte sunt recipiēda. C. si aduer. ven. l. j. extra de iureiur. si vero. z cū cōtingat. & vbi vba sunt certa non procedit questio voluntatis. ff. de lega. iij. ille aut ille. §. cum verbis. Item naturalis succedit in certa parte & pater dat illi tutorem. & facit cessare fidecōmissuz. pz primū. C. de naturali. li. i. j. & aut. hꝰ fm. C. de confir. tu. l. fi. iij. ff. ad trebel. ex facto. §. si quis. Jn cōtrariū ff. de his qui sui vel alie. iur. sunt. l. filium insti. de nup. §. pe. Item statutum odiosuz q̄ punit vnū pro delicto alterius de iniur. c. vno. in prin. libro. vj. et tractat hic pater de damno vitando. ff. de religo. & sumptu. at si quis. §. sed si. & vbi de filio fit mentio de legitimo debet intelligi. facit. ff. qui satisda. co. quotiens. extra de cleri. non resi. tue ibi cozz. ¶Soluit q̄ pro incestuoso non teneatur cū nec debeat filius nominari. pro vero naturali nato. f. ex concubina vnica in domo retenta. dixit illum teneri cum filij nomē habeat. & sufficit sic scriptum esse hꝰ sit durū. ff. qui & a qui. pspexit. Scias ergo q̄ hꝰ cōis sermo aliquarum partiū vocet oēs illos naturales qui de soluto & soluta sunt geniti. vere tamen illi sint ꝓprie naturales qui ex libera muliere in fcemate cōcubine retenta nati sunt vt in auk. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis. aūt defunctus. colla. vij. & in auk. de trīē. & se. §. & hoc dicimus. si vni cōcubine &c. col. iij. & dicitur fcema quasi ymago vel figura vt. f. quasi ꝓtoz teneatur. immo dicit lex protestationem faciendā q̄ pro cōcubina teneā. ff. de ꝑcu. l. in ꝑcubinatu. ne ꝑsumaā ꝓtoz. ff. ōtri nup. l. i libere. ¶Quero si natus ex patre ꝓtorato a matre alteri nupta dispensationem vel legitimationem impetrans exprimat se natum de adulterio tacita duplicitate predicta an talis subrepto dispensationē vel legitimationē vitiet q̄ vitiet probant decre. si motu ꝓprio. ij. rū. & decre. non potest. in prin. de ꝑben. li. vj. vbi subrepticia est impetratio beneficij: vt in prima vel dispensatio pluralitatis vt in secunda in qua tacitum fuit vnicum beneficium q̄tumcunq̄ modicuz. Idē ergo & fortius vbi tacetur vnum coequale. Ad idem cle. de prebē. c. j. j. rū. vbi non plena expressio qualitatis dispensationē vitiat. sic ergo in proposito fortificatur hoc ex verisimilitudine que habet principem ecclesiasticum vel secularem non sic facile in duplici sicut in simplici. vel vnico dispensasse facit de filijs presby. ca. ij. li. vj. & c. li. de deci. ca. ij. §. j. in quib? verisimilitudines. ponderātur & merito. q̄ difficilius rūpitur funicul? duplex q̄ simplex extra de treu. & pa. ca. j. hinc est q̄ in successione fratris ꝓferuntur cōiuncti ex vtroq̄ parente cōiunctis & ex altero tantū. C. cōmunia de succes. autē. itaq̄ sumpta. de corpore. de ꝑsan. & vte. fratri. §. pe. col. vj. & facit ad hoc. C. de adop. l. penul. §. si vero pater. Item cōcurrit interdum adulterium cum incestu. & quodlibet per se penam meretur. ff. de adul. si adulterium cuz incestu & primo quinquennio ꝓscriptione sublato remanet accusatio secundi. ff. de adul. vim passam. §. ij. cuius casus no. xxvij. q. j. virgines. sic ergo in proposito concurrente adulterio cū adulterio dato q̄ vnum per beneficium principis sublatum esset remaneret impedimentum ex altero. Ad qđ optime facit de sen. excō. cuz. p causa remanet ligatus ex altera cui conuenit. ff. de ser. vr. p. si domus. & extra de priuil. pastoralis. ¶Obrepticia ergo dicetur talis dispensatio vel legitimatio, vt dicit lex cum vero. §. pe. ff. de fideco. li. & l. mag. §. pe. ff. de re. eorum qui sub tu. vel cu. sunt. bene facit etiā. l. cum dñs. in prin. ff. de pecu. le. vbi res peculiaris expressa remissa intelligitur nō expressa nō item certum est q̄ grauius peccat vxoratus alterius cōiugē cognoscēdo q̄ cognoscendo solutam. tertius est. xxxij. q. vij. §. sunt ei. item cōstat grauius fore adulterium cū raptu q̄ sine raptu. vñ. l. vnica. C. de rap. vīg. in fi. j. rū. dicit. q: bi duplici crimine tenentur oz acerbius adulterij crimen ex tali conditione puniri cui concoz. xxiij. q. j. nō afferamus. in fi. vbi dicitur grauius commissus grauius iudicandum. cū igitur vna ex rationibus prohibentibus illegitimos promoueri sit odium paterni criminis: vt no. de filijs presc. ca. ij. li. vj. in. iij. glo. ex grauioz ergo parē tum vitio strictius talis dispensatio vel legitimatio est sumenda. Isti mei doctores cum occurrit eis disputare petunt a me aliquid disputabile. hoc ostendi domino azoni sic petenti qui hunc casum copiose prosecutus est. & idem tenuit ibi vide. ¶Huic questioni bene congruit quod disputauit adoptiuus meus in questione que incipit papa cōcessit vbi querit de questione quam dominus meus Hosti. legarus faciebat certis doctoribus ad hoc per eum vocatis papa sibi concessit q̄ dispensare posset cum natis ex adulterio. Item cuz natis ex incestu q̄ posset ad sacros ordines & curata beneficia promoueri querebat an dispensare possit cum nato ex adulterio incestuoso. Ad affirmatiuam allegabat quinq̄ concurrere per que amplianda est gratia quia papalis & ꝓprio motu data. & est de iure cōcedentis. & nulli ꝓiudicialis. & effectus transit in tertium. Ad primum extra de verbo. signifi. olim. ff. de consti. prin. l. fi. Ad secundum de ꝑben. si pluribus. libro. vj. Ad tertium quod no. in predicta decre. olim. & l. ij. C. de bo. vacan. & de priuil. quia circa. & quod ibi no. Ad quartum de priuil. pastoralis. de vsupal. ex tuarum. Ad quintum de ꝑben. si cui. lib. vj. & facit quod scripsi post Jnno. de ꝑben. capitu. fi. in glo. penul. inducebaz tunc ad hāc partem. l. titie tertozes. ff. de lega. j. in fi. j. respondit. ¶Ipse soluit cōtrarium & bene motus ea potissima ratione quia est ista tertia species non inclusa sub aliqua primarum & casus omissus habetur pro omisso. & si in hoc vis te extendere. vide quod scripsi de rescrip. suscepturs. li. vj. super. v. glo. vbi remisi eti am ad regulam & questionem predictam. vide quia solenniter disputata fuit per eum. probat autē solutione precedentis & econuerso ad questionem facit quod scripsi. ē. de requisi. cō filij in fi. ¶Nunc partez alimentozum resumendo sciendū. q̄ rof. tractat questionez de patre habente duos filios qui alteri donauit omnia sua bona alter filius: quia pater est inops. sicut & ipse petit a fratre alimenta vel debitum bonozum subsidium in bonis quondā patris. & est questio. xxix. vbi recurre. So. eius fuit q̄ petere possit alimenta vtili officio iudicis intētato. & super illa exhibere tenebitur. si nō dat ei debitum bonozū subsidium ad quod tenetur post patris mortez propter donationem immensaz. C. de inoffi. testa. autē. si parens. & C. de inoffi. dona. l. fi. & l. si totas. & l. si mater. Jnducit etiam quod no. in auk. si qua C. de sacrosan. eccle. & vbi monasteriuz debet alere filios ingressi viuētis donec illi habeant suam legitimam. subdit autez q̄ hic erit electio fratris debitoris qđ est regulare in disiunctiuis. alleg. ff. de iure do. l. plerūq̄ & concordantias vide in regula in alternatiuis. li. vj. ¶Est & alia eius questio. xxxiij. An filia naturalis ex ꝓpria concubina possit petere alimenta ab amico patris cui ipse pater reliquit dotem illi dandam cum nuberet. & ponit quod dos fuit in quodam ꝓdio. & quasdam quantitate pecunie. agit autem secundum eum iudicis officio quo petuntur alimenta. Solut distinguendo an data fuerit dilatio fauoz ele gatarij an fauoze filie. primo casu queritur legatario omne commodū medij temporis. secundo filie. hoc. per. l. ff. de leg. ij. si ita relictum. §. j. qui incipit pegasus dicens etiam commodum pecunie suo casu cedere filie si mercator inueniretur qui suo periculo reciperet pecuniam vtendam facit de dona. inter virum & vxorem. capi. pen. & quod ibi no. in pen. glo. Jn dubio vero dicit tempus datum gratia filie. cum dixit quod daretur in dotem per quod commodum medij temporis debetur filie. & sic alimēta inquantum commodum illud sufficeret propter legem predictam.

ADDE an legatarius per subsequens matrimonium non confectis dotalibus instrumētis habeatur per omnia vt legitim?. vide pulchre. Ange. in consilio. xxviij. & an in articulo mortis filij legitimetur per subsequens matrimonium. vide Bald. consilio. cccxviij. tertio libro & an habens potestatem legitimandi a papa possit legitimare in terris imperatoris. et econtra vide Bal. consi. ij. eo titu. Pau. de ca. consilio. ccxxvj. Petruz de ancharano. consil. ccccxj. & an in statutis appellatione filij veniat naturalis vide. Ang. consi. xxxj. & quod ꝓprie naturalis non dicatur natus ex soluto & soluta nisi in fcemate matrimonij voluit Oldra. consi. ccxcvj. & an tacens qualitatem illegitimi tatis in impetratione legitimationis faciat legitimationem corruere vide originaliter Oldra. consil. ccxlvij sed in contrarium. vide Ro. consili. cccliij. et an habens potestatem legitimandi cum adulterio et incestuoso possit legitimare cum incestuoso nato ex adulterio. vide late noui. in. l. j. §. fi quis simpliciter. ff. de ver. ob. et an donatio facta vni filio possit per alium tanq̄ inofficiosa revocari. vide Bal. ꝑsi. cccvj.

In hoc

In hoc titu. vid qđ ibi scripsi sup. ti. gl. f. hoc. precedere q̄n de matrimonio venit cognoscēdū. puta an fuerit vel nō vel an fuerit legitimū. & q: dicde ꝓiudicialib? tractatur q̄o diuersis modis sumitur ibi dixi vt in glo. sed inquantuz propositū respicit vide in. §. ꝓiudiciales. institu. de actio. vltra medium. j. glo.

b ¶Annectere. q̄ totū q̄ seq̄tur formis exceptis habuit a mar. ō fan. q̄ fecit tractatuz 1 de alimen. & ab alber. gal. car. antepe. titu. de alimētis. & dicā de his. j. vsi. & not. formas habuit a rof. in ꝓtozijs. xj. ti. ō act. in rē ꝓiudi. de partu agnoscendo. et plenius de of. a iud. q̄ alimēta & petūtur. cest se cūdare officijs c an antē i cā alimētoruz sit necessario dand? libellus. vid. ē. de li. cō. §. nūc c dicendū. versi. xxx. ad fi. & an appellet a sniā sup eis lata. vi de. ē. parte. ij. de ap. §. in quibus. ver. hꝰ nūquid quando.

c ¶Vel nepos sup. ꝓnepos vel viteroz.

d ¶Debeat sup. alimēta

e ¶Item ponit iij. casum.

f ¶Immisit. Oultum vtebaā rof. hoc ti. de concussionibus in hac materia. & hoc fuit q̄ silui. ē. tit. ij. vt in pri. ibi dixi.

g ¶Nutriturdixit rof. q̄ miser cōceptus ex illo putrido sanguine nutritur Non obmittā quod Jnn. iij. tūc lotharius & cardinalis ad reprimendā humanā supbiaz libz cōposuit de vtilitate et miseria conditionis humane & ibi in. iiij. ca. vid quali cibo conceptus nutriatur in utero. & dicit ipm sanguinem mēstruū sic detestabilē & immūdū: vt ex eius ꝓtactu fruges non germinent sed arescāt. arbusta morianē. herbe ammittāt arges non germinent sed arescāt. arbusta morianē. herbe ammittāt arges non germinent sed arescāt. arbusta morianē. herbe ammittāt ar

a ¶Colla.viij.De inope.qui habet patrem emãcipatũ ⁊ ausũ in cuius est potestate dines an ab ano.an a patre petat alimenta. item si habet patrem et filium diuites quis prius sibi debeat alimenta. vide p Ly.C.de alen.li.i.j.Habeo etiam bas questiones per quasdam apostillas quas puto fuisse Jaco.de are.super.l.si quis a liberis in prin. ff.de lib. agno.

⁊ in prima cõne sub dubio forte dicit patrem teneri. in 9 secunda dicit b vtrunq; debere ꝓtribuere ficut plures heredes cõtribuunt.ff. de ali.lega.i.iij.item ficut plures fratres legitimi naturali .C. ỏ natali. autem. licet et statim sequitur.

b ¶Et not. hic incipit igredi verba Alber. gal.⁊ aliq; ampliat.de ipsius tamen ordine nihil quasi sercuat. ⁊ multitudinem versiculorum euitans allegabo ti. p. vj.partes qua e si eq̃les. ⁊ hoc 10 princi.sparsim sumptũ ẽ ex.i. ⁊.ij.pte.optasset q̃ autor fecisset membra in hac materia illa vł alia que fecit mar.ỏ fa. f et fuit primus quis cui debeat alimẽta prestare sub quo g notabilem partem tractatus inclusit.

c ¶Auten. licet b sumpta de corpore qui. mona. effi.sui. §.si quis igitur et

iuder item quod me detulisti.ita quod er delatione graue dispendium passus sum.in auf.vt cum de appel.cog.§.si delator.colla.viij.a ¶Et not.bquod alimenta petuntur interdum per act.et testamento scilicet quando in testamento relicta sunt.ff. de ali. ⁊ ci.leg.per totum. Interdum per act.ex stipulatu siue ex contractu stipulatio interceßit et hoc quando ex pacto debetur. C de dona.que sub mõ.l.j.C. de rerum permu.rebus.C.de contraben. emp.l. iij. Interdum per act.prescriptis ver.vt in pre.concor. interdum iud.offi.et hoc a parentibus et liberis vt in superioribus patet et ꝓbatur.C.de alẽdis lib.p totum.ff.de ag.li.si quis a liberis.C.de bo.que li.l. finali.§.vbi autem. Item ⁊ patronus et eius liberi petunt a libertis.ff.de agno.li.lege prima. §. finali et.l.alimenta.C.de operis li.l.prima alioquin reuocatur in seruitutes:vt.ff.de iurepa.diuus.§. fina. et libertus a patrono.alioquin punitur patronus vt in pre.lege alimenta.et hoc obtinet quãdo vnus est inops nec operari potest.et alter est diues vt in pre.lege si quis a li.§.primo.et.C.li.xi.de mendicã. vali.lege prima.lxxxvj.distinctione nõ satis.in prima columna item quod frater naturalis petet alimenta a fratre legitimo:vt.C.de na.lib.auten.licet c et legitimus a legitimo.argumentum.ff.solu. maquamuis.⁊.l.sequen.ff.de tutelis.et ratio.distra.l. j.§.j.ff.vbi pu.edu.de. qui filium.ff.de admi.tu.tuto.§.in soluendis.⁊.l.precedẽ.et not.C.de alen. li. l.prima.c ¶Quid si is qui petit ali:de parte sua se alere potest:dicit tamen se inopem.Rñ.non debere ali:nisi sit ifirmus:vt in pre.lege si quis a libe-
ris.§.tertio.et.§.alimenta.⁊.l.fina. idem in emancipatis:vt eadẽ.l.§.primo. ¶Sed nunquid dominus petet alimenta a vasallo:videtur quod sicvt eam diximus in liberto. dicunt quidam quod si magnam pos.dedit in feudo.tunc tenetur alere.aliter non.ad hoc.C.de donatio.si totas.xxij.questione vltima.de forma.extra de iure pa.nobis.finaꝫ pupillus de largis facultatibus prestat alimenta matri et sorori.ff.de tute.et ratio.distra.l.prima.§. primo. Alij contra.nam perfecta donatio conditionẽ non recipit.ff.de dona.l.fina.C.de reuo.do.l.fina.§

12 ¶Sed po.quidam emancipauit filium et dedit ei patrem filius iurauit non petere decetero alimẽta a parte.nunc laborat inopia queritur an hoc nõ obstante petere.possit.rñ.sic.brale enim pactum est cõtra ius naturale.⁊ iõ nõ valet.ff.de pac.ius agnationis.pr̃ essi teneꝫ alere filiũ ꝑm naturã:vt.j.distiꝫ. ius naturale.ff.de iusti.et iur.l.j.§.penult. xxx.dist.

Hoc igitur et hac rõne consuluit.Dy.consilio suo.xvij.q̃ si pater reliquit naturali alimenta sub conditione cui naturalis nõ paruit nihilominus habebit a legitimis fratrib'alimenta que legis autoritate non a pura testatoris volũtate sibi debenẽt.⁊ sic p testatorẽ nõ potuerũt auferri in auf.de here.⁊ fal.§.si quis aũt.ff.de adop.si arrogator.de dote p̃. l.cũ q̃s i prin.⁊.§.mulieri.⁊ ad.l.fal.l.pater filiũ.⁊ p hoc fit in parte satisfactũ q̃ soni rof.xlviij.q̃ tractat de illo q̃ filios legitimos istituit ⁊ naturalib' legauit si legitimis p quadriẽniũ seruirẽt ⁊ erat vnũ mẽbrũ q̃onis an renũciãtes legato possẽt petere alimẽta.aliã ptẽ q̃as i suarũ questionum volumine.

d ¶A legitio sup. eo fozti' ỏ legitis naturalib'loq̃ndo ñ ỏ legitis tm̃.
e ¶Z.j.⁊.ff. de li.agno.l.si quis a liberis.post prin.
f ¶Nobis. alleg.guido.ad hãc partem.ff.q̃ cũ eo.l.j.⁊.ij.
g ¶Z.fi.ad l'am fuit alber.gal. qui sic recitauit.prte.ij.i prin. Est sciẽdũ q̃ Ja.veroñ.sua sũma feudoꝝ formauit de hoc.c.xlv. An vasall' tenea liberis.§.solet iudices.⁊.l.vlt.que de liberis loq̃r.⁊ multa alia plus lõbar.f.lib.ij.de dona.que cũ negatiõe ⁊c.l.j.⁊ li.iij.de trãscrib.l.ij. Addit q̃ i dubio meli' est ipedia fieri q̃ denegari alimẽta ei q̃ dñs bono dit placen. scripsisse i summa.C.de alẽ.li.§. vl.q̃ vasall'.⁊ dñs ad inalunẽ a republica quã tuẽtur.C.loca.l.milites.in fi.⁊ li.xij. C.de re mi

li.l.milites.i prin. videvolui si azo i sũma posuisset b vbi pla.repi qõ nõ soluit Ja.q̃ nñq̃ hoc fieri audiuit:nec ꝙsuetudie cõbtẽtũ p id qõ dicit vasallũ ad id nõ teneri.ꝑcipue p leges.ff.de administra.re.ad ci. pti.l.iiij.§.pe.ff.vbi pupil.edu.de.l.iij.in fi.nisi dñs p facto vasalli cõsumpsisset bona sua.puta p ipsi' defẽsione.ff.de decur.l.decurionib'.

b ¶Rñ. sic. fm Alber.gal.prte iij.q̃ rõnẽ que seq̃t.tz ẽt guil. de suz.in q̃stio. statutoꝝ mihi sublittera.f.qõ statutũ q̃tinẽs qõ pr̃ nõ teneatur alere filiũz maiorem.xviij. an.ñ tz cũ educatio illoꝝ sit de iure naturali vt p̃z in iuribus sequentibus et inducit insti.ỏ iure na. §. ſz naturalia ⁊ sic tolli non potest vt ibi.et ſz nõ fatear actiones esse prędictas a iure p̃ torio vel ciuili ponderari debet principale subiectũ cũ actiones ceperit ex tempore: illud vero debitũ a natura.

i ¶Legi.posti. in sum.de tempo. or. §.⁊ cui. ver.quid si pater sub.§.vij.ỏ ficu.ỏ hospitalitate tractat dicit preferendum patrem.⁊ miratur q̃ doctor iuris post tãi dubitet de hac questione cum exhibitio nutrimenti sit de iure naturali.primeuo cõ etiã omnibus animalib'. ibi

vide ray.etiam de hoc.e.ti.li.iij.post prĩ.vbi de elemosyna.verficulo. pone quod pater gof.e.ti.char.iij.verficulo sed pone quod pater quibus etiam placet quod dixi.

l; ¶Deuenerit secundum alber.Bal.parte.iij.et eadem ratione videtur idem in sene.de cuius licentia vxor ingressa est monasterium cum sua magna dote.et vir postea factus est inops facit infra verficulo q̃d si mulier.

l ¶Quicquid.vide supra de statu monacho.verficulo.xlvij.et in verficulo.lix.dixi de filio cõuersi ecclesie secularis qõ no.Jo. de deo.

m ¶Z.fin.bucusq; al.gal.parte.iij.in prĩci.

n ¶Z.finali ibi non quod propter ingratitudinem denegari possunt alimenta.

✻¶Ad Jtio.tu quod in omnibus casibus in quib'.põt pater filium exhꝛdare põt sibi alimẽta denegare vt no.Pe.de anc.i. c.fi.ỏ anuer. infide.et vide bal.consil.cclij.incip.filiafamilias ducẽs vitã turpẽ et luxuriosam põt a patre exheredari et ibi qualiter ꝓbetur.⁊ ducere vitã turpẽ et luxuriosã et an talis possit petere legitimã vel reus supplementũ et adde q̃ pater teneꝫ alere filiũ etiã si sibi assignauit alimenta et filius illa ludẽdo dissipauit scõm Ja.de are.in.l.fi sibertus q̃ opaz ff.de opesliber.quẽ refert et sequit̃ Andr.sicul.in.c.ex parte i.iij.col.ỏ confuetu.et ponit.Hyppo.marsi.sing.10.⁊ .icip.pr̃ teneꝫ.Hen.ferrã.

o ¶Tali pacto ⁊c.penitentia sua nocẽs esse desijt.

p ¶Turpitudo ⁊c.que postea dimissa est.

q ¶Verius.fm albe.gal.cuius etiam fuit.ver.sequẽs per eadem.

appellatione

a ¶Materno. mar. de fam. dixit si ꝑsona linea pasci non possit alleg.ea dẽ iura. dictuz gui. ꝑcedit cõ 18 tingendo hunc ver.ad pri.pre a cedentia. 19

b ¶Idẽ.§. q̃ pr̃ b adoptiuus tenetur eũ alere marti. ỏ fa. primo mẽbro.

¶Sacerdos ad finem solue vt i gl. pe.xvi.

d ¶Tacta.mar. de fa. dixit expedita.

e ¶.c.j.addebat mar. fa. cuius fuit iste.v. mẽbro.ij. q̃ si nõ pñt trãsac. remitti. ergo nec pacto gratuito 21 arg.pre.l.C.de trãsac. pñes.cũ facilius trãsactio quam pactiopermittat̃ vt ibi nec dat regulã:ſz restrigit ad hũc casum quo min' grauatur trãsigẽs aliquo recepto q̃ gratꝛ remittens hoc dico q⁹ alsgratuita pactio admittitur vbi trãsactio repro batur de trãs. super eo.

Eq̃ stãte statuto q̃ ỏ ctus minoꝝ iurati debeãt obseruari q̃ minoꝛ iurans sup pacto'gratuito alimẽtorũ sibi non preiudicat.vt vo luit Pe.de an chara. cõsilio. ccelxxvj.

f ¶Patri. Rñ j.l.vl. ẽ hoc tã prędixerat. s. c.ver.⁊ hoc intelligas saluo 23 q̃ dictũ est..s. vers.sed pone.

g ¶Alatur. et tunc de equitate ſm rof. alle. ff.er qui.cau.i. pos.l.fulcinius 24 §.vlt. de prini. cre.l.vlt. de inrede delibe. filij'. si alias habet vñ se alere põt nõ teneꝫ.ff.de lib. agno.si q̃s

appellatione.secundum canones autem sic.vt extra de eo qui dux.in ma.quam pol.per adul. cuz haberet.in fi.vbi.de hoc.Et dic q̃ ſm leges patres ⁊ ascendentes per lineam paternam non tenenẽ alere filios nisi iustos. matres vero et ascendentes p maternam lineam alere tenentur spurios etiã vulgo quesitos.ff.de lib.agn.si quis:rñ.j.⁊.§.primo.ni si forte mater sit illustris vt.C.ad ozfi.si qua.⁊ insti. eo.ti.§.nouissime. ¶Sed tnepos ex filia pascetur ab auo materno a.sed non a paterno.ar. pre.l. si q̃s a liberis.§.ij.et.§.sed mater.et.l.p. ¶Quid de

b de adoptiuo dicidem' vt.ff.de ado.onera. Jtez alẽdus est venter si postꝫmus nasciturus speraꝫ casu aliquo.heres esse/defuncti.ff.de ven.in pos.mit. l.prima.§.ij.§.⁊ generaliter.⁊.§.mulier.⁊.l.curator Item alendus est pupillus de bonis suis. etiam si illa a creditoꝛibus propter contractum suum quia non defenditur possidentur.ff. de priuil .cre. si pupillus:et etiam in aliis casibus.vt.C. de car.edic.l. fi.et.ff.eodem sed et si is.§.an autem.⁊.l.de bonis. §.non solum.et.ff.de inoffi.te.si instituta.§.de ioff.

20 ¶Item seruus alendus est a domino.ff.de administ.tuto.cum plures.§.pe.alioquin fiet ꝓout habetur.ff.de his qui sui vel alie.iur.sunt.l.ij. et.C. de la.li.tol.§.sed sancimus. Item miles a repu. C. lo. milites. Item decurio.ff. de decur.l.decu. item legatus ⁊ si decesserit in legatione nil redded.ff.de legatus autem. Item is qui in carcere detinetur. C.de epi.au.iudices. ¶Item pupillus alendus est de bonis suis per tutoꝛem.alioquin tutoꝛ vt suspectus remouebitur.ff.de suspec.tu.l.tutoꝛ.quoq; §.tutoꝛ qui supra .versi.pupillus. et econtra. tutoꝛ quandoq; est alendus de bonis pupilli.ff.de admi. tu.a tutoribus.§.fina.ff.de tutelis et ratio. dis. l.j. §.et si pupillus. Et si tutoꝛ petit alimenta a iudice constitui nõ vocatis agnatis pupilli valebit constitutio vt quidam dicunt.et ea poterit reputare cum a se hoc posset.C.de ali.pu.prel.l. fina.ibi que bonus vir arbitrabitur ⁊c.hoc enim celeritatem desiderat.ff.de ser.l.ij.ff.de re iu.qui pro tribunali. itez dicit .l.quod tutoꝛ ea debet postulare.nec dicit de alia persona .C.de admi.tu.l.iij.nisi forte vltra modum patrimonij sint decreta:quia tunc non valet. ff.vbi pupil.edu.debeant .l.prima item est argu.q̃ non petantur decerni.ff. de nego. gest. nẽsenmius. argum.tamen cõtra.cum enim questio sit inter tutoꝛem et pup.quia vnus dicit sufficit alter negatvi detur bandus curatoꝛ.insti.de auf.prel.in fi. et ar. contra.C.de episcopa.auf.tam dementis. item restangit eos qui venire debent ad successionez.vnde vocandi sunt extra de offi.archi. ad hoc.ff. de aqua plu.arcenda in concedendo.et tunc decretum suspiri tione carebit.C. de testa.hac consultissima. in fin.si ergo tutoꝛ petit pupillo de bonis suis alimenta de

22 cerni. ¶Jta dicetur. FR.veniens a tutoꝛ. b. filij quondam .L. coram tali iudice petijt a dicto pupillo de suis bonis alimenta decerni pro futuro tempoze quo erit tutoꝛ ipsius item vero iudex visis instrumentis tutele ⁊ inuentarij inspecta etiã quantitate bonoꝝm pupilli et conditione persone ipsius habita secum deliberatione et probozum vi

f roꝝm communicato consilio eidem pupillo tot mẽ suras bladi.et tot vini tantum de lignis et tantum pro companatico annuatis pro futuro tẽpoze quo ipse.a.erit tutoꝛ pro alimentis ipsius pupilli de bo nis suis constituit et decreuit. ¶Jtẽ soꝛoz a tutoze pupilli fi egeat est alenda.vt.ff.eo.titu.l.prima §.primo item procur.et aduocatus dum incedunt pro negocijs domini litigatoꝛis vel gestoꝛis.ff.de pac.sumptus.ff.man.si quis alicui.§.impendia.itẽ clerici de bonis ecclesie:vt in autẽ.col.prima vt deter.sit nu.cleri.extra de ꝓeben.extirpande.⁊ capitulo primo.⁊.c.cuz secundum. ¶Item clericꝰ si

25 ne titulo.ordinati ab ordinatoze.extra de ꝓeben. capitulo primo et capitulo cum secundum.itez monachus abbatem vel etiam clericus episcopum accusans:vt supra de inqui.§.finali.item diuoꝛtio facto liberi sunt alendi:vt.C.diuoꝛtio facto .l.prima. et autenti.si pater.extra de eo qui duxit in ma. quã pol.per adul.cum haberet.item p̃ quibus alimenta relicta sunt.ff.de ali.et ci.le.l.prima et secunda.

26 C.de fideicõmiſ.l.j.⁊.ij. ¶Item prędicantes verbum dei.xvj.q.prima apostolicis. xxiij. questione prima.§.primo.argumẽtum contra.j.q.ij.sacerdos

c ad fi.c Et generaliter debiles impotentes laborare infirmi consanguinei ⁊ pauperes fame morientes alendi sunt.lxxxij.distinctione .§.primo ⁊ capitulo primo.lxxxvj.distinctione non satis.⁊ capitulo sequenti.xlij.dist.quiescamus.xlvij.di.sicut hi.

27 ¶Et nota.diuoꝛtio facto filius minoꝛ triennio apud matrem maioꝛ vero apud patrem est alendus vt legitur et not.extra de conuer. infid. capitulo fi.

28 ¶Sed queritur vtrum super alimentis transi- d gi ꝓssit.et licet ista sint in summa azo .tacta' nota tamen quod de preteritis potest transigi indistincte.vt.C.de transac.lege de alimẽtis. et etiam de futuris nisi sint inviltima volũtate relicta:vt.ff.de trãsac.cum hi. responso primo et.§. primo in his tamen videtur necessaria pretoris autoritas.vt.C.de alen.li.a parẽ.l.fina.cum enim ad hec alimenta du b plex concurrat ratio scilicet alimentoꝝm et vltime voluntatis difficilioꝛ esse debuit in remissione eorundem.ar.C.de transac.preses.extra de treu.⁊ pa.

e capitulo primo.c ¶Sed nunquid compromitti potest super alimentis futuris de hoc no.supra de

29 arbi.§.restat.verficulo sed nunquid. ¶Hunc dicamus de vxoris alimentis super quo scias quod vir tenetur vxoꝛem alere ⁊ nurum et ꝓnurum: vt ff.soluto matrimonio si cum dotem. §. finautem. et argumẽtum.ff.vt in pos.le.l.penultima.ff.fami.her. si filia.§.primo.ff.de donа.inter virum et vxoꝛem si quis per vxoꝛem .responso primo nisi pactum in contrarium fiat.ff.de in rem verso.l. fina. ff. de do. er patre: responso primo impensas enim factas pro seruitio sibi impẽso. quis non repetit. ff. commo.in rebus.§.possunt.ff.de edil.edi. Item serui.in fi.ff.solu.matrimonio diuoꝛtio.§.fi.ar vxoꝛviro seruit.ff.de ope.lib.si cum putemus .C.qui po.in pig. ha.assiduis.xxxiij.questione quinta est ordo.⁊.c.fe. nec est verum quod dicunt quidam scilicet q̃ aut vir repetit dotem ⁊ tunc aletur cum ipse lucret fructus ꝓpter onera matrimonij supportãda. vt. C. de iure do.pro oneribus.⁊.ff.c. dotis fructus. aut non recipit vt tunc nõ teneatur cum nõ fit dos que seruiat oneribus matrimonij.hoc enim falsum est vt.ff.de relig.⁊ sump.fun.quod si nulla.cum saltem ꝓpter seruitium teneatur.vt.§.cuz vxoꝛ sit viri fa mula.vt.xxxiij.q.v.hec imago.⁊.c.fe.⁊ quodãmodo mulier non domina rerum viri eo viuente.ff.re.ammo.l. prima.⁊ quia vna caro sunt.vt extra de biga.debitum. fallit tamen hoc si pactum fiat in cõtrarium.ff. de

f in rẽ ver.l.fina.ff.de doli excep.patri. Rñ. primo.f

29 ¶Sed nunquid petet vxoꝛ alimenta ab herede mariti intra annum. et videtur quod non: q⁹ mortuo viro mulier soluta est a lege viri.et extra de secundis nup.c.pe.et fi.et ar.ff.de peti. heredi. heres furiosi.⁊.ff.pro so.actione.in fi. et dic quod fic si nõ

g habet aliundevnde alatur q⁹:vt.ff.de bo.auf.iu. pos. quãuis.ff.vt in pos.le.l.pe.et de vẽtre in pos. mit.l. prima.§.fi mulier.cum intra illud tempus non posſit repetere dotẽ de hoc no.C.de rei vxo.act.l.vnica.

h §.exactiob.j.ver.q̃d si filij. ¶Sed pone vxoꝛ pe- i

30 tebat ab eo intra annum heres vero dicit se paratum dare in domo viri. quia ibi alenda est:vt.C. de cri.expil.here.aduersus.ff.de ritu nup. mulieres.ff. de vsu.⁊ ha.nec⁊.C.communia vtriusq; iu.l.p. sed ipsa vult alibi extra domum habitare queritur q̃d iuris.dic quod si heres sit eius filius debet habere alimenta in domo viri.argumentum.ff. de lega. iij. qui concubinam.§.finali.ff.de fundo instru.questum.§.puta.C.communia vtriusq; iu.l.possessionũ

i Si vero non possit esse cum eo sine contentione et honeste siue sit filius siue non potest extra domum habere.vt quidam dicunt.argumentum.ff.de ali.et ci.le.gaio.§.finali.idem est etiam si de filij voluntate alibi moꝛetur.vt eodem titulo testamento. et.ff.

31 loc.cum in plures.§.lege. ¶Quid si viro absente vxoꝛ petit a procuratoze viri sibi dari alimenta extra domum viri.dic quod potius ali debet in domo viri quam extra. ff. soluto matrimonio si cum

xxx iiij

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a C.§.pe.in quibusdam scriptis que attribuunt̃ mar.ipse ponit.xij.rationes inter quas tertia superior diuiditur in duas.vt alia sit vnitas domus ab vnitate familie.aliam sumit ex lege vtiq;.§.j.z.ij.ff.de eo qõ certo loco.fi quasi soluere fit in optione debentis vbi ante petitionem actoris offert.altera quia ad domuz rei venire debet quis recepturus qõ sibi õbet.ff. de ǒsti.pec.Itẽ illa.ff.de eden. si quis ex argẽtarijs.j.Rñ.iij.quia sic ǒsuenerũt vxores i maritorum domi bus manere et cõmunicare diuinum ius et humanuz.C.de don.ante nup. eaq̃.ff.de ritu. nup.l.j.v.p enim rationez adfurditatis.cẽt cñ absurdũ q;.iiij. fratribus pere grinantib⁹ vnicuique diutiſim a alimẽta p̃beret facit.ff.de trãſac.cum pi vi.ſumiſ.ex.l.ff. ſoma.ſi cum dotẽ §.ſi vero dotez vbi patet q; ẽt cum viro puerſo dǒ vxor matnere z in ei⁹ familia.

dotem.§.ſi vero dotem.ita diſputare. Primo rõne euitande ſuſpicionis:quia etiam extra illam perno ctare non debet vt.C.de repu.conſenſu.§.vir quoq; Secundo quia cum minoꝛi viri incommodo aletur in domo.ar.ff.de verbo.obliga.ſi ita ſtipulatus fuero.z.ff.de leg.ij.ſi ita relictum.§.fi. Tertio quia viri z vxoris vnica eſt dom⁹.vt.C.de cri.expi.here. aduerſus.ff.de vſu.z ha.immo.z vna familia.ff.ad ſyl. l.j.§.ſi vir.z eoꝛuz vſus debet eſſe promiſcuus.ar.C. de furtis . quamuis . Quarto quia ad domum viri vxor eſt traducenda.ff.de ritu nupti. mulierem. Quinto quia ſine viri voluntate ſe abſentauit .ff. de ali.z ci.li.teſtamento.ff.de ope. lib.ſed hec in fi. z inuitus intelligitur ex quo non conſenſit.ff.de ritu nup.in eo.§.j. Sexto quia vir poſſet eam cogere in domo eſſe.ff.de lib.exhi.l.ij.vnde z procur.eius hoc poterit.ff.de procur. ſed he.reſpõſo.j.§.pe⁹ de iure ergo mulier in domo viri alenda eſt: vt.§. ver. pꝛoꝛi.preſertim ſi vir reliquit vxoꝛi donec ſtet cum filijs ſuis.ſecus ſi eos reliquerit vt infra verſi. q̃d ſi diꝛerit z hoc ſi honeſte poterat eſſe cuz eis.vt ſupra.

32 C†Quid ſi mulier alimenta petenti opponitur q; non fuit vxoꝛ.ar.quod interim habebit alimenta donec conſtabit eam vxoꝛem.ff.de ag.li.ſi neget.fiet autem probatio hec per vocem z famam.ff.de flu. l.j.§.j.ff.de fundo inſtru.cum delationis.§.aſinam. 33 et per alium modũ. C†Quid ſi ipſa velit ingredi religionem.dicunt quidam^c alendam quaſi ſtet cũ filijs fauoꝛe religionis.ar.in autẽ.de ſanctiſ.epi. §.ſi.forte.C.de epiſcopis z cleri.deo. reſponſo.j.ff. quibus ex ca.ma.necnon. reſponſo.j.et.l.queſitum. §.ſi.ſtipulatio.z.l.ſiquis ſtipulatur.z.l.ſi quis titio 34 z.l.iulia.§.euz.extra de pba.in pſentia. C†Quid ſi quis ita diꝛit in teſtamento relinquo vxoꝛem meam dominam z dominatricem.reſpõdeo hec verba ſic debent intelligi quod videlicet illa mulier honoꝛifice ſecundum facultatem patrimonij neceſſaria ſua habeat.ff.man.idemque.§.idem labeo.z ſic ſecũ dum communem vſum accipienda ſunt.ff.de ſupel. leg.l.iij.ff.de lega.iij. non aliter.§.j.extra de ſpon. er litteris.et facit.ff.ad ſyl.l.j.reſponſo.j.et.§.ſi vir. ff.mãda.creditoꝛis.§.lucius⁹ de hoc no.C.de ſecun dis nup auten.hoc locum habet^c quidam autem diſ cunt pꝛemiſſa vera eſſe vbi filios habet:quia veriſimile eſt quod pater potius voluit filios quam ipſam habere.ſi autẽ non habet filios.tunc habet omnium rerum vſuf. Sdof.autem diꝛit quod aut teſtatoꝛ diꝛit volo eam eſſe vſuariam aut vſufructuariã aut dom inaz z maſſariam:aut relinquo ei alimenta pꝛimo caſu debet habere vt vſuarius.ſecũdo vt vſufructuarius filijs non extantibus.eis vero extantibus habet vſum fructum eius qõ eſt vltra legitimã:

a C.§.fin.Alber.gal.cuius fuit parte vj.iſte.ver.alle.etiam.ff.de fidel. lib.l.fideicommiſſaria .§.fin.ponit caſum ſibi ſimilem.

i C.§.fi.allegat̃ p caſu.ff.de.le.iij.qui ꝓcubinã al.l.ſe.§.vꝛoꝛi.

k CSi quis ita le.dicebat mar.õ fa.ſepe ex cauſa talia indicis offõ moderãda etiam cõtra verba teſtatoꝛis per predictam.l.z eo.tit.titio.§. ij.z.l.cuz tale.j. ff.z.l.pe.bñ facit.ff.ǒſolu.zha. i fi.l.nõ autẽ.ff. õ.ope.li.l.q; ni. ſi.z.l.ſe.z.l.be õ mũ facit.ff.õ ar bi.ſi cñ dies.§. q̃d ergo.õ pen. ſz et be.§.nõ ſolũ.z eſt exꝑſſus. ff.vbi pup.edu. de.l.j.i pri.õ cõ fir.tu.l.vlt.z de adi.le.l.q̃ntus.i Hec oĩa induxit mar.ad inſti ficãdũ q̃d diꝛit in v̄.de inſtꝛa cã abſentie vñ etiã cñ ꝓpꝛijs filijs poſſet eſſe iuſta cã nõ manendi. põe merentrices ducũt z maxie i domo arta.vid etiã.§.v.ſz ponę. Sed ꝓpter hũc ver.formaſ ſtio ǒ teſtatoꝛ re q̃ reliq̃t vxoꝛi predilꝛ vt mil le ſrudea q̃diu ǒſierit eſſe nupta.vel q̃diu.vidua i domo ſua manebit ſtetit p annũ poſtea nupſit nũquid adhuc legatum habebit.dicim⁹ quõ fm.d.mã. z Rica.malũ. q; nõdũ ꝓdidicta.ꝓpetua vidu itas.z ſicnõ bñt locũ antiq̃ tura q̃oditiões remittit nec in ra auꝛeticoꝛ.q̃ ſi nili certo mõ capere pmittit nec fuit b̃ legatũ q̃ditiõale ſz purũ z ſtatim z pure capit mulier cũ nupſerit ampliꝰ nõ capiẽs.fuit enim b̃ mẽs teſtatoꝛis nubere q̃n placet.ſz poſtea nõ frueris.Itẽ illud q̃diu ſonat.i.quot diebus.ar.ff.de an.le.l.legatũ.z ſic tot legata.quot dies vel anni.ff.de le.iij.q.cõcubinã.§.vꝛoꝛi.nõ põt ergo dici indicta ꝓpetua viduitas et tempoꝛalis etiaz olim non erat pꝛohibita .ff.de cõdi.z demonſt.ſi vir. §.fi.ſed locum habet.l.filie.ff.de annuis lega.et ceſſat autẽ.cui relictũ C.de indic.vidui.z de hoc per Ly.eo.ti.l.legem.et videdad idem Jac. de bel.in auten.de nup.in vlti.char.lecture.§.que vero nũc in fi.z vide quod diꝛi.§.rubꝛica de ſtatu monacho.ad finem.

l CRñ.j.fm Alber. Bal.in fi.z mar.membꝛo.iij.

m CDicunt quidã.mar.de fa.qui.vbi inſeruit.j.dicam.

n CVerius ſecundum Alber. Bal.parte.iij.in pꝛin.

o CPer venera.vide qõ ibi ſcripſi ſup.v̄.plenitudine pt̃atis z tene qõ ibi ſcripſi ſup gl.ij.miꝛoꝛ q; auctoꝛ ſumma azo.allegãs ꝑtermiſit ſummam Oſtiẽſi.qui ad ſaturitatem deꝺoc no.in ſumma.co.ti.§.fi.

p CIn dotem fm mar.de fa.pꝛimo membꝛo ante medium.

expil.here.

a CDic fm mar.de fa.membꝛo.iij.cui conſungũtur duo.ver.ſeq.

b CIn ſumma no.fm mar.de fa.cuius eſt totuz quod ſequitur.iiij.z. v. membꝛis.

c C.§.qui tranſigitur.vt intelligas vide quod ibi no.z mihi plus placet z hic inſeruit lecturam.ij.mar.de fa.de medicinis.de quo.§.vj.ver.

d C§.mulier hic finitur pcñ. mẽbꝛum marti. q̃ nõ poſuit clauſulam que ſeq̃tur in q̃ neſcio quid velit autoꝛ nec me iuꝛa que allegat infoꝛmant.

CBal.qui filij ſint legitimi.

Decima materia ſi filioꝝ naturaliũ et ſpuriorum z cõcubinarum. §. de ſucceſ.ab inteſt. CIn filius qui habuit partez a patre z eaz cõſumpſit poſſit petere alimẽta:dic q; c ſic.ver.ſz pone q̃dã.g. CCui debeam magis ſubuenire an amico fideli an patri infideli.ver.q̃d ſi pater.B. CAn filia meretrix ſit alenda a patre non: q: põt exheredari .v̄. q̃d ſi:filia tua. B. CAn patri exhãito filius teneaꝰ ſub uenire in autẽ. de pace te.z ei⁹ vio.c.j.§.ſi q̃s hominem.col. z.vide.j.titu. pri.§. mulier.

CVxoꝛ etiaz d non dotata ǒ ali a viro. ff.de reli.l.quod nulla ẽ ope retur viro.l. ſic de ope.li.z i domo viri ſi viuit vir ſed moꝛtuo viro etiã extra domum viri ſi male tractaꝰ in domo.§.nũc dicamus. Et intra annuz reſtitutionis dotis mꝛier debet ali ab heredibus viri de fructib⁹ ſue dotis.verſi. ſed nunquid.z ver.ſe. B. vide B. infra eo.§. an pro alimentis.q̃d ſi mater dimiſit filios z poſteavult ad eos redire. ver.quid ſi accepit.z verſi.quid ſi mater.z verſi.quid ſi diꝛit.

CSi maritus diꝛit relinquo vxoꝛem meam dominam in domo: iſta verba fm communem vſum loquendi intelliguntur vt habeat habitationem:z victum z veſtitum condecentem.verſic.quid ſi quis ita.B.ſi autem diꝛit relinquo vxoꝛem meam dominam z vſufructuariam.tunc ſi quidem teſtatoꝛ habet filios interꝓetatur quod ſint alimenta relicta. ſi vero non habet filios vel deſcendentes:tunc erit vſufructuaria:ſi alii quis ſit inſtitutus heres vniuerſalis.C.ſi ſecundo nu.mu.l.j.in glo. et per doct.ſi autem iſta verba ſunt adiecta certe.rei:tunc indiſtincte erit vſufructuaria vera.Et an filij in pꝛeiudicium habitatiõis matris poſſint domum vendere. eſt argumẽ. qõ non.ff.de donatio.l.aquilius. in contrarium. facit.ff. de vſu. leg.l.fundi trebatiani. verſic. item quid ſi in cõpꝛomiſſo.B vide de materia ꝓplenius. ff. de leg.ij.l.titi⁹. §.ſi.per bart.et me.in.l.fina.C. de indi. vidui.

CAn de legato alimentoꝝ detrahatur falcidia.ver. fina. B.tenet q; ſic: niſi ſint relicta pauperibus vide de inſtr.edi. §.in relictis ad pias.bal.

47 fine. C†Quid ſi diſcoꝛdant z vnus vno modo z alius alio velit percipere. Reſpondeo huiuſmodi ſeruetur qui magis congruet vniuerſis. ff.pro ſoc. actione.§.labeo.alꝰ ſz mutuo impedirent.ff.de vſu fruct.quotiens.vel melius iudex interponat partes ſuas.inſtitu.de ſatiſda.tuto.§.ſinautem ipſi. ff. de bon.autoꝛi..iudi.poſ.in venditione.§. finali.vt cuilibet ſi fieri commode poteſt pro parte pꝛeſtentur.argumen.ff.de ope.lib.he opere.§.finali.argumen.ff.de edil.edi.q̃ ſi nolit.§.ſi venditoꝛi. C De tuntur autem alimenta z pꝛeſtantur iudi.officio.C. de alen.li.a paren.per tot.ff.ad trebellia.imperatoꝛ adrianus.z ſupra ver.z no.quod. CVtrum heres deducit fal.de alimentis vxoꝛi legatis.de hoc.§.de teſt.§.j.ver.po.quidam.o.

Qui matrimonium accuſare poſſunt^e. Rubꝛica.

e

1 Jtulus iſte generalis eſt: ideoq; non ſunt hic lib.neceſſarij cum ꝑ ſpeciales.t.ſint nc.ſed ne titulus iſte qui vtilis eſt negligi videatur. C†Quia q̃ notabiliter fiunt niſi diligenter notentur neglecta eſſe videntur.vt.ff.de iniur.l.iteꝝ apud §.hoc edictum.ideo aliqua ſub compendio perſtringamus. C†Notandum igitur eſt^f quod ſi impedimentum quod in matrimonium opponitur non pꝛouenit ex peccatoꝛ:ſed ex defectu vt frigiditas artatio z maleficium:tunc ſoli coniuges admittuntur ad accuſationem matrimonij:extraneoꝛum eñ non intereſt:quia etiam illis inuitis ſimul mꝛiari poſſunt ſi velint.extra de frigi.et ma.conſultati oni.oñ modo caſte viuant.vt.xxx.queſtio.quinta .q̃ de o. Idem eſt vbi per erroꝛem petitur diuoꝛtium. vt extra de coniuga.ſer.propoſuit.xix.queſtione pꝛima. §.pꝛimo. Idem etiam vbi agitur ad thoꝛi ſeparationem pꝛopter adulteꝛium:tunc enim alterius non intereſt:quia ſe poſſunt reconciliare quolibet inuito. e 3 ſupra de iureiuran.quemadmodum.ad fi. C†Si vero pꝛouenit ex peccato puta cõſanguinitatis vel affinitatis:tunc quilibet admittit̃ ad accuſationez ad plenum diuoꝛtium celebꝛandum.extra de cogn. ſpirituali.tua.videtur tamen quod quamdiu ſuper tali conſanguinei non ſunt extranei admittendi: et quod inter extraneos ſeniores ſunt pꝛeponendi et maturioꝛes vicini.extra codex.videtur.xxxv.queſtione ſexta.capitulo pꝛimoꝛ ſecundo.extra de reiudicata. tenoꝛ. Item tam vir q̃ vxoꝛ accuſare poſſunt.extra eodem titulo.iuſuper. Item etiam conſanguinei pꝛeferendi videntur in teſtimonio : quia melius hoc impedimentum ſcire creduntur.ff.de te ſta.domicilius.extra eodem titulo.videtur dumtamẽ ſint honeſti z bone fame:quia bis tacentibus non carent extranei ſuſpitione:eis vero deficientib⁹ extraneos bone fame admitto.extra de ſponſa.in tua.z in pꝛedi.c.tua.z de clandeſti.deſpon.cum inhibitio.de frigi.laudabilem.z.c.fina.tunc etiam alter cõiugum admittitur.xxxv.queſtio.ſexta. multoꝛuz extra de diuoꝛ.poꝛro.z.c.ſignificaſti.de conſangui. z affinita.c.pꝛimo z ſecundo.z.c.non debet. in fine.

4 CRepellitur ergo generaliter accuſatoꝛ matrimo g nij ſi ſit extraneus^g conſanguineis exiſtentib⁹. Itẽ ſi exõꝛatus.ſupra de accuſa. verſicu.itez quod eſt

f Jtulus iſte.
g CNotandũ igiſ eſt fm boſt.in ſumma huius ti.§.ij.in pꝛin. Extraneus.hoc nõ.ꝑbat iura q̃ hic allegat nec de facto ſeruat ſi diꝛiſſet conſanguineis accuſantibus poſſet tranſire: z ſic intelligo ca.pꝛimũ.xxv.q.vj. Abſurdũ enim eſt dicere ꝓſanguineis tacẽtib⁹ ma-

Universidad del Rosario Archivo Histórico

trimonium jn cestuosus accusari nō posse. et tñ ne restringatur ꝓbatio melius fienda per cōsanguineos si essent pauci melius videret recipiēdus accusator extraneus bene facit de test. dilecto. nō ob. ēt accusantem hoc casu testificari. vt j. dicam.

a ¶ Scōm dñm meū. glos. est in decr. tuis. de test. vbi supplenti de tan. vin. Inno. z ipo hosti. ꝙ hoc tenent.

b ¶ Scōs papa. vt scripsi super rubrica ista vltra mediuz: sed nullo mō scio animū ampliare ꝙ accusator qui succūbens teneret ad expēsas: z interesse sit idoneꝰ testis: sed is ꝙl ex officio. vt in decre. ꝓtrea ꝙl ex ꝓscia defert ꝙsanguinitatē, cōiunguz ꝓpo vt inḡrat ēt fori consuetudo. illos quos scire putat. vt. j. forma peti. satis puto ꝙ de sua sciencia sibi credat circa hoc ēt ad uertant puecti ꝙ canones hic allegati emanarunt qñ ꝓhibitio ante decre. non dz erat sūme difficilis in cꝓbādo q̄ assero andacter quod post decre. non dz nullo modo emanassent.

c ¶ Scōs papa. vt scripsi. eo. ti. sup rubrica. in fi. sed hoc. 5 vt scripsi. eo. ti. videtur sup glos. ex hoc.

d ¶ Debet igitur. Scōm dñm meū. dixit hoc ipe host. in summa hui⁹ ti. in fi. remittit ät ad ti. de lib. ob. §. iij. vbi tāc. dixit hoc est certum ꝙ plures esse ꝓsit concurrere: qō cuiq; ꝓz: z occurrēti aggrauat culpā: ergo eo magis omittenda.

e indistincte fm. d. me. sup. z de act. z peti. §. j. ad fin.

2 ver. p. q2. ¶ † Vbi de periculo anime ḡritur nō refert ex qua cā ꝓbata periculum euitetur. Si vo alter coniugum agat conci. li. vt. 5. de consang. z affi.

3 ¶ † Et no. ꝙ matrimoniū improprie dr accusari: q: hec accusatio z sit de crimine: non tñ fit crimina liter. extra de ꝓcur. tue. nec inscriptio fit in ea z magis ꝓprie dr denunciari: ad hoc enim dz intentio dirigi accusantis vt a peccato cesset nec aliter interest. vnde sub forma denunciationis concipe. vt. j. §.

4 porro. ¶ † Hoc etiam no. ꝙ vbicunq; de perpetuo impedimento agitur siue ab altero coniugum: siue ab extraneo debet semper peti ꝓnunciari matrimonium nullum esse: z qō habeant tanq; coniuncti ne pharie separari. ¶ † Cererū li. oblato coniuges citabuntur dabuntur inducie legitime. vt. 5. de dilat. fiet lit. contest. iurabitur de veritate dicenda. extra

f de resti. spo. ex litteris f. de accu. Illa. als fnia nō valebit. extra qui filij sint legit. ꝓ venerabilem. §. j. nisi forte contumaciter abesset. extra. e. c. j. de quo die vt

g ibi⁹ papa dixit⁹ q; si fiat accusatio super fedare matrimoniū: puta qz dr inter coniuges cōsanguinitas

h vel aliud impedimentum esse: tunc procedetur lite non contesta. secus si propter adulterium ad thori separationem agatur. extra vt lit. non conte. c. j. z. c. qm. §. porro. sed tu dicyt ꝓdixi fm ea que no. 5. de teste. §. nunc tractemus. in fi. Si vero pi quos res principaliter tangit volunt venire vel defendere

i dicit. d. m. i q; accusatio est in ecclesia publicanda: vt si quis cognatus vel amicus vel eis deficiētibus quilibet extraneus velit defendere matrimoniū admittatur. arg. ff. ex qui. cau. in pos. eatur. boc autē. z de dā. infec. l. iiij. §. ꝓtor. ctiaz coniugibus inuitis ar. ff. de li. cā. l. j. §. z. iij. ff. de ap. non tñ. xxiij. q. j. paratus. ꝓpe fi. z. q. iiij. ipsa pietas versus princi. extra qui fi. fint legiti. perlatum. extra. e. c. j. z defensor iste poterit repellere accusatorem ante lit. conte. vt in ꝓe. c. ad dissoluendum: postea vero non cum hec exceptio sit dilatoria. extra de re iudic. inter monasterium qō si nullus defensor appareat iudex ratione ꝓcuia de plano ex officio suo inquirat: z probato coram eo legitimo impedimento debita grauitate adhibita sententiam diuoꝛtij proferat inter cōiuges: idipsum etiam potest facere nullo accusatore apparente infamia super hoc orta vt dixi: citatis tñ quos tangit z publicata accusatione. vt supra dixi. extra de diuoꝛ. porro. in fi. de of. ord. c. j. de accusa. qual. ij. §. debet. Sed z iudex considerare dz psonā accusatoris z testis vt eos repellat si viderit repellendos. vt supra de offi. iu. ver. impedit. Item an cōiuges se diligant vere: vt tunc eorum confessio cum aliis adminiculis ꝓiudicet in primo z secundo gradu an ficte: vt tunc nullam ꝓsumptionem inducat vt extra de eo qui cog. consan. vxo. sue. super eo. z. c. de illa. Item an sit fama de hoc que adminiculū prebet. extra de spon. cum in tua. xxxv. q. vj. si duo. et in ꝓe. c. porro. z semp in dubio ꝓ matrimonio iudicet

k extra de test. li. ij. in fi. ff. de penis ablentem. k ¶ Sz que dicta sunt locum habent in matrimonio iā cōtracto. ¶ † In cōtrahendo aūt locum non hz accusatio: sed dūtaxat denunciatio. vt in ꝑ. c. ad dissolnē

l dam: z hoc qñqz fit sine scriptis l. melius tñ fit z tutius in scriptis. ar. in ꝑ. c. litteras. z in ꝑ. c. a nobis.

m z hoc mō fiet. Foꝛ. m Ego. b. vobis dño tali cpo vel officiali significo: et denuncio ꝙ tractatur de matrimonio contrahendo inter. b. z. t. qōz matrimonium nō debet nec pōt esse vel cōtrahi inter eos. nā sunt cōsanguinei vel affines i tertio vel quarto gradu. hoc mō. nā. b. z. t. fuerunt frater z sororꝛ cōputet clare gradus. vt extra de testi. series. de cōsan. z af. tua. sed tñ hoc nō est necessarium in li. sed in ꝓbatione fic. z postea nominet testes dicens: z hoc scīūt talis z talis: nec etiam hoc necessarium reputo: nec est hic necessaria monitio tria exigitur cum alia crimina denunciantur. vt supra de denun. ver. sed qualiter: quia z si velit non poterit vnus alterum dimittere fine iudicio ecclesie n, vt in ꝓe. c. porro. z eo. ti. significasti. xxxv. q. vj. multorum. xxxij. q. secunda. c. secun

n do. z. §. in hoc. c. j. ¶ † Sed nūquid is q̄ repellit ab accusatiōe repellet z ad denūciatiōe. rñ. fic. fm. d. m. vt not.

a ¶ Ex conquestione. ibi scripsi super ver. indicibus.

b ¶ Vel maleficiatus est. ad hoc dico non admittitur extraneus denuncians vel accusans. vt supra. in ꝓin. dictum est.

c ¶ De diuortijs. Rubrica.

¶ Hanc rubricam notatim non receperunt predicti autores sed multos libellos de quibus. 5. formauerunt quibus diuoꝛtium petebatur spāles ēt libellos rof. hosti. z bonagui. ac egy. infra videbis.

Questio officialis. xxviij. an ꝓpter ꝙsanguinitatem facto diuoꝛtio is q̄ affi diuoꝛtiū despō sauerat mulierē illā repetere possit. videt ex pediri ꝑ decre. scdās qui du. in ma. lxiiij. ō resuscitato an vxorem recuperet. vide de fri. fraternitatis. sup ver. miraculum de alijs similibus qui icidūt ibi etiam vide.

d ¶ Duoꝛtium.

e ¶ Cō ci. fm roffr. vbi quintum impedimentuz. f, criminis ꝓsequit.

f ¶ c. fi. vt scripsi in ꝓd. c. j. de conuer. infi. in glo. nunq̄d deficiente adultero requirit machinatio vtriusq; quo interueniente sufficit machinatio alteri⁹ ibi vide.

g ¶ Sic li. cōci. fm rof. vbi sert. tum impedimētum ꝓsequit.

h ¶ Vel gētilis roffr. hoc dixit. patarenus vel alteri⁹ secte hic cām dedit. ver. se. Item scias ꝙ rof. formato ꝑ dicto libello dixit illū ꝓcedere nisi ille infidelis ad fidem redire voluerit g hoc dixit per. c. iudei statim allegatuz hoc est falsum. z illud c. loquit de matrimonio otracto i iudaismo. muliere postea conuersa. vsi dicit ibi textus q̄lam in christianaz translata est fidem: illa bene tenetur: sed in casu libelli matrimonium nullum: licet ergo ille cōuertatur non est matrimonium insi de nouo consentiat.

i ¶ Non baptizato. imꝓpoꝛtia locutio facit quod no. xxiiij. q. iij. §. qz vero. z vide quod dixi de con. appo. §. vlti. super. j. glo.

k ¶ Non oportet. Ad hoc de hereticis decreuit. li. vj. z hoc sequi debet vel sic ꝛc. hoc dico: quia si respicias ꝓrime dictum: sed ꝓcedens.

l ¶ Conci. omittit libellum rof. qui fine solennitate infra scripta posuerat induab⁹ virgulis. iste autē libellus fuerat ad litteram. hosti. zqō circa illum hic sequit in summa hui⁹ ti. §. iij. post ꝓn. cui cōcoꝛd. bonagui. z egi.

m ¶ Impoꝛtan da. mar. de san. formans libelluz multeris cō contra vir. bre uiter cōclude. bat. vnde peto ab eius cohabitatione z seruitute qua ei tenet. o. ꝓpos absolui.

n ¶ Lib. fm bonagui. parte. ij. vbi libellos foꝛmat aſi mediuz vbi plene de ꝟ ꝓsequitur egy. c. cxcix.

i Eodem modo cō. si contraxit cum heretico non bapti. i secus si esset baptizatus: quia tunc teneret matrimonium contractum. vt in ꝓedi. c. non opoꝛtet. k Vel sic con. ZJB. Coꝛam ꝛc. ꝓpono contra bertaz vxorem meam quod me ex infidelitate ad christi, fidem transeūtē: ipsa nolens fidem christi suscipere mecum tenuit cohabitare vel vult: sed non nisi vt me ad infidelitatem pertrahat vel non vult sine contumelia creatoris quare peto ab ea separari: z separari debere sententialiter declarari mihiq; dari licentiam cum alia ꝙ contrahendi. extra. e. c. quanto. er. c. gaudemus. z in ꝓed. c. idolatria. ¶ † Ad tempus autem vel quo ad thorum fit diuoꝛtium puta ꝓpter

l adulterium. vnde sic lib. concip. l ZJB. Co. ꝛc. ꝓpo. z denuncio contra bertam vxorem meam: z eam accuso quod ipsa tali anno mense die. loco regnante tali rege. cuz. t. in tali ciuitate z domo camera ꝓprima committens in legē matrimonij adulterium per petrauit quod me offero legitime ꝓbaturum: quare peto ab ea separari quo ad thorum z mutuam seruitutem z cohabitationem z exhibitionem necessa

m riorum z nos separandos esse sententialiter declarari super hoc vestrum offi. implorādo m. §. questio. octaua. libelloꝛum. extra de ꝓcura. tue. extra eodē. c. tertio z quinto. extra vt lite non contesta. c. ꝓmo de iureiuran. quemadmodum. ff. ad. l. iul. de adulte. is cuius. z. l. si maritus. extra de sponsa. et parte. de conuer. coniugato. ex publico. xxxij. questio. ꝓprima. dixit. nec tunc fiet inscriptio. vt in ꝓdicto capitulo. tue. quidam autem addunt sic ad ꝓdictum lib. peto etiam. ccc. libꝛ. tur. quas ab ea consecutus fui cum. c. libꝛ. que faciunt tertiam partem quantitatis dotis cum ipsa. b. liberos non habeat mihi adiudicari. Si vero liberos haberet non patet tunc nisi dotem quam recepit. extra de dona. inter vir. z vxorem. plerunq;. C. ad. l. iul. de adulte. auten. si adulte

4 rio. ¶ † Sed vbi petit dotez debet scribere quo ad eam. in autenti. col. octaua. vt lice. mat. z aui. §. quia vero plurimas. z pone hoc vt patet supra de accusa

5 toze. verſic. item contra agentem. ¶ Item fit diuoꝛtium quo ad thorum si duoꝛum fidelium alter trāsit ad heresim vel infidelitatem. vnde sic libellus concipitur. ZJB. Coram ꝛc. propono contra bertam vxorem meam quod ipsa dyabolo instigante transiit ad infidelitatis vel heretice prauitatis errorem quare peto ab ea ꝛc. vt supra in proximo lib. extra eodem. de illa. z capitulo sequen. in fin. extra de con

6 uer. coniugato. c. vltimo. ¶ † Quid si mulier asserat ecclesiam in sententia super causa matrimoniali

n lata fuisse deceptam. fic concipitur libel. n ZJB. Coram ꝛc. ꝓpono contra. p. quod ipse mecū contraxit legitime matrimonium per verba de ꝓsenti: z carnalis fuit inter nos copula subsecuta: quare peto ipsum mihi adiudicari in virum: z cum cogi vt me tanquam vxorem retineat z maritali affectione pertractet: nō obstante sententia diuoꝛtij ꝓtalem lata si sententia dici potest cum in ea ecclesia decepta fuerit euidenter. extra de re iudicata. latoꝛ. z. c. consanguinei. z capitulo sequen. xxxv. questio. nona. §. quia ergo. z capitulo sequen. dicunt tamen

o quidam o quod non est necesse in lib. pom decep. ecclesie sed si contra libellum obijciatur de sententia. Respondebitur quod talis sententia non trāsit in rem iudicatam. vt in ꝓed. iuribus. sed ego non fine causa pono. nam stabitur sententie: donec ostendatur ecclesiam deceptam fuisse. vt in predicto capitu

p lo consanguinei. in fine z capi. latoꝛ. in fi. p ¶ † In

7 summa not. quod cum aliqui separantur taliter vir

p ¶ Latoꝛ. in fi. paz releuat b dicere: sed cum exceptio rei iudicate veniat in vim dilatorie si placet ponenti. de lit. cōte. c. j. lib. vj. melius videtur id ꝓponere in libello vt sic principaliter non incidenter examinetur articulus.

Rosario

a ¶ In antea. vide quod dixi. §. de sponsa. §. ab isto die in antea. z §. post remo. vltra prin.

b ¶ De dona. inter virum z vxorem. z de dote post diuortium restituenda. Rubrica.

¶ Rubrica duplex hec apud legistas nō est sic vnita: ſz de his lōgos habent tractatus. hostien. au a tem copiose de his instruēs canonistas dilatauit hāc rubricam in summa interferens q̄tuor rubricellas z demū pse quens legalem materiam rerū ammotarū que succedit inter coniuges: in loco actionis furti. de qua. j. de furt. in vl. col. b versi. postro. cū constante. z vides qd autor nil directe pse quit. de do. inter cōiuges. prohibitis. ibi aūt c host. de hoc facit specialez rubricellam: z est tertia quaz per d v. membra. per §. distincta. p sequitur. z dete ptle illa rof. bñ fecit rubricam ante fi. operis. vbi de senatusconsul. emylia no. de quo forte autor nō aduertit. sed plus credo eū aduertisse. qz tñ rof. non practicauit libellos z positiones ponēdo ideo omittit. posuit autē que concurrere debent vt senatus locuz habeat. z. xviij. casus collegit quibus tenet donatio inter coniuges: quoz tamen aliq sunt exempla regule date. e. ti. fi. in prin. vt predixi. host. sub hac rubrica ponens quattuor rubricellas ponit primam de dona. ante nup. que etiam dici potest propter nuptias. C. e. ti. l. fi. in prin. z als dicitur dotalium. eodem titulo. plerunqz. vbi de hoc quandoqz sponsalitia largitas. in autenti. vt spon. largitas. col. prima. z vt ibi no. in princip. istud improprie dicitur donatio vel largitas. sicut et quandoqz improprie ponitur dos. eo. ti. z si necesse. z. c. seq. quomodo autem fit pro securitate dotis z quomodo fructus huiusmodi non pertinent ad vxorem sed ad virum z alia circa materiam ibi plene prosequitur. vide qd scripsi. eo. ti. c. vlti. in glo. ad quid vz ibi plene solutū. ad quid. vz vxori hec donatio quam in vita vir possidet z in morte ad ipsum reuertit. ¶ Sed quero quod host. ibi tangit contrarie cum. Ø. recepta dote z illa tūc donationem nō petijt post tempus id petit. f. sibi donationem hanc cōstitui. Ego dico z sic est verum has dona. in ciui. doñ. non vsitatas. iam xxx. annis elapsis etiam tempore olā. vt ipse dixit post formā que hic ponitur in prin. z sic per dissuetudinē erant abrogate. sicut z leges. iiij. distin. §. leges. C. de cadu. tol. l. vna in prin. Jtez addo vxoris nō interesse cum ego non fuerim stipulatus lucrifactionem dotis. Ø. do. dicebat vxorem audiendam. per. l. pe. z vlt. C. de dona. ante nup. vbi pz cōstante matrimonio dotem z donationem fieri posse z augeri nec artat q̄ hec fiant ab initio. Jtem donatio ista fiat ad securitatem vxoris p dote non propter fructus. vt. §. dixi z posset esse q̄ maritus non haberet plus in bonis q̄ sit dos. facit. C. ad vell. auten. siue. z quod de consue. allegabatur procedit in consue. contraria. z sic loquatur. l. j. C. que sit longa consue. ad hoc vltimum facit quod scripsi de consue. c. fi. lib. vj. in prin. ad primum facit. j. §. j. ver. quid ergo. z ibi remittam: Quelle z est apud petrum scripsi super rubrica de testa. post prin. ¶ Est sciēdum ad secundā partem rubrice. q̄ alber. pap. super. l. j. C. de dote cau. non nu. quesiuit de viro qui in publico instrumento confessus est vxori se recepisse in dotem. c. libras ab illo pro dote z sic iurauit, moriens in testamento dixit se nil recepisse in dotem. mulier agit contra heredē repetendo dotem. heres excipit illā non numeratam. sile in facto quod no. §. de dona. in. q. ij. contra heredē vt dicit facit iuramentum nō tamē putes q̄ obliget heredem ad periuriū. tam ex eius forma quam per ea que scripsi de iureiu. veritatis super vlt. glo. sed videtur validare cōtra

rum suorum qua pena soluta vel non premissa omnia z singula firma perdurent. hec forma probatur extra. c. c. fi. C. eo. donationes. extra de emp. z vēdi. peruenit. ff. de iure. do. profecticie. z. C. de dona. añ nup. si a spōso. z. l. si liberis. z. l. si ex cōstante. z. l. fi. q̄ dam etiā addunt cōstituens me dicta bona possidere donec corporaliter sua autoritate pos. apprehenderit quam rem ei defendere z auctorizare promisit quam donationem ideo fecit. quia ab eo dotem eius dem estimationis accipit. f. tiū. que omnia te. C. de dona. ante nup. l. pe. z fi. ¶ In sponsalitia autez largitate sic potest cōcipi instrumētū e. Ø R. Ego h. sponsus z donator. do. z dono. tibi. g. dilectissime ponse mee z future vxori meum annulum aureū cuz optimo saphyro. z tales pannos z tales inaures et tales cathenas argenteas z tales res ad habenduz fruēdum. z quicquid tibi placuerit faciendum quarum tibi possessionem trado. z me ipsas tuo nomine constituo possidere vel si est immobile qd donatur dicatur de qua re tibi presentialiter pos. z tenutam trado: que omnia supra scripta. te. C. de donatio. añ nup. si a spōso. z. l. cōuentum. ¶ Et scias q̄ spōsalicia largitas dr illa quā spōsus facit spōse vt. §. cui? reliquie seruanē in annulis z alijs munusculis que sponse donanē: pōt igit spōsus spōse donare: z eō uersō q̄ donatio in se cōditionem hz vt ita demū re tineri possit ab accipiente si per eum nō stat quominus matrimonium compleatur: alioquin qd datuz est repetetur: si vero casu matrimonium impeditur. si quid sponso dedit sponsa reuocatur in totū. vt in p̄. l. z de hoc. j. §. fi. ¶ Et no. q̄ donatiōe ppter nuptias z dote fuāda e eēgitas. vt ī auf. de eq̄. dot. §. ſz igit. z. §. decetero. ¶ Quid q̄ si mlier possideat res dotales viro eas vēdicāte ipa excipit nō dedisti mihi donationē ppē nup. eq̄latēte. R̄n. obtinuit q̄ mulier sibi pōt ꝙulere p retētionē nec cogeť res dotales restituere nō recepta donatiōe ppter nup. C. de dona. añ nup. auf. dos datas. ¶ Jtē qual? q̄ soluto matrimonio dos ad mulierez: vel donatio propter

ergo mulier exceptione doli nisi ꝓbet pecuniam numeratam. Jn contrarium testator in testō suis verbis nocere nō potuit nisi heredi. ff. de pugno. ac. l. gayus. C. debitores ven. pi. impe. nō posse. l. j. C. de pb. rōnes. z auf. qd obtinet p quaz videť hoc terminari. Jtē pot? videť machinatio fuisse in testō. quā a prin. facit extra de ꝓsump. lras. in auf. de equali. dotis. ver. qd eiñ. ad fi. ij. col. albe. gal. distinguit an alia ꝓfessio fuerit cōstante matrimonio. an prius. primo casu nō vz: qz cēsef donatio q̄ inter ꝯiuges est ꝓhibita ostante matrimonio. C. e. ti. donationes. z p totum. z extra. e. ti. e. fi. nec dicas q̄ ofirmeť morte vt ibi: qz contrariavolitas apparuit dicēdo vt ponit thema. plus tū placet alberto q̄ per illa verba reuocata nō esset: sed requirať exꝓssa reuocatio. declaro hoc. vir dicens q̄ nō habuerat dotem nisi aliud addat: nō p hoc donationez reuocat: poterat in hoc allegare actū fuit meritoriū. Jtem per hoc illa in ducere ad suffragia aie sue ꝓbenda z his filia. Scdo casu qñ cōfessioni ri fuit ante cōtractum: videť q̄ mulier habeat ꝓbare numerationez re ipsa. C. qui po. in pig. ha. l. affi diuis. z de bonis. pscri. l. fi quis. z de prescri. xxx. an. cum notissimi. ſ. illud. z in. l. j. in prin. allegata q̄ dicit q̄ dotem facit numeratio nō scriptura. hoc verum putat nisi instrm confessionis ꝑm eum factum fuisset post prima dotalia instra: qz tunc cessaret exceptio. C. de nō nu. pec. l. in cōtractibus. §. j. vbi añ quis ofitetur ise recepisse dotē quā nō recepit. distinguevt scripsi. extra de fi. instr. fi cautio. sup glo. pe. qō etiā recitat alber. sed ibi pleni? qō ēt ponit host. sub rubrica de dotibus ꝓmittendis. §. quid si maritus.

c d Super donatione. Ø R B Z A. Rolan. parte. ij. z. c. viij.

¶ Parte. quare sic loquť fuerit rolan. nō video nec in sua autoritate declarauit: debuisset ēt autor: h̄ mutare: h̄ dico qz dubiū ē an dōat tres ptes de. iiij. vl. v. de. viij. ptib? bonoꝝ suoꝝ: hoc p illō isup.

e ¶ Conci. instrm. z fuit mar. de fa. mihi. chur. iiij. z que sequūtur ipsius sunt vsq̄ ad ver. z no.‖

f ¶ Et in pre. legibus. z de hoc. j. §. fi.

g ¶ De dona. ante nup. auf. dos dota. vide qō ibi no. p glo. z p cy. z eris inuolutus ibi aūt. in fi. j. glo. ponitur dictum azo. q̄ mulier nō pz petere q̄ sibi ostituatur donatio: qz cōstituta est ipso iure ꝑm quātitatē dotis: sed pz petere vt tradetur: z sic q̄stio ista loquiť ēt in excipiēdo. hu. z

nup. reuertatur ad virum no. extra eodem. c. fi. Cōstante autem matrimonio vxor nequit dotem repetere nisi in certis casibus. vt. §. eodem. si constante. et. C. de iure dot. vbi adhuc. et extra de consuetudi. ex parte.

De dote post diuortiuz restituenda. Rubrica.

Hunc de dote dicendum restat b. si igitur res immobilis inestimata in dotez datur sic instrumentuz conficietur. Ø R. A. dedit tradidit z concessit pro se suisq̄z heredibus recipienti in dotem z nomine dotis. b. filie ipsius dicto. b. matrimonialiter copulate talem domum inestimatam in tali loco infra tales confines vt dixit sitam ad habendum: tenendum: possidendū

quia accur. tenet q̄ nulla equatio potest fieri de nullo: ſz si fuisset etiā minima donatio constituta illa bene intelligitur equata in lucrificatione. vt ibi im. l. fi. et. ti. §. finautem. sed quod ipsa nihil z maritus si fu perutrisset lucratus fuisset dimidiaz ꝑm ꝓdictū az. q̄ placuit etiam mar. gossi. si donatio cēsetur constituta ipso iure statim cōstituta dote in tanta quantitate z eodem pacto lucrifactionis: qō non ꝓcedit: et ēt etiam si illa opinio esset vera qō intelligeretur ipso iure cōstituta donatio adhuc non approbatur illa solutio: qz ſz nullū penitus: qz nec dotationis cōstitutio: z sic nec pactum possit reduci ad aliqō: tū aliquid pōt reduci ad nullū. Dicemus ergo q̄ eo casu pactū lucrifactionis de dimidia factum marito reducetur ad nullū z sic seruatur ius volēs eq̄ litatem. Jtem. §. finaūt bene reducit nullū ad aliqō. ad aliqō. §. qñ ab vtroqs facta est dotis datio z donatio: sed alter solū fecit pactum de lucrifaciēdo: qz tunc bene reducitur nullū ad aliqō ad quantitatē. §. a reliquo sti pulatam. vt. §. dixi. hoc vltimū etiā expliť post. ti. ꝓdicto. §. ij. qd ergo si primus aūt non. z iō hic addit. tū tu canonista cōtenteris in hac materia de ibi per eum scriptis. vbi videbis in pre. §. ij. in prin. quomodo ꝓuidetur pauperi recipienti magnam dotez in summa in qua donationem facere non posset.

¶ Bal. De donationibus inter virum z vxorem.

Mulier non tenetur soluere dotem nisi vir ei faciat donationez ppter nup. ver. quid ergo. B. ¶ An fideiusso? vel cōre? principaliter possit dari dotez. §. nunc de dote. ver. illud quoq̄s. B. dicit q̄ pōt dari cōreus a muliere viro non fideiusso?. B. ¶ An augmentum dotis ꝑsumatur de bonis viri z an ꝑsumatur donatio. versi. z sic. z in. §. formatis. ver. quid si vir. B. z. C. de dote cau. l. j. in glo. ordi. z C. de dona. ante nup. l. j. cum si. ¶ Si filius recepit dotem an pater teneatur in. §. formatis. ver. sed pone filius. B. ¶ De equitate maritus puelle nondū adulte lucratur fructus quasi dotis si sustinet onera. versicu. qz si mulier minoz. B. secus de rigore. ff. qō cum fal. tut. l. penul. z B. z Bar. ar. C. de bo. q̄ li. l. non sine per glo. ¶ An p alimentis bona viri sunt obligata vxori. sicut pro alimentis p dote. versi. sed nunquid bona. B. ar. ff. de pig. act. l. si necessitas. §. fi. secus aūt si vir non haberet dotē. Bal. vide. j. ti. pr. ori. §. vxor. ¶ Fundus dotalis pōt ꝑmutari cum extraneo z cum viro. ff. de iure do. l. si constante. z. l. fi. ver. sed q̄ritur. B. ¶ Si vir vergit ad inopiam mulier agit hypothecaria non actione de dote ꝑm Ø ber. ver. sed cum mulier. B. Et vir dz citari z nō poterit ferri diffinitiua lite non conteſt. ver. sed nunquid maritus. xv. seq. B. vel dic q̄ non agitur per actionē de dote restituenda: sed p condictiones ex aut. qō locū. C. de col. sed in quo est priuilegiata instantia dotis. rñdeo vt no. ff. so. ma. l. j. in gl. z Bar. ¶ Filia nō pōt renūciare iuri hypothece in ꝑiudiciū patris. ver. qd si filia. ītē nō pōt renunciare hypothece sibi ꝯiugate p dote p. l. vbi adhuc. xv. illud ēt q̄rit. B. ¶ An heres mariti possit opponere vxori dotē repetēti exceptionē adulterij ver. qd si mulier agit. g. z dicit q̄ nō: qz nō lucrať maritus dotē nisi clā accuset de adulterio ꝑm alber. pap. B. vide. j. de homi. §. ij. ¶ Mulier ex dote tenet alere maritū bānitū. ver. qd si vir est in bāno. B. Et quid de pñe. vide. ſ. ti. pri. §. an pater. vbi sunt creditores ibi ꝑsumit fraus in augmēto dotis in pecunia. sec? si nō sunt creditores. xv. qd si vir. B.

a ¶ De dote. post diuortium restituenda.

b Hunc de dote dicendū restat. ¶ Hic pt̄z q̄ auctor nobis fauet nā materie de dote restituenda. de qua loquiť rubrū z nigrum materie de dote restituenda. de qua loquiť rubrū z nigrum huius ti. ſz decre. nup. z eques possit trahi ad ꝓpositū hic pro ponit tractatum de illa cōstituenda. ‖ Huic cōuenit questio pylei de patre qui filiā viduā tradēs titio i vxorē quenit dotē dare quā habuerat primus maritus qui cū duos fundos in dotē habuisset reꝑtur et ter-

tium habuisse ꝑ dote quā sēds maritus petit vel si possidet pr repetit: z est qō. cxxj. in vno volumine in alijs aliter: z incipit bedius marcell? in quo tenet patrē ad ꝑstationem fundi condēnandū: z si gener possideat a possessione fundi repellendus: motiua sunt fauoz dotis: qz forte gener als nō fuisset otractuus fine illo tertio fundo. Jtē qz cōis opinio habebat illuz dotalē. Jtē qz ꝑ stipulatore interpretamur marime vbaꝑmissoris. ff. ō accep. l. iij. potissime ponderat verbū habuerat q̄ latas significationez hz. f. iure diuīj vl quasi vel possessionis. ff. de ver. ob. stipulatio ista. §. habere dupl?. z de vbo. fig. l. habere duobus. facit extra de reli. do. ostitut?. ibi quicquid iuris habebat apertius. ff. ne quid in loco pub. l. j. §. habere. cū dicimus qui vtitur et iure possessionis fruitur. Est aūt sciendū q̄ in vno volumine bay questionum inuent hanc qōnem bis positam: z primo loco aliter solutam: z incipit qō titius titianellam z locata est ante questionem falsi pecuratoris qui dño fuit heres. z ibi solutur distinguendo: an pater sciuerit priozem maritum illū tertiū fundū tenuisse an ignozauerit. primo casu illum concessisse videtur z imputet sibi quare non apertius declarauit. sufficiat regula contra eū. lib. vj. scdo casu cū ignozauit recipiēdo verba ꝑm qō intellerit alle. ff. de here. instī. l. quo loco. §. j. z qō ibi no. z de leg. j. si rem obligatā. z de leg. iij. fideicōmissa. §. si seruo alieno. Extat etiam ad materiam qō Rof. xxxix. satis vtilis. sed plura quā quia in volumine habetur succincte tranſibo. curator adulterum fratris et sororis adultam titio maritauit constituta dote in. xxx. qui titius con fidens de curatore confessus fuit publico instrumento se recepisse renuncians exceptioni non numerate dotis: post tempus mozua puella ex statuto loci quo vir lucratur dimidiam dotis: titius petijt a curatore dimidiam. f. xv. Curator nō habens pecuniam obligauit sibi fundum minoris cum autoritate tutoris z fructus fundi permisit illum percipere ex causa donationis z sic multo tempore illos percepit. adultus factus maior petit ab illo fundum per conditionem sine causa. qō possit induci: qz conditio sine causa locum habet siue a principio contractus fuerit nullus siue aliquis. sed iniustus. ff. de cōdic. sine causa. l. j. z. l. qui sine. sed pignus est accessio principalis obligationis. tenet ergo si fuit debitum: als non. insti. qui. mo. re contra. ob. §. creditor. C. de vsuris. eos sufficiat regula accessorium cum exemplis. lib. vj. nunc inquiat q̄ cum dos fuerit numerata. vt per instrumentuz apparet: z sic nulla obligatio. ergo nec pigno. constitutio. vltra hoc si dicas non fuisse numeratam sufficit confessio: z als renunciatio exceptionis non numerate dotis per quam saltem videtur voluisse donasse. facit. ff. hoc eodem titulo. si sponsus. §. si vxor. et. C. de vsucapio. pro dona. l. irritan. sicut is qui reddit vel legat cyrographum. ff. de pactis. tale de lega. ij. qui chyrographum. nec ob. pretoris decretū in quo de omnib? queri debuit que mandat oratio. ff. de bonis eorum. qui sub tu. vel cu. l. magis. §. non passim. z in hoc fatis instat. tertio dato quod predicta cessarent. allegat pignus per receptionem fructuum liberatum. C. de pig. l. secunda. z de vsur. l. ex predio. extra eodem titu. de vsur. c. j. et. ij. nec in damno minoris curato: illos donare potuit. C. de pactis. l. pactum curatoris. Jn contrarium primo probat per conditionem sine causa non competere cum ipse petens sit dominus pignoris et dominus non condicat nisi a fure. ff. de vsufru. quemadmodum ca. l. vltima. in fin. Jtem nec ratione possessionis cum omnis possessio sit apud titium quā etiam ab ipso per hypothecariam aduocare posset: ergo fortius retinere ad primū insti. de act. §. item serviana. ad scōm. ff. de fugi. l. prima. nec potest dicere pignus sine causa esse penes illum cum debitum dotis precesserit. nec ob. renunciatio cuz facta distinctione sequ ad quod tempus mutatio durauerit certo tempore possit peti. C. de dote ca. non nu. l. vlti. z autē. ibi posita inducit etiam q̄ si renuncians fuit in culpa non soluens est in dolo: qui ꝑ̄derať culpe. ff. ad. l. aqui. item si obstetrix. z. l. ītē mela. ītē non pōt. pbare se lesum: z sic ēt beneficiū restōnis nō cōpetit. ff. de iureiur. nā z postea. §. si minoz. multominus ius cōcistificať ēt donationē fructuū, ppť vsuras medū tpis. ītē q̄ nō pōt alienare fructꝰ donat. C. de bo. q̄ li. cū ops. in fi. j. col. z fine p tore tuto: disponit de fructibus. C. de admi. tu. lex q̄ tutores: oia hec plire tractauit soluit conditionem sine causa. non competere: et ab illa reum absoluēdū cum cōtractus a principio tenuerit: debuit ergo intē-

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

tare officius iudicis petendo restitutionē. C. de pdi.im. fi qd ⁊ tñ in illo etiā succūberet ex eo qō pbaretur lesio in dotāda sorore. C. si mino. ma. fac. l. fi. ff. de admi. tut. cū plures. §. cū ratore. declaro qp pbaretur lesio si aliter quā per cōfessionē predictā pbaretur numeratio: ⁊ tunc loc' esset restitutioni: ipse aūt rof. dicit psumi nō numeratam ex officio curatoris obligantis predictū ⁊ iudicis auctorizantis. Subdit aūt iuste adultū petere pignus liberatum ppter fructus ꝑceptos si ex illis deductis expēsis preципit tit' illa. xv. que sibi debebātur per statutuz p iura allegata. in fi. j. part'. al's si nō pcepit totuz bz ius retinēdi: qp pignoris eā est indiuidua. C. ō distra. pigno. l. quādiu. ff. de ✠. obli. l. in executione. Nec obijcias de decret. salubrit' devsu. vbi fructus pignoris p dote nō cōputantur in sorte. qz illō vez in marito ꝙsustinet onera vt ibi satis scripsi sup glo. ij.

a ¶ Forma. de prima in ti. loquitur qz fecta fuit additio.

b ¶ Dotis. vide qō dicā sup forma prima.

c ¶ Hec forma. Que fuit rolā. in ꝓin. secūde partis. vbi etiā sequuntur forme sequentes vsqz in finē duabus que in prima forma manē excerpt'.

d ¶ Dotis dixit odof. sup. l. vbi C. de iure dot. quod fatuū est possessionē sibi et suis heredibus ab omni homine ac vniuersitate legitime defendere auctorizare ⁊ expedire: et predictam traditionem ac omnia ⁊ singula supra scripta perpetuo firma grata ⁊ rata habere ⁊c. vt in prima forma[a] vsqz in finē. hoc saluo qp vbi dicitur ibi. c. marchiarum. pone centum lib. tur. post iunge dictus vero. b. versa vice promisit per se suosqz heredes sine aliqua exceptione iuris vel facti obligando se dicto. a. pro se suisqz heredibus stipulanti restituere eidem aut dicte. t. siue ipsorum he redibus vel cui ius et casus dederit predictam dotem in omnem euentum restituende dotis[b] sub pena centum lib. tur. stipulatione premissa qua soluta vel non predicta omnia ⁊ singula supra scripta et infrascripta firma perdurent. ¶ † Item reficere et restituere sibi omnia et singula damna et expensas ac interesse liti. et extra pro quibus omnibus et singulis firmiter obseruandis obligauit eidem omnia bona sua tam habita qp habenda. Ceterum voluerunt et mandauerunt ex hoc contractu duo vnius eiusdemqz tenoris fieri instrumenta. vnum videlicet vnicuiqz parti dandum. hec forma[c] probatur. C. de do. promis. ⁊ si pro te. ⁊. l. fina. et. C. de iure dot. l. prima. et. l. quotiens. ⁊. l. cum dotem. et. l. in rebus. et. l. finali. §. preterea. et. §. finali. ⁊. C. de rei vxo. ac. l. vnica. §. cunqz ex stipulatu. et. §. sequen. Lauda vero instrumenti probatur supra de instrumen. edit. §. postqp. verficu. si igitur. ¶ † Et not. quod res immobilis inestimata in dotem data dicitur fundus dotalis. ff. de fundo dota. l. dotale. respon. j. §. primo. ⁊. §. dotale. dūmō matrimonium ⁊ rei traditio sequantur. vt in eadem. l. et talis fundus alienariv' obligari non potest etiam vroze volente. insti. quibus aliena. non licet. respon. j. sed de hoc supra. de emptio. et venditio. §. sequitur. sed fi estimata datur dicitur empticium: quia estimatio venditionez facit. ff. de iure dot. plerunqz. C. de rei vxo. acti. §. et cum lex. ¶ † Si vero res immobilis estimata et pecunia ⁊ res mobiles simul in dotem denturtunc sic instrumentum conficietur. FORMA. H. filia quondam. a. dedit concessit ac tradidit in dotez et nomine dotis iure proprio in perpetuum. b. eius sponso ac viro pro se suisqz heredibus recipienti talem petiam terre aratorie estimatam centum marchas argenti sitam in tali loco: infra tales confines quam esse dixit: ⁊ communiter decem iugera seu tornaturas ad habendum: tenendum ⁊c. vt in precedēti vsqz firma perdurent. hoc saluo quod vbi dicitur ibi sub pena centum lib. tarum. ponatur sub pena dupli dicte estimationis: postmodum iunge dictus vero. b. confessus ⁊ contentus fuit se habuisse et recepisse ab ipsa. h. in dotem et nomine dotis in alia parte centum lib. tur. in pecunia ⁊ rebus mobilibus estimatis exceptioni sibi non date non solute ⁊ non tradite quantitatis: ⁊ rerum mobiliuz siue doli: ⁊ omni alij auxilio omnino renuncians ⁊ promittens per se suosqz heredes dicte. h. pro se suisqz heredibus stipulanti dare ac restituere eidez. h. aut eius heredibus: aut cui ius ⁊ casus dederit dictas centum libras in omnem euentum restituende dotis[b] sub pena dupli dicte quantitatis pecunie stipulatione premissa qua soluta vel non ⁊c. vt supra in prima forma vsqz in finē. hec forma probatur in predi. concordan. et. C. de iure dot. l. secunda. et. l. quarta. et. l. etiam si. et extra de donatio. inter virum et vxorem. c. finali. §. sane. et si necesse. ⁊ melius. ff. de fundo dot. si fundus. ⁊. C. de iure dot. si inter virum. ¶ Vel in premisso casu vbi. f. datur in dotem res immobilis estimata et pecunia et res mobiles poterit alia forma seruari et bene vt videlicet fiant duo instrumenta: vnum scilicet de sola traditione rei immobilis estimate: quod incipiet vt et proximum precedens: et continuabitur vsqz ibi dictus vero. b. et ibi terminetur supponendo statim locum et testes et hoc instrumentum erit viri seu rem accipientis: deinde fiat aliud instrumentum dotale pro vroze seu pro dotem dante hoc modo. FORMA. b. confessus ac contentus fuit se habuisse ac recepisse integre datas solutas et traditas esse in dotem et nomine dotis ab. h. eius sponsa et vroze. ducētas lib. tur. hoc modo. s. centum libras in vna petia terre aratorie sita in tali loco infra tales confines que estimata fuit in centum libras: quā petiam terre dicta. h. ipsi. b. estimatam vt dictum est tradidit vt patet in instrumento manu talis nota. subscripti confecto. reliquas vero. l. lib. in pecunia[c] ⁊ aliis rebus mobilibus estimatis: exceptioni sibi non date: non solute: et non tradite quantitatis pecunie: ⁊ rerum mobilium siue dotis omnino renuncians: et promittens per se suosqz heredes dicte. h. pro se suisqz heredibus stipulanti soluere dare ac restituere eidem aut eius heredibus siue cui ius ⁊ casus dederit. cc. libras in omnem euentum dotis restituende: restituēdo predictam dicte petie terre estimationem. aut ipsam petiaz terre. si tunc temporis penes eum vel eius heredes fuerit: ita tamen qō in optione sit ipsius. b. vel eius heredu: siue illius cui de iure restituenda fuerit dos predicta recipere alterum quod maluerit predictorum estimationem videlicet siue terram sub pena dupli dicte quantitatis ⁊c. vt supra in prima forma vsqz in finē. hec forma[c] probatur. C. de do. promis. ⁊ si pro te. ⁊. l. fina. et. C. de iure dot. l. prima. et. l. quotiens. ⁊. l. cum dotem. et. l. in rebus. et. l. finali. §. preterea. et. §. finali. ⁊. C. de rei vxo. ac. l. vnica. §. cunqz ex stipulatu. et. §. sequen. Lauda vero instrumenti probatur supra de instrumen. edit. §. postqp. verficu. si igitur. ¶ † Et not. quod res immobilis inestimata in dotem data dicitur fundus dotalis. ff. de fundo dota. l. dotale. respon. j. §. primo. ⁊. §. dotale. dūmō matrimonium ⁊ rei traditio sequantur. vt in eadem. l. et talis fundus alienariv' obligari non potest etiam vroze volente. insti. quibus aliena. non licet. respon. j. sed de hoc supra. de emptio. et venditio. §. sequitur. sed fi estimata datur dicitur empticium: quia estimatio venditionez facit. ff. de iure dot. plerunqz. C. de rei vxo. acti. §. et cum lex. ¶ † Si vero res immobilis estimata et pecunia ⁊ res mobiles simul in dotem denturtunc sic instrumentum conficietur. FORMA. H. filia quondam. a. dedit concessit ac tradidit in dotez et nomine dotis iure proprio in perpetuum. b. eius sponso ac viro pro se suisqz heredibus recipienti talem petiam terre aratorie estimatam centum marchas argenti sitam in tali loco: infra tales confines quam esse dixit: ⁊ communiter decem iugera seu tornaturas ad habendum: tenendum ⁊c. vt in precedēti vsqz firma perdurent. hoc saluo quod vbi dicitur ibi sub pena centum lib. tarum. ponatur sub pena dupli dicte estimationis: postmodum iunge dictus vero. b. confessus ⁊ contentus fuit se habuisse et recepisse ab ipsa. h. in dotem et nomine dotis in alia parte centum lib. tur. in pecunia ⁊ rebus mobilibus estimatis exceptioni sibi non date non solute ⁊ non tradite quantitatis: ⁊ rerum mobiliuz siue doli: ⁊ omni alij auxilio omnino renuncians ⁊ promittens per se suosqz heredes dicte. h. pro se suisqz heredibus stipulanti dare ac restituere eidez. h. aut eius heredibus: aut cui ius ⁊ casus dederit dictas centum libras in omnem euentum restituende dotis[b] sub pena dupli dicte quantitatis pecunie stipulatione premissa qua soluta vel non ⁊c. vt supra in prima forma vsqz in finē. hec forma probatur in predi. concordan. et. C. de iure dot. l. secunda. et. l. quarta. et. l. etiam si. et extra de donatio. inter virum et vxorem. c. finali. §. sane. et si necesse. ⁊ melius. ff. de fundo dot. si fundus. ⁊. C. de iure dot. si inter virum. ¶ Vel in premisso casu vbi. f. datur in dotem res immobilis estimata et pecunia et res mobiles poterit alia forma seruari et bene vt videlicet fiant duo instrumenta: vnum scilicet de sola traditione rei immobilis estimate: quod incipiet vt et proximum precedens: et continuabitur vsqz ibi dictus vero. b. et ibi terminetur supponendo statim locum et testes et hoc instrumentum erit viri seu rem accipientis: deinde fiat aliud instrumentum dotale pro vroze seu pro dotem dante hoc modo. FORMA. b. confessus ac contentus fuit se habuisse ac recepisse integre datas solutas et traditas esse in dotem et nomine dotis ab. h. eius sponsa et vroze. ducētas lib. tur. hoc modo. s. centum libras in vna petia terre aratorie sita in tali loco infra tales confines que estimata fuit in centum libras: quā petiam terre dicta. h. ipsi. b. estimatam vt dictum est tradidit vt patet in instrumento manu talis nota. subscripti confecto. reliquas vero. l. lib. in pecunia[c] ⁊ aliis rebus mobilibus estimatis: exceptioni sibi non date: non solute: et non tradite quantitatis pecunie: ⁊ rerum mobilium siue dotis omnino renuncians: et promittens per se suosqz heredes dicte. h. pro se suisqz heredibus stipulanti soluere dare ac restituere eidem aut eius heredibus siue cui ius ⁊ casus dederit. cc. libras in omnem euentum dotis restituende: restituēdo predictam dicte petie terre estimationem. aut ipsam petiaz terre. si tunc temporis penes eum vel eius heredes fuerit: ita tamen qō in optione sit ipsius. b. vel eius heredu: siue illius cui de iure restituenda fuerit dos predicta recipere alterum quod maluerit predictorum estimationem videlicet siue terram sub pena dupli dicte quantitatis ⁊c. vt supra in prima forma vsqz in finē. hec forma probatur in predic. concordan. ff. de pact. connen. si pater. §. penultimo ⁊ fina. ¶ † Et no. f qp illud quod premissum est. s. de restituenda estimatione vel re ponendum est in instrumēto si id inter partes expresse agatur alioquin pōt omitti. ¶ † Dotis si dos in pecunia et rebus mobilibus constituitur: sic potest confici instrumentum. FORMA. h. confessus ⁊ contētus fuit se habuisse recepisse ac sibi integre datas solutas numeratas ⁊ traditas eē ab. a. sibi dante ac soluente nomine dotis. ⁊ pro dote. h. eius filie ipsi matrimonio copulate centum lib. tur. inter denarios et res mobiles estimatas dicta h. nondum tamen tradita viro: sed adhuc in domo patris sui existente exceptioni sibi non date et non solute ⁊c. vt supra. si vero vsqz tam habita qp habenda. hoc saluo quod vbi dicitur ibi dicte. h. dicas dicto. a. itez vbi dicitur ibi. idem. h. aut eius ⁊c. ponas eisdem aut dicte. h. siue ipsorum ⁊c. hoc probatur in pte. concor. Et no. quod est vtile omnes res datas in instrumento specificari. ¶ † Et scias quod si inter contrahentes agatur: vt vir immobilia non possidens emat aliqua mobilia certi precij vsqz ad certum tempus que hypothecata sint vroxi pro dote: hoc pactum sic poterit scribi. FOR. Posita ēm tota precedenti forma postmodum subiunges sic: dictus vero. b. vt ipsi. h. cautum sit tutiorem qz pro dote sua habeat hypothecatam pacto promisit ⁊ conuenit eidem. h. pro se suisqz heredibus stipulanti: hinc ad vnum annum in ciuitate vel dyoce. biterēsi. aliquam pos. precij. c. libr. tur. se emp turum que ipsi h. hypothecata ⁊ obligata sit pro dote predicta. ita tamen quod ipsa specialis obligatio dicte possessi. emende non deroget generali: nec propter specialē a generali hypotheca omnium bonorum ipsius. b. recedatur. sed in ipsa re speciali ⁊ in omnib' bonis ipsius. b. tam habitis qp habendis ius suum hypothecarum saluum sit in integrum reseruatuz sub pena. c. lib. tur. stipulatione promissa ⁊c. vt supra in prima forma vsqz in fin. hoc probatur. extra de pign. er litteris. C. de pigno. quamuis. C. de pact. tam super dote. l. fi. ¶ † Notes etiam sic bz euiter formare. FOR. Ego. a. pure libere ⁊ absolute do in dotem tibi. p. viro meo oīa bona mea mobilia ⁊ immobilia presentia ⁊ futura iura ⁊ actiones dans tibi licentiam agendi: petendi: excipiendi: habēdi fructus eoz: ⁊ quicquid placuerit faciendi: concedens etiā tibi actiones vtiles ⁊ directas: ⁊ tua autoritate intrandi possessionez eoz: cōfitens etiā te mihi ppter nup. donationem feciſſe put iura ꝓcipiunt: que oīa ⁊c. C. de iure do. nulla. ⁊. l. de his. C. de rei ven. docc. C. de dona. ante nup. l. p. ⁊ fi. ⁊ aut. sed iam. ⁊ auten. dos data. vel sic. b FOR. Ego. b. confiteor ⁊ vez est me accepisse in dotez a. te. p. nomine. c. filie tue. c. lib. videlicet. l. in pecunia. ⁊ als. l. in roba estimata renuncians exceptioni non nume. pe. ⁊ non date dotis: quas dotes taliter custodire ⁊ saluare promitto. qz si aliquo tempore matrimonium solutū fuerit mea morte restringere hoc ad casum matrimonij soluti morte vel diuortio vt fiebat oli. Item solubit qp addendum est vel si onera matrimonij non sustinebis: hoc dicit qz ꝙsq; non est casus restituende dotis. ⁊ tñ maritus nō sustinet onera vt cū eisdē eam de domo. Subdit qp oñia hec tria exprimi pñt ⁊ ego addo vel declaro ad addītum odof. vt si onera matr. non subsint ex facto vel culpa tua. hoc dico propter casum cōuersum. de quo ff. ⁊ propter id qd dicā. j. §. proxi. sup vers. qd si vir.

¶ In pecunia miroz qz etiam in summa ro. in ueni hunc errorem. qui. cl. lib. cōputat in duentas: ⁊re supico qō bo deficiat ⁊ alleg. l. i alijs ⁊c. aut vt hic dicat. cl. li. sed qz illud bis ponitur nō puto erratum.

¶ Et not. fm. Rolan.

¶ Formare. fz mar. fan. mihi. char. iij.

¶ Vel sic. fm mar. fan. ⁊ cōtinuanē supiozi.

a ¶ Illud quoqz notandum reassumit verba ⁊ formam rolan. cui continuatur sequens ⁊ ipse rolan. dicit in aurora fm cōem opinionem formam que sequitur tutam esse ego id non fateor qui noui iam pnūciatum ⁊ contrarium ꝓ eius tñ dicto facit. l. ij. C. ne fideiuss. do. de. que prohibet illos qui dotes suscipiunt dare fideiussorem cum igitur alius cuz viro suscipit dotem nil sit otra legez ad hoc facit. C. de dote cau. nō nu. l. vl. C. de re. vxo. ac. l. vna. §. j. ⁊ qō no. accur. in. l. j. 8 C. ne fideiusso. a post prin. et qō sequit añ ✠. ce terū. ⁊. j. §. pri. ver. item no. qō al's iudicatū vi di euz qui sic cū marito dotē su scepit matrimonio soluto ō dote nō teneri ad l. scōam palegataz q̄ loquit de bis q̄ fuscēperunt dotem: rñdebat id intelligi de illis quoz erat cum viro suscipere sicut pater au ⁊ pauus. cū eīm duo rei debēdi sint inuicem fideiussores. vn' l. ꝓ parte illa q̄ peruenit ad reliquum. de quo satis not. ff. ad velle. l. vir vroxi. §. ij. facit. ff. de in reuerso. si ꝓ patre. ff. cō mo. l. vñ queritꝰ ergo legeslocū hñt. que de fideiussorib' loquūtur. itē ptz ad sensum qp si ista forma ꝓcedat lex illa erit impossibilis ō ⁊ nō rebus contra id. C. cōia deleg. l. ij. in fi. ⁊ de ele. cōmissa. §. porro. lib. vj. ⁊ erit fm id lex ludibrio. vt ibi. ⁊. C. de bo. que li. l. ij. vlti. §. §. vbi autem. et erit prohibitus vna via que effectum respicit: alia via concedi ad illudendum effectuz contra regulam cum quid vna. lib. vj. vbi vide concordantias. plus in starem nisi duo resisterent. primum. scilicet consuetudo id approbans contra quam tamen facit. l. j. ti. predicto ne fideiuss. que vitiat cōsuetudinem cause q̄ preeesserat prohibitionem ⁊ nō dum damnatam fortius igitur posteriorē scōm quia recipitur ꝓ vera opinio. odof. que sequitur: ⁊ que placet ✠. vt ibi dicam. ⁊ tñ dico ꝑdicta valere posse ad partem cautionis. vt dote soluenda ꝓpter quod bic expressi.

¶ Scōm odof. Et hoc vltimum placet ✠. qui sic se iudicasse dicebat

b vt etiam cy. refert in ꝓin. l. j. C. ne fideiuss. fit rō: qz oīs opinio fatet qō vt etiam soluto matrimonio bene datur fideiussor de dote restituenda: valere igitur bz datus constante matrimonio. et quo confertur eius effectus in tempus quo fieri poterat. ff. de dona. inter vir. ⁊ vr. fi cum vroxi. i fi. cum. l. seq. de here. inst. l. in tempus. ¶ Item cuz pignus ⁊ fideiussores equiparentur. insti. de rerum di. §. vendite. cum teneat pignoris datio ꝓ dote restituenda. ff. qui po. in pig. ha. l. j. ff. de sol. ✠. quis. als incipit calipodius. ergo ⁊ fideiussoz datio ꝓ hac parte facit. C. de bo. que li. l. cum oportet. §. non autem. ⁊. §. fi.

c ¶ Per vestras. vbi de hoc dixi post host. super glo. lex enim.

d ¶ Non dubiū ita no. in ꝓ. l. j. C. ne fideiuss. sed q̄ tenēt otrarium dicūt illis legib' nō impediri satisfactiōes ꝑōtaneas. fed soluz lege vel cōsue. coactas dariq̄ placuit Jac. de ra. q̄ et dixit ex eā tenere posse fideiussionē de dote saluādavt q̄ credit' martī illā dissipaturū iuuētutis caloze cui occurendū est. C. de bo. q̄ li. l. fin. §. filius. sed ad hoc facilis esset rñsio cū matrimonia sint voluntaria: quisquis mulierē cū tali ꝓtrahere: ſz tñ rñderi pot' eā ꝓbabil' ignorasse. facit q̄ dicā. j. §. ꝓxi. sup ver. sed cum mulier.

¶ Eo. c. ij. hic vide qō no. j. §. ꝓxi. ✠. q̄d si vir diuꝰq; ibidicā.

¶ Ita scribes rolā. xij. tij. ptis.

e ¶ Assignat. forma sequens est pe. ij. partis ⁊ ibi in notula precedenti tantum plus dixit rolan. quia instruit mulieres ne dotem ipsaz recipiat nec so ceruz absoluat quod ⁊ si faceret non valeret quia deterior fieret et eo dotis conditio. facit ad id. ff. de pactis. dota. l. de die. cum legibus seq. sed an aurora posteaid coerexit dicens quod licet vtile sit mulieri habere socerum obligatuz ꝓ securitate maioris. tamen si dos assignetur. vt supra. viro emancipato et fiat de ipsius consensu ⁊ ipsa socerus absoluat valebit absolutio: monet eum quod etiam constante matrimonio dos potest restitui mulieri. vt se ⁊ suos alat. quare igitur ea cōsentiente ob eandem causam ꝓpter eius ⁊ suorum alimenta et dotis onera supportanda non poterit alteri restitui. ꝑsertim marito nil allegat ad ꝓmum sed textus est. ff. de iure dot. l. mutus. §. j. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. si quis. ꝓ vroze. in fi. ff. solu. ma. l. ✠. quis. ⁊. l. si cum dotem. §. j. ⁊ sic posset intelligi qp de insta causa di. C. si constante matrimonio dos so. fu. l. vna. vbi etiam boc tenuit vber. de bo. ⁊ boc placet rolan. tñ annectit ibi aliam causam que parum placet dicens qp hoc casu hec nō est dotis restitutio: sed quedam innouatio: quia maritus de dote recepta nouum instrumentum faciet vroxi in quo confitebitur se dotem recepisse a parte illa consentiēte ⁊ mandante patre et a filio cautionem recipiet. de qua patet in forma que sequitur.

Archivo Histórico

a Ꮎrmatis instrumentis. conci. Scom Bonagui. pte. ij. col. v. zegy. c. cxvij.

b ¶Scom mar. de fa. cuius fuit etiam libellus precedens mihi. char. iij. ist. iiij. verba q̄ sequuntur etiam fuerunt ipsi? et hꝯdūt libellū.

c ¶Et no. hic assumit vba rof. de libel. inrisci uil. vbi ō actione ex stipulatu p dote z mixta q datur marito dicit. v. necessaria q̄p positiones patebunt durant aūtvba rof. vsq; adver. nunquid. tbi ät in vltima colū. inuenies p cuz plene tractatas qōnem de mari to. cui? vroꝛ decessit. z filij sup sunt ex mrimonio an teneaē restituere dotē. Jn qua distinguitur. Jn dos fuerint adnenticia. an pfecticia. z i ea an pꝛ fuerit stipulat? an non. z si stipulat? an sibi soli reddi. et b non est dubiuz. an sine b. z hic ponit opinioēs cōtrarias: z nō adheret q̄ opiones no. in. l. dos a patre. C. solu. ma. remittit ad summaz azo. de rei vxo. ac. sup. ver. itē nō obij ciunt. z ad sum mam. so. ma. cy. l. l. pdicta dos a patre. sequit by. qui tenuit cū bur. Jo. azo. Accursi. qō ad trēdeat z facit recitationē que legenti declarabit. fatet in fi. q̄ vsutudo approbat opinionē mar. otrariā. z idem dicebat domi nus meus in. l. pze. dos. z in. l. vna. C. ō rei vx. act. z ego quod cōmuniter statuta municipa dotiū restitutio dotes ipsas oliquo tpe vel casu ab ipso. a. vel heredibus eius nō petet nec lis vel questio ei vel eius heredibus ipsarum dotiū vel alimētoꝛ occasione vllo tpe mouebit vel inseret a quoꝯ de iure vl̄ de facto quod si fiet z hoc idem. a. dānum aliquod passus erit ꝓseruabit euz indemnē quodcz idem. b. predictas solutionē. z pdicta omnia z singula supꝛa scripta ppetuo grata firma z rata habebit tenebit z obseruabit nec 3ueniet p sevl̄ p aliū quēcūcz tc. vt. s. §. pri. vsq; in. fi. hoc saluo quod vbi dicitur ibi sub pena. c. marcharum dicat sub pena duplici dicte summe pecunie. extra de dona. inter viz z vroꝛem. p vestras. ff. de iure do. si is qui stichū. §. ibi dos. extra de vsuris. saluꝫiter. C. de iure do. l. ij. z. iij. ¶Si vero mulier pro qua pater et mater seu frater dotem dedit pactum facit patri vel fratri de non petendo aliq̄d de bonis paternis ratiōe quarte institutionis seu iure nature debite qualiter tñc instrumētū conficiturvide. s. de pac. §. instrumētū.

Ꮎrmatis instrumētis dicēduz est de libellis. in hoc ergo. t. fic li. cōci. a ℣Z. Co. tc. ꝓpo. contra. p. q̄ cū olim inter me z cum fuisset matrimoniuz de facto contractum idem. p. a me vel ab alio pro me recepit. c. in dotez seu pro dote vl̄ in causa dotis ratione ipsi? matrimonij inter nos de fctō contracti quod quidez matrimoniuz quia repertuz est non fuisse legitimuz fuit ecclesie iudicio separatum vel si non fuit contractum dic q̄. c. in dotez vel pro dote a me vel ab alio p me recepit ob matrimoniuz inter me z eum concracturum quod matrimonium non fuit secutum. quare peto dicta. c. mihi red di z restitui z restituenda foze dicerni z declarari. z ad hoc ipsum sententialiter cōdenari. extra de ꝺiu. f. c. ij. extra. e. c. i. z. c. z si necesse. z. c. de prudētia. ff. de condi. sine causa. 8uuinculo. ff. de condi. ob causam da. l. ff. de ritu nup. si prefectus vel sic. ℣Z B. Co. tc cō. ego. c. de. h. herede. a. quondā viri mei. a quo peto mihi restitui. c. lib. videlicet. l. in pecunia. z. l. in roba. estimata quas dictus. a. vir meus habuit occasione mei in dotē ad quod ꝓpo. act. ex stipulatu. C. de rescisso. act. l. j. in pzin. s. §. pri. ver. potes etiam. ¶Eodez modo cōcipiet vir in dona. ꝓpter nup. vt i p. c. ō prudētia. z. e. ti. c. fi. z. c. nup. i fi. vl̄ sic ℣Z. Co. tc. con. de. p. a quo peto talez vineam meaz que olim fuit. h. viri mei. z mihi ꝓpter nuptias data fuit vnde cum alias de suis bonis dos mea que fuit. c. soluit non possit dicta vineam mihi restitui peto ad quod rei vendicationē ꝓpo. C. de dona. ante nup. auten. ꝓmissa. fm. m. de fa. b ¶Est autem magnus huiusmodi donationis effectus. nam si quo tēpoze mulier de bonis viri dotez rehabere nō posset semper habet et recursuz ad rem istam donatā. vt. C. ad velle. auf. fine zin auf. vt immobili. ante nup. per totum. cū mulier viro alienanti cōsenserit vel iuri hypothecarum renunciauerit nō nocebit ei. z pena de dote facta. z in donatione subintelligeret. C. de dona. ante nup. l. fi. C. de pac. conuen. ex morte. z. l. lege z auten. equalitas. ¶Et no. c q dupler est actio ex stipulatu ciuilis pro dote. prima que daē viro ad pe tendum dotem in qua fic li. con. ℣Z. Co. tc. con de. p. que promisit se daturum. c. in dote pro berta vroꝛe mea quā dotem mihi dare z soluere recusat. vnde ago contra eū vt illa. c. mihi soluat z ad hoc ꝓpo. ac ex stipulatu. C. de rei vxo. ac. l. vnica. circa pzin. Ac. ergo sic po. P Ꮎ. Bc. P Ꮎ. q̄ otrari matrimoniū cum berta. ff. de iure do. l. iij. Item q̄ illud tenet vt ibidem. z in p. c. z si necesse. Item q̄ eaz ad domū meam traduxi. ff. e. l. non enim. z. l. promittendo. Itē q̄ pmisisti mihi dare. c. ꝓ illa in dotē. C. de rei vxo. ac. l. j. circa pzin. xxx. q. v. aliter. z ita certa fuit dos. ff. de iure do. l. cum post. §. gener. Reus vero sic po. P Ꮎ. R E J. P Ꮎ. q̄ ꝓpoſuisti cōtrahere matrimonium cum berta: sed post repudiū interuenit. Item q̄ illa tibi est in tertio consanguinitatis gradu. extra. eo. de prudentia. Item quod eam sine dotatur vxoꝛi vel patri eius vel heredibus soluto matrimonio ꝓ dote data repetenda constante cū matrimonio non repetitur nisi viro ad inopiam vergē te. infra. versicu. sed cum mulier. in qua fic li. concip. ℣Z. Coram tc. con. de. p. olim marito meo cui dedi c. in dotem quando cum eo contraxi. vnde cum matrimonium illud bona gratia diuoꝛtio dissolutū sit dotem illam mihi peto restitui. z ad hoc ꝓpo. ac. tc. C. de rei vxo. act. l. vnica. bona gra separat est locꝰ repetitioni. vtpote si fiat monachus. C. de epi. z cle. l. fina. extra de conuersi. coniuga. c. primo. Sed sm canones non pōt regulariter vn? intrare z alter in seculo remanere. xxvij. q. secūda. multoꝝ. t. c. agathosa. z extra de conuersio. coniugato. per totum.

6 ¶† Ꮎrro si matrimonium morte soluatur sic cōci. li. ℣Z. Coram tc. con. de. p. t. m. heredibus. t. oliz mariti mei a quibus peto vt mihi reddant seu soluant seu restituāt. c. vel domos vel vineas quas inestimatas eidem. t. viro meo in dotem dedi cum fructibus inde perceptis z ad hoc ꝓpo. ac. tc. vt in p. l. §. actio. t. §. finibus. ideo dixi inestimatas: q̄ ille dicuntur ꝓprie dotales. vt in eadem. l. §. cum autem. Si autem darentur estimate. tunc petetur estimatio sola. C. de iure do. plerunqz. C. eo. si inter virum. Actor. ergo sic po. c P Ꮎ. Ac. P Ꮎ. quod tu maritus vergis ad inopiam. extra de consue. ex parte. item quod matrimonium solutum est bona gratia. itez quod tibi marito solui. c. ꝓ dote. item quod fuisti confessus te recepisse et tempus legitimum transiuit. Reus vero fic. P Ꮎ. R E J. P Ꮎ. quod matrimonium adhuc durat. item quod bene facio facta mea. item quod tua culpa factum est diuoꝛtius puta quia adulterasti. extra eodem plerunqz item quod promisisti dotem z non soluisti. item qō matrimonium contractum fuit fine dote. vt. xxx. q. v. si quis diuinis. in autenti. de trien. z semi. §. necz illo. in fine. §. Sed contra. c. q. nullum. item qō dotem solui tibi matrimonio constante quod fit in casibus. ff. de iure do. mutus. §. manente. als non. C. si constante matrimonio dos so. fu. l. j. Sed no. quod vir lucratur dotem ꝓpter adulterium vxoꝛis. vt extra de dona. inter virum z vxo. plerunqz. ¶† Sz nunquidꝫ adulterium filie nocet patri qui eam dotauerat. vt dotem perdat. dicunt quidam sic. argu. in auten. de nup. a Ac. contra. nec ob. pze. auf. quia ibi loquitur quando als delinquit. de hoc no. C. de iure doti. l. si dotem. C. de diuoꝛ. et repu. consensu. b 8 ¶† Item no. quod actio de dote communis est patri z filie quod dic vt supra de actoꝛe. ver. item filia.

9 ¶† Quid si filiofami. renunciat iuri hypothecarum z consensit in contractu maritj: nunquid nocet patri. dic quod non. ff. solu. matrimo. l. §. Respon. j. interest enim patris habere filiam dotataz. posset enim vir premoꝛi z ipsa etiam posset sine liberis de cedere. ff. ad. l. aquil. l. in. l. alij contra cum nō noceat patri. eo casu. in quo dos est reuersura ad patrem. vt. ff. de pactis do. cum dos. sed de consuetudine nō reuertitur ad eum: sed ad liberos qui ex illo matrimonio extant. ¶Circa consensuz vxoꝛis vel etiam viri in alienatione rei dotalis. vide supra de empti. 10 z vendi. §. tertio. verfi. sed nunquid. z seq. ¶† Sed pone filius emancipatus recepit dotem iussu patris queritur an pater teneatur: et videtur qō non: vt. C. lib. o decimo. de filiofami. mino. l. prima. nam si esset in potestate teneretur. vt. ff. soluto matrimo. si cum dotem. §. penulti. sed indistincte: quia aut affirmauit eum in sua ptāte esse quo casu tenetur. vt ff. de dolo. eleganter. §. fina. z. l. sequen. ff. quod falso tuto. auten. nouissime. aut non affirmauit. et tunc non tenetur: in culpa enim fuit qui non interrogauit. ff. de exerci. l. fin. ff. de re iudi. qui cum filio cōtrahit. ff. ad macedo. l. penulti. ¶† Sed quid si feliuifami. recepit dotem de voluntate et parabola pris. z videtur q̄ bona patris non sint obligata pro dote. vt. ff. quod iussu. l. penulti. dic tamen contra cum teneatur pater act. de dote. ff. solu. matrimo. si cū dotem. §. transgrediamur. z. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. et vt plenius. ¶† Quid si mulier minoꝛ. xij. annis contrahens matrimonium dedit fundum in dotem deinde repudians virum repetit fundum z fructus perceptos: opponitur ei quod habuit alimenta. q̄ritur an possit. dic quod de rigoꝛe iuris repetet fructus: secus de equitate, vt not. ff. de iure do, dotis. ff. sol. ma.

lia tollunt hoc dubium sequēdo mar.

¶Scōa aute. scire debes qō de pcedēti non est qō qñ nascatur: q; incontinenti nascitur: sz de ista disputat: nō qz datur dos sub conditione oino ertitura. s. diuoꝛtio facto restituendaz: z sic statim nascitur sed nō intētat nisi matrimonio soluto: p eis facto. ff. de cōdi. indebi. l. nā z si. et. l. qō sub ꝺditiōe et. ff. qñ ꝺies. l. ce. l. si cū heres. sed Jo. placuit q̄ soluz soluto matrimoniona sceretur. de hoc rof. vbi. s. in fi.

¶Sic ponat. nō in primo libello sed in illo qui pcedit pronunciatum.

¶Sed nunqd hic assumit vba Zibe. gal. ti. de dotibus.

¶De nupt. q̄ Rñi. cuz capiat chartas. vij. nimis ofusa fuit allegatio. Albertus dicebat in pri. puto melius dictū fuisse. §. si igit mulier.

¶ Consensu. vide q̄dri. e. ti. plerūqz sup vl. glos.

¶Extāt. dicebat albertus vl̄ ad maritū si liberi nō extant.

a ¶Fructus. de viro aūt minoꝛe. xxv. an. an bona sua sint obligata pro dote quam recepit. no. accur. in. l. fi. C. de legi. tu. tu dicas q̄ sic. per. l. ij. in fi. z. iij. in pzin. ff. de rebus coꝛum: quia ex quo permittitur ei matrimonium contrahere ergo z accessoꝛium. s. dotē recipere, extra eo. tit. c. iij. bene facit. ff. de iure do. mutus.

ADDE q̄ꝫ-

rium tenet bar to. in. l. si cōstāte. ff. solu. ma. z pet. de anch. cō fil. xciij. et vide in. d. l. si cōstan te. z opi. specu. b3 bar. in. d. l. si c constante. ff. so lu. ma. q̄ꝫ alij qui contra. de spe. mentioneꝫ non facientes.

b ¶Et. §. extraneū dicebat alber. q̄ ibi no. et ff. de iure do. p fectīcia. §. fina. patere q̄ sapiētes in hoc dīsc ordant. de hoc etiaꝫ. ff. so. ma. l. ij. §. qō si i patris. z tene qō ibi no. in fi. pri me glo. s. qō no mine profectīcia est. sed noīe z iure non nisi fit in potestate.

c ¶In fin. vide quod ibi dixi in pzin.

d ¶Pro dote est sciendum Jac. de ruf. quesiuisse de alimentis preteritis denegatis a viro an pro illis vroꝛ habeat tacitam hypothecam z casum formabat in vroze so. ma. repetente dotem an etiam p illis tūc habeat hypothecam sicut pro dote: tenuit q̄ non: mouetur q̄ non reperitur hoc iure scriptū. vt sequitur. bene facit de sen. excō. is qui. j. Rñ. lib. vj. Item. l. contrahitur. ff. de pig. aperte dicit hypothecam in reb? non haberi nisi per pactum z consensum: si quo casu hec lex quocunqz motiuo vulneretur per legem: aliud vulnus inferri non debet. Sufficiat regula quod contra rationem. ff. de reg. iur. z regula que a iure. li. vj. cum concoꝛ. Scōm predicta dicit potissime moueri per legem assiduis. in fi. C. qui po. in pig. ba. z. ff. de admini. tuto. l. impuberi. z. ff. de stip. seruoꝛum. si seruus communis in. j. Rñ. z dicit q̄ auxiliatur lex. in auf. de non ali. aut permu. §. vt autem lex. col. ij. Subdit etiam dici posse alimenta non esse onera predioꝛum. hoc verum nisi specialiter a testatoꝛe vel ex pacto essent ad id deputata certa prędia. z sic loquatur. l. ij. ff. de ali. z cib. leg. in fi.

e ¶Et se. ¶Hic continuabitur olim ver. vtrum. circa fi. §. qō totum vsq; ad fi. est de verbis alber. quod est intermedium post primā publicationem fuit superadditum.

f ¶Et. l. fi. puto. Buil. vidisse scripta Bar. de fa. qui hanc questionez z seq. plene psequitur dicens q̄ si bene inspiciatur lex finalis ad hoc alleg. ppter solam vtilitatem ibi fit alienatio: dicit etiam id expssum in. l. fine generalis. eo. ti. quam negat loqui de mobilibus cuz finis dicat decreto iudicis alienationem permitti q̄ permissio tempoze illius legis non habebat locum in mobilibus. C. de admini. tu. lex que. ff. de fun. do. l. lex iulia. Item expressius est in. l. ita constante. cum. l. seq. ff. de iu. e do. que dicunt fundum vel rem permutatam esse dotalem. De que stione sequenti tenet q̄ etiam cum viro permutare potest pro fundo magis idoneo. ff. de iure do. mutus. nec refert a quo talem fundum habeat cum eius nō interfit. ff. de senato. l. senatoꝛis. z de verbo. obliga. l. cum seruum. Nec obst. quod fit maritus cum non prohibeatur cū illo contrahere nisi donando. vnde venditio inter ipsos bona fide facta valet hoc. ff. eodem. tit. quod autem. §. imperatoꝛ. Ad casum facit. ff. de iure do. cum in fundo. §. vroꝛ viro. in fi. per quem. §. dicit quod etiā in pecunia videtur permutari posse. nam si hoc licet cum extraneo fortiꝰ sibi videtur licere debere cum viro sicut z pecuniam posset in dotē habere: z hoc casu soluto matrimonio facilis esset estimatio: vt ibi in verficu. sicut autem. Item pone alias infra. in fi. respondebo ad obiectionem que ibi tangitur.

g ¶Conuerti. de quo non dubitatur.

h ¶Viro. vt no. in. l. vbi idem in socero qui recepit dotem. ibi etiā not. quod si vir z socer recepit z alter ad inopiam vergit. z licet opinio sit

a ma. fructus a. ¶† Quid si pater p filia emancipata det dotem: nunquid hec dos est profecticia vl̄ est aduenticia. de hoc no. C. de rei vxo. act. z. §. exactio z. §. extraneum b. ¶† Item not. q̄ alius potest cum b matrimonio simul recipe dotem. vt. C. de dote cau. 14 z non nu. l. fina. C. ne fide. vel mand. do. den. l. ij. vbi de hoc supra. §. proximo. verficu. illud quoqz. in fi. c ne c. ¶† Sed nunquid bona viri sunt obligata p 15 alimentis sicut z pro dote? z videtur q̄ non. nam lu. ma. q̄ꝫ alid de dote est tñ expressum. C. de rei vxo. act. l. vnica. §. z vt plenius. C. qui po. in pign. habe. l. fin. sed potest dici q̄ sic matrimonio constante cuz ali debeat iurta dotis quantitatem z ipsius conditionem. ff. soluto matrimonio. si cum dotem. §. fi constāte. nazonera facultatum sunt. ff. de vsufruct. si pendentes. sed eo soluto non: cum tunc non teneatur alere: nisi vt predixi: quidam tñ dicunt bona obligata esse tāntum pro dote z non pro alimentis cum quibus p sonali act. teneatur: de his alimentis vide supra q̄ filij sint legi. §. nunc dicamus. z seq. c ¶† Sed que 16 ritur vtrum mulier possit permutare dotale predictū vel in pecunia vel in alio fundo. Super hoc dicūt quidam q̄ mulier permutare potest rem dotalem: argumen. ff. de iure dotium. si ei nuptura. z. l. sequēti. z. l. fina. f ¶† Sed an cum viroꝛ? dicunt quidaz 17 fic: si eius in hoc versetur vtilitas. ff. de transactio. cum hi. §. pen. ff. de iure dotium plerūqz. C. de sacrosan. ec. auf. sz permutare. extra de his que fiunt a prela. fine consensu ca. cum apostolica. siue rem cuz re: siue rem cum pecunia. vt. ff. de iure do. cū in fundem que ibi tangitur.

g ¶Conuerti. de quo non dubitatur.

h ¶Viro. vt no. in. l. vbi idem in socero qui recepit dotem. ibi etiā not. quod si vir z socer recepit z alter ad inopiam vergit. z licet opinio sit

an id possit per illam. l. an per ius nouissimum: certuz tamen est quod agere potest. Interest enim eius plures debitoꝛes habere. ff. de lib. le. l. iij. in fi. z ibi etiam no. z plenius per odof. quod non excludet virverger tc. vroꝛem agentem offerendo fideiussoꝛes: q; fragilis est cautio: qua non obstante posset fieri egenus z sic se virum z prolem sustentare non posset

do. §. vroꝛ viro. in fine. z. l. ita. z pecunia etiam dotalis poterit in prędia conuerti. ff. de pac. dotalibus g si mulier. z. l. cum maritus. respondo. j. z facit. ff. de donatio. inter virum z vroꝛem. si sponsus. §. ij. z iunge qō no. s. de emp. z ven. §. tertio. versi. item pone.

18 ¶Sed cum mulier viro b ad inopiam vergente i. h posset agere constante matrimonio pro rebus mariti sibi pro dote z pro donatione, ppter nuptias obligatis. vt. C. de iure dotium. vbi queritur an etiā do i tem poterit repetere per eandem. l. di ritvber. quod non: quia ibi nil de dote dicitur z probatur satis in principio cum dicit reuoꝛ que extra dotem tc. fz poterit recuperare illam per. l. C. de col. auf. qō locum alij contra. extra de dona. inter virum z vroꝛez. c. p. extra de s. fue. ex parte. poterit ēt mulier petere res parafernales. vt in p. l. vbi in pzin. ibi rebusqz tc. et

19 ēt donationē ppē nup. vt in auf. ibi positi. ¶† Sz nunqd poterit desiderare vt res sibi denē insolutū rñdeo nō fm verbuz: alioquin alienare posset: quia dñium acqsiuisset. insti. de of. iu. §. pe. z in p. l. vbi ex presse dr q̄ alienare non pōt: sed res habebit z eis vtē cū viroꝛ filijs ac. tñ no. i p. l. vbi ita tñ q̄ ei dari

20 pñt in solutum lz alienare non possit. ¶† Quid si vir est in banno vel excōicatus: nunquid ex his rebus aletur. Rñ. sic. C. de cri. expll. here. aduersus. ff. so. ma. si cum. §. si maritus. l. xxxvj. di. pasce. z nō obstante bāno vel excōicatione viro communicabitur k rj. q. iij. quoniam. extra de senten. excō. inter alia k.

21 ¶† Sed quo iure aget mulier. Rñ. contra detentoꝛes aget hypothecaria contra marituz personali cum tibi. C. qui po. in pig. hab.

Hac ratione etiam dicitur quod vroꝛ vltra dotem res aduocare non poterit vel incumbere pignoꝛi: sicut alij creditoꝛes vt dici solet in auctenti. ei qui iurat. C. de bonis autoꝛi. iudi. pos. quis cum agat ex speciali vt se z suos alat. vt est dictum non posset incumbere pignoꝛi sine iniuria creditoꝛum: quibus non licet offerre sic. C. communia delegati. l. j. vbi etiam agat hypothecaria solum pro quantitate debiti.

i ¶Clergente. innuit hoc de nouo euenire: si enim scienter nupsisset inopi cessaret beneficium illius. l. secundum Bar. de fan. in. l. vbi facit. ff. vt in pos. leg. si is a quo. §. finali. z decre. penul. eodem titulo infra al legata. si ignoꝛauit. secus facit de electioni. nulli. libro sexto. ff. de confirmatio. tu. l. in confirmando. z. C. de iure dotium. in rebus. ibi: ex quo claruit tc.

k ¶Inter alia. quia hic de bānito z excommunicato tractatur. de his duo breuia videamus que sunt alber. z odoffre. questione que incipit quidam pater. Jn vroꝛ sequi volens bannitum possit repetere dotez. Ad negatiuā inducit certas causas in iure expressas. per quas vroꝛ repetere potest dotem inter quas ista non est: ergo tc. ff. de his qui sui vel alie. iuris sunt. l. patre. de sententia excommunicationis. is qui. libro sexto. Item si promittat quis. z. post mortem. stipulatio non committitur per deportationem. ff. de verboꝛum obligatio. ex ea parte. §. insulam. ad idem. C. de donatio. inter virum z vroꝛem. res que. Item vroꝛ calamitates z infoꝛtunia viri participare debet. ff. soluto matrimo. si cum dotem. §. si maritus. Soluebat quod iure. C. repetere poterat. quia cum sequi nolendo z repetendo patet mutatus eius affect? erga virum hoc dicit per. l. primā. de repudia. Item dicit idem iure autenticoꝛum. C. de bonis dam. autē. bona. fatetur autem matrimonium non esse solutum quo ad id. vt alij nubere possit: sed habetur pro soluto quo ad repetitionem dotis si tu ponas per bannum bona confiscāda non esset questio: super qua vide quod dixi de instrumento. edit. §. compendiose. verficu. xj. z sub. verficu. ij. oppo. in pzin. An autem vroꝛ virum sequi teneatur no. xxij. questione secunda. vnaquecz. z qui matrimonium accu. pos. c. primo.

¶Secunda questio fuit Rof. z est. xxj. de excommunicato qui pare re non vult: z in excommunicatione z contumacia perseuerat ꝓpter quod vroꝛ nolens ei cohabitare repetit dotem per vtilem actionez ex stipulatu. querebat an iuste petetur: z quia ista questio in volumie habetur. z facit ad precedentem. Jdeo vtraqz breuiter tracto: per eandem enim legem. de repudia. z eius rationez soluit quod iure ciuili re petere possit iure poli. vel diuino dicit maritum absoluendum: cum et duret matrimonium z vroꝛ illis cohabitare teneatur nil allegat. vide p. decre. inter alia. z quod ibi no. in pennilti. glo. z quod super ea dixi z remissi. z quo ad casum vide Hostien. in summa. de senten. excommu. §. fi. super ver. lex.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Autenti.hodie de hoc plene per cy.in.l.vbi.in.ix.q.2 seq.ibi tractatur an teneatur alere socerum.

b ¶Dotem.contrarium no.in.l.vbi pe.p quo facit gl.ff.qui satisf.cog. sciendum.in fi.facit etiam.ff.de reg.iur.factum legitime cum concor. li.vj. Item in dubio hoc tenendum est qō fauorabilius est dotibus.c. ti.nup.ff.de re.

tur.in ābiguis facit ēt textus a ipsius.l.in fi.q̄ videt administrationez viro cōcedere soluz in rebus post modū p eū acq̄sitis. Scias qō hāc qōnem tractat cy.in.l.vbi 2 est sua ſſtio. xviij.sed pleni? dicā.2 quō vltima qō istius titu.j.ab ista differt ibi dicam. Scias q̄ scda opinio supioi b otraria fuit az. tenētis q̄ maritus locupletes facti 24 attilicinus.in fi.ij.q.iij.§.notādū.in fi. ¶Quid si mulier velit has res quas p hypothecariā vendi cauit alienare. Rñ. non pōt ēt mariti ꝛsensu.vt ptz in p.l.ver.hoc ēt ptz rei ven.dotalis exemplo.ar.ff. si quis cautio.si cū.§.qui iniuriarum.2 no.ff.e.si is 25 inter. ¶Illud etiaz queritur:ecce mulier repetit dotem ab heredibus viri illi volunt deducere expēsas a viro factas in defensione 2 exactione rerū dotalium querīt an possint:2 videtur q̄ sic: necessarie eīs fuerunt.vt.ff.de neg.gest.qui aliena.in fi.qz iudicium redditur in inuitum.ff.de ver.ob.inter stipulātem.§.j.vnde dotem minuent.ff.de impen.in rebus do.fac.qō dz:itē cōmodum dotis principaliter ad eam pertinet.vt.C.de iure do.l.p.igitur onus ferre dz.arg.ff.de cadu.tol.l.j.§.p secundo. Item vtiles fuerunt:qz cām pdidisset nisi eam defendisset:2 vtiles expense sunt viro restituende.vt.ff.de impen.in rebus do.fac.voluntarie.2 ar.ff.fami.her.ex parte. ar.contra qz vir dīs est fructuū vnde vt dīs res dotales tuetur.ff.de impen.in rebus dota.fac.l.ij.et.l. qō dz.2 eius est actio dotis.vt.C.de rei ven.doce.C. de iure do.de his.2 ita dispendiū eius esse dz.vt. ff. de vsufru.hactenus.§.modica.2.l.pendente.in fin. item.l.hoc statuit in simili casu.vt.C.de bonis mater.l.j.2.C.de bonis q̄ lib.cum non solum.§.vbi. vñ 2 hoc statutum esse dz intelligi.extra de cōstitu.trāsla.d.ad.l.aquil.illud.ff.de verb.obli.a titio. Et hoc verius videtur:nā aut vir vincit aut succūbit:si vincit debuit aduersarius ei in sumptibus condēnari. extra de penis calūniam.C.de iudi.ꝑperanduz.qō si culpa iudicis factum non sit habet actionem contra iudicem.vt.e.ti.sancimus.si vero factum sit habet actionem iudicati:2 sic videtur vtroq̄ casu expensas quas fecit habere cum habeat act.ff.de reg. iur.qui actionem.frustra ergo repetit qō dz.ff.de re iudi.si quis dolo.§.fi.extra de iud.examinata.si autem succumbit 2 cā bona erat frustra petit qō impēdit.arg.ff.de euictio.si per imprudentiaz.2.l.si ideo extra de empt.2 ven.c.fi.si cā mala fuit sibi imputet qua inutiliter expendit.arg.C.de admini.tu.nō est 26 ignotū.ff.e.questioni.§.fina. ¶Quid si mulier agit ad dotem contra heredes mariti:nunquid illi possunt contra eum opponere de adulterio?:2 videtur quod sic:vt.C.de adulte.l.fina.ꝓpe finem.ff.q̄ 2 a quibus.sed 2 si maritus.nam etiam post mortē agitur de crimine ꝓpter bona.ff.de iure fi.eius;q̄ C.de inoffi.test.si quis filium.2 in modum exceptio leges ipsarum cauſis cessantibus.ff.de iure patro.adigere.aduerte qō in hoc hec opinio differt a proxima:quia fm illam oportebit adiri iudicem qui super libello dando super condictione sine causa pronūciet res iudicem ad eum:solum adibitur super hoc quod declaret dotem ipso iure ad maritum reuersam.

c ¶De adulterio quasi ad litteram.sed plenius supra posuerat hūc ff. de excep.§.dicto ver.item queritur ecce.

d ¶Contra.Cui videtur fauere accur.C.de re.vxo.act.l.vna.§.illo pro culdubio.

nis queritur de crimine.ff.de adulte.l.ij.§.si publico.item que annua sunt ad agendum 2c.ff.de excep. doli.pure.Arg.contra.ff.de accusa.ex iudicio:um. C.de inoffi.testa.omni modo.C.de reuo.do.l.finali. Jac.dicit q̄ non competit exceptio.cum marit? nō lucretur dotem nisi accuset de adulterio 2 inscribat vt in auten.vt lice.ma.2.a.§.quia vero . sed Alber. pap.contra. ¶Sed qua actione vir repetet dotem propter nuptias vbi matrimonium separatum est per errorem,conditionis.Respon.non p actionem de dote:quia dos non potuit cōstitui cuz ipsa esset serua:sed per actionem de peculio.ff.depositi.Lucius. ¶Sed si matrimonium ex aliq̄ causa separatur.vt extra.e.mulieres qua ac. peteſ dos non enim petetur act.de dote:quia nullum fuit matrimonium.ff.de iure dotium.l.ij.ff.de conditio.obtur.ca.l.j.Rñ.habebit locum ac. ex illa.l.ff.de ꝺdi. ob tur.cau.ar.C.solu.ma.si ignorans vel alia.2 illa erit ꝓtriulegiata:sicut 2 actio de dote.argu.ff.de pecul.ex facto.ff.de ꝓtriule.credito.l.ij. ¶Quid si vir diu post contractum matrimonium fecit augmētum dotis vxori facto inde publico instrumēto:nūquid eo mortuo poterit ipsa illud repetere.2 videt q̄ non.presumitur enim donatio ex quo instrumentum in domo viri factum est.ar.C.de donatio. ante nup.cum te.ff.de dona.inter vi.2 vxo.l.p.ad idez.ff. e.cum sponsus.§.igitur.ff.de contra.emp.l.si quis. presumitur etiam fraus:qz diu post ipsis cohabitātibus factum est in auk.de equa.do.§.aliud quoq;. ver.2 ne.ff.de ritu nup.qui in prouincia.§.diuus.ff. de dona.post contractum.extra de app.ex parte. se pe enim inaniter dotes in instrumentis conscribuntur.C.de bonis proscrip.si quis post hac.C.de dona.cā mor.l.j.ff.de ꝓoba.qui testō.ff.de leg.iij.titia.§.gaius.nec instrumentum facit dotis augmentum sed numeratio dotis.C.de dona.ante nup.l.j. ar.contra.qz standum est instrumento nisi cōtra ꝓbetur.C.de contrahen.2 commit.stip.optimaz. nec presumitur dolus nisi ꝓbetur.ff.de ꝓob.quoties §.qui dolo.permissum est enim tale augmentuz fieri.C.de dona.ante nup.si constante.potest dici si instrumentum clam factum est presumitur fraus:als non.extra vt ec.bene.c.vnico.ff.de rit.nup.l. si.ff.de admini.tu.non existimo.vel dic q̄ si vir tēpore confecti instrumenti habebat creditores.2 augmētum consistit in rebus mobilibus:tūc presumitur fraus ar.in pze.§.aliud quoq;.in fi.ff.que in frau. credi.l. omnes.§.lucius.C.de dona.ante nup.auten.eo decursum.secus si in immobilibus:quia per se cōstat C.libro decimo.quando 2 quibus quar. pars.l.ij. ¶In summa no.q̄ plura sunt ꝓtriulegia dotis. ¶Primum est.C.de here.cognouimus. Secūduz C.ad velle.si dotales.2.l.fina. Tertium. C. de iure do.si stipulatio.2 de dona.ante nup.cum an. Quartum.C.de dotis promiſ.l.iij.2 fina. Quintum.C.de iure do.vbi.2.l.in rebus. Sextum.vij.viij.2.ix.C.de rei vxo.act.l.vnica.in ꝓtin.§.2 vt plenius.2.§.accedit.2 auten.sed q̄uis.2.C.de admini.tuto.l.ier que tutores.ff.de iure do.si generali. Undecimum.C.cōmunia deleg.l.fi.2 auk.ibi posita. Duodecimum.C. ad trebel.auten.contra rogatus.2 auten.vbi.viij.q̄ po.in pign.hab.assiduis.2 auten.si quis ex rebus. xiiij.C.de bo.proscri.si quis.in ꝓtin.xv.ff.de condi.indebi.cum bis.xvj.ff.de pact.dot.de die.2.l.attilicinus.xvij.ff.so.ma.si cum dotem.§.ij.xviij.ff.de ali.et cib.l.cū vnus.§.fi.xix.ff.ad.l.fal.fivsus.§.fi.xx.ff.vt in pos.le.l.p.in fi.xxj.circa personales actiones.ff. de ꝓtriul.credi.l.ij.§.fina.xxij.ff.de bo.dam. quinq̄.

dotis constitutio constante matrimonio fieri debebat per modum augmēti ꝓpter affl.de equa.dotis supple 2 fm formam datam.§.ꝓtrimio.sub versi.ceterum.2 per hoc intelligendo q̄ ibi ꝓcitur in ver.seq.q̄ secunda dos constitui non potest:sed prima potest augeri causa tamē specificata.vt ibi patet.

a ¶De prudentia.distingue.vt ibi no.in glo.§.

b ¶Ubi salua pace Alberti gal.cuius fuit iste ver.§.Rñ.de dotibus in fide autoris ista questio diuersa est ab illa q̄ no.in.l.vbi.ad fi.hic enim post reformationem viri vxor propter precedentem culpam petit dotē ibi ante reformationem iam dos fuerat assignata: 2 omnis opinio q̄ illo casu facit p

viro fortius in ısto,als aūt ꝓ contra dixi.§.i ver.quid si vocatus.

xxiij.ff.de iur.do.in ābiguis.ff.de reg.iur. in ambiguis.so.ma.si cum dotem.§.fi.xxiij.C.de here.aut. item dotis. ¶Utrum causa dotis spectet ad ecclesiam no.extra de fo.compe.ex tenore.2 videtur q̄ sic:cum accidit causa matrimoniali.extra.e.de ꝓtridentia. ¶An mulier ꝓferatur habenti expressam hypothecam. no.C.qui po.in pig.ha.assiduis ver.est pe.zfuit etiam albe.tra ctās q̄ tēpus recipiat in dote promissiōis

c ¶Uersi.§.po a ne contrazit ille

d ¶Cucius'. de dote.vide 2 cōiug.ser. in fi.

¶Cred.l.ij. de hoc.e.ti.c.iij.in prima glo.

numeratiōis. 34 ri notatur in predicta lege assiduis. ¶Sed pone maritus cepit male vti substantia sua:2 quedaz consumpsit:2 postea ad bonos mores conuersus bene negocia sua gerit:vxor nihilominus dotez repetit queritur an possit.respon.dicit az. q̄ sic: q̄ actio seruiana cōpetens postea non desinit.ff.si q̄s cautionibus.l.qui autem.§.j.ff.de eden.l.j.2.ij. §.j. ff.de euicti.euicta.§.ij.ff.de actio.2 obli. quecunq;. Accur.2 Hugo.contra:quia cessante causa 2c. extra de appellatio.cum cessante.ff.de pac.l.prima.§. dictum est.C.de episcop.2 cleri.l.generaliter.C. de inge.ma.l.prima 2 secunda.nisi ad inopiam sit per

e ¶Inaniter. als inaniter.in maiori quantitate quam veritas habeat.

f ¶Ex questionib? omissis sup pleo vnamvltime conuenientem.an vxor pōmoriente viro: cuius cōes filij sunt heredes patre ad iopiā ex sua culpa vñgēte possent filij petere dotez maternā quam

ex pacto non lucrabatur pater licet sibi vsusfructus debebatur. C.de bonis q̄ lib.cum opor.tet.2.l.cum non soluz.2 in auk.vt fratrum filij.§. quodvero.quod possint facit quia successerunt in ius matris.ff.de dolucr.2 tempo. prescript.cum heres.facit regula is qui in ius.libr.vj.et ibi concordantie.2 si dicatur illud fuisse priuilegium maternum: et sic non transire ad heredes.ff.de admini.tuto.l.ex pluribus. Respondetur legem loqui de herede non suo:nos autem hic de suo tractamus. facit.ff.solu.matri.l.maritum.C.qui po.in pig.hab.l.assiduis.in fi.principue cum cā priuilegij materni filios respiceret scilicet vt ex dote ali possent.C.de iure do.l.vbi.Sed ex alio capite videntur filij repellēdi s.qz filij qui contra patrem litem mouere non possunt:nisi in casu qui habetur in.l.lis nulla.ff.de iudi.2 aliis que ibi no.inter quos iste non est.facit.l.patre.ff.de his qui sui vel alie.iuris sunt.censetur ergo ꝓhibitum q̄ non est permissum. ff. de iudi.cū preto:.extra de transac.c.ij. vbi de hoc 2 si dicatur ex quo pater suspecte vite est: concedatur filio quod agat.ff.de procurato.filius.§.sed 2 si filia.respondetur q̄ ille.§. hoc non dicit.sed patre existente suspecte vite permittit per filiam super dote alium procuratozem fieri non contra patrem:sed contra alios heredes mariti:quō igitur filijs consuletur. Respōdetur si casus eēt dandi curatozem patri puta ꝓpter furozem daretur:2 ille dotem 2 re liqua seruaret.ff.de tuto.2 curat.l.bis qui.§.diuus.vel dabitur curator solum doti qui conseruabit ꝓpietatē eius filijs 2 vsumfructū patri:2 potissime si in immobilibus dos consistat. In immobilibus enī dotalibus non est sic alienandi periculum. Item ꝓpter hypothecas si llozum contra possidentes non est etiam periculum tale in alijs:in auten.vt lice.ma.2 aui.in ꝓtin.2.C.de bo.mater.l.j.dicunt etiam quidam per.l.ff.ad trebel.l.imperator.2.C.de inoffi.testa.filius matrem.quod posset iuder circunstantijs ponderatis cogere patrem vt dotem filijs restitueret securato patre de vsufructu quod satis placet.2 facit extra eo.ti.c.penul.in fine.

Rubrica.

d ¶De secundis nuptijs.

¶Ex quo auctor nos hic in pace dimisit fruamur illa quo ad practicam. Sed extāt alique questiones quas nosse vtile reputo:2 ante oīa iustitiam iuris nostri permittentis vxorem infra annuz nubere copiose scripsi ad obiectiones respondendo in decretali fi.eo.ti.super gl.ij. De vsufructu legato vxori quamdiu vidua manserit quod nō debeatur si nupsit.scripsi.5. qui fi.sint legi.§.fina.super versi.quid si dixerit. ¶Questio est an pater habens filios ex prima vxore contrahens cū secunda ꝓtinetur successione filij primi matrimonij decedentis ab intestato in lucro dotis eo modo quo ꝓuaz mater habens filios ex primo contrahens cuz secundo in lucro donationis ante nuptias.hic cōcurrunt leges.C.de legi.he.l.de emanci.de secun.nup.l. femine. cum.l. seq.2.l.generaliter cōia.de succes.l.filius autentico:si de non elig.secūdo nub.§.cum igitur neq̄ virum qō ex dote.in rubro 2 nigro de nupqm infirmas.char.iiij.2.§.hinc nos alia.char.vlti.2 non plus insto:qz Ly. super auk.sed 2 si quis.C.de secū.nup.in.iij.q.dicit hanc questionem que hic fuerat disputata non agitandam:ponens eam pro non dubia.per pze.§.quoniam infirmas.qui de vtroq̄ parente loquitur:

2 Jaco.de bel.§.illum.cum ver.sequentibus cōiter ꝓsequif de vtro q̄ parente.dubium tū facilebat.qz.§.j.hinc nobis.illum sequens loquebatur solum de matre qōnem vtilem Ricar.malū.reassumptam p generum meū quondam dñm Phi.de formaglinis.hic insinuabo 2 forsan exquisite:qz non respicit secundo nubentem:sed id qō ex secundis nuptijs obuenit. ꝓia ꝛcboat quidam in suo. ij.testato: filio. Testō: filijs in stitutis legauit b. vxori mille fruēda toto sue vite tēpore do nec honeste vixerit sine viro. post vitā cuius voluit titium fi lijs institut habere illa mille vxor predicta. secundo nupsit 2 fic expiranit legatum quere bat de illis mille penes quem esse deberent illa.b.viuēte. an penes heredes an penes titiū: dominus phil. auxit questionem in locum tituli ponens legatum factum pupille simpliciter vel p dote.querebat quando competeret pupille legati petitio p̄o heredē. allegat q̄ cum in verbis non est dubitatio non est habenda questiovo luntatis.ff.de leg.iij.ille.§.cum in verbis.qui 2 a quibus.l. ꝓsperit. de exercito.l.prima.§.si is qui nauem.C.de lib.prete.l.iij.sed hec verba sunt clara.s.toto tempore sue vite.ergo 2c. Item cum testator devitavl' morte loquitur de naturali intelligit non de ciuili.ff.de verbo.obli.ex parte.§.insula.plenam remissionem de hoc vide in decre.susceptuz. de rescrip. super glo.penulti.libro sexto. Est autem certum q̄ per secun. nup.vxor non est mortua naturaliter:immo nec ciuiliter:maneat ergo legatum penes heredem:soluit p̄o titio multis rationibus inchoans ab ista.certum est legata 2 fideicommissa esse donationes causa mortis.ff.de leg.primo legatum.2.C.de dona.causa mor.l.fi.ad finem. Tales autem donationes plus vult ipsa habere quam illum cui reliquit. Item magis vult habere eum cui reliquit q̄ heredem suuz.ff.de dona. causa mor.l.prima.2.l.senatus.§.j.insti.de dona.§.j. Conclusio ex his patet p̄o qua facit.ff.de conditio.2 demonstra.si quis eum.2 si vsufru. pe.l.fundus.detracto specialiter ad solutionem.allegat.ff.quando di. leg.ce.l.si ita.2 ad trebel.l.si mulier.§.primo.als.j.respon.que optime faciunt coniecturando:quod credebat testator vxorem non nubere:iō de morte locutus fuit sicut in illis legibus mater non credebat filios emancipandos per patrē dum viueret:2 ideo dixit cum sui iuris eēnt per mortem patris:2 tamen sic relictum debetur cum sui iuris sunt p emancipationem. Ad so.etiam inducit.ff.de admen.lega.l.codicillis §.fina.gener meus bene 2 subtiliter distinguit quattuoz tempora. maxime propter verbum p̄o dote discutienda quando cedat legatus pupille.primum tempus quo vxor secundo nupsit.ij.mortis vxoris.iij.cū pupilla erit habilis ad nubendum.iiij.cum nubet 2 de omni tempore plene probat 2 demum singulis allegationibus sigillatim responder. soluit.vt supra primum tempus attendendum.s.quo vxor secundo nupsit.2 hoc per predi.l.mulier.item.ff.de leg.ij.l.vnum ex familia.§.fi. et de condi.2 demonstra.l.cum tale.§.meuie.2 quod ibi no.2.l.hoc modo eodem ti.2 hoc dixit sine attendatur verbum simpliciter siue illud.p̄o dote in questione ipsius posita.2 p̄o contrariorum solutione plene p̄osequitur per que verba in iure ponatur conditio 2 tractatus de causa cessante 2 vere singula tam subtiliter vtiliter 2 copiose quod mihi tristiciam auxit ipsius relegatio fm calamitatez italicam.ex qua secuta fuit mors ipsius 2 filie.

c ¶De accusationibus inquisitionibus 2 denūciationibus. Rubrica.

¶Uide quod dixi de prima parte rubrice integraliter scribenda: qz quaternaria 2 de practicis huius rubrice prime.supra de accusatore. super rubrica principalis aditus: autoris fuit rofre.in libel.nostri turis.parte secūda.in cuius ꝓtin.repleuit plus q̄. viij.chartas.de prima parte rubrice.scilicet vsq̄ ad titū.de inquisitionibus. demum de alijs duabus rubrice partibus prosequitur Tan.parte secunda.ponit rubricam de criminibus.2 qualiter contra criminosos agatur:2 vnum libellum formal in criminali Bonagui.de his parte secunda.char.pen. 2 vlti. Egiō.c.clxxxiij.vsq̄ ad.xciij. Demum hic autor de duobus cri-

minibus publicis ⁊ ciuilibus format libellos: licet supra de accusatore ⁊ de vulneribus multe questiones formate sint: qz tamen hic sumus in formis libellorum estimaui hic plus congruere questionem de accusante titium a quo se percussum dicit cum sanguinis effusione. ꝓbatur confessione vel testibus percussio fine sanguie. Queritur an titius sit absoluendus: an cõdemnãdus de percussione sine sanguine.

1 a

EC rubrica tres habet partes. de quibus primo dicem⁹. ¶ Scõ aliquas lib. formas supponemus. ¶ Est ergo notãdū⁹ q̃ lib. accusationis hic cõtinere dz. l. nomen iudicis cui porrigitur: ⁊ accusatoris ⁊ accusati: item crimẽ ⁊ eius qualitatem seu magnitudinẽ: itẽ cũ q̃ plona: ⁊ in quo loco cõmissum est: ⁊ ẽt locum loci: puta in tali angulo domus vel pomerij vel vinee: exemplo daniel. cum adulterium diceretur fuisse in pomerio a susanna cõmissum q̃suit sub qua arbore. Item annũ ⁊ mensem cõmissi criminis diem vero ⁊ diem non ponere nõ tenetur. Item annum ⁊ mensem ⁊ diem dati libelli Itẽ nomen imperatoris ⁊ pape in patrimonio beati petri: vel etiaz vbiq; si velit vel regis in regno nõ consulis quia hodie non sunt. Itẽ dz etiam alia cõtinere. vt. ff. de libel. concept. §. quid continere.

b

¶ Formas autem libellorum inuenies. j. e. ti. et. j. de symo. ⁊ de hereti. ⁊ de homi. ⁊ de adult. ⁊ in alijs.

2 t.

¶ Vltimo accusator subscribet in li. per se: vel per alium si nescit scribere in hoc modo. Fo. inscriptionis. Ego lucius profiteor me hunc lib. dedisse anno domini. M. cclxx. mensis Maij intrantis die. ix. d̃ pstã accusationẽ me legitime ꝓsecuturũ ⁊ probaturum ꝓmitto ꝓfiteor etiam: ⁊ ad hoc me specialiter obligo penam calũnie seu talionis me subiturum: si hanc accusationẽ calũnioſe instituero. vel si in ꝓbatiõe defecero ꝓdictoz. ꝓdicta oia ꝓbantur. ij. q. viij. quisquis. ⁊. l. libelloz que est. ff. de accu. C. e. in causis. ⁊. l. accusatoris. C. q̃ accus. nõ pos. qui crimen. iiij. q. iiij. §. inscriptio. ⁊ in concor. que sunt. j. ti. pri. in prin. de hoc in p. §. quid continere. ver. a quo.

c

¶ Qualiter aũt inscribat se layc⁹ clericũ vel minoz maioꝛem accusans. vide. j. de adulteriis. ver. sed q̃rẽ.

¶ Casus aũt in quibus non est necesse inscribi. vide. §. de accusa. ver. item qõ nõ recte.

d

¶ De scõa vero parte. ſ. de inquisitionibus ni

cum haberet quod de percussione cum sanguine est statutum. facit qõ no. de sententia excommunica. cum illozum. versic. nos tamen. Ad materiam facit quod in ciuilibus scripsi. supra de actione vel pe. §. sequitur. super versi. hoc quoq;.

ADDE an qualitas deducta ī libello ꝓssit detrahi. bar. ꝓsi. ccxxiij. ⁊ an si non ꝓbetur re⁹ debeat absolui. Bart. consi. cxvij. xxo. consilio. clxvij.

¶ Nõ qualitas adiecta diſpositioni sit necesse ꝓbanda vide plenissimas remissiones per do. fi. i c. ij. in. vij. col. extra de rescript.

a

EC rubrica. Est ergo notandus fm roffr. vbi. §. ad litterã rub. de libel. qualr. in accusatione ꝓcepi añ finem hoc etiã posuit accur. C. de accu. l. pe. in gl. fi. vbi etiã posuit formam libelli accusatorii.

¶. §. quid cõtinere. Nõ hic dictum. §. de loco loci. facit ad ea que scripsi infra de instrumẽto edit. §. postremo. alle. instrumentum. super verſic. quid

f
1

nihil ad pñs tãgimus. qz eã plene. §. in ti. de inquisitionib⁹ diſcussim⁹.

3

¶ Cetez de denũ. b. euiter est sciẽdũ q̃ denũciatio criminis vel excessus fit b mõ. ZJ. Lo. vobis tali pp. ego talis q̃ talis rector talis ecclesie vel talis epis diſſolutus est vel feminam tenet in doma sua ꝓtinue ꝓpter fornicationẽ: vel est homicida: qz talẽ tali die ⁊ loco taliter pemitz dilapidat ⁊ cõsumit bona ecclesie sue: vel est symoniac⁹ conferendo vel recipiendo sacros ordines vel alia sacra vel bñficia ecclesiastica p pecuniã: vel adulterium cũ tali vxore tali die ⁊ loco talib⁹ cõmisit vl est piurus vel infamis: ⁊ sup his publice diffamat⁹ apud bonos ⁊ graues: ls fm regulam euãgelicã: eũ pmo seoꝛsum inter me ⁊ eũ solũ. scõo adhibitz alicꝫ bus q̃ ꝓdeste poterant diligenter ⁊ charitatiue monuerim: vt se sup his coꝛrigeret: ac de cõmissis deo zecclie satiffaceret: tñ me nõ audiuit nec aliq̃d apõ eũ ꝓfeci: quare non valẽs hoc vlteri⁹ vrgẽte cõscia tolerare: hoc vobis ⁊ ecclesie nũc dico: ⁊ sup his euz in his scriptis vobis denũcio ⁊ coꝛã vobis si necesse fuerit sum ꝓbare paratus: ⁊ peto ipm a sua admi nistratione remoueri: ⁊ añ oĩa cũ sit de dilapidatione suſpect⁹: oẽ genus alternationis sibi interdici: ꝓmissa ꝓbanc. ij. q. i. ſi peccauerit. extra de iud. nouit. extra. e. c. ij. ⁊. c. inq̃sitionis. ⁊. c. quakr. ij. ⁊. c. fi. ⁊. c. accedens. ⁊ de symo. lz beli. xxij. q. v. hoc videc. in fi. ij. q. viij. quapropter. de of. dele. venerabili. hec pleni⁹ dicũtur. §. ti. de denũciatiõe.

4

¶ Nec in denũciatione est li. necessarius: qz de plano expediri dz. vt extra de iudi. nouit. ad fi. Aliã formã denũciatiõis vide. §. qui ma. accu. non pos. Itẽ alia formã alteri⁹ tñ gñis. §. de emp. ⁊ ven. §. fi. Aliam quoq;. §. de pcura. §. sequitur. ver. in sum.

b

NUnc forme alique libel. legales in hoc genere generali ti. sunt ponẽde q̃ nõ poterant alibi cõmode adaptarif.

f
1

¶ Scias ergo quod quedam sunt publica ⁊ extraordinaria cri

si locus huic materie congruit questio facti talis. Juder titium reũ in iudicio confessum quod mihi debebat centum cõdemnauit ad illa solenda mihi infra certam diem ꝓcipiens q̃ illa in termino solueret sub pena. ⁊. libꝛarum termino transacto ⁊ solutione non facta: do petitionem in qua narro contemptum ꝓcepti facti apud acta. ⁊ peto illũ cogi ad penam soluendam quam incurrit ex contemptu in processu cause. reus dicit se absoluendum: quia locus contemptus: vel in quo dico contempsiſſe nonfuit expressus in libello: licet fuerit expressus locus ꝓcepti. inducit. l. libellozum canonizatam. ij. questione vltima. et l. finali. C. de accusa. cum similibus hic inductis. In contrarium allegatur contemptum consiſtere in animo contenentis. ⁊ est quedã omissio faciendi: non est factum cui possit attribui locus: inducitur. l. iiij. §. primo. ff. de actio. emp. que dicit rem que non est estimari non posse: nec dari potest ei qui in rerum natura non est. ff. de heredi. instituen. l. si liber homo. §. si ita scriptum. in fine. ⁊ eius quod non est: nulle sunt cause. ff. de iure codicil. quidam referunt non faciendo autem facit id de quo impetitur. ff. de regulis iuris. qui non facit. sufficit ergo locus ꝓcepti. alꝫ illud esset inutile ⁊ eluſoꝛium contra. l. ff. pe leg. primo. si quando. de iudi. ꝓetoꝛ. ⁊ vide supra de iuriſditione omnium iud. in fi. ⁊ quod ibi scripsi. Adhibetur tamen circa hoc talis cautela quia reqram ipsum in termino quod sol. quod si non facit locum requisitionis exprimam in libello. vel accusa. ⁊ fauebit canon. xxij. q. secunda. faciat homo quod potest facere: quia de procuratione carnalis copule dixi de testi. c. ꝓeterea. in fi.

c

¶ Forma inscriptionis plenioꝛ q̃ posita per rof. in rub. quam ꝓxi me allegaui. sed in forma libellozum super diuersis criminibus ponit plene hanc formam.

d

¶ Die nono. alꝫ. xx. vide quod no. in. §. quid continere. vbi. §. ⁊. j. allegato. ver. diem quoq;. cum ver. seq.

e

¶ Recte. in cuius ver. fi. ⁊ de ll. concep. §. fi. in prin. inuenies q̃ in italia ⁊ in multis partibus nõ fit iſcriptio per consuetudinẽ rationabilẽ vt super illo ver. dixi tñ aliqua contra. ibi vide.

f

RUnc forme. Adaptari. hoc dicit vt excuset quaternitatez huius rubrice in hoc opere ⁊ totum quod sequitur. Rof. fuit in nõnis libel. rubrica. de libel. le. fa. ⁊ titulo precedenti. ⁊ vt no. azo. ⁊ ac cur. C. super rubꝛi. plagium dicitur a plaga que sonat in vulnus quod mina sup

infertur dominovel patri vendito filio vel seruo. Esa. j. in prin. vulnus liuoꝛ ⁊ plaga ponitur etiam ꝓ patria ⁊ ꝓ rethe. daẽ versus: vulnera plage sunt regio plaga rethe.

a

¶ Nõ obliget hoc contrariũ seruaẽ. ⁊ sic verũ est q̃ etiã in exceptionibus talia sunt exprimenda. de quo satis scripsi de pur. ca. c. fi. fortius in talib⁹ libel.

b

¶ Ver circa b illi vſi. ⁊ huic fini congruit qđ querit de illo q̃ accusauit d̃ crimine ꝓuato nõ exprimens suũ interesse. an ex tali petitione possit causa diffiniri. ⁊ vſ q̃ fic er quo vere ipsius interest. lz id nõ expresseserit in libello sa tis est q̃ appareat in processu facit extra de 3 iudi. cũ bertoldus. ff. ō rei vẽ. l. iij. in fi. ⁊ d̃ ap. l. scio d̃posi. l. j. §. argentũ. C. d̃ iudi. lz. ⁊ de fidei. li. l. deberi. facit qđ no. in l. iij. ff. de prima. delic. In otrariũ inducit⁹ accusatorẽ nõ fuisse legitimum nec ipsius accusationẽ q̃ nõ exꝓssit interesse de accu. c. j. et. l. iij. ff. de col. de te. ⁊ in. l. libello ruz canon. ij. q. viij. Differunt esti ꝓbus publica crimia a priuatis: qz ad prima quilibet admittitur ad secunda non nisi cuius interest ꝓ suo iniuria a non ꝓ alienavt ꝓ. l. iij. de prima. deli. ⁊ de sepul. ꝓcto. l. iij. §. si is multũ. facit qz non videbatur admittendus. b nisi ꝓius suum c interesse ꝓbaret. extra de testi. 1 veniens. ij. cõit tenet hanc exceptionem in vim dilatozie ꝓponendam. et post lit. contes. opponi nõ posse. extra de reg. iur. inter. C. de pcur. ita demum. ⁊ de excep. l. fi. facit quod post Innoc. scripsi de accus. super. q. super versi. obiectum. in fi. non tamẽ ꝓ eo in quem qui. xviij. dis. qđi. C. ad. l. iul. repe. l. fina. in fi. tñ in hoc. li. non est necesse ponere aliquid de anno vel mense vel domo vel nomine ꝓncipis nisi velis. lz videatur contra. extra de procura. tue. nisi ciuiliter agat vir ad thoꝛi separationem ꝓpter adulteriuz tamen omnem solennitatem inscriptionis seruat. licet se ad talionem non obliget a.

4

¶ Sunt z alia crimina que publica ⁊ extraordinaria sunt vt crimẽ lese maiestatis in quo qualiter. lib. conci. no. j. de heretícis. Item hereſ. symo. homicidium ⁊ adulteriuz ⁊ similia. de quibus. j. in suis tl. dicemus.

5

¶ Alia vero crimina sunt priuata. vt furtum. iniuria. ⁊ his similia de quibus etiaz. j. per suos tit. disseremus. ⁊ §. tactam distinctionem prosequere. vt. §. de accusa. §. ij. ver. circa hoc.

6

b

De calumniatoꝛibꝰ Rub.

SIc cõci. lib. hic. ZJB. Lo. ꝛc. propo. cõtra. p. q̃ ipse calũnioſam accusationẽ contra me instituit vt meam famam integram apud bonos ⁊ graues crudeliſſime laceraret asserens me symoniaz vel adulterium vel hmõi cõmiſſe ⁊ se ad ea probanda ⁊ ad talionem etiam obligauit in qua si quidem accusatione calumnioſa. ⁊ in probatione obiectoꝛum athletas. §. calumniatoꝛ. pleni⁹ ꝓsequtur ponẽs q̃nq; opiniões. quarũ prima hz calũniatorẽ qđ nõ dici nisi de calũnia quincaẽ. scõa qđ sacro purgaẽ calũnia. facit qđ no. e. ti. c. j. tertia diſtinguit an sit vel nõ sit iuratum de calũnia. quarta diſtinguit criminalem a ciuili. quinta que sibi placet est calũniatorem in omni cã ꝓsumi eum qui non ꝓbat. nõ tñ semp de calũnia puniri ꝓsequeret ibi. Ex officio autẽ iudex absoluens accusatũ punit accusatoꝛez qđ dic vt. C. eo. l. j. guil. de suz. sup ꝓ. §. calũniator dat cõsiliuz q̃ reus accusatori respondẽs sic dicat nego oĩa ⁊ singula d̃ quibus suz per titium accusatus dicens ips titium me ꝓ calũniam accusaſe. vnde peto ex nũc a vobis do mine iudex vt ipsum vt calũniatoꝛez vestro arbitrio ⁊ officio puniatis ex citabitur enim ꝓ hoc officium iudicis ad id qđ tenet: etiam hoc nõ sic petito. vt in. l. pall.

Sic cõcipiatur ℔ libellus.

¶. §. j. Congruetius dixiſset. §. ti. pri. ꝓpter varietatez rubꝛicarum. de quo supra dixi rub. de accusatore.

¶ Ex edicto. de calũ. qđ est ix. inter edicta que Rof. prosequitur. ⁊ totum eius est vſq; ad ver. vex. pecunia aũt hic largesumitur. ff. c. l. j. fi. ⁊. l. ij. §. qđ. iij. toti. et hec actio nõ est natiua sed datiua i. data ex equitate pretoris: summa in hoc qđ pecuniã tibi datam a tertio a te repetã.

Jstius aũt quadrupli triplũ est pena. alꝫ ẽt post annũ esset penalis. cũ tunc possit peti simplum. de hoc ibi per eum. in fi.

f

¶ Honenda ẽt si alꝫ iuste moueaẽ fm Rof. vbi de hoc tractat dicẽs q̃ sufficit sic legem scriptam esse. vt al. ff. q. ⁊ q. l. prosperit.

g

¶ Supra. de fi. instru. in fi. ⁊ hoc Rof. continuat. §. ver. ꝓxi. et hoc sequens huic.

h

¶ De vi pu. in priuatis eĩ non est locus turpi. ff. e. l. si quis. §. j. ⁊. l. in priuatis. sed extraoꝛdinarie punitur vt ibi.

i

¶ Vit. conte. Jstud statim reassumam.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Et.c.se.¶Lib.fuit Rof.dixit lit.etc.qui secutus fuit opinio. azo. dicētis in summa huius ti.ante tit.etc.non habere locum turpil.ff. eo. quesitum quasi non accusauerit:sed accusare voluerit.ff.rem ra.hab.l. amplius. Dicebat tñ q̄ oño suo ꝛtrarium videbatur post libellū oblatum.ff.e.in senatis.§.qui post.ꝛ de calū.l.pe.rof.vt dixi adheret azonī: benigna mitigatione penaꝫ a sufficiat regula 7 in penis.li.vi.ꝛ vide qđ dixi.§. de accu.§.v.tra crādū.circa ꝫ medium.

b ¶Cler.fi.cum remiſ.quas ibi dedi.qđ hic se quitur nō respicit qōnem: sed rubri.ꝛ ei⁹ materiam. ites qđ sequitur scriba tur extenſe:aut sup.tractaduꝫ.

c.seq.a ¶Quid si accusator pbauit:sed ex aduerso probatum est testes eius infames esse:ꝛ ita iudex absoluit accusatum:nunquid accusator tanq̄ calūniator punietur:ꝛ videtur q̄ sic:qꝛ effectum inspicimus.extra de biga.nuper.quidam tamen contradicunt.arg.ff.de bo.liber.qui cum maior.§.fi.ff.de cōditio.ꝛ demonstra.meritus cui fundus.ꝛ vide. §. de accusa.§.fi.ver.fi.b super hoc vide quod no.§.de accusa.§.v.ꝛ de aboli.§.j.

De symonia[c]. Rubrica.

Sic potest li.conci.d ꝪJB.Lo.ꝛc. ppo. ꝛtra.p.quod ipse fuit hoc anno tali mense a tali epo in prebyterum vel oyac.per symoniam promotus.qꝛ.r. marchas vel palefredum dedit eidem epo vt eum ad dictum ordinem ordinaret:quequidē munera ipi epo ex pacto dedit in tali ciuitate in domo talis:in prima camera domus ipsius presidente summo pō. domino de.papa.iij.quare peto epm a sic suscepto ordine degradari ꝛ degradan iñ forę sententialiter cōdēnari ꝛ ego lucius ꝛc.vt.§.de accusatio.§.j.ver.vlti.extra.e.ex tue.ꝛ.c.de regularibus.ꝛ.c.p tuas.ij.ꝛ.j. q. j.erga.ꝛ.c.quod quidam:ꝛ.q.v.presentium. ¶Si vero beneficium sit quis symoniace adeptus vl̄ electus.sic conci.ꝪJB.Lo.ꝛc.ppo.contra.p.qđ ipse tale beneficium fuit adeptus per symoniacam prauitatem vel in tali ecclesia symoniacus habuit ingressum:nec intrauit per ostium;sed aliunde conscendit dando videlicet.C.epi̇scopo:vel eius familiari vel pater eius:vel alius dedit pro eodem:quare peto ipsum beneficio huiusmodi seu administratione sententialiter priuari:ꝛ priuandum fore decerni:et super ipsa ecclesia:ꝛ iuribus ꝛ pertinentijs suis fibi perpetuum silentium imponi.extra de accusa. li. ꝛ.c.veniens.j.q.j.ordinationes:ꝛ.qđ.v.c.j.extra de elec.si alicuius.extra.e.ex insinuatione.ꝛ.c.ex diligēti.j.q.iij.si quis obiecerit.vel sic.ꝪJB.Lo.ꝛc.ppo.ego.p.canonicus mutiñ.contra.b.qui se gerit pepo ecclesie mutiñ:qđ ipse symoniacū habuit ingressum: nec intrauit per hostium:sed aliunde conscendit:de quo publica infamia laborat.vnde ipsam ecclesiam illicite occupatam detinet in anime sue periculum ꝛ scandalum plurimorum:quare ipsum vobis deferoꝛ accuso.petens ipsum a beneficio deponi ꝛ ab administratione dicte mutiñ.ecclesie removeri ꝛ super ea ac eius iuribus perpetuum silentium imponi.ꝛ ad hoc ipsum sententialiter cōdemnari ad penaꝫ talionis si in probatione defecero me astringens fꝫ Egid.sed tu banc formam collige ex premissis. ¶Possunt etiam patroni ꝛ parochiani suum sacerdotem:de hoc vel de adulterio vel de alio crimine accusare.xvj.q.vlti.filius.ꝛ.q.j.constitutum.extra de testi.ex parte.a.xxiij.distin.illudf.

¶Bal. de accusatiōib⁹ ꝛ de calūniatorib⁹.

Forma denūciationis super dilapidatione.g.

¶Si actor pbauit tamen testes sūt repulsi ꝙ infamiaꝫ ex cusatur a calūnia.§.fi.B.Et sic nō. ꝙ ad accipiendū vel ex cusanduꝫ de calumnia.sufficit pbatio per testes infames. Baldus.

c ¶De symonia. Rubrica. ¶Intrat rof. materiam accusationū formās libellos certos coniunctim.tertium ponit de symonia. Bonagui.secunda parte.char.pe. primum libelꝫ lum de hoc formar.Item egy. c.lxxxij.ꝛ dicaꝫ f infra de q̄stiōe venereali. lxx g iij.an sit symoniacuꝫ dare.pecuniā episcopo ne symoniace ordinet dixi.capitulo secundo.cum in ecclesia.vt in vltima glossa.

d Sic potest libel.conci.fm rof.vbi supra.

e ¶Sel sic.bonagui.expressit cardinalem datum auditoreꝫ ꝛc.

f ¶Illud.ꝛ de his bonagui.ꝛ egy.formauerunt libellos. vbi.§.

g ¶Conci.fm Rof.vbi.§.

h ¶Audiuimus.credo ꝙ decre.se.ad apostolicam voluit allegare: qđ etiam apparet ex sequentibus:qꝛ ibi est glo. Jo.

i Sane.vt scripsi.e.ti.ad apostolicam.in glo.magna.ꝛ super.liber.ꝛ super.iij.glo.§.ꝙ nullo modo sacrm ꝓpter id non solutum denegetur vel loco pignoris teneatur.

k ¶Si quis propter.vide quod not.eo.titu.quoniam.iiij.glo.ꝛ super ea dixi.

l ¶De magistris. Rubrica.

m ¶Autor non plus posuit ō rubrica.hic autem in principio remittit ad rubricam.supra de sala.in illa autem rubrica que est vltima prime partis. in fine penulti.§. ipse remisit ad libellum Roffre. in titulo in constitutionibus.de suffragio.ꝛ hec est ad finem voluminis ꝛ ad rubricam de officio iudicis.quo petitur salarium ꝛc.in illis autem tractauit autor theoricam materie.hic autem reseruauit practicam et libellos.¶De dominicali. lx. de magistro qui vult intra terminum recedere ꝛ substituere eque bonuꝫ. vi de super regula qui facit.li. xxo.ff.ō nō astricto dispu tare qui dispu tauit:sed relinqua ꝙ statutuꝫ debita non pegit.vide super regula accessorii.lib.sexto. De magistris componentib⁹ libros an sua nomina inscribere debeant. vide in fine nouelle.vj. dominicalis libro de scholari quitre manfit in scholis ad libri custodiam. tangit tur extra depo. capitulo finali post princi. venerealis. lxxvij de scholari qui socio mutuauit pecuniā quam vsurario solvere volebat. tangiturde fideiuſo.peruenit. sup glo. q̄ Questionem lꝫ Jo. de deo de impetrante qui dixit se scholarem cum non esset. vide supra de rescriptis. presen. §. ratione impetrantis. circa finem. De scholari recedēte sine licentia creditoris ex mandato episcopi vel pfis. vide supra i regula in mal. libro sexto.an teneatur depositi scholaris in cuius camera socius libꝝm posuit nihil dicens.vide super rubrica de deposito.An satis sit scholari conuento qui satisdare tenetur dare alium scholarem.vide supra de satisda. §.ij.ver.quid si scholaris.De minore scholari hospitium conducente scripsi supra de locato.§.postq̄.versi.porro. post positiones actoris. Item plures questiones de scholari conuento.vide supra de reo. ver. item scholaris.ꝛ versi.sequentibus.

De magistris.[l] Rubrica.

1 Scias ꝙ quoddam est officiū iudicis qđ datur loco principalis actionis pro meritis ꝛ salarijs grāmaticoꝝ rhetorum geometrum:medicorum:aduocatorum: obstetricum ꝛ nutricum.ff.de var.ꝛ extraor. cog.l.j. §.j.ꝛ per totum.de quibus salarijs dixi supra in.ꝛ.

m de salarijs[m].in quo sic li. conci.[n]ꝪJB.Lo.ꝛc.cō.

n dep.qui cum mihi pollicitus esset.ꝛ.libras ꝓ patrocinio quod ei prestitit in tali causa vel cum per me non staret quominus prestarem vel pro cura infirmitatis sue vel pro doctrina illas decem libꝛ.mihi soluere recusat.vude ago contra euꝫ vt mihi soluat

o ꝛ ad hoc propo.officium vestrum.[o] vt in predic.l.§.

2 in honorarijs.ꝛ.§.aduocatos. ¶Ac.eego sic po. neatur depositi scholaris in cuius camera socius libꝝm posuit nihil dicens.vide super rubrica de deposito.An satis sit scholari conuento qui satisdare tenetur dare alium scholarem.vide supra de satisda. §.ij.ver.quid si scholaris.De minore scholari hospitium conducente scripsi supra de locato.§.postq̄.versi.porro. post positiones actoris. Item plures questiones de scholari conuento.vide supra de reo. ver. item scholaris.ꝛ versi.sequentibus.

m Scias quod est quoddam officium.

n ¶De salarijs. Roffr.rubrica de sala.ponit de his libellos.

o ¶Conci.fm Rof.in p.rubrica de offi. iu. vbi etiā sunt positiones sequentes.

¶Officium vestrum.vide quod hic additur.i fin in vltimo libello.

dare.ꝛ.l.

a ¶Properandum.§.ceterum.quam hodie non habem⁹.ꝛ tunc autor recepit rubricā quartā post primā.in qua special⁹ ad hūc casuꝫ datur iudicis officiuꝫ.nec dedit rof. positiones que dixit facile colligi ex tribus necessarijs.ꝙ ille fuit infirmus qđ medicus apposuerat medicamenta mala.qđ ille ꝓpter hoc vendiderit vel dederit.

b ¶Ceterū. hic assumit de suffragio verba. Roff.super rubrica ꝓstitutio de suffragio.

¶Sz ꝛ salariū reuertitur ad p mum ¶Extipula.ꝛ si incertum per actionem ex tipulatu:vt ibi dicitur.

c ¶Aler.iiij. immo ē Jnn.iiij.ꝛ est.ij.in ti.li.vi.

f ¶Cū de diuersis.an per id de beanꝫ fructꝫ beneficij ibi not.i a. vlt.gl.ꝛ vide qđ scripsi de cleri. non resi.tue. de studio theologie.de quo hic in nigro nihil dicit autor propter qđ supplē do q̄ro de illo qui studendo in theologia recepit per quinquennium:vel circa fructꝫ prebende sue in absentia demum hoc tacito impetrat a papa qđ fructꝫ illos percipiant quinquennio in illa studendo an valeat impetratio. Circa quod sciendum vt scripsi in decre.licet de preben.si illa decret. manauit post decre.super specu.hoc.e.ti.fuit rescriptum iuris cōis nō priuilegium.si prius fuit priuilegium illud aūt ignoramus:qꝛ fuerunt ambo eiusdem autoris:ꝛ ibi dixi:hodie aūt non daretur talis forma ꝓ modum priuilegij nisi in casu thematis.primo tempore expresso: quia tale esset tacitus quo expresso forsan priuilegium non habuisset:forsan dixi qꝛ in illis studijs in quibus magistrari non potest in theologia q̄ certo tempore non studuerit:puta octennio iuste peteret de gratia volens magistrari:qui studuisset quinquennio gratiam p quinquennio.facit ad hoc constitutio benedicti circa cisterciēs.que incipit fulgens sicut stella.ad fin.vbi aūt nulla expressione tali facta peteretur ad hoc priuilegium cancellaria denegaret dicens habes ius commune si vis iudicem iusticie parati sumus dare:ꝛ si illud reciperet tacito priuilegio iuris quo vsus fuerat non valeret.super his vide quod scripsi.§.de cle.non resi.sup rubrica.ver.vbi.in.ij.q.

¶Bal.De magistris. Rubrica.

Studentes in curia habent priuilegium studentium in studijs generalibus..§.fi.B.¶No.quod doctor i legendo debet cōsiderare vtilitatem scholarium:dicit tamen Lyn.scholares vt plurimū laborant contra ꝓpria cōmoda sicut mulieres ita dicit ipse in l.iij.C.de spon.no.ꝙ leges non debent legi nisi in ciuitatibus habentibus priuilegia studij que priuilegia nulle ciuitates habent nisi eis cōcedatur a principe.ꝛ ideo clerici studentes in alijs ciuitatibus non habent priuilegium de fructibus percipiendis in prebendarū absentia: qꝛ studia que non sunt priuilegiata reputantur adulteria fm litteram que est in.§.discipuli in proemio ffozum.ꝛ lꝫ sic doctoratu detur licentia legendi hic ꝛ vbiqꝫ illud debet restringi ad loca debita ꝛ congrua fm cyn.dicunt tamen docto.quod consuetudo inueterata ꝛ prescripta dant priuilegium ꝛ similis est priuilegio.facit qđ no.ff.de iurisd.om.iudi.l.more.ꝛ.l.ꝛ qꝛ. ¶Doctor qui non potuit perficere librum ꝓpter aliquam difficultatem tū salarium meretur.de quo dic.vt.l.prima.§.dicuus.de var.ꝛ extraordiñ.cog.et probatur in proemio dige.§.is igitur ꝛ versiculo sufficit. ¶Not.quod socij doctorum gaudent priuilegijs eorum.

g ¶De iudeis ꝛ sarracenis. Rubrica.

¶De vtrisq̄ recurre ad summistas.ꝛ vides ꝙ autor non cōpleuit rubricam.§.de eorum seruis:qꝛ de illis tractare non intendebat.Sed hodie.in summa diuisim p sequif vt tres rubricas practici autores hāc materiam non tractarunt preter Roffr.qui libellum composuit infra descriptum super constitutione christiani ad finem voluminis libellorum iuris ciuilis:ꝛ vides quod in libello proponitur conditio ex illa l.autoꝛ vnū omisit de textu legis non ignorandum:quia rectores puniendi ciarum ꝛ officiales locoꝝm si talia sic non vindicauerint ad illam penam tenentur. Et scias quod satis rof.instituit super illa lege ꝛ querit in fi.an si iudeus vel paganus non vult agere conditione ex illa.l.ſ ꝫ vel agere vi bonoꝝm raptoꝝm:an sibi id liceat.arguit quod sic per.l. ff.de publica.l. §.§.vnde queritur. ibi dicit ꝙ agere volēs contra publicanum potius vi bonoꝝ raptoꝝm furti dāni vel iniurię qua edicto de publicanis auditur: ipse tenet otrarium dicēs eis non dandā potestatem agēdi nisi inquantuꝫ exp̄esse ius cōcedit.cum ꝓnii legiꝫ sint indigni.non obstat quod infra dicam.quia vi bonoꝝm rap.dat infra annum in quadruplū sint ergo contenti duplo quod eis permittit. Jtez scias quod qꝛ lex illa vtiꝫ his ꝫbis diripuerūt:abstulerūt:rapuerūt:putat ipe qđ hoc dō.de duplo locū hr̄e in mobilibus quibus illa verba conueniunt.insti,vi bonoꝝ rapto.§.sed nedum.ꝛ fm hoc in illis locum habebit duplicatio.vū in libello vides quod libellus duplicationem applicat ad ablata.quare in fundo sufficit possessionem eius restitui.ꝛ poterit agi:vnde iudei cū romanis legibus vtantur.C.de iudeis.iudei. Item scias de.c.posito i libello.in vno libro rof.habeo extense codicem in alio centum. Et sciendum quod licet de iudeis habeamus expressum quod tenetur ad decimas prediales.de decimis.c.de terris.ꝛ ad estimationem personaliuꝫ quas solverent xpiani.de vsuris.quanto.in fi.qꝛ de sarracenis nil habemus expressum in regnis christicolarum in quibus habitant sarraceni.sepe de his disputatur ꝛ allegatur ꝓ sarracenis.§.quod nullo iure de eis cautum est quod teneantur:item quod non consueuerunt potissime quia olim fuerant loca illa sarracenoꝝm.in hoc ꝓ eis allegatur ꝓe.decre.quanto.in fi.contrario sensu. Item allegatur qđ soluunt decimas regibus. His non obstantibus dicendum est eos ad ꝑdiales indistincte teneri sicut de iudeis dicitur in predicto.c.de terris.principaliter enim in illis operatur manus dei.cum nullus sit potēs de mortificato semine fructum habere.de deci.cum non sit. Item dei est terra ꝛ fructus eius vt in psalmo domini est terra.ꝛ.xvij.q.ij.in ecclesiastico. Item hoc onus decime sequitur possessorem quicunq̄ sit.C.sine cen.et relig.l.secunda ꝛ tertia.ꝛ libro decimo.de anno.de tri.l.prima ad hoc inducitur glo.Jnno.qui in decre.in aliquibus ti.ꝓe.de decimis. fecit de sarracenis mētionē.in principio.hic insto:qꝛ glossella illā nō posui. dicit esse ibi Jnn.in ꝓin.sup verbo permiscue sicut sarraceni ꝛ iudei in vngaria.banc non possit Jnno.putans illam non conuenire littere sequen.ibi.quāuis ceseantur nomine xpiano.sed hoc supplea q̄uis sup. quidaꝫ ex his censeatur ꝛc.bene cōpetebat glo.ꝛ sic facit ad propositū ad consuetudinē que allegatur respondetur quod saltez in predialib⁹ nō procedit.vt no.e.ti.de deci.c.j.lib.vj.ꝛ dixi in q̄stione posita.in.iij. parte super regula qui prior.nec iuuat quod dicitur sarracenos olim te nuisse terras illas.respondetur enim quod ꝓius fuerant xpianoꝝ ꝛ sic recuperate per christianos naturam suam resumunt.vij.q.j.pastoralis ꝛ dato quod nunq̄ ꝓius fuisset christianoꝝm ex quo sub eis sunt regi debent.l.diuina ꝛ canonica.extra de deci.parochianos.ꝛ argumē tum a contrario nō procedit vbi resistit iuri vt satis scripsi de postulatum bone.ij.super vlti.glo. Non iuuat etiam quod dicunt se decimam solue re regibus.quia illa est decima temporalis domiuij.ꝛ nos tractamus de diuina ꝛ canonica vt probatum est prioꝛi.supra. Item ꝛ si hoc cessaret respondetur per decre.ea te de iureiuran.de deci.ad hec.ꝛ.c.quamuis.si queratur quomodo cōpellantur.respondeť per decre.in aliquibus.vel fecisti duz decre.postulasti.de iudeis. An liceat inuadere terras sarracenoꝝm paganoꝝm vel infidelium ꝛ an sine iusta causa possint eis suaꝫ possessionuꝫ ꝛ rerum dominia auferri.ꝛ de pertinentibus ad hoc maximam glo. quere quam scripsi post Jnno.ꝛ Hosti.de voto.qđ

Universidad del Rosario Archivo Histórico

super his. Dicit quedam solennia scripta. vij. rationibus concludētia quod princeps pacificos infideles de suis terris absq; legitima causa non debet expellere: quia fundatur super precepto quod tibi non vis fieri ꝛc. de quo satis in pcin. decretorum. Item quia iure nature nobis participant. inducit. c. charitas est vt mihi videtur. de pe. di. iij. ante finem. ver. itē nō

illi tantumvsq; 1 ad verū. itē illi vero plus. ꝛ ex eo iure nature: ꝛex charitate illis in necessitate subuenire tenentur. xlij. dis. q̄escam⁹. lxxx. a vj. di. non satis 2 Secundo inducitur tertius canonis. xxiij. q. b j. noli. in fi. ꝛ q. 3 v. prodest. ver. pinde vsq; ibi. nihil inhumaniter. ꝛ quod ex charitate agendum est non ex furore. xij. q. ij. 5 fraternitatis. c Tertio inducitur illa glo. per hoc in. c. si de rebus. xxiij. q. vij. item iuregētiū possident. ergo iuste. xiij. q. iiij. d quod dicā. itez c. quādo. xxiij. 1 q. iiij. ꝛ. q̄. v. c. vnum solū vbi improbaē crudelitas. Quarto sūt oues xpi Joan. x. alias oues habeo q̄ nō sunt ex hoc ouili. s. ecclesie. ꝛ sine distinctione dictum fuit petro. Jo. xxi.

Pasce oues meas successor ergo petri habet illas pascere ꝛ defendere ergo non impugnare vel ledi permittere. de na. ex li. ven. c. vno. Quito adducuntur textus qui bene facere videntur. xlv. di. syncera. ꝛ. c. de iudeis. ꝛ. xxiij. q. iiij. c. fi. ꝛ quod no. xxviij. q. j. iudeorum. in. j. glo. immo sine ipsorum consortio illos deo lucrari non possumus. xxiij. q. iiij. infideles. xj. q. iij. ad mensam. Sexto verbum apostoli dicentis ad ephes. viri. quō domini seruis obedientibus debeant se habere: ꝛ ad col. xxiij. in pcin. inducit quod pro sceleribus infideles punimus de rapt. in archiepiscopatu. ergo fine causa non sunt puniendi. lvj. di. satis peruersum. nec de habitationibus vel possessionibus expellendi. cuz ecclesia sustineat cohabitationem ipsorum. e. ti. ꝛ si iudeos. facit. xj. q. iij. nolite ver. audi ergo. Vltimo textus est in. l. xpianis. C. de paga. ꝛ eoz sacri. qui eos quiete viuentes iubet non molestari de iudeis. idem extra eo. ti. c. ij. ꝛ. c. sicut. Itē a cōtrario canones. xxiij. q. viij. dispar. vt ibi. et no. xvj. q. iij. pozo. vsi. ꝛ no. item celum celi domino terram autem dedit filijs hominum. ergo negandum eis non est quod ius humane societatis concedit. xxiij. q. ij. notandum. facit. v. distin. Ad eius vero inducit demum. xxiij. qō. v. §. vltimo. Conuertendo hunc casum queritur: an christianus sine peccato possit ad sui defensionem vti auxilio infidelium quod possit inducitur. ff. de iustitia ꝛ iure. l. vt vim. ꝛ hoc precipue cum aliter se tueri non possit. ff. ad. l. aquil. scientiam. §. qui cum aliter. ꝛ facit. l. si quis furto. in fi. ꝛ. l. quemadmodum. §. itez labeo. bene facit cle. de homici. capitulo vno. scōo responso. Et quod de paulo legiē actuū xxij. ꝛ habetur. xxiij. q. §. itē ab aliquo. ad finē ad hoc. ff. de incē. rui. na. l. iij. §. quod ait. ff. de bo. eoz qui sibi mor. consci. l. j. in fi. ꝛ de bo. li. qui cum mato. §. si libertus. Item sic astrictus potest vti dolo. xxij. q. ij. vtilem. xxiij. q. ij. dominus. ꝛ canes toleremus propter pacem ecclesie pcin. Item econuerso iniusto bello infideles iuuātur per fideles. xxiij. q. j. quid culpatur. xj. q. iij. iulianus. Item propter necessitatem cōmunicamus excommunicatis. de senten. excommuni. si vere. item ad defensionem fructuum vtimur arte mathematica vtroq; testamento damnata. C. de mathema. l. eoz. Iuto infideles pacificos non habētes guerram actiue vel passiue nobiscum necessitate imminente licite posse vocari als non. scilicet si guerra viget vel nostrum bellum est iniustum vel iustum sed non vrget necessitas. ꝛ facit decret. cum olim.

ri degradarum q̄z curie seculari tradi seu relinqui legitime puniendum. ꝛ ego. l. ꝛc. vt. §. de accusa. §. j. extra. e. ad abolendam. §. j. ꝛ. c. ficut ait. ꝛ se. §. vlti. et. c. excommunicamus. j. in pcin. §. qui aūt. qui. §. est. C. e e. auē. gazaros. ꝛ. c. p. extra de sum. tri. c. j. ꝛ. C. e. el. j. C. de here. q̄esiq; in hac. ppe fi. ꝛ. l. arriani. qō autez dixi peto eum excōicari repeto superfluum. lz q̄dz hoc ponant. nam omnis hereticus excommunicat⁹ est. extra eod. excommunicamus. j. ꝛ. ij. extra de sen- 2 ten. excommu. nouerint. Si autem laycus layf cum coraz iudice seculari accuset. sic dicetf. ZBB. Co. vobis domine iudex talis propo. contra. p. ꝛc. vt supra vsq; ꝛ peto ipsum. iunge fm iura puniri. vl' fic. vnde peto ipsum confiscatis eius bonis vltimo supplicio puniri. ꝛ ego. l. ꝛc. vt in pre. legibus. et in predi. decre. ꝛ eodem titu. vergentis. veruntamen si ante sententiam velit ad finem redire admittetur. xxiij. qō. iij. dixit apostolus. ꝛ in predi. c. ad abolendam. §. primo. ꝛ in perpetuo carcere detrudetur. vt 3 eodem titu. c. p. Eodem etiā modo concip. contra credentes. ꝛ receptatores qui ꝛ heretici reputātur. si excommunicationem propter hoc in se latam per annum sustinuerunt. extra. e. c. p. in fi. ꝛ. c. excommunicamus. j. §. credentes qui. §. est. C. e. auē. credētes. ꝛ. C. de his qui latro. occul. l. j. ꝛ. ij. ꝛ cum aliquis g credens vel receptator ab initio reputarē. tunc pe 4 ti potest quod excōicetur. Eodem etiaz modo contra suspectos de heresi. qui ex hoc excōicati per annum in excōicatione steterunt animo indurato. 5 vt in pre. §. qui autem. ꝛ in pre. auē. gazaros. Le terum cum crimen lese maiestatis in quibuscā conueniat cum heresi. vt extra eodem. vergentis. ꝛ. C. eo h dem manicheos. ꝛ ideo hic libel. formemus⁵. ZBEL. Coram ꝛc. propo. contra. p. quod ipse hoc anno mense tali imperante tali domino imperatore semper augusto. cum talibus scelestem factionez iniuit de nece ipsius domini imperatoris in tali vr de in domo sua. ꝛ i pcima camera ipsius domus. super quo eum vobis accuso. ꝛ peto ipsum. l. iul. maiestatis puniri. ꝛ ad penam ipsam sententialiter condemnari. ꝛ ego. l. ꝛc. vt. §. de accusat. §. j. C. ad. l. iuli. maiestatis quisquis que est. vj. q. j. §. verum. ꝛ. l. vlt.

tus commendandus patet pcimum. ij. questione pcima. nonne. et ratio dicti ibi not. ꝛ quod sint peiores notat actus ecclesie que in paraseeudum pro paganis orat flectit genua: pro iudeis non; dubitatur etiam de christiano qui pcius iudeus fuerat vel non fuerat vel nunc labitur relabiē in iudaismū in hoc non insto propter ea que plene scripsi de heretī. contra christianos. lib. vj. super. j. glo.

DDE an sarraceni possint compelli ad decimas originaliter Odra. consi. xcj. ꝛ an christianus possit inuocare auxilius ab infidelibus per eundem consi. lxxj. ꝛ an per ecclesiam debeat puniri iudeus qui descendit ad sectam sarracenorum per eundez consi. lj.

Ora nolunt.

a Sicut iudeis. de indeis tantum loqui. tamen facit. e. ti. iudei. ꝛ. c. quam sit. ꝛ. c. in nonnullis. in quibus de cohabitatione paganorum cum christianis dz.

b Item quoddam. vbi scripsi quod sequitur.

c Ad litteram. indevenit in vsum quod inherentes plus littere q̄ sensui dicimus iudaizare.

d De hereticis. Rubrica.

Practici autoris nil de ista dixerūt pter rof. in nostris q̄ formauit duos primos cuz sua rubrica. ꝛ est scōa in ordine libelloz. Ad materiā facit qō dicam. j. de fortile. sup Rubr. de bonoñ. origine hñte hic bona ꝛ domicilio florentino dānato florētie de heresi cui dño cōpetāt bona de bonoñ. prolixe scripsi. e. ti. cum scōm. lib. vj.

e De heresi. Et. C. e. s. de summa tri. pter id qō sequitur.

f Sic dicet. libellus iste non pcedet. cum secularis iudex de hoc crimine qō mere ecclesiasticuz est cognoscere vel iudicare non possit. e. ti. inquisitionis. §. phibemus. li. vj. ꝛ. c. se. in fi.

g Recusatur. l. vitatur vel littera corrupta debet dicere reputatur nō fuit iste finis Rof.

h Formemus. posituz per Rof. immediate ante. ſ. proximos. fuit em primus in ordine. ꝛ. libel.

extra

a §. catholici. totuz quod sequitur fuit ad literam vincen. in isto. §.
b In integra. quam ibi posui cum glo. Host.
c §. j. hoc scripsi ne prela. vi. su. c. vlt. super glo. ij.
d Vincen. vbi supra.
e In fine contra hanc allegationem est decre. super specula. de magistris. pōicta cū decre. licet de p bend. Nec valet etiam ratio Hosti. qua dicit illos haberi pro residentib⁹ per nota. de cle. non resid. c. vno. lib. vj. i gl. a no. et quod super ea scripsi de hoc scripsi ō iudeis ad deliberandum super ver. itegre ibi vide.

c

f De scismaticis Rubrica.

Ad summistas recurre. omittit autem auctor duas rubricas. ꝛ prima erat dimēbris que diuisim habētur i codice. ad cuius partē d pximam scilicet ō apostatis duas questiones e rememoror scz de beneficiato f qui fact⁹ est miles ꝛ de religioso ferente habitum coopertum cum habitu clerici secularis primam que fuit domi nicalis. xx. vide de cleri. coniu. c. vno. libro. vj. super glo. huic ergo. ij. super regula certū est li. vj. De secūda parte rubrice quis dispensat cū rebaptizato scienter vel ignoranter. dubie loquiē auctor de primo q̄ nec papa dispensat. ſ. de lega. §. nunc breuiter vers. ix. ꝛ fic dubie de secundo qō dispensat episcopus. e. ti. §. nunc de episcopo ꝛ. versi. exrj.

g De infantibus ꝛ languidis. Rubrica.
h Deficiunt practici auctoris ad summistas recurre.

Notes hic fic cō. li. ZBB. Co. ꝛc. propo. ego filius vel seruus vel libertus olim talis contra eum q̄ ipse me infantem vel languidum h exposuit. seu exponenti consensit vel ratus habuit. vel imple mihi alimenta negauit pietatis officio relegato quare peto me liberum fore a neribus patrie vel dominice potestatis. pnunciari. ꝛ me pafami. si erat liber. et in potestate patris vel liberum si erat seruus vel ingenuum si erat libertus sententialiter declarari. extra. eo. c. j. C. eo. l. ij. lxxxvij. dist. si expositus. C. de lati. lib. tol. l. vnica. §. sed scimus. C. de episco. audi. nemini. ff. pro derelicto. l. fina. in auk. de nup. §. si vero ab initio. potes etiam addere si vis ꝛ peto ipsuz nihilominus ex officio vestro ad arbitrium vestrum puniri. C. de pa. po. nec filiuz. ff. de lib. agnoscen. lege prima. §. pena.

i De homicidio. Rubrica.

Solus Rof. ex practicis auctoris formauit libellū in hoc ti. ꝛ est quintus in ordine libelloz. habuim⁹ duas bonifacianas ostitutiones in. vj. ꝛ. in cle. vnam multum est expediens in hac materia. Ex premissis questionibus terminatis per illas. scias quod aliquas questiōes spectantes ad hunc tit. posuit auctor. ſ. de accu. Et ego ibi cumulādo questiones aliquas de bannitis addidi tres questiones. vide super re gulis in. vj. scilicet frustra nullus pluribus. ꝛ regula quod quis. Pōia in quarto membro de illo qui pacificatum postea bannitū occidit. Secunda de illo qui negauit se occidisse. nunc dicit q̄ ad sui defensionem Tertia de clerico qui incedebat vt laycus bannito ꝛ postea occiso. Vulgata est questio. ꝛ si statutum punit insultantem. Item vulneranteꝛ. l. si quis necādi. que sunt. C. ad. l. cozne. de sicarijs. ff. e. qui eedem. insti. de pub. iudi. xxxiij. q. iij.

1 Sic forma libellum coram iudice seculari ad penam corporalem infligēdā. ZBB. Co. ꝛc. propo. contra. p. quod ipse anno ꝛ mense tali regnante domino Ludouico rege francie occidit titiuz cum ense vel clauā vel culi tello percutiendo cum in tali loco letaliter in ciuitate tali in vico vel domo tali in tali latere seu parte eius super quo vobis eum accuso. et peto ipsum secundum. l. cozneliam de sicarijs pena capitis puniri et sic puniendum fore sententialiter condemnari. ꝛ ego lu. ꝛc. vt. ſ. de accu. §. j. de pe. di. j. is qui cum telo. ꝛ. l. si quis necādi. que sunt. C. ad. l. cozne. de sicarijs. ff. e. qui eedem. insti. de pub. iudi. xxxiij. q. iij.

Sic conci. li. ZBB. Co. ꝛc. propo. ſ. p. q̄ ipse fuit. scienter a tali epō. scismatico in pbyteri ordinatus: quare peto ipsuz a pbyteratus officio remoueri ꝛ remouēdum esse snialiter declari. extra. eo. c. j. ꝛ. ij. ix. q. j. ordinationes. In se. t. non est li. necessarius.

g De infan. ꝛlāg. expo. ⁶Ru.

Notes hic fic cō. li. ZBB. Co. ꝛc. propo. ego filius vel seruus vel libertus olim talis contra eum q̄ ipse me infantem vel languidum h exposuit. seu exponenti consensit vel ratus habuit. vel imple mihi alimenta negauit pietatis officio relegato quare peto me liberum fore a neribus patrie vel dominice potestatis. pnunciari. ꝛ me pafami. si erat liber. et in potestate patris vel liberum si erat seruus vel ingenuum si erat libertus sententialiter declarari. extra. eo. c. j. C. eo. l. ij. lxxxvij. dist. si expositus. C. de lati. lib. tol. l. vnica. §. sed scimus. C. de episco. audi. nemini. ff. pro derelicto. l. fina. in auk. de nup. §. si vero ab initio. potes etiam addere si vis ꝛ peto ipsuz nihilominus ex officio vestro ad arbitrium vestrum puniri. C. de pa. po. nec filiuz. ff. de lib. agnoscen. lege prima. §. pena.

i De homicidio. ¹Rubrica.

1 Sic forma libellum coram iudice seculari ad penam corporalem infligēdā. ZBB. Co. ꝛc. propo. contra. p. quod ipse anno ꝛ mense tali regnante domino Ludouico rege francie occidit titiuz cum ense vel clauā vel culi tello percutiendo cum in tali loco letaliter in ciuitate tali in vico vel domo tali in tali latere seu parte eius super quo vobis eum accuso. et peto ipsum secundum. l. cozneliam de sicarijs pena capitis puniri et sic puniendum fore sententialiter condemnari. ꝛ ego lu. ꝛc. vt. ſ. de accu. §. j. de pe. di. j. is qui cum telo. ꝛ. l. si quis necādi. que sunt. C. ad. l. cozne. de sicarijs. ff. e. qui eedem. insti. de pub. iudi. xxxiij. q. iij.

diungēdarū inter se actionū vna actio occultatur. ad idē. ff. de iniur. l. ptoz. §. si plures. alle. etiā. l. nō est nouū. ff. de ac. emp. ꝛ ven. pcedit hoc cū insultauit ꝛ percussit vt occideret ꝛ occidit. Sz qd si nō occidit ſz solum insultum fecit ꝛ percussit. videtur per superius allegata quod solum ex percussione teneatur. cum in illa sit maleficium consummatū ꝛ otinuatuz. ff. de nou. si ita stipulat⁹. j. fi. l. sequēti. Ad idem. ff. ō adul. qō ait. fi. ad. l. aq̄. l. fiet plagis. §. tabernari⁹. ꝛ de incē. rui. nau. l. j. §. pinde. In contrarium. ff. de iniur. in. l. pretoz edixit. §. si mihi ꝛ. l. negatiue dicit quod nunq̄ plura dicta cō currentia faciunt quod vlī? impunitas detur nec delictuz ob aliud delictuz minuit penaz. ff. ō pōia. delic. l. nūq̄. ad idē. ff. de termi. amo. l. fina. ad turp. l. in. senat? ō furtis qui ta bulas. in fi. varietas enim cri minum inducit varietatē pena rū. de pe. distin. j. §. pene. cuz ergo insultrando cōmiserit vim publicaz. ꝛ vulnerando inciderit in. l. coz. iniuriarum. vt no. in. l. pretoz ergo vtraque lege punietur: et videtur expressum. in. predicta lege qui de crimine. ij. responso solutoinem in quibusdam scriptis inuenio sed questionem non habeo. et francisf. et Accur. tenuit eum solum de percussione vel vulnere teneri per pōius allegata. Ad contrarium et ad. l. qui de crimine respondet illam loqui de criminibus ita diuersis et separatis quod vnum non est pars alterius sed in casu nostro continuatio ꝛ connexitas facit illa censeri vnuz aliqui contra qui licet concedant quod pōius dictum est pondera solum homicidium. Ratio est quia id punitur morte. que omnia soluit et crimen extinguit. an in autentica de nup. §. disponat. et. ff. ad turpil. in senatus. C. si reus vel accusa. per totum que ratio cessat: in hoc secundo casu inuenio Bui. quando que distinxisse an in insultu fiat percussio id est simul insultauit ꝛ pcussit et procedat prima solutio. si vero insultauit ex quo insultu orta est rixa in qua postea percussi procedat secunda solutio quasi actus sint separati ab insultu ꝛ eius principio vltra ea que de continuatione dicta sunt supra facit. no. iij. q. ix. nihilomin⁹ ꝛ mihi videtur hoc in facto cō fistere. si enī iste insultauit ꝛ vibrauit sed nō pcussit illo forsan. se flectēte. ꝛ tunc incipit rixa. istā tū vibrationem cōtinuauit: licet forsan etiā in vibrationibus cōtra eū factis restiterit ꝛ finaliter his cōtinuatis illum percussit satis id continuū reputo. Sed si propter rixā retrocessisset. ad propriā etiam vicinam domū. vel etiam alterius recipiēs forsan lanceam ꝛ pcussit procedere posset quodide actu separato dictū est Et questio de illo. ij. qui se defendēdo occidit debito moderamine nō seruato an teneatur. l. coz. de sicarijs. terminari vidi q̄ nō: quia lex illa non requirit dolum. ꝛ q̄ hoc casu lata culpa non equaē dolo. tertius est. ff. e. scilicet ad. l. coz. de sicca. l. in. le. ad idē inducit. l. j. C. e. titu. facit extra de resti. spolia. olim. j. in fine tenebitur tū de homicidio culpabili nō doloso p iura predicta. Scias ergo q̄ aliter se saluare nō valz si occidit etiā vibrādo nō solum non tenetur de occiso sed etiam irregularis nō est. vt dicit cle. e. titu. in fine. vt tamē ibi no. in ōfēsione sui corporis tantum non filij vel suorum habet hoc locum quod de irregularitate dictū est. Pro illoz tamen defensiōe percutiens ꝛ occidēs pos-

Universidad del Rosario Archivo Histórico

set excõicatus non esse.licet irregularis vt ibi scripsi.z clarius in decre.si vero.j.de sen.excom.

a ¶De forma libelli.

¶De gradari.vide remissionem que statim sequitur.

¶Mosciũt.vide supra de proba.§.fina.versi.hoc quoqꝫ dicit Bal.ô suꝫ.sup probemio di-gestoꝝ.§.j.qõ si pars vulnerati z pars vulnerãtis cõcordãt de medicis vno vel plurib⁹ assumẽdis iudex eis acquiesceret Sivero discordãt ipse eligeret Allegat quod dicitur de pluribus tutorib⁹ volẽtibus per vnum administrari.§ cõ quo discordant.in stit.de satisda. tuto.§.si autez z qõ de duob⁹ heredib⁹ legatarij discordãtibus an agãt reali vel personali.ff.de lega. primo huius modi.§.finali. Subdit etiã si iudex ad dictuꝫ medici dicentis vulnus titij cũ plures vulnerarit fuisse mortale cõdemnauit titium de occiso q̃ titius dicens medicũ falsuꝫ dixisse.petitante sepulturam peritiores medicos adhiberi.quod factuꝫ ẽ.z illi referũt illius vuln⁹ nõ fuisse mortale retractabitur sententia sicut dicitur de lata per testes falsos vel instrumenta.C.si ex falsis instrumẽti.l.falsam.z.l.fina.ff.de re iudi.l.diuus supra de excep.cũ venerabilis ADDE vt pulchre per bal.consi.cv.li.primo.

c ¶Proiecit.ad questionez facit qõ no.ô.de leg.§.iuxta versi.quid si quis in rixa.vide quod satis scripsi.eo.ti.significasti.ij. in glos.argu. ad questionez.z ibi de questione venereali.xv.

d ¶Bona fides.fꝫ Alber.gal.cuius ad litteraꝫ fuit iste .ô.de ac.ô.pe. ADDE q̃ dictum spe.sequitur Bal.consi.lxxxj.lib.v.

e ¶In fi.z periculum sibi imminet hereditatis perdende si necem patris non vindicat.C.de his qui.vt indig.l.j.propter quod in eo accusante cessat pena calumnie.C.de calum.l.iij.

f ¶.l.j.huꝰq̃ fuit alber.gal.vbi.§.versi.antepe.

g ¶Infantiam pro hac distinctione facit de iudi.capitulo si annuꝫ.§. primo.lib.vi.

h ¶Tractatur.sup.quod tutor z curator facere non potest.C. de pac. l.pactum curatoris.hoc scias q̃ Bui.de suꝫ.sup.l.illa tenuit pactꝫ tutoris valere vbi factum non est liquidum.z facit quod in pre.l.no.allegat fauorez pacis de quo.§.multa quẽ potest tutor quia defert iusiurandum iurat in litem z de calumnia transigit cuꝫ fure.z est loco dodeamus.§.si tamen.C. de iuramento calum.l.ij.§. quod obseruari. ff.de fur.si pignore.§.fina.de admi.tuto. qui tutelã. Ad fortificandã fiat cum occisore sed cum illo qui dicebatur occisor per predictam.l. ualidũ facit valere ar.ff.q̃ cuꝫ fal.tu.l.j.§.idem.de aqua plu. ar.l.quã quã in fi.j.rñ.de infami.l. furti .§.qui iussu.tc.

EADDE vt per abb.concilio.lxvj.

¶Bal.de homicidio. Rubrica.

Percussus cum hasta ferrata non dicitur percussus cum ferro; vt no.ff. eo.l.j. §.diu?. ¶An vroꝝ que fecit occidi maritũ perdat dotem ff. de adi.leg.l. penult.§.sepa.

¶An mortuꝰ ex febre supueniente postmodum dicaꝫ mortuus ex vulnere.dicẽdum aut cõ sit quodsit ex molestia vulneris aut ex alia causa aut dubitatur.z tũc standum dicto medicorum. B.qui debent iurare de credulitate non de veritate.ff. de ventre inspi.l.j.in pri. C.de secũ.nup. l.hac edi.Lyn. Quod si in illo loco non est nisi vnus medicus.illi soli credetur si bonus homo sit.ff. de ver. obli.l.j. in fi.nam hoc est propter difficultatem probationis.ff. de remissi.l.nõ omnes.§.a.barbaris. argumen. contra.ff.de qstioni.l.marius.quia agit de magno pre iudicio.z ideo non est standũ dicto vni?.Itẽ mortuus.j.triduum presumi

arrianus extra de proba.ex litteris.nam in criminibus clare debent esse probationes.ij.q. viij. sciant. Iudex tamen ꝓpter bonum regimen.z vt ceteri timeant penam pecuniariã imponat.ff.depositi. bona

d fides.ª ¶Illud autem queritur vtrum pupillus

6 possit de morte patris facere pacẽ: z videtur quod nõ.quia pupillus de morte patris accusat:vt.ff. de

e accu.l.ij.in fi.Et si remittit donat.ff.de trãsa.l.j.ff.ô dona.inter virum et vxo.sponsus.nec pupillus donare potest.ff.de tutelis.et ratio. di.l.j.respon.j.ar. contra quod valeat pax per eum facta .ff.de iureiu. tutor.ff. de furtis interduz.§.si tutor:quia pax a pactione dicitur.ff.de pac.l.j.et pactum est quedã donatio.ff.de pac.contra iuris ciuilis.in fi. et dicitur pactum inter partes ex pace conueniens ex scriptura extra de ver.signi.pactum dic quod si aliquid ei datum est tunc valet.ff.de transac.preses.z etiam si non est sibi datum.interest enim minoris vt litibus et sumptibus non vexetur.ff.de minoꝝ.l. minoꝝ ib⁹ et facit bene.ff.de iniur.sed si vnius.§.si filio.naz z ciuitas pacem seruãs cõmendabatur. ff. de censi.l.

f prima.z ad hoc.C.ôveteri iur.enucl.l.j. ¶Alber. aũt dixit quod infans nullo modo potest facere pacem etiam tutoris autoritate:nec facta pax tenet.ff. de penis.lege prima si vero iam exeesset infantiam qõ intelligit nec tunc etiam sufficit sola tutoris autoritas.vt dicit.ff.de admi.tu.l.prima. §. primo quia nec etiam per se posset cum etiã nõ sit pmissum pupillo cum tutoris autoritate distrahere vilissimum predium .ff.de rebus eo.per totum.C. de predi.minoꝝ.per totum.potest tamen facere pacẽ cum tutoris autoritate.z intercedente iudicis decreto et

g facta valet z hoc vbi excessit infantiam⁹: nec obstat q̃ nõ dꝫ interponi iudicis autoritas nisi ꝓpter es alienum.vt.ff.de rebus eo.mag.§.antepe.quia hoc fit pacis fauore:et quia pupillo expedit.male ergo dicunt secundum eum qui dicunt tutorẽ facere posse pacem pro infante.nec obstat.C.ad trebel. sanctus. Respõ.j.in fi.vbi dicit quod potest restituere hereditatem nomine infantis:quia in pace de re

h missione tractatur.ᵇ ¶Sed pone .p. vulneratus ad mortem a.t.fecit pacem et remissionem .b.nomine ipsius.t.vt ipse .b.eam faceret et remitteret ipsi. t.mortuo itaq̃.p.dictus.b.fecit pacem et remissionem ipsi.t. queritur an valeat et seruanda sit. et videtur quod non. cum sit facta mortuo mandatore.argumentum .ff.si certum petatur.eius quia prouincia. item eo tempore debuit haberi rata par

tur mortuꝰ ex vulnere.l.j.C.de emẽ. ꝓpi.bal. ¶Si lapis est ejectus de cenaculo z homo occisus.nec constat quis fecerit pena pecuniaria imponitur omnibus.et ratione incertitudinis commutatur personalis in pecuniariam.versi.pone.iiij.z hoc quando est incertus de certis.sed si esset incertus de incertis tunc nullus punitur. adõ quod nota.ff.quod metus causa.l.si cũ in hac.nam in rei restitutione ille tenetur apud quẽ res inuenitur.vt ibi no.in pena fiscali.z vide.ff. de fisca.l.si in rixa p bar. Incertitudo alia est persone agẽtis alia patientis.iij.questione.viij.libellorũ. alia ipsius facti.ff.ad fylla.l. prima. §. illud.alia loci vel temporis subtãtialis.vt lege libellorum alia qualitas facti.ff.de pen.lege si preses.alia qualitas damni.ff.de ficca.l.j. §.si claua.de ho.capitulo significasti.alia necessitatis puta ad defensionem vbi tria attenduntur tempus modus et causa.C. vnde vi.lege prima.ff.ad.l.aquiliam.lege si ex plagijs.§.rabenarius.cum si. Bal. ¶An tutor pupilli vel pupillus possit reddere pacez occisori patris §.illud autem.B.dic quod solus tutor non potest.argumentum.ff.de inoffi.testa.l.pompo.Sed pupillus si ei expediret cum autoritate tutoris.et cum decreto iudicis potest.nihil enim alienat hic cum non tractetur de pecuniario commodo.B.no.tamen quod in dubio concordia z par presumitur expedire.C.de transac.l.si fidecommis. ¶An par facta tibi recipienti pro titio possit haberi rata mortuo vulnerato.ver.sed pone.B.dicit quod sic.vt.l.bonoꝝ.ar.cõtra.ff.eo.pre.l.est receptuꝫ.immo plus videtur q̃ procurator vulnerati ad hoc fact⁹ possit reddere pacẽ mortuo vulnerato fauore pacis.z ꝓpter ipsius actus naturã.ff.ad filla.l.ij.ff.man.l.si vero non remunerãdi.§.fi. B.

a.t.quo

a ¶De adulterio z stu. Rubrica.

¶Bimẽstris est hec rubrica.z de secũda parte nil tractat.q; practici sui nil tractarunt.vel omisit.q; ex prima z secunda decre.huius ti.que secũdã partẽ respiciũt facile formabis libellũ in ecclesiastico foro.et erit alternatiuus ex quo alternativa est in obligatiõe de quo.§. de li. cõce.§.iã nũc

ver.fꝫ nũq̃ talis cũ suis remiss.In foro vero ciuili tolle formã.z no.eo. ti.c.ij. in glo.i. z eo.qõ ibi addidi.Et ad hãc partem facũt dificules.xxvj. z xxviij.de quibus mentionẽ fecit de iureiu. mulieri super pri. secũde gl. De pria vero pre libellos habuit autor a Roff.in.iiij.libello in ordine libellorꝫ iuris nostri. Unde de libello ad separationẽ thori dat remissionẽ post.vñi.sed nũq̃d.De questione diuicali. an accusãs vrorem ô tali adulterio teneatur illi rebdere de bitumvide no. xxxiij.di.si cui? Sunt cõtigue tres qões dñi bcales.fꝫ.xxxij.z xxxiij.et.xxxiij. post quam sequit.lxiij. pria de adulterante cũ medico rogante marito. Scda de vrore oppressa.qz nõ fugit vt vir mandauerat. Tertia supueniẽte adulterio mariti an ꝓfit adultere separare. Quarta de separata ꝓpter adulteriũ et postea appa ret cõsanguinitas cõiugũ pri mã vide de eo qui co.cõ.vro. discretionem. fecisdã.de adulte.c. pen.sup fi.penulti.glo. tertiam de diuoꝝ.er litteris super vl.glo.quartam inter virũ z vrorez plerumq̃.Questionem pylei.xxj.de lena. que se pro principali subsistit.z de illo qui putans cognoscere solutã:maritatam cognouit vel misit.z de illo qui petens cognoscere solutã:maritatam cognouit vel ecõuerso.vide super regula cũ quis in ius li.vj.de duob⁹ specificatis pena promissa.quam vnus cũ alterius vrore adulteriũ cõmisit. vide super regula frustra.eo.lib.

b ¶Onci.fic li. ¶Et pone.l.positiones facias.

¶Tenent.vt rof.vbi.§.z glo.ibi recitat bic.sed tꝫ cõtrarium vbi.§.illud.esse correctũ.z idẽ.in.l.fi qui adulteriũ.C.de adult.

d ¶Preceptũ.vbi hic no.

e ¶Publico.vide quod no.xij.q.ij.si qua cum seruo.

a ¶Dea dulteriozstupr⁹. Ru.

¶Incipe fic li.ZJ.Lo.tc. propo. contra.p.quod ipse hoc anno mense tali regnãte domino. L. dei gratia rege francie vel rẽporibus talis pape commisit adulterium cuꝫ bertavroze titij in tali ciuitate in domo tali.z in tali camera ipsius domus.sup quo eum coram vobis accuso quare peto eum fm legeꝫ leges iul.de adul.pena capitali puniri.zego lucius tc.vt.§. de accusa.§.primo. versi.vlt.ij. questione. viij.libellorum.C.ad legem iul.de adul. q̃us z pone ᵇhoc vt patet.§.de accusatore.verticulo. Itẽ contra agentem. ¶Eodem modo concipiet ipse titius secundum antiqua iura cõtra vrorem verbis competenter mutatis.extra.e.maritis.C.e. iure matriti.et.l.castitati.bodie tamen sic concludet fm leges quare peto eam verberatam et tonsam in monasterium ad perpetuam penitentia; peragendaz retrudi.C.eo.auk.sed bodie. xxij .q.j.de benedicto vel omitte verba illa verberatam et tonsam fm canones:vt extra de cõuer.coniu.gaudemus.secundũ legem vero mosayeam conuicta de adulterio lapidabatur.xxxij.questione.v.hec imago.de pe.di.vj. c.primo versicu.cognoscat igitur.iij.q.vij. qui fine. z.c.postulatus.nec hoc casu vir inscribere tenetur fm quosdã:vt in predictis iuribꝰ.z. ff.eo.is cuius. §.fi.z.l.mariti.§.fi. ¶Ego aũt dico q̃ si ꝓstãte matrimonio vir accuset vrorẽ de adulterio ad penam tenetur inscribere:vt in auk.vt liceat matri et auie. §.quia vero plurimas.col.viij.ver. si de adul. sed q̃ cõtrarium tenent⁹ intelligũt q̃ ibi accusaret iure eo tranei.vbi aũt agitur ad thori separationem nõ est inscriptio necessaria extra de pcu.tue.de hoc.ô. de accusatore.v.itẽ q̃ nõ recte. ¶Sz opponiꝫ sic ter vir se obligabit ab talione.nam si ipse punit pena taliõis ponet in monasterium.z sic ꝓsequi qõ volebat.itẽ fm hoc erit alia cã q̃ fornicatiõis que separat virũ ab vroze.z cogit fieri monach⁹ q̃ nunq̃ illi⁹.tit. Et fm rof.rõ sumit ex.l.si adulteriũ.C.de adulte.iter. vino em initiaꝫ luxuria.vt ibi.

¶Una voce.z rof.vbi.ô.j fine dicit se nõ curare.an p libellũ.an viua voce petatur.z remittit ad ea que dixit de senatuscõsul. rubriano.

¶Zi.coram nõ ponderauit autor causam diuersitatis libellorũ que fuit.quia.l.si lenones non exprimit q̃ quẽ fienda sit liberatio.gl.ibi q̃ per patrem z dominũ z ad hoc cogent ꝓ ꝑs. dixit ponit primus libellus. Alia lectura quod id facit episcopus.z secundm hanc debet incipere libellus a vobis. vel vbi dicit liberari addendum per nos fa retur. Rof.prima equioꝛ.et est iste vn⁹ de casibus quib⁹ fic ema cipare cogitur vt scriptũ est de restitutiõe in integ.cõstitut⁹ in pri.tc.

f ¶Si autem laicus reuertitur ad verba rof.vbi.§.vsqꝫ ibi vel d ic.

g ¶Porro reassumit verba rof.iuris ciuilis vbi de cõstitutiõe di.adri.z demũ verba eius ti.vij.vel.viij.post illũ assumit in ver. se.

h ¶l.j.z tu canonista si vis plus de materia intelligere vide que ibi no tanꝰ in vlt.glo. Ultra quam scire debes q̃ q̃nqꝫ venditor sibi referuat manũ. s. refumẽdi ancillam si ꝓstituaꝫ si ꝓ stitutiõi cõsenserit.ꝑdis ꝓfessaꝫ vl ꝓbatis iudex ꝓñ ciabit illã libera sic ci filiab⁹. pero te ꝓñcia ri ercõcatũ.qz ꝓcussit clericũ si negeꝛ ꝓcussio vl clericat⁹ opꝫ illa ꝓbari. q̃d⁹ ꝓbaꝫ iudex si ercõcat fꝫ ercõcatũ declarat.ꝑoc ẽt sciãs qõdi fic actũ est ne ꝓstituatur non dꝫ pdi vt i cauꝑoavl taberna mistret.qzid est facer fraudẽ legi dicter⁹ pacto.ô vult.l.vl.

Rosario Archivo Histórico

a ¶De raptoribus ⁊ incendiarijs ⁊ violatoribus ecclesiarum. Rub.
¶Primam partem rubrice tractat Jo. de bla. mihi car. xxv. vbi de accusa. vi bono. rapto. secundam illam recipit autor. a Roff. de predicta rubrica que est antepenultima ante prętorias. ⁊ ibi dicit. vi. debere concurrere vt illi sit locus que colligas ex positionibus. Expeditis verbis. rof.

De rapt. ⁊ incē. ⁊ vio. eccle

a siarum[a] Rubrica.

bis domine eṕe peto ego filia vel ancilla talis libe
rari a patria vel dominica ptāte cum ipse pater vel
dominus meus necessitatez mihi imposuerunt pec
candi vel me tali supposuerit. ⁊ sic fuit leno meus ⁊
ad hoc imploro officium vestrum. C. de epi. au. si le
nones. C. li. xj. de spectа. l. fina. De hac materia vi
de. ff. de accusatori. ver. item contra agentem. ¶In
se. ti. non est. lib. necessarius

SI quis perviolentiam rem tuam mobilē tibi auferat locum habet actio vi bono
rum rapto. que. ſ. annum est in quadru
plum. post in simplū. ff. vi bono. rap. pre
tor. §. in hac actione. insti. e. §. quadruplum. sic ergo
cōci. li. ZJB. Eoram ⁊c. cō. de pe. qui per violen
tiam mihi abstulit codicem meum vel commodatū
vel depositū. vnde peto ipsum in quadruplum. con
demnari ⁊ ad hoc propono ac. vi. bo. rap. hec forma
probatur insti. vi bo. rap. §. primo. ff. e. l. j. ⁊. l. pretor
⁊c. ergo sic po. P̄O. ẐC. P̄O. quod res quaz
rapuisti vel abstulisti est coder vel vestimentum vel
bos vel asin⁹. vt ꝓ hoc appareat ꝙ illa res fit mobi
lis insti. eo. §. melius. ff. de ver. signi. si iumentū. Itē
quod illam rem mihi abstulisti vel aliquis de fami
lia tua. vt in pre. l. pretor. §. hec actio. extra de resti.
spo. cum ad sedē. Item quod res illa est mea vel sal
tem mihi fuit commodata. ff. eo. pretor. §. in hac ac
tione. et. §. si quis igitur insti. eo. §. sane. item quod
per vim mihi abstulisti res illas. hoc concesso con
stat quod dolū fecit. ff. e. pretor. §. doli mali. Itē qđ
sunt tantum sex mēses ꝙ predictam rapinam feci
sti. reus vero sic. P̄O. R̄EJ. P̄O. qđ res quā
me dicis rapuisse est mea. ff. e. pretor. §. hoc autē in
sti. e. in pri. Itē ꝙ rem illā accepi credēs hoc mihi li
cere. ff. e. pretor. §. in hac actiōe. insti. eo. §. j. in fine.

arijs nō. De incendiarijs autem ⁊ violatoribus ecclesiarum. vide qđ
not. de senten. ex com. tua nos. ⁊. c. conquesti cum suis remiſ. de consu
lentibus rapinam vel communicantibus raptoremvel eūtibus vt de
fendant non vt rapiant vel euntibus vt pacificent ad quid teneantur
in iudiciali vel penitentiali foro scripsi de homi. sicut dignum in gl.
secundum Innocen. ad materiam rapine pertinet questio Nicol. ma.
quam posui supra de appellat. §. in quib⁹. post princ. super. versiculo
sed nunquid in fi. item questio Jac. butri. quam posui. ſ. de inquisitio
nibus. §. nunc tractemus super. ver. primo in fi. item sciendum quod
Gui. de suz. super. l. ab hostibus. C. de cap. ⁊ postli. re. format questio
nem que nunc in. xlvj. anno. de facto ad litteram euenire posset. Sti
pendiarij Cleronesi. insultauerunt districtum mantue ⁊ ceperunt pre
dam magnam animalium. contingit quod stipendiarij mantue post
tempus insultauerunt districtum Cleronesi. ⁊ durerunt etiam magnam
predam in qua fuerunt multa de prioribus animalib⁹. que repetebāt
eozum priores domini pro quibus facit. l. illa. ⁊. ff. eodem titu. si capti
uus. §. expulsis. ⁊ bene facit. ff. de acqui. re. do. l. pompo. In contrari
um inducitur. quia sua probitate acq̄fuerūt eoz. ergo sint sicut alias
dicī. C. de alluui. ⁊ pal. l. ij. ⁊ si perdidissent illi equos ⁊ arma. isti nō
restituissent. ergo non petant. cuius contrarium petituri non essent
C. de solu. l. pe. dicit de iure primam partem veram per iura inducta.
sed consuetudo italie tenet contrariū. et tūc sic fuit iudicatū. quod pe
cedit qđ nō icōtinēti fuerūt recupati. qz tūc sec⁹ vt i. l. pō. Dicit ēt tūc
cō nem procedere. cū veroſi. erāt hostes veri romani: qz ꝑ pacē eccl'ie.

b SI quis perviolentiam.
C. l. j. hucusq; Rof. de hoc membro in quo tractat an possit
raptor convenīri furti manifesti er non manifesti. non videt
dubium de secundo cū lex expresse hoc dicat. ff. e. l. j. Itē. l. ij. §. vt gene
raliter ⁊ insti. eo. ti. §. fina. in quibus dicitur ꝙ vbi in re clam facta cō
primo cuz tamen prima facie quilꝫ iudicaret contrarium scilicet de
manifesto, nō dubiū cū null⁹ inprobior fur quā qui rapit. isti. vi bonoz
etiā pl⁹ quā manifest⁹ dici dz. Itē lex si vidicero. §. cuz raptor expsse
dicit ꝙ raptor ē fur manifest⁹. Itē ꝑdicta. l. ij. §. si i re apte dicit ꝙ ra
stinguit inter raptorē visum ⁊ deprehensuz. ⁊ nonvisuz. vt primus sit
manifestus. secundus nō. Remittit añt ad ea que scripsit insti. de ac.
§. ex maleficio. Et qz habeo ipsius scripta sup illo titulo. verū est qđ
ibi distinctionē predictam repetens distinguit inter visum ⁊ non vi
sum. ⁊ in secūdo cessabit actio furti manifesti. ff. d furt. si ḡs ex bo
⁊. ff. vi bono. rapt. l. ij. §. fi si nemo. Sz opponit qđo habebit locū. ij.
j. q. iiij. §. fi. itez ꝙ ex quo accepi. tu sciuisti quando vibo. rap. vbi
accepi. Item quod postꝫ sciuisti me accepisse trā nullus vidit et
fit annus et vltra. Item ꝙ in illo anno poterat red sic nulli facta ē
di ius. ff. quis ordo in bo. pos. l. prima. §. dies. ff. de vis. respondet
diuersi. ⁊ tempo. prescripti. l. j. cū petro. quia
b ¶†Sed po. in is qui rem ab
ter statuta per nos in patrimonio beati petri dum stulit paratus
2 illud regeremus edicta constituimus vt ciuitas ca erat vim face
strum vel villa in cuius territorio fieret rapina illā re. si aliqs re
emendet. si vero in finib⁹ duarum villarum nec ap stituisset. Ex q̄
paret in cuius confinio vtraqz emendet. xxiij. q. ij. ppolito conue
dominus contingit fieri rapinam in confinio duo nitur vi bo. ra.
rum castrozum. nec apparet. j. cuius territorii quo ff. de fur. q̄ in
rum vnuz magnū est aliud parurum. querit an equa iurie. extra de
liter soluent: ⁊ videt quod sic. C. de epis. ⁊ cle. auf. cā sen. ex. cum vo
quesit. C. de appel. quoniam. ff. de le. j. seruus. §. fin. luntate. in pri.
arg. cōra quod maius magis soluet. quia loca no Ad. l. pro al
minata nō sunt. ff. de le. j. si heredes. ff. de rebus du legatas. Rñ
bitū. §. fi. ff. ad trebel. quotiēs. ff. de duob⁹ reis. l. an det supplēdo.
tepenul. ff. de stipu. seruo. si communis seruus. Sol. vt sit sensus ꝙ
videtur quod pro locozum quantitate diuisi fiat. vbi in clam fa
ff. de censi. cum pol. ibi vt omnes pro modo ⁊c. ⁊. C. cto cōperit nō
c li. xj. de naufrag. lege fi. ff. de incen. rui. nau. pediuſ manifesti. com
3 ¶† Verūz cum tibi turba coadunata dampnum peret vi bo. ra.
dat: prętor tibi dat actionem in factum contra dan supple si palaz
tem que infra annum vtilem est in duplum post in fiat. alias esset
d simplum. ff. vi bonozum rapto. prętor ait. Rñ. j. sic absurdū vi
ergo con. li. ZJB. Eo. ⁊c. cō. de. p. cuius dolo ma que dictuz ⁊ el
lo in turba damnum datum est mihi in. c. vel tantuz set portius con
amisi vel talia scissa sunt vel fracta vel corrupta. vñ uertendum.
in duplum mihi dari peto. et ad hoc propono ac. in ¶Pediusidē
factum ex edicto prętoris cuius dolo malo dam dy. eo. titu. l. ne
num in turba factum esse dicetur: vt in pre. lege et ex quid ibi etiam
e tra de ordine cognit. c. cum dilectus. in principio tenet: ⁊ in. l. pri
actoz ergo sic ponit. P̄O. ẐC. P̄O. quod ma. ff. qñ et sa.
decem homines vel vltra fuerunt in tali loco con tu. per ipsam. l.
gregati: vt in pre. lege prętoz ait. Respon. primo quod hoc ca.
et. §. neque. item quod dolo tuo vel ad tuum cla non ꝓbabitur
dānū vel iteres

se per iurāmētum sicut fieret contra raptorem probata violentia per
l. si quando. C. vnde vi. quod procedit contra violentū. ⁊ in ipsius odi
um sic extra ꝙ met⁹ causa. c. fi. Idē in vtroqz dicto recitat ⁊ tenet. Ja.
de bel. in auf. vt nulli iudi. §. quoniā vero. col. ix. alle. etiam. C. de in li.
iuran. l. alio iure. ⁊. l. sequē. Sed qđ dices iudicē prede si illa confinia
nō sunt sub eodem iudice sed sub diuersis. Et dubitatur in casibus par
tis finib⁹ facta fuit preda. Dy. super. l. siue. ff. de lib. agn. ver. ꝙ si hoc
dicit per ipsum. ver. ꝙ vtercz iudex ꝓedere poterit ꝓpter dubium
et procedit hoc dictum secundum vltimā lectura quam ponit ibi glo.
ꝓ qua facit. ff. de excu. tu. iurisperitos. §. primo per quē tenuit hic
Gui. de suz. vt dixi. ſ. de compe. iudi. adi. §. primo sub ver. vi. versicu.
sed pone. constat enim quod ex quo par est vtriusqz causa alter alterū
impedire non poterit. extra de elec. innotuit. vbi concor. quia tamē vi
detur absurdū ꝙ super vno negocio quis ad diuersos iudices traha
tur. extra de resc. c. vl. C. de iudi. l. nulli. vel pluries de ipsi⁹ delicto ꝗra
tur. ff. nau. caupo. stabu. l. ꝫ. §. fi. qđ dic vt de accu. de his esset honestū
vt iter se cōuenirēt. vt alter cognosceret ⁊ alter desisteret. ⁊ puto ꝙ suf
ficeret talis cōuētio sine cōmissione de rescrip. pastoralis. i pri. sicut
dicī. de patronis qui sine cōmissiōe cōuenīūt in cle. de iurepa. plures
imo i foro ciuili pl⁹ ꝑcedit cōuētio ꝙ cōmissio q̄ ꝓhibet⁹ criminali
bus. ō quo. ſ. ti. j. §. fi. ver. itē ꝙ est delegat⁹ in cā cū sua remiſ. nec im
probo iudiciū sortis in hoc casu si nō cōuenirēt. xxvj. questiōe. ij. sors
C. cōia dele. l. ij. in prin. de quo satis scripsi. de sorti. c. pl. in fin. ⁊ vt ibi
dixi altero ꝫ petēte supioz ad id cogeret reliquū ē si secꝰ no. lxv. di. c.
vl. i gl. ſz nūqđ. si q̄ vo pēa pecūtaria exigeret a pdoeul⁹ ipi⁹ bōis iter
illos videret diuidēda p dimidiū ō prochijs. c. j. ō sepluſ. cū ḡs. §. j.
li. vj. ff. ō pi. si ffd⁹. §. fidu i fi. ⁊. l. si ōbitor. qrt dixi ꝑcedāt qñ i iudici
b⁹ ē pitas puta vtercz ō fero ciuitat⁹. Sivo alt ēēt ꝑses ꝓicie ꝑse re
gens. et sedem habens in altera illarum ciuitatuz. ⁊ reliqua est de suo
ꝓefidatu. tunc dico quod ad ipsum spectaret. in hoc dubio cognitio
et punitio cum licet de altera sit dubium. de altera est certum. et idem
videret in solo dubio. bene facit de ꝓeben. si a sede. in fin. et. c. si pluri
bus. ⁊ c. hi qui. lib. vj.

d ¶Respon. primo ⁊ quinqz que requiruntur positiones ostendunt.
e ¶In prin. quid si facta ratione. vt. ſ. cōcludā. vñ peto iustitiaz. dicit
rof. ꝙ aql. vī ꝓpositaq̄ minorē condemnationē exigit facit. ff. de pe.
si pses. ⁊. i. iterꝓtatiōe. vid. ſ. dli. cōc. §. iā nūc videdū. ℣. ſz cū ex his
mozem

Sed ad quid hoc edictum fuit inuentum. cuz sufficeret aquil. respōde
ꝙ hic requirit dolū. ibi sufficit etiā culpa leuissima. vt dicto ti. in lege.
ij. instabis. ⁊ si sufficiat leuissima. datur etiaz ꝑ dolo. So. non cōque
raris si ꝑtoz fuit largus. itē in casu doli ista pl⁹ cōfert. z sic nō supflua.
a ¶. §. j. ⁊ tria que requiruntur positiones docent.
b ¶Expugnata
illud verbū ex mozem vel dictum illa turba mihi damnum dedit vt
pugnata expo in pre. §. neqz. ⁊. §. edicto: ⁊. §. si quis aduentum. itez
nit lex expugna quod propter insultum illius turbe datum est mihi
tur. ff. e. dicens damnum in. c. vel talia sunt amissa vel scissa vel fra
expugnatur na cta. ff. e. pretor. §. j. iccirco. item ꝙ illa mihi contige
uis cuz spoliaſ runt in turba. vt in pre. l. pretor. §. hec actio. item ꝙ
mergiť diffolui adhuc supereſt de isto anno vtili quo hec acta fuit
turiant pfundi ff. eod. pretor. Responso. j. Reus vero sic. P̄O.
turiant eius fu R̄EJ. P̄O. qđ homines in tali loco congregati
nes ꝑcidunturi fuerunt. viij. hoc enim concesso succumbet actoz. qz
aut vela ꝺscin r. ad minus faciunt turbam. ff. e. pretor. Responso.
duntur. aut an j. ⁊. §. necꝫ: ⁊. ⁊. faciūt plebem. ⁊. q. ij. vnio. item quod
chore inuolanť ab illa turba tua bona remanserunt illesa. itez quod
de mari. ⁊ hoc illud extra turbam amisisti. item ꝙ a tempore illius
vltimū alludit 4 turbe transit iam annus vtilis. ¶Ceterum si in
vulgari nostro. cendio orto vel ruina seu naufragio imminente ali
vt ibi no. qui res aliquas furripiunt vel dolo malo recipiunt
c ¶Remāserūt vel damnum dant prętor: dat contra eos act. in fa
et si vera est re ctum ex edicto prętorio. de incendio ruina nau. j. an
pete positiones num vtilem in quadruplum. post in simplum. ⁊ idem
de dāno lapso. est in rate: nauecꝫ expugnata. ff. de incē. rui. naufra.
vt. ſ. proxime. a naue. ex. l. j. §. j.[a] sic ergo conci. li. ZJ. ⁊c. cō. de. p. qui
b ¶De furtis. dolo malo rapuit res tales: vel in his damnum de
Rubrica. dit quando domus mea fuit incendiuz passa vel rui
¶Practici au nam: vel quando nauis mea fuit naufragium passa
ctoꝛis posuerūt b vel fuit expugnata[b]. unde peto mihi eum in quadru
hāc rubricā ni plum condemnari. et ad hoc propo. ac. in factum ex
si rof. precipue edicto prętoris de incendio rui. nau. vt in pre. l. Ac.
in libel. iuris ci ergo sic po. P̄O. ẐC. P̄O. quod in domo mea
uilis. vt infra pa fuit incendium ortum. Item ꝙ passa fuit ruinā. Itē
tebit. i libellis ꝙ passus fui naufragium. Item ꝙ ratis vel nauis
autem nostri iu mea fuit expugnata. ff. e. l. j. §. ex hoc incendio et. §.
ris vnicū libel item nunc. ⁊. §. si suspicio. ⁊. §. item ait prętor. ⁊. l. ij.
lum posuit sub ⁊. l. qui naufra. Responso. j. ⁊. l. deinde. itez quod ex
titulo de priua tali incendio ruina vel naue expugnata: vel naufra.
tis delictis. ꝛt f res tales subtraxisti. vt in pre. l. quo naufra. §. quod
Jo. de bla. qui ait. item quod annus adhuc supereſt quo ista fecisti
inter conditio ff. e. l. j. §. j. Re⁹ vero sic. P̄O. R̄EJ. P̄O. qđ ti
nes ponit primā de cōditiōe mor fuit de incēdio ruina vel naufra. sed domus tua
furtiua post il salua in omnibus permansit ⁊ similiter nauis. item
las inter actio 5 quod omnes res que erant in domo tua vel naui sal
nes ponit has c ue in omnibus remanserunt. c ¶†Si autem quis
duas rubricas res deponat in domuz vicini occasione incendij vel
ō actione furti ruine vel naufragij. dic vt. ſ. de depositi. ver. si autem.
manifesti. ⁊ alias ¶De rapinis ⁊ violentijs iudeis illatis dixi. ſ. in
ō nō manifesto ti. de iudeis. item in aliis violentijs dixi. ſ. de resti.
et de Rubrica spo. ⁊ de causa pos. ⁊ proprie.
facit. v. partes.
d prima ō furtis
manifestis. et ſ.
secūda ibi alia
quoqz. vsqz ad
ver. porro. cum
prosequiť ma
teriam furti ad
uerſ⁹ nau. ⁊ om
nes actiones q̄
ad materiā per

De furtis. Rubrica.

Vtrum aliud manifestum: aliud non ma
nifestum. Si igitur in furto rei tue fuē
deprehenderis hēs contra eum furti ma
nifesti actionem: que prętoria est. insti. de
perpe. ⁊ tempo. ac. ſ. furti quoqz. in qua fic. li. conci.
ZJ. Eo. ⁊c. cō. de. p. qui mihi codicem meum subtra
xit vel furatus est ⁊ priusqz cū illo. C. queniret ad lo

tinent ad ipsozum membra. viij. questio. inserens. tertio prosequiť ac
tionem reruz amo. de duabus actionibus in ipsius fine remittes. quar
to prosequitur edictum. si quis test. li. esse ⁊c. ibi poꝛro plerūqz quinto
⁊ vltimo tractat de creditoꝛe. an agat furti pignoꝛe subrepto ⁊ circa id
duas questiones formaz. Et quia primus libellus tractat ō pena qua
drupli in furto manifesto. querit gul. de suza. super. l. iij. C. ad. l. aqui.
⁊ in questione statu. mihi sub litera. ſ. si statuto pro furto manifesto im
ponitur pena dupli ⁊ talis fur sic fuit cōdemnatus. an agi possit ad le
ponitur pena dupli ⁊ talis fur sic fuit cōdemnatus. an agi possit ad le
galem de quadruplo ꝙ non possit. al. ff. nau. cau. fta. l. ij. licet. §. fin. C. de
ap. l. omnes. ꝙ possit. C. quādo ꝯci. ac. ꝓeiu. cri. l. vna. ⁊ ō sepul. viola. l.
qui sepulcbrum. ver. que pena. ff. de actio. ⁊ oblig. l. quotiens soluit et
apparet mens statuti volentis minozare penam ad residuum non age
re. si non apparet agetur ad residuum quod plus est in pena legali vt
tur. si non apparet agetur ad residuum quod plus est in pena legali vt
in pręal. l. quotiens. co. ti. cuz ex vno. ff. ar. fur. ce. l. prima. ij. et. iij ad ma
teriam questionis faciunt no. in fin. secunde partis huius volumi
nis. Famosa est alia ipsius questio. qua querit de faciente duo furta
in duabus ciuitatibus sine pena. tertium facit in tertia. z ibi captus ⁊
confessus vel convictus an puniri debeat vt famosus. ſ. fur ca. per. l.
capitalium. §. famosos. ff. de furtis. ⁊ ibi videtur ꝙ non cum in illo cō
miserit solum vnum furtum non potest dici ibi esse famosus. fustigetur
ergo ꝙ vno fur
cum destinatum quo ire volebat fuit deprehensus to. vt in auf. sed
vel visus cuz illo. C. a me vel a te. vel ab aliquo. vnde nouo. C. de fur.
peto ipsuz in quadruplum condemnari ⁊ ad hoc ꝓ ¶Multi ponūt
po. actionem furti manifesti. hoc probatur insti. de hanc questio
obli. qui ex delicto ⁊ manifesti. naſ. §. manifestus. ff. ō nēiqui fatentur
2 fur. fure manifest⁹. ¶†Si autē vis agere crimina ꝙ feroces eos fur
c liter. sic conci. lib. ZJ. cō. ⁊c. ꝓpo. contra. p. qđ cos suspendunt.
ipse tali anno mense die indic. xij. sede apostolica ⁊ secundum le
vacante: vel ludouico rege francie regnante. C. me ges de pa. re. ṽ.
um vel equum quem habebam in tali domo posita antepe. inclu
in ciuitate belnacen. per furtum subtraxit tempore sam in vsibus
vestre iurisdi. ⁊ antequam ad locum destinatum per feu. questio nō
ueniret. ego eum apprehendi vel vidi vel alius: ⁊ eū esset dubia. fm
super hoc coram vobis defero ⁊ accuso. quare peto quam qui fura
eum criminaliter puniri cum interfit reipublice ne tur. v. solidos
crimina remaneant impunita: vel sic quare peto euz vl' amplius fur
arbitrio vestro extraordinarie puniri ⁊ puniendus ca suspendatur
esse per vos decerni et declarari. ⁊ ego. l. ⁊c. vt. ſ. de an autem illud
accu. §. j. ver. vlti. ff. de accusa. libelloꝛum que est po fit habenduz ꝓ
fita. ij. q. viij. ff. de fur. l. fin. Sic etiam concipe. in pri lege communi.
3 uatis criminibus. ⁊ subscribitur. ⁊ etiam pena cali vide plene. no.
nie imponitur. ff. de fur. l. fi. ¶†Sed nunquid ex i. l. hac edictali
eodem crimine agi potest ciuiliter et criminaliter. de pace tur. fir.
respō. sic. si agatur de re familiari. aliter non. C. quā §. iuria seu fur
do ciui. ac. ꝓeiu. cri. l. vnica. vbi de hoc. ff. de fur. l. fi. tum in. iij. glo.
licet. p. dixerit male in priuatis delictis agi nō pos et materiaz fur
se. nisi vel ciuiliter vel criminaliter tantum: vt. ff. de ti quasi per mo
fur. interdictum. §. qui furem de hoc. ſ. de iniur. §. j. dum summe. vi
ver. sed queritur. item quere hoc. vt. ſ. de inquisitio de in gl. ij. Itez
4 ne. §. nunc videndum. ver. quid si actum. ¶†Sed sciēdū ꝙ vber.
nunquid in eodem lib. potest vtraqz via agi. respō de bobio. super
de. non. sed dum agitur vna via. altera interim dif l. si ꝓ fure. ff.
fertur. ⁊ interim fit vni per alium prejudicium. ff. vi de condi. fur. q̄
bo. rap. l. pretoz ait. §. hoc edicto. ⁊. ff. de publi. iudi. rit si damnus
interdum. in quibusdam tamen locis contrarium passus est furto
f obseruatur. k Ac. ergo sic po. P̄O. ẐC. P̄O. ꝙ fecit pactum ti
coder ille meus est: vel mea interest ex honesta cau cio. quod si in
sa illum. C. habere. puta cōmodati vel depositi vel dicaret facien
quia fui sarcinator vel fullo illozum. vestimentoꝛuz tes ab ipso nō
ff. eo. is cuius. insti. de obliga. que ex deli. ⁊ malefi. peteret si fibi
naſ. §. furti. item quod illum. C. vel illa vestimenta in aliquo ex il
contractasti. vt in pre. §. furti. ⁊. eo. tit. in summa. ff. la causa tenere
eo. l. j. ⁊ notabiliter po. de re. mobili. insti. de vsufru. tur. z tittus in
§. furtiue. item quod in alium vsuz ꝙ dominus esset dicauit per qđ
permissurus vel concessus. item quod concessi tibi demum appa
rem illam vt ea vtereris vsqz tholosam. et tu fuisti rauit ipsum fuiſ
vsus vsqz burdegal. hoc concesso succumbit. ict. de se de furib⁹. do
cat quod credidit dominum permissurum. ff. eo. qui minus ꝺtra eū
iumenta. ff. de condi. causa da. l. ꝓ. item quod te cum agit furti. ipse
illa re deprehendi priusquam peruenires ad locuz excipit de pa
quo te volebas conferre vel forte alius te deprehen cto. an ex eo fit
dit. item quod ego te vidi vel talis puta. t. vidit te tutus et vide
illum meum. C. deferentem priusquā ad locum quo tur ꝙ sic. per ip
ire volebas illo die peruenires. ff. eodem. fur. est ma sam. l. et per. l.
nifestus: et. l. se. insti. eod. §. manifestus. ff. de vsur. si ff. de pact. si vn⁹
quis solutioī. §. mora. Reus vo sic. P̄O. R̄EJ. §. pacta. C. de
P̄O. quod. C. ille quem dicis furto tibi subtra fur. l. post. deci
ctatū. a. t. est. m. itez ꝙ tpe quo fuit amissus fuit com sionem. ipse te

net contrarium. per. l. si ob stuprum. ff. de condi. ob causam. ſ. fi. ⁊. ff. de
calū. l. j. §. vlt. ⁊. l. sequenti. ⁊ de condi. causa da. l. si mulier. An quis te
neatur indicare furē. vide extra. e. t. qui cū fure. ⁊ qō ibi nota. in vlt. gl.
⁊ super ea de herede furis famosi confessi. vide supra de accu. §. j. ver.
quid si latro. ⁊ quod super eo dixi.

ADDE ibi famosa est alia. q. ꝙ notabiliter voluit ro. cōsi. ccrrvij.
✶ADDITIO Adde ibi item sciendum et vide omnino Hyppo.
marci. sing. 717. incip. malicijs hoīm ⁊ an quis teneatur indicare furez
vel rebellē vid Ludo. roma. sing. 785. incip. nūqđ teneať Hen. Ferrā.

e ¶Vtrum aliud manifestum.
¶Fur manifest⁹. huius libelli ⁊ sequētis formas ⁊ q̄cquid se
quiť vsqz ad vñ. porro. posuit rofre. ti. de ac. furti. manifesti. ꝑ
mittendo. viij. q̄ in ea requiruntur que ex positionib⁹ colligas.

f ¶Observatur scilicet per me. dicebat. Alb. gal. cuius fuit etiam iste
ver. ⁊ precedens in ti. de accusa.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

modatus.m.vel apud eum depositus. vel pignori obligatus. patet ergo q̄ nō tibi. extra de p̄sump. nōne. ff. de iudi. cū p̄etor. C. de p̄cu. maritus. itez q̄ tua vol untate ego fui vsus. C. illo vel illis vestimētis insti. co. §. pena. itē q̄ ego credidi te p̄missuz mihi q̄ vterer illo. C. vel illis vestimentis. insti. de obli. que ex deli. nas. §. pena ma. in fi. ff. e. inter oēs. §. recte. itē dato q̄ animo ꝺ̄ctandi. C. illum accepe rim tū sine apprehensione alicuius p̄mo quent ad locū destinatum hoc concesso cessat pena quadru pli: z tenetur ad simplū vel fiat absolutio vt credo p̄opter ēptam act. vt. ff. si agrimel. fal. mo. di. l. j. ex tra de iudi. examinata. ¶ Hec locū habent si agit ꝺ furē. ¶ Si vero contra eum qui opē vel con filiū dedi. po. fic. P̄o. BL. P̄O. q̄ tu fuasisti. ꝛ. vt C. meum mihi subtraheret vel furaretur. item q̄ tu sciebas eū mihi velle furari. C. itē q̄ p̄stitisti sibi opē apponendo scalas circa p̄etē. xiij. q. vj. si res aliena. xxij. q. iiij. si ad peccatum. item q̄ ope tua mi hi furatus est. C. ipsum. ff. e. i furti act. ꝛ. l. is q̄ opē. insti. co. §. ope. ꝛ extra de homi. sicut diguus. Reus vero fic. P̄O. REJ. P̄O. quod. t. qui furtū. fe cit alias erat facturus ēt sine cōsilio meo. itē quod ignorans p̄stitisti opez quando ille. t. dicit quod fecit furtum insti. e. §. ope. extra de homici. sicut di gnum. item quod credeā bene facere z licite ex ta li cā. xxiij. q. v. de occidendis. ¶ Preterea si quis te inuito rem tuam mobilē ꝺtractet tenetur actiōe furti nec manifesti que ciuilis est. ª in qua fic li. ꝺci. ZJ. LO. ꝛc. cō. de. p. qui rē talem puta librum vel equū mihi furtiue subtraxit vel me inuito ꝺtractauit vnde ipm equū mihi restitui peto cū pena qua drupli alias dupli: ꝺet ad hoc ppono actonez furti nec manifesti. p pena z cōdictionē futiuā. p re. ff. de fur. si pignore. §. cū furti. ꝛ. l. i furti actione, hec for ma quotidiana est. Sz opponit: q̄z in eodē lib. non possunt due actiones p̄poni: vt. ff. de tribu. q̄ in heredem. §. eligere. ff. quoz li leg. l. j. vnde sic cōci. li. tātū in actione furti. ZJ. Lo. ꝛc. con. de. p. qui dige stū meum vel equū mihi furto vel clā subtraxit vel cōtractauit me inuito vēdēdo. ꝛ. vel alio modo vten do. vnde peto mihi duplū solui ab eo ꝛad id ipz̄ sen tētialiter ꝺdemnari: z ad hoc ppo. actionē furti nec manifesti. insti. de obli. que ex deli. nas. §. pena. alij sic cō. li. ZJ. LO. ꝛc. cō. de. p. qui ferū meū mihi clā subtraxit ꝛ cū me inuito ꝺcat vēdēdo illū me in uito titio vel alias vtēdo. quē fuū meū p̄missi dare ꝛ. sub pena. c. i die tali. ꝛ q̄ nō dedi: incidi in penaz vñ ago ꝺ̄ eū vt mihi p̄stet duplū tā estimatiōis quā vz. l. xx. q̄ illoz̄. c. q̄ in penā incidi. ꝛ ad hoc ppo. ac. furti nec manifesti. ac. ergo fic po. ¶ P̄O. AC. P̄O. q̄ re meā talē ꝺctasti. Itē q̄ me inuito. itē q̄ fraudulose ꝛ aio lucrādi. Itē q̄ erat mobilis insti. ꝺ vsuc. §. ij. Itē q̄ erat co: poralis. Reus vero ponat eā. ꝛ pone hic vt. §. in actione furti manifesti.

¶ Itē ēt ꝺ eū qui rē tibi furto furripit bēs ꝺdic. furtiuā que ciuilis est: et multas alās actiōes i qua fic. li. ꝺci. ZJ. Lo. ꝛc. cō. ꝺ. p. q̄ mihi. C. meū subzipu it: vñ. C. ipsum ab eo cōdico. ꝛ ad hoc ppo. ꝺdi. fur tiuā. ff. de cōdi. furtiua. l. j. ꝛ. l. cū ex cā. ꝛ hoc q̄ñ non interest alias tua nisi q̄ res tibi restituat. Si vero interfit. sic cōci. li. ZJ. Lo. ꝛc. cō. de. p. q̄ mihi subzi puit seruū meū qui fuit substitut⁹ heres a. ꝛ. et ei⁹ hereditatē adire nō potuit: ꝓterea q̄ fuit subtra ctus ab eo. vnde et ipsum seruū ꝺdico. et interesse meū illius hereditatis quod estimo cētū. peto. et ad hoc ꝛc. ff. e. si condicatur seruus. Ac. ergo fic po. P̄O. BL. P̄O. q̄ sum ꝺsis talis rei. ff. e. l. j. itez q̄ eum furto subtraxisti vt in lege sequenti. Item q̄ fuisti fur principalis rē ꝺctādo. ff. e. cū ex cā. §. p inde. itē q̄ rēq̄situs eā reddere recusasti. Itē q̄. ꝛ. me puocauit ad iudiciū cōmuni di. ff. e. ꝛ ideo. Re usvero fic. P̄O. REJ. P̄O. q̄. ꝛ. est ꝺsis illius ctauit. itē q̄ ꝺdictionē tibi cōpetentē nouisti. ff. e. pui. i fi. ff. de ver. ob. scire. §. fi. ꝛ. l. nemo. itē q̄ rē fur to subtractā tibi obtuli. ff. e. parui refert. ꝛ. l. fi. itez iudicium cōi di. ꝛ fuit socio tuo res adiudicata.

c ¶ Alia quoq; actio est q̄ rōe furti ꝺat puta. si q̄ꝺ mihi a nauta vel caupōe vel stabulario vl̄ ab aliquo d homine libero cuius opa vtunt̄. seu eoz⁹ ꝺ familia furatum fuit competit eīi mihi ꝺ eos actio furti ad uersus nautas caupones stabularios. ꝛ cōpetit in duplū. ff. fur. aduersus nau. l. j. ꝛ est p̄etoria. vt in. e. l. in fi. j. Rñ. sic ergo conci. li. ZJ. B. cora ꝛc. cō. de p. i cui⁹ nauī caupona vel stabulo res seu merces tales intuli seu immisi. q̄ res mihi a tali sunt subze pte. vnde ago ꝺ̄ cauponē act. in facto ex illo. t. furti. aduer. nau. caupo. sta. vt recepta restituāt ꝛ peto ou plū p predictā actionē ꝛboc q̄ñ ago ꝺ̄ nautā cau. vel stabulariū. si vo cōtra subzipiētē sic cō. li. ZJ. Co. ꝛc. cō. ꝺ. p. qui merces seu res tales q̄s. ituli seu im misi in nauē. seu cauponā vel stabulū mihi subtra xit: vnde nomine p̄dictarū merciū ago in duplu ꝺ eū et ad hoc ppo. act. furti. manifesti vel nō manife sti. non ex illo. t. furti aduer. nau. cau. sta. hec pbanē ff. e. l. vnica. Ac. ergo fic po. P̄O. BL. P̄O. q̄ anno tali mense ꝛ die tali tu eras nauta et exercitoz nauis. vel eras caupovel stabularius in domo tali. ff. e. l. j. in p̄i. ꝛ in Rubzi Itē q̄ illo anno mēse ꝛ die intrauī nauē illā. cuius eras nauta. vel cuius eras exercitor vt ire vltra mare. item quod eo anno men se et die intrauī cauponā vel stabulū vt hospitarer apō te. itē q̄ ea die imisi tales merces meas i nauī illa vel caupona vel sta. ff. e. l. j. §. j. itē q̄ illas mihi tu nauta: vel caupo: vel sta. inde subtraxisti. vel ali quis qui tecū erat causa nauigādi. puta. t. vl̄ qui te cum erat cā inhabitandi. in stabulo. vel cau. ita q̄ res ille erāt sub mea custodia et meo piculo. ꝛboc si furtum fit ab aliquo in nauivel caupona. vel sta. exi stente nō si ab ipso nauta. vel cau. vel sta. p̄missa p banē. ff. e. l. j. Re? ꝺ̄ vo fic. P̄O. REJ. P̄O. q̄ il lo anno die et mēse. t. erat nauta. vl̄ exercitor nauis ita q̄ amoze dei te misi i naue: vt trāsires vltra mare cuz esses pauper. hoc cōcesso apparet q̄ merces nō intulit cū nō bēret. ff. de furtis. itaq;. Itē q̄ merces quas intuliste. ego nau. vel cau. vel sta. sub meo pi culo et custodia suscepi. hoc concesso non habet ac tor act. furti. item quod merces ille tibi sunt a via toze subtracte vel a vectoze. ¶ Ceteruz ꝓpter fur tū factum ḅis qui sunt in nauī vel caupona vel sta bulo. vel etiā ꝓpter res amissas ꝓetit ēt alia actio contra nautā cau. vl̄ sta. vt restituāt. f. actiōez i factū ex illo edicto. nau. cau. stab. et est p̄etoria. et in sim plum competit: est ēt rei p̄secutoria. ¶ Est & alia e que est ex quasi maleficio. ꝛ in duplū competit rei p secutione cōputata e. ff. nau. cau. sta. l. iij. §. fi. ꝛ. l. fi. §. hec actio. ff. furti aduer. nau. l. j. et licet in arboze actionū nihil de hac ꝺcat. tū sic li. cōci. ZJ. Lo. ꝛc. cō. de. p. in cuius nauī cau. vel sta. immisi seu intuli eo sciente merces tales quas vel ipse nau. cau. vel sta. vel alius abstulit mihi vel subtraxit. puta talis vnde ago contra eū q̄ mihi res illas restituat. ꝛ ad hoc p̄opo. act. in factuz ex edicto nau. cau. stabu. ff. eo. l. j. Ac. ergo fic po. P̄O. AC. P̄O. quod tu fuisti nau. cau. vel sta. tali anno mense et die tali. ff. eo. l. j. itez quod illo tempore ego immisi merces ta les in nauī cauponavel stabulo: item q̄ tu res illas cepisti. itē q̄ te sciente res illas in naue cau. vel sta. immisi. ff loc. cum in plures. §. locator. ff. de iure do. si ego. §. fina. Reus vero sic. P̄O. REJ. P̄O. q̄. ꝛ. fuit nau. cau. vel sta. item q̄ ego dixi cuilibet q̄ res suas custodiret: et vos concessistis. ff. eo. debet ꝛ. l. j. §. qui sunt. ꝛ. §. fi. ꝛ. l. ꝛ ita. in p̄i. itē q̄ñ vos im misistis tales merces erā absens. hoc concesso p̄ sumitur ignorasse. nisi contra. p̄obetur. ff. de admi. tu. hoc autē. ff. de pba. verius. ¶ Et not. quod ex hoc edicto tres vel scōm alios due nascuntur actio nes. p̄ima est in simplū: secūda et tertia in duplum p̄ima continet rei perfectionem. et datur heredi: et contra heredem. et ex contractu vel quasi. scā et tertia non datur in heredē et sunt ex quasi maleficio. hec pbanē. ff. e. l. iij. §. hec actio. ꝛ. l. licet. §. in fac tū: ꝛ. l. ꝺ3. §. hec actio. ff. de act. ꝛ ob. ex maleficijs. §. fi. insti. de obli. que ex quasi ꝺlicto nascū. ff. furti. aduersus nau. l. vnica. ¶ De p̄ia q̄rit. an sit na tiua vel datiua. ꝛ videt q̄ datiua. ff. eo. l. j. in p̄i. ibi iudiciū ꝺabo. sed ꝺic q̄ est natiua. et expone ibi iu dicium. i. actionem in factum ꝺabo. i. ꝺatam confir

mabo. fic. ff. cōmo. l. j. ꝛ nascitur ex contractu. quā do videlicet affigno res cauponi. naute vel stabu lario: tunc enim cum eo contrabo quia si ꝺ p̄eciū erit contractus locationis. et locuz habebit hec ac tio. ff. e. l. iij. §. primo si vero non interueniat p̄eciū sed aliud forte contractus erit innominatus: vel si nihil interueniat sed gratis hospitatur. ꝛ tunc etiā ex contractu vt in eadem. l. iij. ꝛ. ꝛ. ti. licet. ff. deposi. l. prima. §. si quis seruum. si autem res immisero te sciente: tunc oritur hec actio ex quasi cōtractu. ff. e. l. j. §. recepit. ¶ Quid si res immisse sunt ignoza te nauta stabulario vel caupone. ꝛ res amisse sunt. puta de nocte vel de die furto subtracte de stabulo nunquid caupo vel stabularius tenetur eas restitu ere. credo quod non. ª primo quia in rubrica dicit nau. cau. sta. vt recepta restituant. secundo quia p̄e toz dicit. quodcūq; saluum foze receperint. ze. ff. eo. l. prima in p̄in. si ergo consideramus verbum rece pta et saluū foze. hec in ignozante non cadunt: vt et alias. ff. de recep. ꝛ. ff. rem pu. sal. fo. tamen vulpia nus. ff. eo. l. prima. §. recepit. videtur exponere. quia ꝺcit recepit autem saluū foze. siue ei assignate sint siue immisse nec ꝺstinguit. eo sciente vel ignozante vnde nec nos ꝺstinguere debemus. ff. de le. p̄ef. cō tra ta. bon. pos. pe. l. j. §. j. ff. de publicia, act. de p̄e con. ij. q. v. cōsuluisti. extra de transac. c. ij. vnde et p̄. §. recepit: et ex. ll. ibi sequentibus colligitur q̄ si te p̄zesente rem meam in domum tuam immisi videz tibi tradidisse. ꝛ te illius custodiam recepisse: vnde ad restitutionem eius teneris ad idē. ff. de acquirē pos. q̄ meo. §. si p̄ venditoz. quia patientia ze. ff. de aqua plu. ar. l. labeo. ad idem. ff. de iure do. si ego. §. quid enim interest. circa finem. ¶ Est & argu. in eo. §. recepit q̄ omnia que reperiuntur in domo tua p̄esumuntur esse tua. ad idē. ff. de re iud. a diuo pio. §. si super rebus. ff. de contrahen. emp. clauib⁹ ff. si cer. pe. l. lecta circa p̄i. ꝛ in p̄e. §. si per vendito rem. ¶ Quid si peregrinus⁹ qui vadit vel redit b vltra mare intrat nauem vel tabernam: vel stabulus nec ostendit res quas ḅz timet enim ostēdere p̄o pter alios qui hospitanē. demū cōqueriē se amisis se. et videtur standū sacramēto suo. nō em est verisi mile q̄ ipse q̄ pegrinaē ꝺieret ar. C. de sac. san. ec cle. sancimus. C. ad. l. iul. repe. sancimus. que est. ij. q. vij. ¶ Sic ꝺ ire stricto. vj. q. vlti. actoz extra de iuiurt. c. fi. C. de eden. qui accusare. Posset tñ cogi caupo. vel sta. vel nau. iurare q̄ res illas nō subtra xerit nec subtradi fecerit. sicut et purgatur quis p sacramētū cū de eius mala ꝑscia queriē ab eo. C. de bis qui ad ec. cōfu. l. fi. C. de iure do. impe. l. fi. C. de bo. auto. in. pof. l. fi. ¶ Sz quid si nau. cau. vel sta bu. fit homo male opinionis. Rñ. iputet sibi pegri nus si hoc sciuit: mala enim electio est in culpa. cuz potuisset apud alium hospitari. ff. si ager vec. vl̄ em phi. pe. l. j. ff. de ac. et obli. l. ij. ff. p̄o so. fi socius. Si autem ignozauit. tūc in modica sūma poterit defer ri minozi sacramētū z intelligo modicā cōsiderata persona peregrini vtrum sit baro vel comes vel no bilis vel veniebat pedes vel eques et an sit diues vl̄ paup. ar. C. de rebus cre. in bone. est enim hec p̄sum ptio. ꝑ pegrino. i. peregrinatio z mala fama hospi tis vel naute. ¶ Sed quid si res assignauit non c tñ expresse. ita q̄ numeraret oēs z singulas. vel ita in facculo vel in peravel in cista imisit. lz nō assigna uerit. et videtur q̄ stari debeat sacramento pegri ni seu viatoris. ar. ff. ꝺ furt. in actiōe. ff. de in lit. iu. in actionibus. §. fina. ff. depo. l. j. §. si quis argentū sed ꝺic quod aut iste res sunt assignate. aut tantuz immisse. si sunt assignate z signate cū sigillo: tūc si gnate cū sigillo restituātur si ꝺmissas signatas in ueniat tunc non habet de quo possit conqueri pere grinus si autē nō signate reddātur: et nauta vel cau po. vel stabu. fateat se eas recepisse signatas. vel quod signate sint immisse: tunc iudice taxante sta

g ¶ Alia quoq; ꝺic. ſm ordinē rof. interponit de acti. arbo. fur. cef. de qua autoz post istam remittit.

h ¶ Ciuilis in qua. viij. requiruntur que enumerat Rof. co. titulo scilicet rerum amo. que colliges ex ꝓpositionibus que sequuntur. da tur autem actio contra nurum et p̄onurum. si ipsarum mariti sint in

ri potest peregrini sacramēto. nā ex quo pera vl̄ mā tica, sine sigillo iueniē: ꝺictū ē ꝺmissuz a nanta cau ponevl̄ sta. qñ res eis sūt assignate vl̄ qñ imisse sunt ab aliquo ex familiarib⁹. vñ cōpetit actio i duplū et ex ꝺ̄ edicto. ar. ff. depo. ꝺie spōsalitioꝝ. §. q̄ pecuniā. et satis sibi reputer fieri si simplū redditur per sacra mētum peregrini. imo grates referat peregrino: q̄z posset cōtra eū ex maleficio egisse. ff. e. si depositi. fa cramento enim actoris creditur: ex quo delictū cō mittitur. ff. quod vi aut clā semp. ¶ Quid si res c que fuerunt assignate in mala ⁊ vel immisse non resti tuantur. nunquid petitur mala. an res in ea conten te. vulpi. ꝺixit vtruq; ꝑtendum. C. depositi. l. j. §. fi ꝺ cista. signata. l. ꝺistinc. qui faccū. ª ¶ Sed si stabu 19 larius tradidit hospiti claues camere: et ille res su as ibi ponit. nunquid recipiendo claues vr renun ciasse custodie. vt stabularius tibi de custodia non teneatur. videtur quod sic. ff. cōmo. fivt cer to. §. si de meis. ff. de acqui. rerū ōnio quoꝝ fidā z boc tenēt qui l: e dam ª Sed hac. ꝺ. ff. cōmo. si rē. §. j. ¶ Quid si ami 20 cus amicum recipiat: et amicus recepta res suas amittit. nunquid locū habent p̄missa. Rñ. nō. q̄z hic cessant omnia que in ipso. t. ꝺicuntur. arg. tñ ꝺ f e. ti. licet in p̄inci. f ¶ Pozro si quis intrat nauē 21 cum rebus suis vel cauponam vel stabulum et de re bus suis amittit p̄etoz ꝺuab⁹ vic̄ ei succurrit. p̄i l mo per actionem in factū que in simplū cōpetit ad res recuperandas. et est ex cōtractu. vel quasi. in q̄ sic li. ꝺci. ZJ. LO. ꝛc. cō. ꝺ. p. nauta: vel caupone vel stabulario, in cuius nauī vel ꝺomo vel stabulo res tales amisi. vnde quia res illas non vult restitu ere. peto meū ītereſſe q̄ estimo. xx. et ad hoc ppo. act. in factum ex edicto nau. cau. stabu. vt recepta re stituāt. ff. nau. caupo. stab. l. j. in p̄in. et. l. q̄sta. §. hoc autem. Ac. ergo fic ponet. P̄O. AC. P̄O. q̄ tu es nauta caupo. vel stabu. vel ab eis institutus. itez quod in nauī tua. stabulo. vel taberna res istas in tromisi. item quod illas tibi assignaui. item q̄ eas in nauī. cau. vel stabu. immisi. itē q̄ illas amisi. hec p̄obanē. ff. e. l. j. §. ait p̄etoz. ꝛ. l. debet. Rñ. j. reus vero sic. P̄O. REJ. P̄O. quod. t. tantū exerce bat nauē illā. vel caupo. vel stabulū. in qua te ꝺicis res tuas immisisse. ite quod p̄ꝺixi vobis quod q̄ libet res suas custodiret. ff. e. debet. §. si p̄ditī. item quod ꝺedi tibi claues scrinei. sic enim videtur renū ciasse custodie: vt ibi not. sicut alias ꝺicitur in loca to. ff. de cōtrahē. emp. l. claudius. ff. loc. dominus.

¶ Secundo etiam succurritur per aliā actionē in factū que est ī duplū. siue a nauta siue ab alijs sint res subtracte. ff. e. l. j. §. i factū: ꝛ. l. debet. §. hec actio in qua ꝺic: vt. §. in actiōe furti laduersus nau. caup. g in versi. alia. quoq;. ª ¶ Pozro cū cōstante matri 22 monio nondetur famosa actio inter virum et vxo rem. ideo vxoze res viri vel econuerso furante seu amouēte. p̄odita est ꝓpter res amotas actio re rum amotarum ciuilis. b. ff. rerū amo. l. j. ꝛ. j. C. eo. l. ij. C. de fur. l. fi. in fi. in qua fic. cōci. ZJ. Lo. ꝛc. cō. ꝺ h p. quōdā vxoze mea. que dolo malo amouit res me as tales de ꝺomo meavel loco tali causa diuortij. vnde ago ꝺ̄ eam vt res illas mihi restituat: ꝛ ad hoc ppono actionē rerum amotarū. qñ vero p mortē i sperat amouit. ꝺicat. ꝛ ad hoc ppono vtilē actionē re rū amotarū. ff. e. l. j. §. i. ꝛ. l. si mulier. §. j. ꝛ. §. fi. ꝛ. l. ob res ꝛ. l. q̄ꝺā. ac. ergo sic po. P̄O. BL. P̄O. q̄. cō trari tecū matrimoniū. itē q̄ illud fuit legitimū. ff. e. qui ocubimā. ꝛ. l. nihil. sed hoc ē iuris. itē q̄ res ta les amouisti ꝺ ꝺomo mea. itē q̄ ꝺolo ꝛ fraude. itē q̄ fuerunt mobiles: puta pānꝰ aurū vel argētuz vel se mouentes: vt equus vel bos. insti. de vsuca. ff. de verbo. sig. se mouentium. item q̄ cōstāte matrimo k nio illas amouisti k. ff. e. ℨ. §. fi. item q̄ amouisti cā diuoꝛtij vel alio modo. q̄ me infirmū credebas mo riturū vt l eo. §. ꝛ. C. de cri. expi. bſ. vxoz. itē q̄ diuoꝛ l tiū est secutū. ff. eo. l. fi. ꝛ. l. reintegrato. Reus vero

Universidad del Rosario
Archivo Histórico

a ¶Culpa tua habeo in vno rof. pono quod fuit cõcubina tua.
b ¶Ad duplũ qõ totũ est pena. qz nihilominus heres rẽ vendicat. z vt competat hec actio. vij. sunt necessaria que ponit rof. eo. ti. q̃ colligas ex positionibus que sequuntur. que cum libello etiam ad litteraz fuerunt eius z in edictis precedit antepenultimum.

c ¶In pri. de ẽ satis roff. vbi. a s. f. de ac. fur. fi ma. vbi etiam tractat de fulo ne cõmodatario. colono vsu ario. z vsufructuario. de quibus etiam per hosti. in sum. ẽ fur. §. cui dec. ỹ. sed q̃liter. 13

d ¶Et se. supple. precedẽti. et vid remissiones quas ibi dedi. b

e ¶De vsuris. Rubrica. ¶Harus coertioni et restitutioni cõmendabiliter prouiderunt noua iura Sexti et clementinarũ. tria facit autor. nam in pricipio ponit libellos quos habuit a bona gui. parte secũda circa me. et ab egidio ca. cxxj. sub quo ponit libellos de diuersis materijs z de ista ponit tres in nono. ver. z duobus sequentib⁹. secũdo ponit verba rof. ti. de officio iudicis quo vsure petẽtur ex mora z ipsi⁹ libellũ subdẽs vnã remissionẽ. tertio format duas questiones quarũ prima fuit vene real. lxxvj. vt. j. dicã secda fuit additio. ¶Questiões subtiles z copiose tractatas faciẽtes ad titulũ. viõ sup regula pactũ li. vj. ð veterea. lxxvij. q̃ ẽ t respicit titulũ. dni remiſ. sup rubrica ð mg⁹is. lxxviij. ẽt ad titulũ expedita est p decretalẽ. nauigãti. e. ti. lxxix. est an lucrũ ex vsura suſceptũ sit vsurã soluẽti restituẽdũ de hoc scripſi. e. ti. quã q̃ post pri. li. vj. multas questiones ad materiã ẽt de disputatis q̃re. eo. ti. quã q̃ li. vj. in glosis. z sup eas z vltimã quã format glo. de testamento vsura rij q̃ postea canit. plene p̃sequor sup ea. ¶Nã dũ hec scribere formata fuit hec q̃stio si plat⁹ z cõuẽt⁹ moñ. multis debitis aggrauati. Donec ille⁹ pdij ad tẽpus puta. x. annoz⁹ p mille. cũ fruct⁹ illius pdij cõmuniter valeãt cẽtũ quãquagĩta. an emptor licite talẽ ɔtractũ faceret z eadẽ q̃stio formaꝛ i priuato sic vẽdere volẽte. p emptore facit q̃ submittit ẽr ille mille fortune. ex quo nullos cal⁹ excipit postilitatis. sterilitatis. vel alios. Itẽ dato q̃ cesset oĩs sterilitas in capite. x. annoz⁹ nõ hẽret nisi q̃ngẽtas libras de fructu vl̃ ducro. Et certe plus habuisset cõmuniter ex redditu verã emptionẽ faciẽdo de mille. scz vltra q̃n quagĩta ãnuati. Et aduerte qz hoc dubiũ facit ifortuniũ i fructib⁹. qz si fruct⁹ essent certi puta cẽsuales reddit⁹ ñ submissi fortune. z tps certũ pl⁹ trahereꝛ ẽt⁹ ad vsurã de quo satis scripſi. e. ti. i ciuitate. in magna gl. Itẽ cũ dicis de isto q̃ solũ q̃nquagĩta lucraꝛ verũ diceres si singulis annis centũ de capitali teneret in arca. ẽ si i ãnis singulis loaret illa cẽtũ in emptiões pdiozũ. ad rões. viij. libras. p cẽtenario habeꝛ in fine secũdi anni. viij. libras. in fi. tertij. xvj. in fine quarti. xxiij. i fine quiti. xxxij. in fine sexti. xl. in fine septimi. xlviij. i fine. viij. lvj. illas q̃ngentas ducẽtas. lxxxviij. li. z sic cõpleto. x. anno hẽbit pdia oc tigẽtarũ li. Itẽ. c. libras ð capitali. scz vltimi anni. z hẽbit septigẽtas lxxxviij. li. de lucro. vl̃ fructu. Utilitas ergo p sistit circa finẽ termini z in fine. Nã vltio anno cũ nõ ẽ nisi cẽtũ libras de sorte hẽbit de illis. l. lib. vel si vis breuius cõputare fructũ p sorte. i primis sex annis habuit nongentas lib. in reliquis quatuoꝛ sexcẽtas. c. p sorte detractat habeꝛ quingẽtas de lucro z q̃ ẽ pcipere potuit ifra sex annos. z postea de illis nongẽtis. Hec verba quoꝛ numeꝛ breui⁹ dici poterat sic extendi fauoꝛe eccliarũ. Deꝛ lesiõ sũ quẽ dã platũ rudes in terminis supa positis dicere q̃ ille miles libre stabat ad vnũ ðnariũ p libra vel q̃n q̃ pto cẽtenario q̃dẽ idẽ ẽ casus cõuertitur. q̃ñ fuit de tẽpoꝛe certo et fructibus ĩcertis q̃ñ fructus sunt certi. ẽ tẽpus ĩcertũ eo amplius ĩcertitudo duplex excusat a vitio. Ad p̃dictoꝛũ cozroboratiõẽ allegatur sub diffinitione nõ cadere cui nõ cõgruit diffinitũ. ff. de aur. z ar. leg. l. quintus mutius. ij. §. cui aurũ. siue autem vsura diffiniatur lucruz ex mutuo pacto debitum vel exactum dicatur lucrum accedens sorti ex pacto vel intentione cozrupta. de quo satis scripſi in questione super regula pactum. §. primo hic non cadit nomen lucri quod est proprie sorte et damno deductis. ff. p̃o socio. l. mutius. Item nec nomen sozis que p̃seruare debet. sed hic statim consumitur. Item nec est mutuum in quo agitur quod reddatur idem nõ specie sed genere. ff. si certum petatur. l. ij. concluditur ex his tribus non congruere nomen vsure. contractus autem emptionis approbatus est. z talis est iste. q̃ etiã de futuris fructibus fieri potest. ff. de peri. et commo. rei vend. l. necessarios. alleg. l. se. §. fi. et de cõtrahen. emptio. l. nec emptio. sicut z de hereditate futura. ff. de heredi. vel ac. ven. l. cũ hereditates. z potest ibi alter cõtrahentium esse deceptus vsq; ad dimidiam iuste pretij. z non vltra extra de emptione et vend. c. penul. C. de rescin. vendi. l. ij. procedunt maxime predicta vbi emens vsurarius non est. vbi enim talis est p̃sumeretur facile contra contractum. extra de pig. illoꝛos. in fine. Ad de videndum Oldr. consi. cevij. vide proxima. q. ij. vide roma. consil. ccij.

f ¶In hoc titu. ¶Cõci. ẽm bo. zegy. vt dixi ab eis tũ discordat auroz. q̃ ponebat maioꝛẽ sũmã in restõne. prim⁹ ð. xx. z restitueret. xxvj. scõs ð. x. z restitueret. xx. puto autoꝛes latẽ ioꝛẽ pacto

fraudem inuenisse. que tñ non p̃cedit nisi q̃n maloꝛ ẽptas exp̃ssa fuit in emptione. vt qz mutuauit. lxxx. vendituꝛ dixit de centũ. z q̃ppter pensiones reddi sufficeret. ꝛc. quicq̃d tñ sit ip̃e autoꝛ põderat fraudes cũ vendit q̃ vere pignoꝛat. De vsurarioꝛ fraudibus plene scripſi. de emp. vendi. ad nostrã. in magna glo. Et si ẽstitutio quã ibi fieri optabaz in ver. aliõ nouũ. z ỹ. se. ab apostolica sede manasset q̃ ex oꝛta de cõ que rẽs devsurario cui obligatus erã ð sorte vsura. exegit a me vtrũq; z postea me remissionẽ obtinuit p̃ius extincta in totũ obligatione 4 z sic nõ est locꝰ illi glosse si credito⁹ post remissionem vsuras exercuit et posteadecedẽs ẽfessus se vsurariũ restitui in a beat vsuras p se exortas. venit in dubiũ an remissione non obstante illas vsuras solutas repetere posset Cõsuluim⁹ ad optiũs meus z ego in his re currendũ ad cõ 5 iecturas. facit ð renũ. c. ij. lib. b vj. inter quas satis est fortis illa q̃ post remissionez exercuit vsuras vt scripſi. vbi. ỹ. et fortioꝛ eẽt si remissio fcã fuisset obligatione nõ extincta vt ibi. Est etiã cõiectura sumenda ex ẽptate vsure an sit tẽperata. vt que sit ad duos denarios p libra in mẽsevel ad minus. z tunc facilius p̃sumemus remissionẽ volũtariam. qz de facto videmus vsurariꝰ curialibus etiã nõ repetentib⁹ tales leues vsuras remitti. Sufficiat ad hoc dictũ. ff. de pbatio. l. ij. z regula inspicimus. li. vj. z q̃ ibi no. z in regula in obscuris. posset etiã idẽ cõiecturari p creditoꝛe. si q̃n vsura eẽt grauis. foꝛtius si leuis maxima vtilitatem attulisset debitoꝛi. puta. hereditas notabilis erat delata. vel apprehendenda vel apprehensa pdenda si infra mẽsem nõ solueret legata pia. q̃ñ ĩstituti facere non poterãt nisi fenetoꝛ hoc mutasset. facile hoc cõiecturari non posset remissionẽ oblatã. vel saltẽ fuisse volũtariã. Itẽ vidi de facto damnandũ de crimine capitali p potem amicũ defensum a pena capitis. que cõuersa fuit in penã pecuniariam cũ ad illã soluendam saltem infra terminũ statutũ ille non sufficeret. ille potens z fenetoꝛ sibi illam mutuauit q̃ debitoꝛ postea soꝛtem z vsuras soluit. z vsuras remisit. q̃s ipsius non crederet remissionẽ hoc fuisse oblatam vel saltẽ voluntariã. his z silibus occurrentibus non cogeꝛ heres vsurarij de quo queriꝝ vsuras remissas soluere. sicut nec cogeꝛet soluere semel soluta equipollent ẽm ista. viij. q. iij. talia. de testi. ventens el. j. vbi ꝛcoꝛ. in glo. z p̃s. ff. de solu. solutionis verbuz ff. de verb. obli. significationis. z. l. solutionis ðbo. facit de sym. per tuas. iij. sufficiat ergo q̃ocunq; fit satisfactũ de appel. p̃terea. ij. cũ eõ coꝛ. in glo. z his que sup ea scripſi. facit q̃ no. posti. in summa hui⁹ ti. §. que pena. ỹ. quid si fenetoꝛ. nõ obstat his que scripſi post dynum super regula peccatũ in fi. li. vj. §. q̃dremissio nõ liberat nisi pecunia sit parata ad restõnem. qz illud verũ quo ad pactum nec mirũ qz etiã solutio facta hoc casu non liberat a peccato. vt no. in cle. de vsuris. ex grandi. in glo. antepe. vel p̃cedat illud cum aduersanꝫ p̃babiles cõiecturadi. in glo. antepe. vel p̃cedat illud cum aduersanꝫ p̃babiles cõiecture vt. j. dicam. quo casu etiã p̃promptitudo vel p̃ntia pecunie non iuuaret. Tñ vt ibi scripſi nõ puto tutum illum qui gerit in aĩo nõ restituere restitutione non factaꝝbi vero vsura esset grauis vel grauissima concurrente confectura perseuerantie in crimine. z potissime si tales remissiones p̃curare consueuit cum tali perseuerantia. ꝛeo foꝛtius si talis z tã potens esset q̃ non remittentem multum grauare posset puta in collectis vel oneribus ciuitatis. vel his similibus. vel ex alio ɔctu b illã obligatum insolidum cum alijs. z poterat eum solũ cõuenire. z ab illo totum exigere. bis z similibus casibus adiunctis p̃sumptione q̃ non sponte p̃sumiꝝ q̃s iactare pecunias suas. ff. de pbatio. cum de indebito. Diceremꝰ restituere vel extra. c. cum tu. succedit eẽm hic res loco p̃ij sicut e contra p̃cium loco rei. ff. de peti. her. si z 6 res z p̃cium. c ¶Sed pone communitas aliqua c recepit mutuo. c. a quodam habitatoꝛe eiusdem loci. hoc pacto vt donec ei satiſſieret. nihil solueret p collectis. z sic diu seruatum est. demuz communitas soluit debituz z repetit ab eo collectas non solutas tanq̃ vsuras. queritur quid iuris: z videtur q̃ sit vsura. nam collectam soluisset. ergo tantuz est lucratus. ff. de condi. ob causam. ad diez. ff. man. inter causas. §. si quis. ff. delega. j. si fundo. §. titio. ad collectaz enim omnes tenentur patrimonium habentes. ff. de munere. z bo. Rescripto. in fine. C. de mun. pa. l. fina. vnde absolutus ab hac tñ accepisse vꝝ. ff. de reg. iur. si q̃s obli. z facit. C. de calũ. q̃ñ etiã. immo q̃tum solluisset niſi pactũ fuisset tantum videtur de alieno pepcisse. ff. de pe. her. sed z si. §. q̃d autem. z. §. se. vñ videtur hic vsura compensari cum collectis. z sic vsure percipiuntur. ff. de reivendi. emptoꝛ. §. fina. Rñ. j. quia videtur soluere qui cõpensat. ff. qui po. in pri. ha. si debitoꝛ. z scriptum est Mutuum dantes nihil inde sperantes. extra de vsuris consuluit. z quicq̃d sorti accedit vsura est. xiij. q. iij. pleriq; z p hac pre facit. ff. de here. vel act. ven. l. ij. §. non tantuz. ff. ad. l. aqui. si seruum. Sed dic contra: multum enim interest de suo lucrum non tribuere. z aliena non capere. 7 ff. de damno infecto p̃oculus. ¶Nec est vsura suum tenere z non perdere. nam aliud est acquirere. z aliud non amittere. ff. de coll. bo. l. iij. §. fi si qui bona. z aliud est lucrum. z aliud sumptus. quos quis facturus erat. ff. de lega. iij. si meliores. z. l. si rem. et a aliud est penam euadere. z aliud lucratiue aliquid percipere. ff. eo. imperato. z. §. fi centum. z facit. C. de codicil. l. fina. z. C. de cadu. tol. l. j. §. fine autem.

8 ¶Nec est idem damnum inferre: z lucrum non capere. ff. de fur. si cui commodata. §. fina. nec est idẽ tua tibi non auferre: z lucra non reddere. ff. de negeſt. qui siue. vel solue ẽm ea que no. extra de vsuris d conquestus. d

forma libelli. sed in subiecto quod petitur. item si excusat q̃ foꝛmat secundum opinionem que habet ta les vsuras que petuntur ex mora venire vt intereſſe in his contractibus bone fidei. ante formationem autem libelli ipse p̃ius ꝛoppoſuerat vsuras non stipulatus peti non posse. C. de vsuris quamuis. Soluit illud verum in contractibus stricti iuris. Item opponit generaliter etiam iure ciuili vsuras damnatas: cum leges sacros canones imitentur. in autẽ. quomodo oporteat epi. colla. j. z de eccle. titu. in p̃incip. vbi satis de hoc. C. de vsuris auten. ad hec. z extra. eo. quia in omnibus in. j. glosia. z vt super ea dixi. Erubescentia huius vitij cessat p̃ter multitudinem peccantium communiter. vt etiam ibi scripſi. legite fatẽtur vsuras illicitas. sed negant eas iure ciuili p̃hibitas. Si vis in hoc fatuari. vide q̃ scripſi in p̃dicta regula. peccatum. in quinto articulo. z ideo plus non insto.

Adde An sufficiat vsurario in foro conscientie remissaz sibi satisfactio nẽ vsurarum federi. cõsi. xviij. z. xxij. z an non obstante remissione remittẽs possit repetere cal. consilio. x. ¶Conci. scõm roff. vt dixi in p̃incipio q̃ tñ subijpsi opponit q̃ libellus supervsuris pertendisque p̃o hibite sunt foꝛmare nõ debuisset. rñdet q̃ vtium non est in

a ¶Baldus. De vsuris Rubrica.

Forma libelli quando petitur vsura vt ĩteresse supra de lit. contest. §. fi debes. ¶An in foro anime succedat p̃ciũ loco rei vel econtra vel. pone vsurarius. B. ff. de iure do. l. poculus. B. ¶An dicatur vsura si ciuitas fenetatoꝛem a collectis liberauit tenet quod non ver. sed pone aliqua. quia iste magis in obligatione collectarum non inducit quaz aliq̃d acceperit. ar. ff. ad. l. fal. p̃ecia rerum. Baldus.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶ De crimine falsi. Rubrica.

¶ Principiū huius nigri vsq; ad ver. sed ſm can. fuit rof. in nostris libellis. ⁊ libellus fuit sertus in ordie libellor; ⁊ continuaſ materia vsq; ad v. si vero. ibi facit quattuor remissiones formādo circa vltimā vnaꝫ qōnem. ad materiā primet qō de teste. q falsum deponit non iuratus. quā vide super regula nō est si a neli. vj. ¶ Nōe tertiā ⁊ quartā 1 Jo. de deo. lib. ij. vide de ꝓsti. c. ij. c. li. sup. v. ignorās de teste. q ad reqſitionē alteri⁹ iudicis: coꝝ suo iudice deposuit coꝝ quo fieriō debat accusatio de falso. vi 2 de. ſ. de te. §. j. b vsi. qdſi aliās. Zn ꝓpter pendentiā accusationis vel exceptiōis de falso ſ testes q depo suerūt de crimine differri possit sua vltra tēpus limitatū ⁊ statutū vide. ſ. de leg. §. restat. sup v. qd si i statuto. v. zqz. vbi Uber. de bo. tractat de duobus iudēcibus ad par. ⁊ ipar. ⁊ additio ludiq; vn⁹ facit postā aliquoꝝ denariorū. zalter rñ det par vel impar. numeranſ si verū dixit lucratus est illos si falsum tot numero soluit. in posta illa repertus est vnus denarius falsus. quo cōputato vincit vn⁹ alias reliquus. querit an sit cōputādus qō sic allegat qō falsus rector est rector. idem in falso testō. vel falso modo. hoc patet. ff. de ver. sig. l. paulus. Rñdit falsum tutorem facit. ff. de ac. emp. l. pe. §. fin. in ſ rium falsus denari⁹ nō dicit denarius. ff. de pig. act. eleganter. §. qui repro bos. Distinguit an postam factens sciret denarii esse falsum. ⁊ tunc si bi non ꝓderit. ff. ad. l. cor. de fal. l. lege cornelia. in ꝓn. alias secus. de alchimistis dubitari solet an incidant in penā falsi. q̄dam eis adaptāt ꝛba pauli. ij. ad tbi. iiij. in ꝓn. que vide. xxvj. q. v. nec mirū ibi. ⁊ iuxta pauli ſniam ⁊c. filꝫ militis deceptionibus dant cām: nec est sciētia pietatis. xxxvij. di. si quis ꝺ: etiam illam artē vbi ad aurum tendit nō fieri sine auri decoctione qō est lege ꝓhibitum. C. de aur. pub. ꝓcurator. bus. l. j. li. xj. In ſrium qui ex magisterio artis sine arte magica vl alia legibus ꝓhibitis. C. de thesau. l. vna. li. x. de vili metallo facit ꝓciosus commendandus est: qz in hoc auget rempublicam. C. de metallariis. l. j. li. xj. ⁊ isti metallarij ꝓiuilegiati sunt ſ palle. l. vnaꝫ. de thesau. ⁊ ff. de acq. re. do. l. iij. vt ingredi possint alienum fundum eo inuito. ⁊. eo. ti. de metal. l. iij. nec mutant vnam speciem in aliam diuisam sed vnam metalli speciem faciunt meliorem. vt de stāno vel ere argentū vel aurum. nec mirū cum videamus ex vermibus ꝓduci firicū ex herba vitrū. vt habeſ in libro de ꝓprietatibus rerū. vbi de alchimista. qz oīa metalla proceduntex sulphure ⁊ argento viuo. sed ex virtute elementoꝝ maior est influentia in vno loco quā in alio. ex quo euenit qō vno loco vel minera fit stānum. alio argentū alio aurū. cum igit ars imitet naturā. ff. de adop. l. adoptio. non videnſ alchimiste peccare. si per virtutē herbaꝝ lapidū vel aliquoꝝ elementoꝝ meliorant metalla in metallum ꝓciosius ꝓin. ⁊ sentaneum est ꝛbis tolli. qō verbis inductum est. Augustinus dicit in libro de ciuitate dei. qō sunt in rebus corporeis per oia elemēta quedam seminarie rōnes occulte. q̄bus cū data fuerit opportunitas

De crimine falsi. Rubrica

Sic li. oci. ZJ. Lo. ꝛc. ppo. ego ꝛc. ſ. ꝑ. q ipe hoc anno mēse tali regnāte tali fabricauit falsam seu adulterinā monetā in ciuitate dite⁹. in domo gulli. arnaldi legū ꝓfessoris. in prima camera domus. ⁊ ipm coram vobis sup hoc accuso: quare peto eū per vos pena capitali puniri ⁊ puniendū fore ſmialiter ꝺemnari. zego. l. ꝛc. vt. ſ. de accusa. §. j. C. de falsa mo. l. j. §. sive ro lōgissime. z hoc cū moneta falsata nō est aurea. si vero sit aurea. z esset ꝓpria imperatoris: tunc dices quare ipm flāmis viuis exuri: z ad hoc ipm ſmialiter ꝺemnari. C. eod. l. ij. b ¶ † Si aūt q̄s falsauerit bullam dñi pape vel imperatoris: vtiſ oci. vt. ſ. in primo li. vbis cōpetenter mutatis. C. eo. l. fi. ⁊ ad. l. cor. de fal. ff. e. l. j. extra. c. ad falsarioꝝ in ſris vero vel sigillis regum vel iudicū: vel alioꝝ tene: vt extra eo. ad audientiā. de Rescrip. olim. ⁊ no. de of. dele. cū oliꝫ magister. in aliis ꝛ multis casibus vbi de falso agit oci. eodē mō. li. b saluo: qz in cluſione dicas sic. quare peto ipm ꝓpetua deportatione puniri: et eiꝰ bona publicari. ff. ad. l. cor. de fal. l. j. §. pena falsi fivero agis ciuiliter de falso ages ad duplū. zoci. vt ⁊ in aliis ciuilibus. ff. eo. hodie. ¶ † Sed ſm canones ſ clericū falsarii fit oci. lib. ZJ. Lo. ꝛc. ppo. ſ p. ſbyterum vel dyaconū vel rectorē vel canonicuz talis ecclesie qō ipe quādā bullā vel ſraz falsauit apponendo vz falsam bullam falsis ſris vel extrahendo filiū ꝺe vera bulla. z per aliū filiū immissum eam falsis ſris inserendo: z sic de aliis que ꝓsequere: vt extra. eo. ls. z. ſ. de impug. Rescripti. §. j. igit super quo eū coꝝ vobis accuso: quare peto eū officijs et beneficijs ecclesiasticis ꝓpetuo priuatū per vos nū ciari z declarari z a suis ordinibus degradari degradatūq; curie seculari relinqui legitime puniendū. z ad hoc ipm ſmialiter ꝺemnari. zego. l. ꝛc. vt. ſ. de accu. §. j. v. vlti. extra. eo. ad falsarioꝝ. §. nos aūt qꝺe verbo. fig. nouimus. l. distin. si eps. Sed ſ. xix. dist. vt memoriā. vbi is qui falsis litteris vtiſ mandaſ in vinculis poni puniendus. put papa visus fuerit in ꝓdic. autem iuribus punitur non expectata iussione. Sed illud antiquatum est vel obtinet cum b dubium est delictum c. Item dicunt quidam qō talis nō est ipo facto priuatus. officio ⁊ beneficio. immo priuari debet per sententiam. sed littera illius versi. nos autem contradicit: vt videlicet ipm factū sententialiter declaratum banc penam inducat. et ad hoc facit extra de homicidio. ꝓo humani. prope finē. z in fine. de app. reprehensibilis. in principio. 4 ibi que ipo suo genere ꝛc. ¶ † Quod si quis non falsauit sed vtitur scienter falsis litteris sic conci. li. ZJB. Coram ꝛc. vt. ſ. ꝓrori. vsq; quare peto eum. iunge officijs ⁊ beneficijs ecclesiasticis priuari. et priuandum fore sententialiter decerni: vt in pre. c. ad falsarioꝝ. §. qui vero. ¶ Si album ꝓtoris vel quaterni curie corrumpantur qualiter tunc lib. con. diri. ſ. de dolo ⁊ contumacia. §. restat in princi. Item si messor falsum modum referat. dic vt. supra de parochia. ¶ Item super se. con. liboſ. quod ꝓo b ditum est contra instruentem aduocationem vel testimonium vel alia. concip. vt. ſ. de fide instrumen. ad finem. ¶ † Hoc etiam no. q contra illum qui deleuit cyrographum agitur. l. aquil. vt. ff. ad. l. aquil. l. in lege aquil. b quod dic vt i n li. Rof. in titu. de directa acti. l. aquil. prope fi. c ¶ † Sed quid dicent testes in probatione huius criminis: ¶ Respon. sic c nos scimus quod talis promisit titio ꝓo aliqua cā r. sub conditione si nauis venerit ex asia. z de hac p missione debitor fecit cyrographum quod nec plus nec minus continebat. z. p. hoc cyrographum deleuit: vel aliter. esto quod non habeam testes qui interfuerunt promissioni: habeo tamen qui viderunt instrumentum debiti. isti dicent nos vidimus hoc cyrographuz in prima figura in quo continebatur quod talis ex causa donationis promisit. t. r. ſ. si nauis veniret ex asia. quod cyrographum scripsit talis no. z b cyrographū. p. deleuit. z hoc est qō dicit lex summatim. ꝓbari debitū. qz non ex toto ꝓbo cōtinentiā instrumēti. C. de edē. aut. si quis in aliquo. e

De sortilegijs. f Rubrica.

per testes q̄ legerūt instrūm ꝓbet. instrū tenoꝝ hic. v. fi. B. z ꝙ sic. C. de fide instr. l. sicut iniquū. z in aut. si qs in aliquo docu. p Ly. notaſ in. c. cū olim. el. j. extra de ꝓbule.

f ¶ De sortilegijs. Rubrica.

¶ Non tractarunt de hoc practici autores. De materia recurre ad summistas. Et ly ecclesia sortilegia reprobet. credit tñ maleficia. vt ꝓz in Rubrica de maleficiatis. De sciētia z arte astrologie. z astronomie an sit iure canonico vel ciuili damnata. z an pena debeaſ exercentibus vel exquirentibus ipsius sciētie iudicia plene scripsi eo. ꝛti. c. ij. Item de sortilegijs. z diuinationibus est dicendū. qō aliqua sapiūt heresim. aliqua non z primarum aliqua sapiunt id manifeste. z de his se pōit inquisitores heresis intromittere. de hereti. accusatus. §. sane. vbi de hoc et aliqua no. vt ibi. curiosus circa hoc scire dz qō Tho. de supstitutionibus plene tractauit secunda secunde. questione. xciij. z tribus sequentibus. z ibi in. xcv. questione articulo quarto tractat de diuinatione que fit per inuocationem demonum. z illam asserit illicitam. primo ex parte principij quasi tunc inuocans ineat fedus cum demone. z tunc sortiſ sacrificium vel reuerentiam exhiberet inuocans demoni inuocato. secundo ꝓpter futurum euentum: quia quicquid agit demon. ad id tē dit quod inuocantem perducat ad aliquid saluti nociuum. sed an hoc sit hereticum. non exprimit ꝓpter quod sciendum aliquibus theologis videri ponderandum effectum ad quem tendit inuocans demonē si enim inuocat ad mulieris amorem ꝓuocandum attribuere tur supstitioni. non heresi potissime. qz hoc ipsius est ꝓprium hoies tentare contra pudicitiam. z ad animarum lapsum. vnde tentatoꝝ vocaſ. Matthei. iiij. z Luc. iiij. in principio. ly igitur hoc sit turpe fedum mortale z graue. non tamen sapit heresim manifeste. z sic non est locus ꝓdicto. §. sane hoc verum nisi esset cum adoratione. vt ibi no. naz vt ibi addidi

super sup glo. si adorare hereticū heresim sapit vt ibi. in. §. ille fortius demonem adorare. vbi aūt demon inuocaſ ad sciendā futura p ipsius rīsa. hoc attribuit creature qō est ꝓprium creatoris. ꝓpter qō videreſ qō hoc heresim saperet manifestam. Esa. lxj. annunciate nobis queventura sunt in futurū. z sciemus qz oīj estis vos. circa hoc tñ vide Augustinū. xxvj. q. iiij. c. penul. z vlti. scōm ꝓdicta lo cū hz. qō volun tas z ꝓposituz distinguit maleficia. extra de sen. excō. cū vo lūtate. ff. ad. l. cor. ꝺ sic. l. diu⁹ ADDEvidē da originaliꝫ p Oldr. ꝺ. ccx. ¶ De clerico venatore. Ru. a

De clerico venatore Rub.

Onci. sic li. bellus. piscationibus saluari pōt hoc ꝛbum p id qō dicit. otinue de seruit alias dicere debuisset aucupationib⁹ sicut dicit cle. de sta. mo. ne in agro. §. porro. in principi. vide qō ibi no. et sic soluit Zuz qō sequit. vbi monachi terūt retia ad pisces capiendos. nā z piscari nō est ꝓhibitum cū z piscatores fuerūt sancti. lxxxvj. di. de esau. z vide qō ibi no.

* ADDItio. Adde tu an venatio sit ꝓhibita ep̄is z qd de religiosis z qd de piscatiōe vi de plenissime p Jo. de turre. crema. in. c. qui venatoribⁱ⁹ distinctio. lxxxvj. Hen. Ferran.

b ¶ De clerico nō ordinato ministrāte. Rubrica.

¶ Ad summi stas recurre. et c qōscū isto dispē set. z ad qd vid ſ. prelegato. §. nūc de epoz. v. xvij. z qō no. e. 1 ti. c. ij. in gl. penul. z qō super ea dixi.

c ¶ De noui ope. rum. Rubrica.

¶ De practicis autoris solus rof. hoc psequit inter edicta z est assepe. in ordine digestoꝝ z voluit autor seq ordinē digestoꝝ. vbi ad hanc rubricā ꝓtinuatur rubrica de dā. infe. rof. aūt ꝓsungit illā. i. ꝓtoris stipulationib⁹. scdo illā reassumit iter. xiij. cautiones. z est. iiij. an denūciatio noui operis fieri possit die feriato. z an cā ipo die tractari. scripsi plene. ſ. de feriis. §. sequit vltra ꝓin. de illo q denūciauit nouū opus per iactū lapilli dicēs qō ex pte pape ꝓpter id nolēs litigare coꝝ ordinario. Jo. de deo. ll. iiij. q. ij. dicit q si ipe nō verificat qño ex pte pape factū fuerit vel fieri potuerit: nō mutabiť p id qō ius diffinit de bis nunciationib⁹. z hoc nisi appellasset ad papā tali appellatiōe cui deferendum foret de appel. si duob⁹, alias vt dicit facile esset cuiꝫ ledere. vel multū tardare ius. primi ſ id. de pe. di. ij. charitas. v. itē primos.

De clericovenatore Rub.

Onci. sic li. a ZJB. Lo. ꝛc. ppo. ſ. p. rectorem talis ecclesie. seu dyac. q ipe continue deseruit siluaticis venationibus piscationibus. talibus huiusmodi voluptatibus ꝛvagationibus: quare peto ipsum pervos canonice puniri ⁊ puniendum fore decerni. extra. e. c. j. z. ij. rrxiij. di. quozūdam. contra. de cō. di. v. nunq̄ ver. terantur. ¶ Et ſm hanc formam conci. in duobus seq. ti.

De clerico excō. deposito

vel interdicto ministrante. Rubrica.

Sic conci. ZJ. Lo. ꝛc. ppo. ſ. p. q cum ip se a tali epō ꝓ tali excessu fuisset excōicatus: vel interdictus vel suspensus. tñ eadem excōicatione interdicto vel suspensione durantibus hoc anno. tali mense. z loco tali regnante tali. non erubuit in ꝛemptum clauium diuina officia sicut ꝓius celebrare. immo quantū ta eo fuit verius ꝓphanare quare sup hoc eīvobis denūcio z accuso. z peto eum a suis ordinibus perpetuo deponi z deponendum fore sententialiter declarari z ego. l. ꝛc. vt. ſ. de accu. §. j. ver. vlt. extra. e. c. ſ. z. iij. z iiij. de do. ꝛotu. veritatis. devita z ho. clericoꝝ. vt de ricoꝝ. §. sicꝫ. rj. q. iij. ꝺ illis z. c. siquis epōs damnat extra de eta. z quali. cū bone. xxxij. di. ꝓter hec. extra de excel. ꝓcla. tanta.

De clerico b non ordinato

ministrante Rubrica.

Onci. sic li. ZJ. Lo. ꝛc. ppo. ſ. p. q ipse sibi manu ordinatoria non impositaꝫ vel eo nondū in ꝺyaco. ordinato. missarum solennia celebrare vel euangelium legere solenniter ꝓesumpsit. quare peto per vos ipm ꝓpter b canonice puniri. z puniendū decerni. ex. e. c. j. z. ij. ¶ Eodem modo oci. se. duobus. ti. ¶ In terbio vo ti. de excel. ꝓla. q̄ ghialis non est nō est li. necessarius de cui⁹ materia per spales huius operis titulos satis poteris inuenire. Rubrica.

De noui opis nūcia c. Ru.

In hoc t. hoc ordine ꝓcedemus. ¶ Nam primo de noui opis nunciatione dicem⁹ ¶ Scdo vero de cautiōe damni infecti supponemus. ¶ † Edificanti ergo in solo tuo vel edificare volenti plerunqz denuncias ne edificet. qui spreta denunciatione nihilominus edificat. ꝓditum est ergo tibi interdictum de noui operat nunciatū. z qui opere facto decessit. l. fi. non ꝓbat id ad qō inducitur z loquit in emptore post denunciationem factam venditori. z edificauit emptor. fateor quod inter solutiones contrarij. gl. ponit istā. g ¶ Sane hic incipiunt verba Roffre. in pen. interdicto quod continuat. supra ꝓtori. z hoc vsq; ad versi. z not. z quattuor que in hoc reꝙrunt positiones ostenduntur. z hanc etiaz reassumit vbi de. xiij. cautionibus z est quinta.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶Et no.reuertit ad verba Rof.super interdicto. ℣. prori. ⁊ hoc ibi vide i fi.j.col.

b ¶Quid si versi.iste fuit rof.cōtinuatus libello.versiculos qui sequūtur ibi vide in.iij.col.ver.sed quid si quando.⁊ versi.seq.

c ¶Si q̄s forte valde plene ꝓseqūtur hoc dcm̄ ⁊ exponit hunc.§.hosti. in fūma hui⁹tri.

§.cui fiat in.j. col.

d ¶Ds destrui nisi forsā denūcians sciēs edificatuꝫ satisfactionem simpliciter recepisse. vnde disputauit dy.q̄ si q̄ vere ius edificandi habebat nunciationem sibi factaꝫ cōtempsisset et post illam edificauerit. pōe ad tres pedes ⁊ demum satisfecit nuncianti.sciēti sic edificatum ⁊ ꝓcessit in opere nō poterit nūciās petere demoliri illos tres pedes factos post denunciationē a ante satisfactionem ⁊ hoc tripliciōne.prima. quia petitio demolitionis locū habet ante satisfactionem non post nisi prōnūciet non iuste edificatum.ff.e.l.sti pulatio.§.j.⁊.§. habet aūt.secūda quia facta remissione tacite vel expresse ⁊ ex nunciatione agi non potest eo.ti.si op⁹.tertia:q̄ stipulando opus demoliri si iniuste apparebit edificatum videtur alias denūciatio remittere prius delictum ⁊ eius penam.ff.de solut.qui decem §.j.⁊ de nouat. l.quotiens circa principium ⁊ l.si stichum. i principi. ⁊ ꝓ hac parte bene facit lex.eo.tit. de pupillo.§.si is.vbi dicitur de satisfactione data foꝛe perinde ac si nūciatum fuisset.Sed in contrarium facere videtur lex sciendum.eo.tit. vbi dicitur quod denunciatione remissa tacite vel expresse salue remaneant alie actiones.ergo ⁊ demolitio peti poterit sed dic illud non intelligi de actionibus que inceperunt competere ꝓpter nunciationē sed de his que competebant ante nunciationem sicut esset negatoria ma glo.cum suis remiss. Et aduerte q̄ questio dy. fuit de illo:qui post nunciationē sciebat edificatum.secus enim in id ignorante per.l.iiij. alias mat.ff.de inofficio.testam.ad fi.de peti.hered.l.legitima.ff.de acquir.hered.clodius alia iura ad idem vide.℣.de prescriptio.§.j.versi. quid si quis.de locat.§.nunc vero.versi.xxxiij.

b ¶De damno infecto. Rubrica.

n Nunc dicamus. Si igitur incipiunt ad literam verba roffr.loco primo vbi.℣.ibi etiam enumerat.xiiij.necessaria.vt hic licite petantur et quid quid hic sequitur.ibi fuit ei?.

1 e ¶Si igitur edificium alicuius minaꝫ ruinam edificio vel prędio alicuius poterit vici f ¶Uersic.ceterum ibi ponitur forma per quam eximitur estiatio dāni:vel si reedificauerit:eximitur expensa facta ⁊ fuit loco secundo ō quo ℣.ipsius rofre.

2 l.j. ¶Si autē fit dānum iam secutū sic con.li. ZJ. g ¶De priuilegijs ⁊ excessib⁹ priuilegiator. Rubrica.

¶Fabulum habuit iste tit. ab autore: qꝛ totum hoc infertū fuit eius dempto breui versic.sed queritur ⁊ versicu. seq. qui ambo fuerūt additio. et vin.vt ibi di cam.primo igi tur ponit duos libellos aduersos. secūdo no bis insinuat iura quedā: tunc non nota ꝓpter quod tunc id fuit multuꝫ vtile.hodie ꝓp sextū posset decidi. tertio remittit vbi tractauit ipugnationes priuilegiorū. Et ibi i principio dixi a quibus illas habuerit.et qꝛ duo libelli hic positi.et versi. non est etiā cū duobus sequētibus.de abbatibus quoꝝ multi sunt priuilegiati tractant.Est sciēdum q̄ quidā sunt abbates qui vel quoꝝ mōasteria sub nullo sunt episcopo et in unl lius episcopi territorio hoc dicit hostien.de abbate cassinē.in decr.cuꝫ ꝓingat.de foꝛo compe.vbi scripsi in glo.q̄uis enim.ad finē.vt autem ibi dixi cassinēn. est hodie episcopalis.aliaꝫ foꝛo similia monasteriaꝫ vide in cōstitutione papę benedicti.xij.de monachis nigris.prima post ꝓoemiū. ver. ante finem assertiue ponitur talia foꝛe moñ.sublacēse. Item farfense que sunt in speciali ꝓuincia papali. Item sancti vincentij de vulturno in partib⁹ apulie:⁊ ibi ꝓinus sub dubio dicitur idem de monasterio sancti florēti veteris:in partibus gallicanis.diuerse igitur sunt species abbatum primo in quibusdā partibus dicuntur abbates ꝓlati ecclesiarū secularium.sufficiat decre.ex transmissa.de renūci.⁊ q̄ ibi nota. in.et priuile.

De dāno infecto. Rubri.

De priuilegijs ⁊ excessib⁹

super prima gl.nec mirū q̄ etiam ꝑsidentes laycis ⁊ secularibus officijs dicunt abbates ꝓlati ecclesiarum.vt de abbate tanuensi dicitur vt scripsi de fo.cōpe.si diligenti super prima gl.in ꝓncipio de vtrisq; nil ad ꝓpositum.habemus abbates ꝑsidentes monasterijs ⁊ religiosis:ex quibus aliqui vel aliqua non ꝭnt parochiā.⁊ hoc vigebat olim ℈m que tēpora loquit̄.xciij.di stinctiōe.a subdiaco.xvj.q.j. gñaliter ⁊ de tabus monasterijs loquit̄.c.j. ea.q̄.vt ibi notā.⁊ eo tpe abbates erāt non ꝑsbyteri.hodie ꝛ nō habeant parochias:habēt tū curā aīarum monacho rū ⁊ ꝙuersoꝝ suoꝝ ꝓpter q̄ debent esse vel fieri ꝑsbyteri. de etā.⁊ qualit. c.j. Scōa ꝑs̄ est monasterio rū ⁊ abbatū ba bentium parochiā cuius cura regi ꝺ̄s ꝙ clericū secularem de capellis monachoꝝ.ꝛ.j.⁊ q̄ōn quibusdā ꝓtib⁹ male seruaꝭ vt ibi scripsi ꝓpter populū aūt tenentur ad ea que sunt legis ꝺiocesane.de quo vide de officio ordinarij dilectus. ad finē vltime glo.⁊ satis scripsi de statu monacorū.c.j. ex predictis aliq̄ sunt ex ꝑs istibus ꝓuincialis.⁊ ꝺ regulare. q̄ ꝺ sonat rub.de religio.do.vt ꝓcer. sint subiecte.ali qui vero exempti.de ḡbus tenendū q̄ habetur eo.ti. c.j.li.vj.vterq; istoꝝ possent nō habere ꝛ ꝺ̄se ꝓuilegia.de q̄ dus hic tractaꝭ.vel his similia que seruāda sunt cū declarationib⁹ que sequentur.oēs ꝑdicti regulariter infra territoꝛiū vel ꝺiocesim certoꝝ eꝓoꝝ ꝓter illos vel his si⁹es quos.℣.notani.qui non sunt exēpti a iurisditione eꝓoꝝ.q̄ exēptio ꝓsupponit subiectionē a qua liberatur exemptus:q̄ in istis nō est iste tū ſtatus sine priuilegijs parū valeret Itē esse posset hoc casu dubium q̄si certū est q̄ sunt extra territoꝛium cuiusq; epi:sunt tū intra ꝓuinciam archiepi.⁊ de archiepo dico:q̄ prima duo.l.sublacense ⁊ farfense sunt in speciali ꝓuincia papali. vt dixi:ita q̄ in illis cessat dubiū. Fateoꝛ etiā q̄ posset tale mona.fic esse extra territoꝛiū archiepoꝛ sicut eꝓoꝝ q̄ eadem sunt ꝺfinia epatuum ⁊ archiepatuum vicinoꝝ.⁊ locus ille vtriusq; est intermedius.vel q̄i archiepalis ꝓuincia non ḥ alios fines nisi tales epatus cū suis territoriis.Si vero haberet certa ꝺfinia puta duo flumina intra que est tale monasteriū:non video quare archiepus ibi nō haberet archiepalem ⁊ metropoliticam iurisditionem sicut in ꝓdicta ꝺyoce.facit extra de ordi.cū.q̄ū.⁊ facit q̄ dixi de ꝓuincia papali. Habemus sup regula in iudicijs.li.vj.q̄nes de ecclesia priuilegiata sup ꝑscriptione cētenaria:an illa possit vti ꝑlatus ℈ capitulum.vel ecōuerso super regula priuilegiū est q̄ de priuilegio papali q̄ respicit ecclesiā exꝑsso tū noīe ꝑlati vel ecōuerso.sup regula qui sentit.est q̄ de priuilegio familiarium admittēdoꝝ ad diuina:an futuros respiciat.dominicalis.lviij.an exēptio monasterij cū capellis cōpetat postmodū acquisitis vide.eod.ti.

De priuilegijs et excessibus priui.

Tm hoc ti.sic ꝺci.ZJ.Lo.ꝛc ꝓpo.ego ab bas talis monasterij q̄ eꝓs ⁊ officialis talis loci priuilegia eidem monasterio a sede aplica ꝺcessa contēnentes in monachos ⁊ subditos eiusdē monasterij excōicationis ⁊ interdicti snias de facto ꝓ libito fulminā:t: vel alia grauamina inferunt:quare peto dictas snias cassari ⁊ irritari:⁊ irritas nūciari ⁊ eis ne decetero talia attentēt snialiter ꝑhiberi cū nullū ius sit sibi talia faciendi.peto etiā eis ꝓcipi ne priuilegia dicto monasterio ꝺcessa deinceps violare ꝑsumant extra.eo.ti.quāto.⁊.c.dilecti filij.⁊ ecōuerso sic ꝑt ꝺci.li.ZJ. Lo.ꝛc.ꝓpo.℣ abbatem vel ꝙuentum talis loci q̄ ipsi priuilegioꝝ suoꝝ fines ꝛcedentes sua iustitia non ꝛtenti:manus ad ea extendūt que sibi canones interdicūt ⁊ priuilegia nō indulgēt vꝫ tpe interdicti publice cāpanas pulsando.interdictū etiāꝑ eis q̄ṡ q̄ꝫ ꝓpositum alijs seruantibus violando:non ꝑmittētes etiā in suā fraternitatē receptos in turibus epa libus rīdere:noīatiꝫ interdictos in suo cimiterio sepeliendo:publicas penitentias iniungēdo: indulgentiaꝝ lras ꝺcedendo.de causis matrimonialib⁹ audiēdo.⁊ ſ. de alijs ꝛcedendo.de causis matrimonialib⁹ audiēdo.⁊ ſ.c.j.⁊ ſ.vicinū.§.itē sern⁹.itē q̄ denūciauꝭ tibi vt mihi satisdares:idē ſ.curatoꝝ ivel domui vel inḡlino ſ ē abūs.ff.e.dies.§.ꝓtoꝛ.⁊.§.totiēs. Itē q̄ iurauit vl̄ ꝓarat⁹ suꝫ iurare q̄ nō peto cautionē aīo calūniandi.ff.e.ꝓtoꝛ.⁊.l.qui bona.§.qui dāni.⁊.§.fi. Itē q̄ promisistiꝭ vel causisti mihi nomine dāni infecti.ff. e.ꝓtoꝛ.⁊.l.dāni.itē q̄ iudex opposuit certū diē infra quē deberet cautio ista durare.ff.e.dies in ꝓin. et.l.qui bona.§.fi.itē hoc solo remedio mihi cōsulitur.ff.e.ſ edibus.⁊.l.qui bona.§.itē is. Item has edes habebā vicinas tempoꝛe interpositę stipulationis.ff.e.qui bona.§.ſ quis quia.et.l. dāni infecti. §.ſ is qui vicinas.itē q̄ tale edificiū iuste habebaꝫ iuxta tuū ruinosū:vt in ꝓe.l.qui bona.§.ſ quis iuxta:sed hec est iuris. Itē q̄ quia noluisti mihi cauere fui missus ex primo vel secūdo decre. in po.ediū que minātur ruinā:sed me ꝓhibuisti.super quo viō et cōcl.li.vt.℣.ō primo ⁊ secūdo decr.§.restat in prici.⁊ de eo qui mit.in pos.ver.ceterū. Itē q̄ cū sis domin⁹ solidū causisti ꝓ⁹ tertia.ff.e.stipulatio. itē q̄ dānum cōtingit culpa tui cauētis:vel vitio edificij.ff.e.fluminū.§.q̄.⁊.§.cassius.⁊.§. Itē apud iul.Reus vero sic. ℙO.REJ.ℙO.q̄ edificiū tuū bñ est munitū. Itē q̄ illud dānum contigit ex nimia vi ventoꝝ.itē q̄ mihi denūciasti extra iudiciū ff.e.dies.§.hoc autē iudiciū.item q̄ recusasti de calumnia iurare.C.de iur.cal.l.j.item q̄ post diē aiudice appositū dānum contingit. itē q̄ poteras habere act.cōmuni di.cum res sit mihi ⁊ tibi communis.itē q̄ edes ꝓ⁹ quibus agis emisti post interpositam stipulationē.itē q̄ illas illicite edificasti. item q̄ voluit tibi cauere:sed cautionē recipere recusasti.item q̄ es ꝓ⁹ tertia parte dominus ⁊ cauit tibi ꝓ⁹ tertia tue partis. ¶Formam autem huius cautionis:vide.℣.ō satisdatione.§.fi.⁊ quereꝛ ibi.

a toꝛes illoꝝ ℈ ipsos ordinarios quicq̄ attētent.item oratoria vel capellas in locis non exemptis sine loco⁹ ꝺyoc.licētia nō ꝛstruant.nec in fic ꝛstructis nec in locis nō exemptis celebrēt:aut celebrari faciant cū ab ordinarijs fuerint interdicta.alioquin ab ipsis ordinarijs cōpescant.⁊ ſ seruatoꝛes illoꝝ in ℈rium aliquas snias tulerint.papa reuocat illas: ſ nec in locis exēptis hec faciāt sine licētia aplice sedis.Itē cās ꝓprias suos dominū liberoꝝ:ſ eis cēsuales sint nō assumāt agendas vel defendendas. ℣ hūtur in ꝓsti.aler.iiij.e.ti.ſ regularis. ¶† Nō est etiā ignoꝛandū q̄ abbates ꝑtes priuilegiū q̄ ꝓsint dñdictionē sup ꝑs̄m effundere:nō ꝑt hoc facere publice:aut per vias:ciuitates:castra ⁊ villas: ſ solū in ecclesia a missa finita vel post matutinum:nisi id exꝑsse in eoꝝ priuilegijs ꝛtineatur. Itē nequeunt primā tonsurā ꝛferre nisi ꝙersis suis:vel his q̄ ad monasteria ꝙluauerūt:vel in quoꝝ ecclesiastica ꝛt quasi ēpalem obtinent iurisditionē nisi aliud eis cōpetat ex spāli priuilegio vel ꝙsuetudine ꝑscriptaꝝ in ꝓsti.aler.iiij.e.ti.q̄ nōnulli. ¶† Abbas quoq; cui exꝑ priuilegio ꝺcessum est:ut mitra ⁊ alijs pōtificalib⁹ vti possit si exēptus est in ꝺcijs ⁊ sinodis vti pōt mitra aurifrigiata:nō tū aureas vl argēteas lamīnas aut gēmas bñte:nō exēptus vero simplici alba ⁊ planavtar:ſ in alijs locis exēptis ⁊ non exemptis vti possit mitra ℈m tenoꝛē priuilegij sui vti cō sti.Clemētis.iiij.e.ti.exigit. ¶† Querit vtrū abbas q̄ ex priuilegio vti pōt annulo possit illo extra monasteriū suū vti. Rñ.recurrendū esse ad formaꝫ priuilegij.extra.e.poꝛo q̄ est late interptandū: ex ꝺona.cū dilecti. ¶† Quid de mercenarijs annalibus priuilegiatoꝝ:nunq̄d ꝑt a ꝺyocesanis exēcari. Rñ.ſic.⁊ eis decimas ſoluent b extra de priuilegijs.quidā.⁊.c.poꝛro. ¶† Poꝛro.ꝓilegia ꝺcessa ad tp̄s vel in ꝑpetuum ꝑsonis singularib⁹ ecclesiasticis vel secularib⁹ cuiuscūq; ꝑmanentie sint aut status:vel etiā comitatib⁹ q̄ interdicivel excōicari vel terre ipoꝝ interdici nō ꝑssint nō extendunt ad snias vel ꝑcessus ordinatoꝝ exceptis illis tm̄:ꝓ q̄ regibus ⁊ reginis eoꝝq; filijs necnō ⁊ religiosis q̄ busdā:nō ꝑsonaꝫ tm̄:sed ordinū vel priuilegioꝝ loc coꝝ in ℈ rone immunitatis ꝙceditur: vt in ꝓsti. ꝺc. iiij.e.ti.sedes.⁊ in ꝓsti.aler.iiij.eo.ti.q̄ ꝓ qualitate ⁊.c.q̄ nōnullis. ¶† Hanc materiā de priuilegijs ꝙsequere.vt.℣.de instrumento ꝺ edi.ſ.nūc aūt. ¶In sequētibus duob⁹ titulis nō est libellus necessari⁹.

b ¶Soluent ⁊ ℈ religiosos id impedientes ꝙilsum est per clemen. de decimis.c.primo.

c ¶Et.c.q̄ nonnullis.hodie incipit.ne aliq̄.eo.ti.li.vj.

¶Baldus de priuilegijs. Rubrica.

Materiaꝫ de priuilegijs.aliq̄d vide.℣.de instru.edi.§.anvaleat confirmatio cum quinq̄.§.sequentibus.

De iniurijs ⁊ damno dato

Rubrica.

¶De iniurijs ⁊ damno dato. Rubrica.

¶Ut dicit autoꝛ rubrice sunt due ꝑtes.itē prima diuidit in duas actiones.l.ꝓtoriam ⁊ ciuilē.⁊ b ciuiter demptis remissionibus ⁊ duabus q̄nibus. Alber. Hal. quas.j. signato totū q̄ de prima ꝺ: ad litteraꝫ fuit Rof. vbi de actione iniuriarū ꝓtoria ⁊ est pe. inter ꝓtorias vbi tu toꝛ plenius loquit̄:qꝛ numerat.ꝛ.que necessaria sunt in ista que tū per positiones colligi ꝑt. hoc scias q̄ Ly. vtriusq; actionis materiā plene tractat per modum summe.per.xix.q.C.eo. ti.ſ nō connicij. quarū viij.ſ.vj.⁊.vij. sequentes respiciunt libellū.ſ.an agens iniuriarum habeat exprimere sibi inuito illā illatam. Itē q̄ aio iuriandi. Itē q̄ connicium nō est verū.itē an debeat estimari.item qualr. item q̄o fit iniuria declaranda.itē q̄ ſ verberatus pulsatus ⁊ quiciatus sit agēs itē an exprimere debeat actionis nomē.an actio iniuriaꝝ vēdi vel cedi possit aī litē ꝺtestatam.scripsi de cel.acc.ſ.j.ad finem.post ℣.vtrum agens q̄nem ꝺficalem.xiij.posui.℣.de instru.edi.§.nūc vero sup ℣ñ.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

itez pone ꝛc.de infirmo q̄ remisit iniuriā.ꝛ senatus vult agere. Est qō de vroze atrociter v̄berata per virū.an possit agere ꝺ̄ cū actione iniuriaꝝ. De atroci queriť qz leuis castigatio ꝓmissa est marito. de ꝺ̄ no. vij.q.j.sicut alterius.xxxiij.q.ij.placuit de iureiu.q̄edam modū. invlt. glo.ꝛ sup ea ad negatiuā allegať.C.re.amo.l.ij.ff.de infa.l.j.ff.de seruo cor.l.fi.ꝛ sit rō deneganda.ne male ſimul viuāt.C.de fur.l. fi.in fi.ff.ꝺ̄ op. lib.cū ꝓfonus. b C.ꝺ̄ emē.ꝓpin. l.j. ff. de reli. et ſumpt. fu. at ſi q̄s.§.idē labeo ad ẓtiū inducit ff. ad.l. aql.ita vulnerat⁹. i fi. ff. de his q̄ ſui vel ali.iur.ſunt l.j.i fi.de iniur.

Nec Rubrica duas �says ptes. primo igit̄ de prima dicendū est.ſ.de iniurijs. Sciaꝝ ergo qꝺ is q̄ tibi iniuriaꝝ v̄bo[a] intulit cōueniri pōt actione iniuriaꝝ ꝓtoria. vſi ſic li. cōci.[b] ZJ.Lo.ꝛc.cō.de.p.q̄ mihi tali anno ꝛ menſe tali domo vel loco:vel talivico talis ciuitatis talem iniuriā dixit.ſ.vocauit me filiū meretricis.vel here ti.vel cucurbitā:vel cātauit de me malā cantationez quaz iniuriā nollē q̄ mihi dixiſſet:vel de me cantaſſet:vel ſcripſiſſet p.c.li.tur.quare ago ꝺ̄ cū actione iniuriarū ꝛ peto dictas.c.lib.mihi dari vel p̄stari. h̄ forma ꝓbatur inſti.de iniur.§.in ſum.ff.eo.l.fin.C. eo.l.fi.ff.de ꝓtua.deli.l.fi.qō certe iniurie mentio

2 iuſtus.aut iniuſtus.ſi iniuſtus magiſtratus tenetur.l.aquil.vel quod vi aut clam.ff. ad.l.aquil.quemadm odum.§. pe. q̄ vi aut clam.l.ſi alius.§.eſt ꝛ alia.ꝛ non vicinia vel turba.ff.ad.l.aquil.liberhomo.in ꝓin. facit regula q̄ quis lib.vi.Si iuſſus fuit iuſtus.nec magiſtr atus.nec turba tenetur.vt predictis.ll.ſed dicit fozte cōeteneri. C.de fac.ſan.ec. iubemus nullū eodem mō ſubdiſtiguit. ſcdo caſu an turba id fecerit iniuſte vel iuſte.ꝓimo caſu teneť. l.aqui.p dictā l.ſi quis fumo. §.j.vl'q̄ vi aut clam.vt in ꝓmiſſis legibus Si iuſte etiam ſub dubio.fozte dicit teneri vicinia.ꝛ argumento eius qꝺ dicitur de via publica per flumen ablata.ff. q̄eadmo. ſerui.amit.l.ſi locus.in fi.ꝛ via publica.l.ediles. De actione dicit eo caſu quo cōperit ꝛ dari fozte iudicis officium.ff.devar.ꝛ extraoꝛdina. cog.l.j.vel conditione ex.l.ff.de adul.l.ſi poſtulauerit in fine.ꝛ.l. ſe. et in factuz que in variis iuris articulis.ꝛc.C.de ſacr.ec.l.ſancimus. ꝛ.ff. de ꝓſcrip.ver.l.j.ij.iij.ꝛ iiij.ꝛ de exercito.l.j.in ꝓin.Et forſan eadem contra vicinam allegans ad id qꝺ dixit de actione in factū. ff. de ꝓſcrip.ver.qui ſeruandaꝝ.Jungaꝛ alia no.qꝺ ſi ꝓpter homicidiū a vicino cōmiſſum domus eius per curiam diruať ꝓpter qꝺ mea ꝺtigua leſa eſtvel coꝛruit qꝺ teneať vicinus.ex cui⁹ culpa hoc mihi euenit inducit.ff.ad.l.aquil.qui occidit.§.pe.ff.loca.videamus.§.ſi.ꝛ hoc.eod. ti.c.ſi.in ꝓin.ad idē.ff.loca.ſi merces.ff.cōi diui.ſi is cum quo. fertur Albe.papi.placuiſſe.qꝺ teneatur curia vel magiſtratus.ff. de iniur.l. nec magiſtratibus ad.l.aquil.quemadmodum.§.magiſtratu.ff.de his qui lucro.occul.l.iij.§.tribus.ꝛ ꝓo homicida allegaꝛ qꝺ cā fuit remota de qua no.extra de homi.decetero.ff.de regu.iur.nonvt ex pluribus Guidoni ꝓz ſi fiſcus ſucceſſerit qꝺ eo caſu teneať.ff.de reg.tur.qui in ius.eo.ti.is qui in ius lib.vi.alias teneť homicida.ſed hoc itellige ni ſi magiſtratus fuerit in culpa vt dictum eſt in ꝓxti.qōne.

a Ec rubrica teꝛtio. ſi facto ſtatim ſubdit in ver. iniuria vero.

b Conci. iſte libellus fundaꝛ ſup iniuria cōiciū vel verbi cōtumelia.ꝛ an teneať dices.ſi illud eſt verū.dixi poſt hoſti.c.ti. c.fi.ſup.iiij.gl.Et addendo ad ibi dicta.ſcire debes.qōin hoc inuento diuerſa ſcripta.ꝓimū ſic qꝺ ibi ſcripſi poſt hoſti.ſ.talem.tūc teneri qñ id dicit ad infamandum accuꝛ.in.l.eum qui in ꝓin. ff. de iu.iu. ſimp̄r tz conuiciantem teneri iniuriarum ſiue in iudicio.ſiue extra iudicium id agat.facit inſti.eod.tit.in ꝓin.glo.iij.q.j.non peccauerit in ꝓin. di ſtinguere vť.an id fiat in iudicio.ꝛ liceat.an extra iudiciū:ꝛ non liceat ꝛ ſm primum modum intelligit p̄.l.eum qui.alij diſtinguunt: an illud cōiciū ꝓroueniat ex culpa eius cui tuingit.puta qꝺ ꝺ̄: pdito:ꝛ be reticus vel peꝛturus.ꝛ tunc non teneť.ꝛ ſic loquať lex eum qui.aut ſine culpa.cui iniungit.puta qz dicit eū baſtardum.ꝛ tunc teneť.ꝛſic loquitur.lvj.diſt.naſci.C.de natu.li.l.legē.alij aliter diſtinguunt.ſ. an expediat reipu.illud conuicium publicari:ꝛ tūc non teneť nec diſtinguunt iſto caſu.an peruenerit ex culpa vel ſine:vt qz lepꝛoſus.ztales expedit ſeparari.qz contagioſus eſt moꝛbus.de coniu.lepꝛo.c.j.de ec.edi.cum dicat de cle.egro.rectoꝛibus.ꝛ.c.ſe.ꝛ ſi verum eſt non teneť vt.l.eū qui. aut non expedit.vt in baſtardo mancho claudo.ꝛ cucurbita. et his ſimilibus.ꝛ tunc teneť.vt.§.qz inhumanum ꝛ iniuriſoluꝫ eſt noſtros de fectus detegi.C.qñ ꝛ quibus quar.pars debe.l.ij.lib.x.ꝛ hoc placebat ꝺño meo in.l.ſi non conuiciꝫ.ꝛ ibi plz ℞e.ꝛ Lyn.ſub.viij.q.Dyn.aliꝫ verbis vtens dixit qꝺ aut de conuicio poteraꝫ accuſari.ꝛ ſi dicit veꝛū non teneť.vt in p̄.eum.ꝛ.C.eo.l.iij.aut accuſari non poteraꝫ.ꝛ tūc lz ꝺ cat verum teneť.vt in p̄.l.ij.niſi ꝓbet ſe non aio iniuriandi dixiſſevt in p̄.l.ſi nō conuiciꝫ.poſſet autem ſic rite diſtingui.Aut dico conuicium in iudicio.aut extra.primo caſu ſi ꝓbo nullum dubium.vt in.l.eum qui cum concoꝛ.ꝛ hoc intelligo ſiue agendo ſiue excipiendo id fiat.vt dixi ꝺ̄.de accu.ad ſi.ſuper ver.ſed pone.Juris enim executio nō habet iniuriam.ff.e.l.iniuriaꝝ.ꝛ.ff.de reg.iur.l.factum cuiqꝫ.§.j.ibi non videť verificare qui ordinaria actione expeditur.ſecundo caſu.aut ſit per libellum famoſum.ꝛ tuno etiam,ſi dicat veruꝫ tenetur.C.de libel.famo. l.j.ſm canones excuſantur.ſed in publicum ꝓdeat.quod dic.vt.v.q. j.in ſumma.ſi ſine libello.aut illud conuicium dicitur ex cauſa.aut ſine cauſa coꝛrectionis dicatur etiam publice primo ad thimo.v. peccātes coꝛa m omnibus argue.vt ceteri timoꝛem habeant.vt ex ea cauſa etiaꝫ coꝛam ſuperioꝛe ſed non in iudicio ad eius coꝛrectionem dici poterit vel vult promoueri.ꝛ eſt ſpiritus eodem modo dicet oꝛdinatoꝛi.vel eſt hereticus occultus.vel locum vult ꝓdere. Jſtoꝛum ꝛ ſimilium publicatio iuſtiſſimam habet cauſam.ꝛ qz nō fit aio iniuriandi nō teneť.fa-

pue.c.j.

ciunt eſſ̄ hec duo ꝓiuncta ceſſare actionē iniuriaꝝ.ꝛ oſtendunt aīum iniuriandi nō fuiſſe cām publicandi.ſ.cū ocurrunt iuſta cā publicādi ꝛ eſt vera.per circūſtantias eſſ̄ ꝛ indicia oꝑs de aio iudicari. facit qꝺ no.C.ad.l.coꝛ.de ſic.l.j.ꝛ oſtat ꝑſumptiones ꝑſumptionibus ꝺ̄ijs qñ q̄ tolli.de bo.de ele.cū inter.in gl.ꝺ ocurrunt.ꝛde ꝑſump.ſtas in gl. añpe.ꝓpter qꝺ

e Quid ſi ſtat vaſallo.queſtio eſt alber.gal.de accuſa.ver. ſed pone quod quidam allegat.ff.e.itē apud in fi.

f Eodem ti.ſupple.§.ſed ſi libero.

g Sciant lib. vj.cū coꝛ.quaſ ponitgl.que incipit no. vñi. in hac ā actione.

i potius debeamus eſſe mitioꝛes.vt.ff.de pe.l.p.ideo

7 hec forma ꝓcnalet. Quia plus dolet quis per h dere vnum denarium de eo quod ꝺ̄z:quam nō lucraꝛi duos.verumtū qualitercūq̄ ꝛ in qualicunq̄ act. iniuriaꝝ ſiue in act.ꝓtoria.ſiue in ciuili iniuriaꝝ. i ſemp iudex tarabit.[k] vt.ff.eo.oſtitutionibus:ſed ſi iudex timidus ſit nec velit ꝓcipere qꝺ iuꝛet ꝓzout dictum eſt ſed ſtat in gñalibus:dicat ſic. p quanto noluiſſes hanc iniuriam pati.vt no. in ſumma a5o. C.eo.ti. Hyleus tñ dixit [l] debere iurari ſic. p tā to nollem pati tantā iniuriam. ſed ꝺ̄ az.eſt.pone eſſ̄ q̄ aliquis eſt nobilis homo modicū �says.certe non vť qꝺ iſte dicere poſſit ego ꝓiuspellem amittere tñ de meo cum eius periculo nihil ſit qui nihil ꝺ̄z.ff.de k fur.ita q̄ ꝛertra de ſolu.c.fi. Jtem pone q̄ paſſus iniuriam eſt auariſſimus qui ꝓiuspellet carere oculo quā denariū perdere:qūo iſte iurabit qꝺ ꝓiuspellet tantū amittere de ſuo.ꝛ ſic maleficia remanerent impunita:qꝺ eſſe non ꝺ̄z.ff.ad.l.aquil.ita m vulneratus.extra de ſen.excō.vt fame. ſed dic [m] qꝺ ꝓio exemplo iurat q̄ nollet tñ perdere de ſuo non habito reſpectu ad id qꝺ ꝺ̄z ſz ad id qꝺ haberet.ité q̄ in ſecundo bene poſſet opponi. et qūo em ſciret n qꝺ debet lucrari ex illa iniuria tam cito iuraret [n].

9 Pone in ſtatuto alicuius ciuitatis continetur o ſi quis inſultum ad domum alicuius puniatur in.c.lib.ecce quidam aſſaliſt.t.in porticu domus ſue queritur an feciſſe videatur inſultum ad domum.et videtur q̄ ſic.naz appellatione domus porticus cō iuncta domui continetur.ff.de le.j.cetera. §. hic ſenatuſcon.ff.de ver.ſig.edificia.ꝛ.l.qui incontinentibus.ff.de leg.iij.predijs.§.fi.ff.de pig.creditoꝛ.non eſſ̄ tenetur quis porticum deſtruere ſi publico vſui non ob.C.de oper.pu.edificia.ff. ne quid in lo. pu. fi.l.ij.§.ſi quis.in ꝓin.ff.de operis pu.ſi legatuꝫ. §. fi.ar.ꝺ̄ q̄ non teneatur:qz porticus fuit.ſ. ſoluꝫ pu blicum:ꝛ ſic ꝺ̄ leges:qz ſolum ꝺ̄z eſſe liberum vſq̄ ad celum.ff.de ſeruitu.l.fina. ff. quod vi aut clam.l. pe.§.fi.ité domus appellatione domicilium ꝺtinetur.ff.de iniu.l.ſex coꝛ.§.j.ff.de adul.qui domum.ff. deventre inſpi.l.j.§.j.ſcdo dici pōt q̄ appellatione domus ꝛ porticus contineaꝛ generali ꝺſuetudine attenta magna eſſ̄ rō ſuader ꝛc.ꝛ ne maleficia ꝛc.ff. de fideiuſſo.ſi a reo.§.fina.ff.ad.l.aquil. ita vulne p ratus ꝑ.extra de ſen.excom.vt fame.ꝛ videtur exꝑſum.xvij.q.iiij.ſiquis cōtumax.ꝛ.c.ſiquis in atrio.

vt ibi no.per hoc ſequitur qꝺ vna eſtimatione.nā ad ſenſum ꝓz qꝺ ibi eſſet incōcuſtatio ꝛ ꝓtelatio litiū.hic nulla ex quo eodē libello fit eſtimatio.lz quelibet diuiſim exprimatur.

l Dixit.hoc recitat Roſ.

m Sed dic.dicit Roſ.defendendo ſniam dñi mei.ſ.Azonis.

n Juraret.fateoꝛ hoc,ꝑter eius auaritiam.ſed non ſoluit obſectio de periurio.qz falſum eſt qꝺ potius tñ perderevoluiſſet.lz qūocunq̄ reuoluas in tam auaro non ceſſabit periurium etiam ſi iuret. qꝺ ꝓo tanto lucro pati illam iniuriam noluiſſet.niſi des auarum etiā tenendo non cupidum in agendo.

o Ad domum.intelligiť hoc de domo habitationis.lz ꝓpria non ſit inſti.e.ti.§.domū.ff.de alea.l.j.§.domū. ff.de his q̄ de.l.j.§.habitare.

p Jta vulneratus hucuſq̄ fuit ad literaz albe.gal. de accu.ver.pone queſtionē.ſ.et commendatur communiter hoc dictum aliq̄bus videtur diſtinguendum.an porticus ſit ꝓpria domus et tunc ꝓcedat p̄ dicta ſoluꝺ.et ſic loq̄tur.l.vlti.ff. de ſer.vr.p̄.§.j.facit.ff.de iiur.l. coꝛ.et.l.q̄ in domū.oꝑtet ergo ingreſſum in locū ꝓuatū ipſius aggreſſi fieri ſicut ꝓuata eſt domus de cuius tuitione fit puniſio. facit ff.quod me.cau.l.metum autem ꝓſentem.iij.reſponſo cum enim locus publicus omnibus pateat.ff.de re.di.l.j.ſuo iure illum ingreſſus eſt facit.ff.ꝓo ſo.l.merito.ad rem ergo ꝓpriam ꝛ domui connexam artandum eſt ſtatutum in inſultis in iure ſicut in denunciatione dꝛ qꝺ in rem fieri debet.ff.de noui ope.nunc.de pupillo.§.ij.ꝛ tunc ad ca

Universidad del Rosario Archivo Histórico

nones.ſ.allegatos rñdebiť qđ faciunt ꝓ diſtinctione.qz atriñ z portícus eccleſiaꝝ erãt ipſaꝝ.Et per eundẽ modũ ſoluet alia qđ de portã te arma ɔ̃ ſtatutũ inuento ſub porticu domus ſue ꝓ officiales. vt peſdem modũ porticus diſtinguat vt ſi ſolũ ipm ſit ppꝛium.ſit immunis a pena.acſi in domo tenuiſſet.ſic facit.ff.de reg.iur.l.nemo ex domo.et faciñt.ll.in ꝑn. ꝟ. allegato. ſecus ſi ſolũ erat

a extra de immu.ec.cñ eccleſia[a]. ¶Quid ſi in ſtatuto continetur qđ quis ꝓ o alapa ſoluat. r.nunquid dans tres alapas ſoluet.rxx.de hoc.ſ.de ſententia

10 ſ.j.ver.ſed pone. ¶†Iniuria vero que facto irrogatur:puta qz quis verberatur vel pulſaturvel alio modo manu iniuria inferatur:vel domus ſuavi eſt in troita punitur per acti.iniuriarum ex.l. coz. que ciuilis eſt.ff.ad.l.cornelíam.l.coz.in qua ſic lib. conci.ZJB.Coram ꝛc.con.de.p.qui iniurioſe acvio lenter intrauit domum meam . vel me pulſauit vel verberauit:quam iniuriam nollem ſuſtinere ꝓ o . l. lib.vnde peto ipſum in predicta quãtitate mihi cõ demnari:z condemnandum foze decerni . z ad hoc ꝓpoo.actionem iniuriarum ciuilem ex.l.coz.ff. eo. lex cornelia c.z.l.ꝓetoz.z.l. Item apud.ſ. ait ꝓtoz.

d Sed contra.nam iniuria[b] debet eſtimari a iudice. ff.e.conſtitutionibus.ergo actoz non debet eſtimare:vnde quidam ſic conci.li.ZJB.Coram ꝛc.con. de.p.ꝛc.vnde peto eum ciuiliter de hac iniuria puniri z eum mihi condemnari vel puniri arbitrio veſtro extraoꝛdinarie:vel ſecundum eſtimationem a vobis faciendam domine iudex:z puniendum foze decerni; z ad hoc ꝓpoo.ꝛc.ſed prima verioz. e Ac. ergo ſic po. ¶†ℙℴ.ℬℒ.ℑℙℴ.ꝙ me verberaſti.Item ꝙ domum meam per vim introiſti.ff. eo.l. lex coz.ſ.i.z.ij.in fine.item ꝙ me pulſaſti . Item qđ de me carmen famoſum ſcripſiſti.v.q.ſ.quidam. itẽ ꝙ malam cantationem cantaſti.item ꝙveſtem lugubrem ad meam iniuriam portaſti.item qđ capillos ſubmiſiſti f.premiſſa probantur.ff.eo.item apud la beonem.ſ.ait ꝓtoz.z.l.lex coz.ſ.p.z fi.z.l.qđ ſenatus z.l.veſtem. Reus vero ſic. ℙℴ.ℝEJ.ℙℴ. ꝙ tantum manum leuaui. Item ꝙ domum conduxeras vt ibi per momentum ſtares . Item ꝙ intraui de voluntate tua. Item ꝙ ſum tuus carnalis frater. Item qđ ſcripſi vel cantaui verum. Item ꝙ barbam z capillos z veſtem ſicut pri[a] ẽ portabam:licz modo non poztem.ad tempus enim illare iniurie me refero.ff.eo.iniuriarum.alꝫ etiam fac vt in pretoꝛia dixi.que vero ſcripto irrogatur. punitur per conſti.C.de famo.li.l.vnica.z.v.q.j.per totum.

12 ¶†Sed nunquid nocet filio ſi pater remittit iniuriam ipſi filio factam[g]. Reſpon.ſic quantum ad actionem iniuriarum ꝓtezoꝛiam.idem etiã eſt ſm azo. z.b.ꝑtum ad illam que deſcendit ex.l.coz.alij tamẽ contra:vt no.ff.de iniur.ſed ſi vnius.ſ. filio . in publicis autem criminibus non videtur ꝙ ei noceat: quia in illis filiusinuito patre poteſt intereſſe.ff.de

b adul.l.inter liberos.ſ.fina.z.l.filius.[b] ¶†Ultimo

13 no.ꝙ niſi paſſus iniuriam ſtatim ad animum reuocet.diſſimulatione iniuria aboletur. nec poſtea remiſſam iniuriam ex penitentia recolere valebit . vt

14 inſtitu.eo.tit.ſ.fina.z.ff.eo.non ſolũ.ſ.j. ¶†Poteſt autem quis.ſ.annum agere actione iniuriarum

15 z non poſt.C.eo.ſi non conuicij ¶†Item ex vna iniuria quatuoꝛ perſone agere poſſunt.quantumcunqz vnus egerit alter ab agendo non remouetur puta de iniuria mulieri illata:poteſt ipa agere z vir eius[c] z pater eius z ſocer eius.inſtitu. eod.ſ.patiť

16 ff.eo.l.fina. ¶†Item de omni iniuria agi poteſt et ciuiliter z criminaliter.z tollitur ciuile iudiciuꝫ per

v.volu.ℙen.Ferran.

b ¶Et.l.filiũ ad litteram fuit albe.gal.de ac.ꝟ.pone ꝙ pater.

i ¶Eius.hoc nõ quertiť qđ vroz agat ꝓ iiuria viri.defendẽde eñ ſunt vroꝛes ꝓ viros.nõ econuerſo.ff.e.l.ij.

k s Equiť.¶Scias.de hac diſt.no.inſti.ad.l.aq̃l.in fi.z ſunt quat tuoꝛ eius mẽbꝛa.de q̃bus ſequitur.

criminale.z econuerſo.ff.de iniur.quod ſenatus. et l.ꝓtezoꝛ.ſ.j.z hoc ideo:quia vtraqz ꝓponitur ad

17 vindictam.ɔ̃.verſi.ſed queritur. ¶†Si tamen de atroci iniuria actum eſt iniuriarum nihilominus agi poteſt aquil.ad damnum.z econuerſo.ff.eo.itez apud.ſ.ſi quis verberato.Et alia eſt eſtimatio iniurie ſiue contumelie.z alia damni.ff.ad.l.aquil.ſed z ſi quem.ſ.iniuriam.

l ¶Conci.ſm Rof.qui iſtos tres libellos ſic ſimul ponit:vbi de dire.l.aqui. in.iij.col.qz tractatus lõgus.ẽ aũt rubꝛica.vij. ad fi. ciuilium. cui ꝓximuat actio de paupie. de qua.j.verſi. ꝓꝛo.z eſt vj. ad fi.

m ¶Sed nũqđ ꝓ libero . ſaltũ facit in ꝟ.rof.q̃ videas in medio ti.ꝟ.itẽ qz erit dominus.

n ¶.ff.eo.ꝓꝛori. alleg.ſi quadr. pau.fe.di.

Equitur videre de ſecunda parte rubꝛice.ſcilicet de damno dato. ¶†In qua ſciasᵏ ꝙ quandoqz datur damnũ a corꝑe meo in corꝑus rei tue. inſti. ad.l.aquil.ſ.tertium . z tunc competit actio legis aquil.directa que ciuilis eſt. per quam totum tuum intereſſe rei tue conſequeris in qua ſic

l lib.conci.[l] ZJB.Coram ꝛc.con.de.p.qui ſeruum meum occidit vel vulnerauit : vel ſuo corꝑoꝛe in re mea tali damnum dedit quod eſtimo.xx. vnde peto mihi illa.xx.ſolui.z ad hoc ꝓpoo.actionem directã

2 l.aquil. ¶†Si autem ſeruus ille melioꝛ fuerit retro intra annum vel res illa intra. xxx. dies ſic conci.lib.ZJB.Coram ꝛc. con . de. p. qui . t. ſeruum meum occidit qui retro infra annum valuit.l. vnde peto illa.l.z ad hoc ꝓpono actio.directam.l.aquiliana.ꝓ reo vero ſic.ZJBEZ. Coꝛã ꝛc.con.de p.qui corꝑoꝛe ſuo in re mea tali .puta domo vinea vel boue.tale damnum dedit que res retro.j.xxx.dies valuit.xl.vnde peto illa.xx.z ad hoc ꝛc.z ſemp adijcias.et ſi negauerit peto illum in duplum mihi condemnari.ff.ad.l.aquiliã.l.ij.et.l. ſi ſeruus .ſ. huius.et.l.neratius.ſ.hec actio inſtituta.eo.ſ.fin. hoc autem pone.j.in ꝓxima actione. ¶Sed nun

m quid ꝓ libero[m] homine occiſo agi poteſt.l.aquilia. Reſpon.ſic.z licet liberum corꝑus non recipiat eſtimationem.vt.ff.ſi quadru.pau.fe.dic.l.p.agetur ad mercedes medicoꝝ.z alias expenſas in curatione factas.veniet etiam eſtimatio operarum:qui

o bus pater occiſi caruit.z cariturus eſt . non autem eſtimatio libertatis vel cicatricum vel membꝛoꝝ

n eius.vt.ff.e.[n].l.ex hac.et.ff.de his qui deie.vel effu. l.fina.B.tamen dixit.l.aquilia.agi non poſſe.ff.ad

4 l.aquilia.huic ſcripture.ſ.fina.[o] ¶†Quid ſi ſtatim obijt nec alique impenſe ſunt in medicis facte. Reſpon.tunc eſtimabuntur opere: quibus pater cariturus eſt.vel ſi pater occiſus eſt: eſtimabit hꝛes operas illas quas amiſit et habere potuit tem poze vite ſue.puta quia erat cerdoꝛ:vel pelliparius:

5 vel mercatoꝛ:vel aduocatus. ¶†Quid ſi nullam artem dic[p] eſtimari intereſſe:vt argumen.ff.de libe. cauſa.l.fina.z argumen.ff.de vſufruc. l. arboꝛibus.

6 ſ.de illo. ¶†Sed vſq ad quod tempus eſtimabuntur ope: quibus quis cariturus eſt. Reſpon. vſq ad tempus quo veriſimile eſt illum occiſum viuere potuiſſe.iuxta eſtimationem.l.ff.ad.l.falcidiaz bereditatum.computationi. ff. de tranſactio. cum

7 hi. ¶†Quid iuris ſit ſi facta pace vl'lata ſentẽtia ſuper vulnere obijt vulneratus:et an accepta pecunia de vulnere poſtmodum agi poterit ad expenſas de hoc.ſupza de accuſatoꝛe.verſi.ſed pone et ſe.

8 ¶†Nota vero daᵗ[q] damnuꝫ a non corꝑe in corꝑ?

q vt ſi panno rubeo fugas armenta vel iumenta mea

¶.ſ.fi. inducebat etiã.l.bi eñ cũ.l.ſe.ff.ɔ̃ edi. edi.qũo aũt ad illas . ll . rñdet azo.vide ꝓ rof. vbi.ɔ̃.vel ſivis ꝙ ipm azonẽ in ſumma.l.aqui. ij.col.v.ſ.ſi liber hõ.hoc dico: qz vtrobicqz melius quã ꝓ nat gl.in.l.qua actione.ſ.ſiqs in colluctatiõe ff.ad.l. aq̃. rof. tñ dicit ꝙ ſnia bur. magis vt legibus cõuenire.z ego addo qđ vſus ita licus approbat illã lz lex lombarda in plagijs z homicidio liberi hois

cõpoſitionem recipiat.vt ibi pz.l.j.rub:lca.vj.z.viij.ſi tñ diceretur qđ illa eſſet pena nõ eſtimatio.ſicut no.extra.c.ti.c.j.in fi.j.glo.effet.l.illiꝰ aliqualis defenſio.

p ¶Quid ſi nullã dic rof.dicit ꝙ nulle eſtimabunť.allegat eaſdẽ leges neſcio quare autoꝛ mutauit eius verba.

q ¶Nota vero datur.hic aſſumit verba rof.ad litteram.de acti.in factum ſubſi.vel vti.l.aquilie.et eſt vltima inter ꝓtezorias.z durant vſq ad verſi.ꝓꝛo.

vt fugiant et ſic precipitata ſunt:teneris enim mihi vtili actione.l.aquil.ff.ad.l.aquil.q̃ occidit. ſ.in hac quoqz:teneris etiã acti.in factũ.ff.de fur.in fur.act. ſ.fin. vel ſi incluſiſti pecoza:z ex hoc moꝛtua ſunt fame.inſti.e.ſ.ceteruꝫ.in hac ergo ſic conci.li.ZJB. Co.ze.cõ.de.p.qui panno rubeo fugauit armentuꝫ meũvel pecoꝛa mea incluſit. et ſic fame moꝛtua ſunt. que quidem iam eſt annus valuerunt.c.vnde ago cõ tra euꝫ qđ illa.c.mihi prẽſtet: z ad hoc ꝓpoo.vtiles act.in factum.l.aquil.hec forma ꝓbatur inſti.e.ti.

a ¶Ciuilis eſt. z.eſt.vj.ꝓ rofr. ad fi.ciuiliũ. vt

9 dixi in ꝑin.ſ.z ſer q̃ in ea reꝑ ritur poſtrões oſtendent.

b ¶Actione ꝛc. ꝓ formas libel loꝛvides qđ ſo lũ dãñi rel' emẽ da eſt in obligatione. vt not.ff. eo.l.j.in ꝑin.et de hoc.ſ. ꝟ. qđ tamen.

c ¶ Et vtraqz. idẽ ſi altera tm lz quidam ꝓtra ꝑſumẽtes ſuꝑſtitẽ vt fortiozẽ aggreſſum fecit ſe. vt ſcripſi eo. titu.c. iij. ſuper ſcõa glo.

d ¶Cũ q̃s dicit huic filius eſt qõ rxij.rof. qui ponit ſtatutũ foze in ciuitate Piſtozie.qõ is cuiusocaſiõe q̃s ſentit dãñ teneaꝝ ad emẽdã a piſtozie.debebat.b.florentino centũ q̃ recuſabat ſoluere ꝓpter qđ ille. b. quẽdã.d.piſtoꝛ. ien. tranſeũtẽ per florentinuꝫ diſtrictũ ſpolia vit q̃rit an virtute ſtatuti. d. ſpoliat? poſſit agere ɔ̃.a. et q̃ actione. Et ſcias qđ in nulla ꝑte qõnis rof. dicebat rẽſpa lias datas ɔ̃ pi ozie.illi florẽtino. et ſic illa queſtio nõ otin gitur illas de quibus ſup rubꝛica z qz in volumẽ bꝛ. ad ſolutionẽ venio. q̃ tenet illum.a. debitoꝛ.ẽ ifti.d. ſpoliato nõ teneri de iure. rõ

a qz ſpoliat[a] bꝛs ɔ̃ ſpoliatoꝛ.ẽ repetitionẽ cũ augmento quadrupli in auẽ.vt pi. non fi. col.v.vñ cũ repetere poſſit ab illo. ɔ̃. a.

li feritate:puta fregit vaſa mea vel vegetẽ calce fre-

b git:z vinum eſt effuſum.et ad hoc ꝓpono.ac.ꝛc.[b]

13 ¶†Quid ſi dubiũ ſit:que quadrupes alteram ſit

c aggreſſa:z vtraq;[c] moꝛtua eſt:dic neutrum dñm alteri teneri.ff.ad.l.aquil.ratiõi. ſ.cũ iſtrumẽta. z.rxiij. q.vlt.c.ſi. Si aũt fregerit crus calce:vel oculum effoderit.vel fecit aliquam plagam tibi tunc ſic conci. ZJB. Coꝛã ꝛc cõ.de.p.cuius equus calce me peuſſit z mihi crus fregit vel brachiũ: vel mihi oculũ effodit:vel aurem dentibus ꝑcidit:vel me vulnerauit: z ꝓpter plagã me oporuit.x.dare medicis.z alia.x. expendi in curatione.vnde peto ab eo. xx. z tot ꝓ operis quibus caruꝫ z cariturus ſum z ad hoc ꝛc.

14 ¶†Quid ſi tuum animal incitauit meũ.ita quod meum dedit alteri tertio dãnum. Rñ.dominus tertij animalis aget contra te.cuius animal meum incitauit ſm ℴdof.quia qui occaſionem dammi dat ꝛc. extra de iniur.c.ſi.ff.ad.l.aquil.qui occidit. ſ.in hac et facit.ff.ſi quadru. pau. fe.dica.l.j. ſ. ſed z ſi in ſtagni.et.ff.ad legẽ aquil.ſi ſeruus.ſ.pe.et.ff. de ſeruo

15 coz.neratius.ſ.j. ¶†Quid ſi ꝓpter feces quas ꝓiecifti in viam ante domũ meam condemnatus ſum in.x.ſecundum ſtatutum loci.dic qđ agere poſſum contra te ad illa.x.quia qui occaſionẽ dãni. ꝛc. vt.ɔ̃.z ar.in ꝓe.l.ſi ſeruus.ſ.ſi nauẽ.z.eo.ti. qđeadmoduꝫ.ſ.ſi funẽ.et.l.ſi ſeruũ.in fi.ff.de his qui deie. vel effu.ſi vero.ſ.cum autem.z.ſ.pe.z hoc qñ res nõ eſt mihi:communis:alꝫ ageretur cõ diui.vt.ff.com

16 muni diui.ſi is qui. ¶†Sed pone inimicus tuus cui fortẽ occidiſti patrem incendit domũ tuã mee vicinaz:ex quo mea combuſta eſt. queritur vtrum poſſim agere contra te.l.aquil. et videtur quod ſic cum incendium culpa tua factum ſit qui guerram habes ꝓpter homicidium quod commiſiſti. vt extra de iniur.c.fin.ad idem.ff.ſolu.matri.in his. Reſpon.j. et.ff.loca.ſi merces.ſ.culpe.item videris cauſam dãni dediſſe vt dixi.vnde videtur quod teneris actione in factum:vt in ꝓealle.ſ.in hac.et.cod.titu. qua actione.ſ.celſus. Vber.dicit quod in nullo teneris nec ob.quod qui occaſionem damni dat ꝛc. quia illud verum eſt niſi aliud medium interueniat factum hic interuenit.vt.ff.loca.qui domum. abſit enim vt ea q̃ ꝓeter voluntatem noſtram accidũt. ꝛc.rxiij.q. v.de occidẽdis.z facit extra de homi.de cetero. Alij contra ar.in ꝓmiis concoꝛ. z.ff. cõmuni di.i.ſi is q̃ communes edes.C.ad.l.iul.de vi pu.quoniam.ff.de

d do.cum quis dicitur.[d] ¶†Si autem in alijs dãnũ

17 dedit ſic conci.lib.ZJ. Coram ꝛc.conq̃.de.p.cuius canis carnes meas comedit vel equus vel bos herbam:vel porcus farinam vel murilegus lardum:vel muſtella erodit pannos que eſtimo.x.vnde ago contra illum vt ſoluat mihi illa.x.z ad hoc ꝓpono vtilem actionem in fac.de pauperie.ff.ad.l.aquil.q̃ occidit.ſi quis alienũ.z.l.ſi ſeruus ſeruũ.ſ.iul.z.ff.de prẽſcrip.ver.qui ſeruandaruꝫ.ſ.fina.C.ad.l.aquil. l.finali.Quidam tamen hic z in actione noxali petunt ſub alternatione ſcz peto vt vel emendet damnũ:vel ſeruũ vel animal det noxe.inſti.de offic.iudi.

e in ꝑin.ſed ꝑma melioꝛ. Ideo aũt dixi vtilẽ actionem:qz ꝓdicta animalia nõ de ſua feritate vel cõtra naturam ſuam ꝓdicta fecerunt quo caſu locũ habet directa: imo ſcõm naturam ſui z abſqz feritate.de natura enim canis eſt comedere carnes: equi vel bouis vel ouis comedere herbas: z ſic de aliis:

18 vt in ꝓecc.concoꝛ. ¶Ac.ergo ſic po. ℙℴ.ℬℒ. ℙono qđ talis quadrupes eſt tua.ſi eñ eſſet galli naſlocum haberet vtilis. ff.eo.l.j.ſ.j.z.ſ.penul.

f item qđ dedit mihi tale dãnum. extra de iniur.c.fi. itez qđ hoc fecit ſua feritate.ff.e.l.j.ſ.ꝑaliter.z.ſ. itaqz. item qđ fecit hoc ꝓpꝛio motu.ff.e.l.j.ſ.ij.ff. ad.l.aquil.item mela.ſ.item cum cos. item qđ mea quadrupes tuam nõ impetebat.ff.eo.l.j.ſ.cum arietes.item qđ tua quadrupes viuit.ff.eo.l.j.ſ.z cũ in

g quadrupedibus.z.ſ.ſi poſit.ff. de noxa.ſi ꝓeliuſ.ſ. ſed ſi poſt. Reus vero ſic. ℙℴ.ℝEJ.ℙℴ.qđ illa quadrupes eſt tua.item qđ dedit damnuꝫ ꝓpter loci anguſtiam.ff.eo.l.j.ſ.ſed z ſi inſtigatu. z.ſ.generaliter. Item qđ inſtigatu ſemꝓr onij:vt ibi. item

19 qđ illa eſt moꝛtua. ¶†ℙoꝛroꝰ ſi oues vel alia anig malia quis imittit in ꝓedium tuum et depaſcũtur

debitoꝛem non aget de iure. facit.ff. de eo per quẽ fac.l.vlti.illud eñ nõ fuit negociũ. a. nec ne necgeſtu. nec ratihabitione. Si aũt põdere tur ſtatutũ. tũc dic dubiũ pẽdere ex ꝟbo occaſione quõ ſtelligať an de occaſione remotaꝝ vel ꝓxima ſicut de turba ponit lex exẽplũ.ff.vi bo. rap.l. ꝓtoz ait. ſ.penul. tũc dicit.a. nõ teneri in dubio ſi per ſtatuẽtes declaratio bñ nõ poteſt. facit. ff. de ꝓtez. ſtip.l. in ꝓtoꝛijs.intelligit de occaſiõe remota:quia talia olim z hodie fieri ſoleuerũt odẽnabiť ergo ille.a. ita tñ qđ illi.d.cedat illã actionẽ qua hꝫ otra illũ.b.violentũ.ſ. odictionem ex.l.ꝓe.vt pigno.nõ fiãt.

¶In ꝓincip. ibi ſoluitur.

¶Gallina.hoc ponit ꝓ quocũ qz bipede.

¶Noꝛro ſubintrat alia ciuilem de paſtu pecoꝛis. in q̃ duo ſunt neceſſaria que ex libello z poſitionib⁹ patent.

Universidad del Rosario Archivo Historico

a ¶.§.fina.z dicit Rof.qđ hic solum habetur hoc nomĕ actionis.z no mine pecoris omne animal intelligitur.ff.de edil.edi.l.ediles añ.§.iumentorum.vide.ff.de relegat.præsen.§.j.igitur super ver.z quoniam.

b ¶Dicit.vt ponit rof.vbi.ff.post prin.

c ¶Propter vide qđ scripsi de deci.cõmissum super vl.glo.in fi.Ja.de are.super.l.certe.ff.arb.fur.ce. per ipsam.l.arguit qđ condẽnari ꝺbeat sicut p herba ac si in a prato damnum fuisset. itẽ quia circa dãna data nõ debet haberi ꝓsideratio tẽporis futuri. ff.ad.l.aquil.l.ait.l.z.l.ide neratius. §. si infans. Econtra videt qđ cõdẽnari debeat p frumẽto veriſimiliter pcipiendo cum in damno dato habeatur rõ futurarũ operarum vt dictũ est supra.e. §.i princ.ver.ſz nunqđ.z sequẽtib⁹ et patet.ff. si qua. pau. fe. di.l.ex hac.z de bis qui dele. l. fi. Jaco.de are. super prædicta l.certe tenet illum imittentez dãnandus quãtus tpe dãni dati vendi potuit c set illud frumẽtum cum dubio eventu pceptio d nis frumẽti tẽpore messium. argu.l.propter spem. ff. famil. herciſci.

frumentum tuũ vel hordeum:vel glandem vel alios fructus:licet ztunc habeat locuz ofticiũ iudi.in quo cõci.li.vt.§.de cã pof.z propzie.§.priuata.ver.ſed et ſi me.datur tibi cõtra euz actio de pastu pecoris.ff. de præſcri.ver.l.qui ſeruandaruz.§.ſi.ª quandoqz tamen hz locum ac.ad exhi.ff.ad exhib.iul.§.glans.et nomine glandis intellige omnẽ fructum.ff.de glan. leg.l.vnica.in qua ſic conci.li.ZJB.Coram zc.cõ. de.p.qui imiſit pecora ſua in fundum meũ:z glades meas vel frumentum vel hordeum depaſta ſunt. vel pauerunt vel comederunt.vnde dãnum illud qđ eſtimo.x.mihi reſarciri peto z ad hoc ppo.ac. de paſtu pecorũ:vt i pre.l.Ac.g ſic.po.PO.AL. Po.qđ mihi imiſiſti pecora tua in pdio meo.itẽ qđ comederũt glandes meas:vt in pre.l.Reus vo. ſic.PO. REJ.Po.qđ illa fuerunt tua pecora.item qđ pecora mea p ſe intrauerunt.itẽ qđ glades ſalue ſunt.

20 ¶Quid ſi ſine imiſſione mea oues mee depaſcũ tur glandem tuã.azo.tunc dicit locũ habere vtilem actio.de pauperie.directa enim locuz non habet: qz dãnum non eſt datuz contra naturam:z ſic verba de ficiunt:ſz ſententia locum habet:vnde vtilis locum habet.ff.ſi quadrupes pau.fe.di.l.pe.actio autez de paſtu pecoris:tunc locum non habet:quia ad hoc vt illa competat:oportet quod oues intromittat vt ingrediat:nec actio legis aquil.que tunc locum habet cũ dãnum fit per iniuriam:vt inſtitu.ad.l.aquil.cica princi.at animalia non poſſunt damnum de iniuria dare:cum ſenſu careãt:vt.ff.ſi quadru.pau.fe.di.l.j.xv. q.j.illud. ¶†Sed quomodo eſtimabit dãnum datum in frumento:dum eſt in herba. Reſpon.vel expectabitur tempus meſſium:vt ſciatur quantum ex tanto z ſimili frumento habebitur vel conſiderabitur quantus fructus in anno preterito ex tanto z ſimili habitus eſt.argu.ff.ad.l.aquil.in.l.aquil.ſi deletum.ff.de tabu.exhi.locũ.§.condẽnatio.xj.q.iij.nolite extra de loc.propter. ¶†Sed nunquid dominus ſe liberat dando animalia pro nora. Reſpon. non ſi ipſe imiſit:alias ſic:vt inſti.ſi quadrupes pau. fe.di.z.ff.de noxa.in delictis.ſm rof. ¶†Sed nunquid propria autoritate poſſum capere z tenere pecudem tuam dãnum mihi dantem:de hoc.§.de acto re.ver.ſed pone. ¶†Si autem canis vel vſus vel leo.et huiuſmodi quem tenes ligatum damnum dederit conci.libel. vt.§. de empt.et vendi.§.nunc dicendum.verſi.eſt et actio. ibi. quarto. ¶†Quid ſi te de domo tua deijciente vel effundente aliquid ſuper caput meũ cadit propter quod veſtes mee z alie res deterioziate ſunt. habeo contra te actionem in factum er illo edicto de his qui deiecerunt vel effuderunt.ſic ergo libel.conci.ZJB.Coram zc.cõ. de.p.ex cuius domo tale quid eſt deiectum vel effuſum: cum ipſe domuz inhabitaret.vnde veſtes mee vel merces deterioziate ſunt in.xx.quare illa. xx.in duplum mihi preſtari peto.et ad hoc propono actionem in factum er illo edicto de his qui deiec.vel effuſu. ¶†Si vero liber homo ex hoc peremptus fuerit ſic conci.libel.ZJB.Coram zc.cõque.de.pe.de cuius domo quaz ipſe inhabitaret:tale quid fuit deiectũ vel effuſum.vnde pater meus mortuus fuit:quare ab eo mihi.l.aureos preſtari peto.z ad hoc propono actionem in factum er edicto de his qui deiec.vel effu.ſi autem corpus liberi hominis leſum eſt ſic dices.ZJB.Coram zc.con.de.p.ex cuius domo tale quid deiectum vel effuſum eſt vnde corpus meum

b ¶Conci. ſcõm Rof.cuius totum fuit quod hic poſitum eſt et continuatur ad proxima.libellum autem z quod prius dictum eſt. intellige de eo quod facile cadere poſſet.vt infra in ſecunda poſitione. quod pace ſalua exprimi debuit in libello. Ad fixa enim hoc edictum non extenditur. Et ſcias quod habitator non ſolum tenetur ſi impoſuit ſed etiã ſi patitur. vnde ſi dominus impoſuit. z inquilinus patitur z poſituz cecidit z damnũ dedit domin⁹ qui impoſuit tenẽt ad emendam dam ni.inquilin⁹ ad penaz legis. vt in preſcto. §. preto. ait. §. ſequẽ. conſtat autem hanc actionem populares eſſe.vt.l.ſiverò. in fine. De illo autem qui poſuit et tenuit.ſz iaz remouit.an teneaꝫ hac pena Rof. remittit ad ſuaz queſtionem ſabbatinam. eſt autẽ in volumine. xxxiij.et icipit pculus quod incidat. alleg. qz ſatis eſt euz contra prohibitionem feciſſe. licet deſinat.vt de fure dicitur. ff.de furtis.qui ea mente et de raptore.ff.vibonoz raptorum l.fin. z de depoſitario.ff.depo. l.prima.§.ſi rẽ. eſt enim hec diuerſa pena dãni dati ab eaꝫ infligitur.quia dari potuit. ſila enim eſtimationem reſpicit eodem titulo.l. finali per iſtam ſumma tarata eſt:vt in.§.preto. ſupra. Ad cõtrarium inducit quod ſatis eſt dãnum non datum nec per id remotuz amplius dari poſſe. z ſic mẽti pretozis ſatisfactũ eſt. fac.ff. quod quiſqz iur.l.ſecunda. in fine. C.de appella.ſi qs libellos ca-

no.ſecũda queſtione ſexta.C.de plus petitionib⁹.l.vna. z eodem titulo.c.vno in principio.C.de non numerata pecunia auc.contra qui prohiam.z circa hoc vide quod ſcripſi.de iure patro.cum layci.ſuper prima gloſſa ſoluit quod tenetur ad penaz decem aure.ex quo poſitũ fuit ita quod dãnum dari potuit:licet datum non ſit. caſus enim periculoſos ponderauit preto: ex quibus damnum dari poſſet.vt in lege ſi vero.§. preto.licet ergo tollatur commiſſa ſit pena.ff. de furtis qui ea mente.

tũ impoſuit

d ¶Si ſine imiſſione mea oues mee depaſcũ tur glandem tuã.azo.tunc dicit locũ habere vtilem actio.de pauperie.directa enim locuz non habet: qz dãnum non eſt datuz contra naturam:z ſic verba deficiunt:ſz ſententia locum habet:vnde vtilis locum habet.ff.ſi quadrupes pau.fe.di.l.pe.actio autez de paſtu pecoris:tunc locum non habet:quia ad hoc vt illa competat:oportet quod oues intromittat vt ingrediat:nec actio legis aquil.que tunc locum habet cũ dãnum fit per iniuriam:vt inſtitu.ad.l.aquil.cica princi.at animalia non poſſunt damnum de iniuria dare:cum ſenſu careãt:vt.ff.ſi quadru.pau.fe.di.l.j.xv. q.j.illud. ¶†Sed quomodo eſtimabit dãnum datum in frumento:dum eſt in herba. Reſpon.vel expectabitur tempus meſſium:vt ſciatur quantum ex tanto z ſimili frumento habebitur vel conſiderabitur quantus fructus in anno preterito ex tanto z ſimili habitus eſt.argu.ff.ad.l.aquil.in.l.aquil.ſi deletum.ff.de tabu.exhi.locũ.§.condẽnatio.xj.q.iij.nolite extra de loc.propter. ¶†Sed nunquid dominus ſe liberat dando animalia pro nora. Reſpon. non ſi ipſe imiſit:alias ſic:vt inſti.ſi quadrupes pau. fe.di.z.ff.de noxa.in delictis.ſm rof. ¶†Sed nunquid propria autoritate poſſum capere z tenere pecudem tuam dãnum mihi dantem:de hoc.§.de acto re.ver.ſed pone. ¶†Si autem canis vel vſus vel leo.et huiuſmodi quem tenes ligatum damnum dederit conci.libel. vt.§. de empt.et vendi.§.nunc dicendum.verſi.eſt et actio. ibi. quarto. ¶†Quid ſi te de domo tua deijciente vel effundente aliquid ſuper caput meũ cadit propter quod veſtes mee z alie res deterioziate ſunt. habeo contra te actionem in factum er illo edicto de his qui deiecerunt vel effuderunt.ſic ergo libel.conci.ZJB.Coram zc.cõ. de.p.ex cuius domo tale quid eſt deiectum vel effuſum: cum ipſe domuz inhabitaret.vnde veſtes mee vel merces deterioziate ſunt in.xx.quare illa. xx.in duplum mihi preſtari peto.et ad hoc propono actionem in factum er illo edicto de his qui deiec.vel effuſu. ¶†Si vero liber homo ex hoc peremptus fuerit ſic conci.libel.ZJB.Coram zc.cõque.de.pe.de cuius domo quaz ipſe inhabitaret:tale quid fuit deiectũ vel effuſum.vnde pater meus mortuus fuit:quare ab eo mihi.l.aureos preſtari peto.z ad hoc propono actionem in factum er edicto de his qui deiec.vel effuſu.ſi autem corpus liberi hominis leſum eſt ſic dices.ZJB.Coram zc.con.de.p.ex cuius domo tale quid deiectum vel effuſum eſt vnde corpus meum

e ¶Conci.ſm rof.et eſt. xv.in ordine ſuo editorum.z quatuor que requirũtur in iſta expoſitionib⁹ colige.tres autez libelli q̃ ſequũtur.z poſitiões etiaz fuerũt ei⁹ z proſciens nõ nomiatur in libello. quia leſus probabiliꝫ hoc ignorat habitator autẽ ſiue domin⁹ fuerit.ſiue ſocius debuit monere z informare ſuper hoc familiam.vel ſocios.z innocenti contra nocentem prouideſuam ſuoꝝqz culpam preſtare debet.ſi autem ſunt ſeruientes mercede vide infra circa finem ver.in ſumma.

f ¶De nocte.et hoc non defenderet.ſi etiam de nocte ibi trãſitus erat. vt predicto.§.labeo.

g ¶Conci.ſm rof.qui ꝺtinuat hoc edictum ad.§.proximũ.z ſic eſt. xvj.

a ¶Ciuilis.z eſt.x.ad finem ciuilium.z quattuor que requirũtur in illa ponit Rof.co.titu.que colligas ex poſitionibus que etiam in libellis ad litteram fuerunt ipſius vſqz ad ver.ſi vero. Queſtiones etiam z oppoſitiones circa illa ibi vide.multum eſſi inſtat circa.l.ſi plures eo.tit. ſz fortius opponit hanc actionẽ fuiſſe ſuperfluã.quia ſufficiebat actio furti.i qua etiã venit totũ iteresſe.ff.de furtis cui⁹ intereſt in qua etiã duplicatur quicquid eſt in ſimplum. vt.§.de fur.ver. pozro.z ibi ple ne ꝺ hoc remiſi. Soluit rof. qđ hec nõ eſt ſup a ſua per illã cũ poſſit competere quãdo furtũ nõ fit.vt ſi quis arborem succidit.ligna tamẽ non contractat vnde tunc non competit actio furti.ſed iſta in qua etiã dupla tur intereſſe. ff. eo.furtum. Itẽ quia rei imobilis nõ fit furtũ inſtit. de vſuc. §.ij.ſed quãdiu arbor ſolo coeret eſt imobilis.ff.prõ ſocio illud.ff.cõmuni diuidũ. arbor. non ob.rubrica que dicit arbo. b furtim ce. quia illud furtim dicitur ſimilitudiarie.put furtum dicit̃ com c mitti dño igno

tum impoſuit . et poſitum habet. ſed hec videtur negatiua. vt extra de cauſa poſſeſſionis et proprietatis.cum eccleſia.verſiculo nos igitur. Item quod eſt impoſituz ſuper loco vnde nullus tranſit. ¶De damno infecto dictum eſt ſupra de noui operis nuncia.§.ſecundo.z.ſ.de pig.§.ſecundo. ibi etiam not. vtrũ quis poſſit agere: vt is a qno timet offendi caueat ei:in verſiculo quid ſi timeo. ¶†Item ſi quis te damnificat z ſibi parum proficit furtiue tuas incidendo arbores:prodita eſt tibi actio arborum furtim ceſarum ciuilis⁹:que eſt ad duplum:quia duplatur intereſſe preter ligna:verbigratia. arbor non in ciſa valebat.x.nũc ligna arboris valent duo. quibus deductis.viij.eſtimabãtur.ſed de hoc vt.ff. arbo.furtim ce.l.prima z ſecunda.l.furti.§.finali.et l.facienda.z.l.penultima.in qua ſic conci.libel.ZJ. Coram zc. conquero: de.p.qui furtim talem meam arborem ſuccidit:puta oliuam:quam arborem eſtimo decem ſecundum intereſſe meum exceptis ipſis lignis.vnde peto ipſum condemnari in duplum illius intereſſe.ſcilicet in.xx.pro precio.z ad hoc propono act.ar.fur.ce. z hoc quando tantum incidit. ſi vero etiã ligna contractauit:tungas ſic:z quia ipſa ligna contractauit:que eſtimo.ij.ſol. ideo ipſum mihi in duplum ipſorum lignorum condẽnari peto et ad hoc propono actio.furti nec manifeſti.ff.arb.fur. ce.furtum.§.finali.z.l.facienda.vel ſic.ZJB.cõci. Coram zc.conquero: de. p. qui mihi furtim incidit arborem talem ex cuius inciſione damnificatus ſuz in.x.que.x.mihi in duplum ab eo preſtari peto. z ad hoc propono act.arbo.fur.ce.z quia ligna cõtracta uit que valẽt.ij.ſol.zc. Actor ergo ſic ponit. PO. AL. Dono quod tu incidiſti in tali loco talem arborem.ff.eo.in rem. Item qđ illa radicibus continebatur.ꝺ et hoc ſi eas habebat.ff.e.in rẽ.z.l.certe.itez qđ eam furtim incidiſti.ff.e.ſi furtum. et.l.facienda §.fi.item qđ me ceſſante z ignorante hoc feciſti. qđ ſemp pſumit̃.ff.de fur.qui vas.§.vetare. ff. de pba. verius.item qđ illius loci z arboris ego ſum dominus.ff.eo.edere.§.fi. c Reus vero ſic. PO.REJ.

rante vel celante.ita hoc.ff.eo.furtum in princi.z.l.furti.§.furtim arborem cedit.ſed ſi inciderit z ligna tractauerit inciſa tenetur furti.z aliꝫ actionibus vt ibi dicitur. que in quo differant ibi plene pſequit̃.

b ¶Continebatur.reprehendit hic Rof.aduocatum.qui contra ruſticum qui incidit ligna arboris cuulſe a radicibus.z in terra iacẽtis ꝓpoſuit hanc actionem.

c ¶.§.fina.illa lex dicit vſufructuario non dari hanc actionem de quo mirandũ cũ illi detur aquil.ff.ad.l.aquil.item mela.§.fina. Bzo accur. z rõdet emphyteota hz vtile poſitũ vſufructuari⁹ nullum.

d ¶Decre.vide.§.de lit.oteſt.§.iam nunc.

Rubrica.

¶Bal.De iniurijs z dãnis datis.

Aſſa faciens inſultum in porticu videatur feciſſe inſultũ ad domũ.ver.pone ſtatuto. B. ¶An vulnerans boiem liberum teneatur ad expẽſas medicoz.§.ſequit̃.ver.ſed nũquid tenet qđ dic. B. ¶Quãdo habeat locuz actio de pauperie.ver.pozro.z ſe. B. ¶Si inimicus tuus ponit ignez in domo mea z tua cõburitur:z mea an tu mihi teneaꝛis per.l.ſi merces.§.culpe.verſi.ſed pone. z ſentit qđ non.quia aliud eſt petere relaxationẽ obligatiõis.vt in.§.culpe.aliud incidere in obligatione ſine culpa.vt hic. B. ¶An quis teneatur de dãno dato a ſuis pecudibus.z qualiter eſtimetur damnũ datuz in herba.ver.q̃d ſi imiſſione.z ſe. Et an poſſim includere pecudem.§.de actore.§.an poſſim.item ſi pos ſoluit p famulo recuperat ab eo.ver.in ſumma.§.an poſſim.item ſi dñs ſoluit p famulo recuperat ab eo.ver.in ſumma cui debeat iniurie ſatisfactio fieri.§.de reſcrip.§.de ſatisfactione. ¶An ſufficiat iuramentum calũnie in probatione dãni dati ſi ſtatutum dicit probari per iuramentum z retento themate an appellatione domini poſſeſſionis compreh̃ꝺatur iuſtus poſſeſſor:ſit verus dñs.§. de pba.§.per ſtatutũ. ¶De penis. Rubrica.

¶De ſpeciali pena.ſcz temere litigantiũ h̃r rubrica.§.in fi. ſc̃e partis. Practici autores hãc rubricã vl materiã nõ tractauerũt pter rof. qui copioſe materiã penarũ er ſtipulatu pſequit̃ inter ciuiles. vbi de actione ex ſtipulatu ad incertũ. quã vt intricatã et plenã autoꝛ tangere voluit.licet libellum poſuerit ad certũ z incertũ vel forſan erat ſom-

no lentus vel feſſus qđ pſumo.quia materias quas ſolet exquirere.in nulla hui⁹ voluminis pte locatas hic cõgrue ponere potuiſſet. loquoz de dñicali.xliij.item de vltima.z eſt pma.cũ in pena delicti venit dom⁹ dirruenda.z delinquẽs hz inferiorẽ partem domus vel turris hec tangitur de peniten.diſtin.j.ſed z continuo ſcripſi tres huius ſolutiones.

de priui. ſuper ſpecula. in fin. item hoc eo.tit. felicis.lib.vj.ſu per ver. ruina. et cuiqz ex illis reſiſtit equitas ſi dicas qđ tota diruatur.hic patet iniq̃tas qđ tñ videt placere Alb.pap. qui dicit. qm̃ p rigore iuſtitie fieri q̃d iniquũ alle.l. ita vulnerat⁹.ff.ad.l.aq̃l. dicẽs iniquita tem ceſſare per regreſſum.quez hz pta deliquẽtem.p.l.is.cum quo.ff.cõi diui. ſed inſtat q̃d ſi ille nõ eſt ſolubꝛdo. Secũda hz qđ cogaꝛ emere. z fiſco ꝓciuz dare habentis partẽ ſupiozez. rñdet q̃d ſi non hz vñ. Tertia opinio hz qđ p mitteꝛ ſuperioꝛ cuz inferioꝛe. z deſtruaꝛ ſuperioꝛ. hoc ꝓpter tectũ nõ fiet ſine graui ſũptu dãno z incõmodo ſupiozẽ ptẽ hñs. Ja. ꝺ are.

e tractat hoc.ff.de dã.infec.ſi finita.in ver.itaq̃.vbi pars vitioſa trahit ad ſe non vitioſam.z ſic tota deſtrueꝛ ad idẽ.ff.de aq̃.plu.arcẽ.l.ſz itere dñ.z facꝛ rõ cõeꝛarũ.ff.de neg.ge.ẽi actũ.z.l.cũ pr. Ad ẽuũ reuoluit, vt dictũ eſt in ea.l.de parte nõ vitioſa.q̃ trahit vitioſam. Itẽ ꝓpter nõ dãnatũ pſeruatur dãnatus.ff.de ſta.homi.iper.ij.z facit regula non ozalteri.ff.de reg.iur.co.ti.nõ debet q̃s.lib.vj.dat duas ſolutiões. qđ nõ diruatur.vt in dubio eligatur via humanioꝛ.facit regula in penis.lib. vj.vel totũ diruaꝛ.z habeaꝛ regreſſus ꝺ delinquẽtẽ per ꝑalleg.i.ſi is. z.ff.ſo.ma.l.pe.in pnc.Dy.in.l.j.ff.de no.ope.nũ.§.põt.miſcet ſic.ſi nõ delinquẽs põt ſue indẽnitati ꝓuidere.per ſocũ qui eſt ſoluẽdo vel alter:tota deſtruetur. per.l.ſi is.alias tota reſeruabitur per.l.ſi cõem.ff. quẽad.ſer.amit.z per.l. eũ qui.§.q̃ p parte.ff.qui.vt indig. z ſi hoc ibi in vna pſona fortius in duab⁹.ad.l.ſed interdũ.rñdetur q̃d due partes non vnico.ſz duplici iudicio tollebantur.z queqz ſuo.ad legem primã. ff.de aqua quoti.et eſti.§.item queritur.reſpõdetur quod deliquit ille qui miſcuit aquã prohibitam.z ſic ſua culpa prohibetur a toto. Subdit autem quod non male diceretur eſtimationem partis delinquentis per ſocium fiſco ſolui.ff.de lega.ꝓmo.l.non amplius.§.fina.z.l.ſeq. Innueni quartam opinionem.z fuit hec de facto ſeruata.quod tota deſtruitur.ſed fiſcus ſoluit partẽ nõ delinquentis. hoc forte voluit Dy. dum dicit vel aliter.z in malefitio ſcandaloſo.puto hoc ſatis preeligẽdum in non tali admitteꝛem ſoluere volentem ſed cogeꝛem.idem dico de opinione tertia:z ſm hoc tentãtur iniquitates expreſſe.ſecũda queſtio de qua.§.dominicalis vlti. illam breuiter premiſſi principali queſtioni.quam proſecutus fui ſuper regula.in penis.lib.ſexto que pmittitur fuit de dãnato ad manũ qui habet alteraz aridam. z cõmunis eſt ſolutio de arida amputanda. Lyn.contra in aut.ſed nouo iure.C. de fur.per.l.qui clauũ.ff.de edi.edic.z.l.j.C.vt.j.cer.tẽ.illaz etiã ꝑcedebat alia.ne ofundaꝛ tẽpoꝛa cũ ſuſpenſus triennio.j.triennũ iterat delictũ.quã ſcripſi in decre.cũ in cũctis.de elec.ſup ver.triẽio. Principalis fuit an penã q̃ ipſo iure delinquẽti infligiẽ ꝓpter delictũ incurrat is qui cogitauit. z aliq̃d egit.ſed nõ pfecit.etiã ſi p ipſum nõ ſteterit. z tenuit qđ non.ibi vide.ſcz in regula in penis.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Nā hoc ti. ¶Prelibatum. Jn fauorez tamen hui⁹ pauperculi tituli formabitur hic qō ¶Hic.matha.q̄ incipit duo fratres videtes.cui addet scōa ponēs terminos de duob⁹fratrib⁹.q̄ duos ipsoz inimicos ante ipsoz domū trāseūtes insultarūt.z ad terraz pro iecerūt.z manib⁹ z pedib⁹ pcusserūt. z q̄sz pcussus.separatim in duobus libellis ac cusat quēlibet illoz fratrū de a vi priuata. z sic sunt quattuor libelli. De varietate z bat⁹ est:querebatur an quisz ipsorū vel illoz eēt ꝺdēnādus bis pena dicte.l.an semel tm̄.vel an veniāt absoluēdi. Jstud vlti-z mū non ꝓsequitur i quo tamē ipse multuz in-b stat ꝛespondendo c qō de oibus co3 adunatis dicit ff.ad.l.iul.de vi pub.l.ij. Ad p̄mā partē indu-d cit. qz quot sūt delicta tot sunt pene.ff.de priua.delict.nunq̄ p totā legē.z tot sunt delicta quot sunt ꝑsone patiētes sicut in ciuilib⁹ de q̄bus multa inducit exempla.de maleficijs ꝓz in furto.ff.de fur.inter oēs.§.hec actio.et.l. itaq̄ sed z fi.z.l.si dām z in.l.aquil.ff.ad.l.aq̄l.si seru⁹ seruū.§.si seruus cōis. Jtē qō geminet delictū p geminos offensos.z cuiq̄ petere z accusare ꝛs.pbatur p.l.ff.de sepul.vio.l.ij.§.si ad plures. Jtez inducit.ff. de adul.si adulterā.C.de mo.mule.l.eos.z de ser.fugi.quicūq̄. Jtē tot sunt delicta z pene quot ꝑsone delinquentes.ff.de iniur.si plures.ad.l. aquil. Jtem vulneratus.§.fina. Ultimo dicit qō videt casus.ff. de iniur.l.j.in fi.z.l.eum qui.§.si fumpta. Soluendo tenet cuiq̄ illoz fratrū vnā penā imponendā per legē.ff.arbo.fur.ceſarū.si plures.ij.rū.z ꝓpter allega.§.si ad plures.z per id qō ibi not.z.C.de accu.l.qui de crimine.z qō ibi no.in fi.z.iff.nil no.ap.pen.l.ij.§.fi.distinctionē autē talem ponit de delicto simul in plures cōmisso qz aut est publicū aut priuatū.primo casu vna accusatio sola fieri potest.z vna.l.tantū ad p̄mū ff. de accu.si plures scōm.c.ti.senat⁹. Ex hoc sequitur vnam solā penaz imponēdā.siue fit vna sola accusatio.C.ad.l.iul.de vi.l.q̄m.siue plures C.de accusa.qui de crimine. in fin. nam iudicij diuisio etiā in casu quo iure fit.nam auget ꝺdēnationē.vt no.in ꝓz.§.si ad plures.fortius vbi non fuit de iure diuisa accusatio.vt in casu ꝓpositio.licz per hoc ipse non puteet vitiari ꝓcessum.sicut nec in similibus.C.de pcur.ita demū de ap.l.j.ff.de anna.excep.l.vlti.in fi.secundo mēbro quādo crimen est priuatum.aut principaliter cōmittitur in res.aut in ꝑsonas.primo casu dicit idem scz vnam solam penā iponi.per ꝓz.l.si plures.ij.respon.lz plures quoz interest ꝓ suo interesse admittantur ad accusandu3. vt in ꝓz.§.si ad plures. Secūdo membro cuz respicit ꝑsonas sicut crimē iniuriarum.quod principaliter respicit cōtumeliam ꝑsonarum tūc tot intelligo delicta quot sunt ꝑsone iniuriate. z tot accusationes fieri possunt.z tot pene imponentur.ff.de iniur. eum qui.§.si nupta. z.§.se. z §.fina.non ob.l.eodem⁹titu. Jtem apud.§.fin.cum.l.seq.quia ibi facta erat iniuria in ꝑsonam serui cōmunis.non tamen in contumeliam dominoz.quod si fuisset ex ꝑsona cuiuscūq̄ dominoz3 estimaretur iniuria z imponeretur pena.insti.de iniu.§.si cōmuni seruo licet glos. ibi aliter soluat. Secundo quero an vulnerans seipsum puniatur penaria pena statuti que infligi iubetur ei qui aliquem percutit:z videtur qō non.quia per verba statuti patet qōvt pene fit locus ouc ꝑsone concurrere debent scz vulnerans z vulneratus que duo correlatiua tu eadem ꝑsona nō concurrunt.extra de insti.c.fina.de iure patronatus per tuas.cum concor.ij.glo.ff.de rerum permuta.l.ꝓzima.in ꝓzinc. z de contrahen.emptio.l.ꝓzima.item per leges digestorum. bona ꝓtis se non ipso iure publicātur:sed ponderatur causa ꝓpter quam se occidit.an inflixerit ei bonoz3 publicatio.necne.ff.de bo.eoz q̄ ante erheredatu.§.ei⁹. sic ergo z dic vulneris respectu nō puniet.cū liceat ligere.vt no.de coz.vitt.ex ꝓte.ij.in fi.ij.gl.z vt ibi dixi.facit ad idē: quia ꝓpz lz scientia sit culpāda.nō tm̄ coerceda.ff.so.mat.si ostāte.§. si mari tus.z.l.etiā.§.j.Ad cōtrariū inducit qō iniuriā fecit reipublice.super quo vide qō dixi.§.de accusatoze.sup ver.sed pone.in ver.dicebat aūt. item ipsi⁹ reipublice interest.ne q̄s re sua male vtatur.institu.de bis q̄ sui vel alie.iur.sunt.§.sed z maior. si hoc de re forti⁹de corpore qō ꝓcius est rebus quas hoim gr̄a natura ꝓdurit.ff.de vsur. in pecudū i fi. z dixi de vsur.saluberiter.sup gl.ij.item z lediē aia corpore ꝓciosior.extra de pe. et re.

c 1 # De penitentijs ꝛre. missionib⁹. Rubrica.

Sciendū est qō q̄stores missi,p colligēdis elemosynis nō debēt festa z vacatiōes indicere diū suas q̄stas faciūt: nec dēt pledes cogere suis q̄stibus z exhortationi-b⁹,interesse,p excōicatione vl'suspēsione nec debent alia ꝓponere quā q̄ in eoz idulgētijs cōtinenť.alio q̄n ꝓ loco3 ordinarios cōpescanť.vt in ostī.alex.iiij e.ti.q̄ intellexim⁹.f ¶Jtē3 in hmōi indulgētijs f 2 cōtineať.qō earū poztitores in locis ecclīasticis bo neste recipiantur,z charitatiue tractentur.qōz fideles cōuocari debeant ad exhortatiōes eozū faciendas tū clerici.z rectores ecclesiarū nō tenenť inuiti illos in hospitijs suis recipere vel ꝓcurare vel cōuocationes huiusmodi facere ipsarū indulgentiarum ꝓtextu.q̄ quātū ad cōuocatiōes hmōi sunt ipso iure renocate:vt in ostī.cle.iiij.co.ti.sedis apostolice.

3 ¶Porro ꝓlatus qui ꝓpter aliquā iustā causam indulgentiarū litteras concedit.ꝺz.v.aut.r.aut.rr. aut.rl.dierum summam.z q̄sz ad certuz tempus cō cedere g et l'as suas formare ſm formam traditam eod.titu.cum ex eo.item cum dedicatur ecclesia nō g id sibi cōsciuerit.an alias.z sic capite' puniť. Jnterdū sol⁹ ignominioſus remittitur.vt ibi.hec aūt iura exꝓsse loquūtur de illo q̄ se vulnerauit.z sic nō obstat ei qō de statuto p̄missum est. nouiter reperiri Ricar.malū.scripsisse hūc casum euenisse padue vbi aduocat⁹ q̄dā pudore eris alieni sepolēs occidere vulnerauit se.sed nō occidit.z refert qō punit⁹ fuit pena statuti ꝑdita vulnerāti aliquē sibi tñ videť qō ꝓponi nō debuerit per ꝓzima iura.debuit tñ vt ignominioſus de aduocato3 matricula radi.z ab ipso officio remoueri.

b ¶Raynaldus.ver.demū in glo.sed nunq̄d.z vide qō sup ea dixi z allegare poterit qō dixit.s.de libelli con.§.iam nūc. ver.sed nūquid talis.z.§.de iudi.§.generalia.ver.item qō bonis.

c ¶Ver.q̄nq̄ id solū dat hec remissio.qō dicit decre.ij.de of.deleg.lib. vj.An vo deferať nobiliori maiori vel ditiori dixi post ¶Hostiē.de stamo.ca q̄ sup.iij.glo.materia vo habeť.rl.di.hō rp̄ianus. de iureiur.ci quidā.de clerico ve.c.i.p Albe.papien.z Jac.de bel.sup.l.pbyteri.C. de epi.z cle.§.vlti.z p Ly.C.de sum.trl.l.nemo.z ibi plenius.

d ¶Licet regularis quā non habemus.

e ¶Bal.De penis. Rubrica.

f Sneutra ps obtēperat ꝺctui nō pōt peti pena ti.de penis.B ¶De penitentijs z remissionibus. Rubrica.

¶De remissionibus.f.eccl'iarum ad supiozes.§.parte.ij.aū rubricam de sentētijs practici autoris nil de illis tractaueršt. ¶Host.aūt plenissime ꝑscutus est in summa vtr̄aq̄ partē rubrice.cui etiā in fi. adiunxit tractatū dispēsationū ostat qō foz pniale q̄nq̄ diū est iudiciali.de resti.spo. l'as.ad fi.de spō.tua nos.ō sen.exc.inq̄sitiōi. Jo.ō deo in suis q̄stiōibus de ista fozo posuit qōnes pe.z vltimā ipsius operis.de vltima scripsi i pre.decre.tua nos sup ver.indicari mihi occurrit qō alias non cognita.An successor episcopi qui indulgentiā vel remissionē dēt.rl.dierum possit ad eūdem actum aliam indulgentiā dare eiusdem temporis vel minoris,ad affirmatiū z videtur qō possit sicut successor episcopi.qui dedit q̄nquagesimam vel centesimā.potest illam dare dūmodo cesset graue detrimentum ecclesie cathedralis.de dona. ad apostolice.ver.hoc semp.ibi.vnus vel alius. Tu dic cōtra.quia per id esset peruenire per successoz plurium iterationem.ad violationem consilij cum ex eo.z qō vni? ius actus ꝓcter papam haberet multas q̄dragenas.z sic dicamus decre.eodem titulo.libro.vj.intelligi.dum dicit pluribus etiam eisdem vel ꝓpriis successiue.decre.apostolice. facit ꝓ quia ibi potest successor quod poterat p̄decessor.nec potest quod ille non poterat.si igitur quattuor vel plures successiue dabunt indulgentias.renouatio erit nō adiectio.valet ergo ad memoriam. z si qui opinari vellent datam expirari per mortem contra credentes. no.de offi. leg.c.fina.eo fortius si primus id exꝓssisset.

g Sciendū est ibi.q̄ intellerim⁹ in p̄nci.quā z illā cle.de q̄ sequit̄ hodie nō habem⁹.tñ vltra id qō habebať.c.ti.cū ex eo.z de hereti.vt officiū.§.cōpescendi emanauit cle.c.ti.c.ij.

g ¶Concedere,nō video vñ hanc restrictionē ad certum tēpus assumpsit.cum ꝺcilium cū ex eo ho nō dicat.z tales indulgentie de se sint ꝑpetue.vt no.de offi.leg.c.vlti.sed forsan intēdit de tpe vtēdi indulgentiam.puta in vigilia.vel festo.vel inter vesꝑas vtriusq̄.vel inter octauas,vel in tota quadragesima.vel his similia.

debet

a ¶Vt ibidem.z hanc limitationem debēt etiam legati seruare.vt.§.ti. ij.§.superest.ver. potest etiam indulgentiam.z ver.se.

b ¶Si abstineat.vide quod de hoc scripsi de excel.prela. accedentib⁹. in gl.nunquid electus.

c ¶In pre.c.qō autem.dic verius.vt ibi no.in gl.pe.que fuit additio.

d ¶Secōm Glin.

q̄ ad l'am hoc no.eo.ti.cuz ex a eo.i pnc.z ad b dictuz facit qō a scrip.eo.tit.qō autem sup glo. b qōvaleāt.i fi.v. 5 cōicanda.

e ¶Sicīť. b nego.imo ō: contrariū cū ibi di cať qō ad hoc vt remissio nō sui iudicis va- c leat oportet qō 6 suus iudex spāliter id ꝺcedat. deficeret etiam sequens rō i indulgentia ꝺcessa trībuēti ad 7 fabricam.vl'ali menta in q̄ non reḡeretur accessus.

f ¶Sol⁹.istud solus nō capio 8 nec etiā qō seq̄tur sil' cuz pluribus. qz si bñ cōputo etiaz si vigeret ātiqua obseruantia de qua statim dicam.etiā.rxiij. episcopi nō da e bant duos integros. qz.rviij. quadragene si complent bien nium.deficient enim. r. vel. rj. dies. ſm quam computationē viginti episcopi non darent decem.z sic non genti non daret centū quo saltauit autor. De his tamen perplexitatib⁹ f sumus expedi- ti per decret. fi.eo.tit.lib. vj. vj.que declarauit mentem iuris antiqui. q̄ g tamen saꝯ erat clara.si sequēs obseruātia nō turbasset.et tamen in consūtit. Jnno.eo.ti.c.j. 10 in.li.vj.non fuerat repetitum.

g ¶Cum ex eo. ꝓpter hoc q̄ vera sunt.cessauit qō olim inoleuerat indulgentijs multa episcopoz appendi figilla cum subscriptionib⁹ quasi aucto numero episcopoz augeretur numerus.rl.dierum.vnde ꝓtenebatur haberi tot quadragenas quot episcopi subscripserant.

b ¶Scōm papam.vt post eum scripsi in decre. quod autem super glos. quid valeant in ꝓzin. vt ibi scripsi.

i ¶Concessa fuerit.ista q̄stio.z que sequūtur fuerūt Glin.in decre.cum ex eo.eodē ti.vt ibi scripsi super ver.rl.dies.

k ¶Tua.textus est eo.titu.olim.

l ¶Debitum.facit qō no.de peni.dist.j.multiplex. m

ram ꝛc.rxiiij.questio.j.quodcunq̄ extra de transla. c.j.qui enim potest ligare potest et soluere.vt dictus 11 est.et argumen.extra de sen.exc.a nobis. ¶Sed nunquid qui plus dat vel laborat plus habebit de u indulgentia:¶Respondeo.deus qui omnia moderatur in numero:pondere z mensura inframetā a plato positam de gratia dabit plus vni: et alij minus: h nec est multum de hoc curandum ſm papam⁵:nisi q̄ credendum est quod dominus cuius natura pia z liberalis est:de suo semper adijciet vltra iustitiam.de pe.di.j.quia diuinitatis: sic z sacerdos debet esse benuolus z paratus onus peccatoris secum portare. 12 de pe.di.vj.c.j.versus finem. ¶Quid si eadē per o sona sepius vadit eadem etiam die ad locum vbi est indulgentia:vel dat denarium: nunquid sepius consequitur remissionem.rr.vel.rl.dierum. qualis concessa fuerit. Respon. sic quādiu durat tempus vel i dies remissionis ꝓfixa:quia remissio non est concessa solum ꝓpter iter peregrinationis:vel ꝓpter denarium quem dat:sed ꝓpter denariuz z obligationem ecclesie:que se obligat z constituit vt ozet p dante.vnde cautus z discretus debet esse remissor ne erret.quodcunq̄ enim ligauerit vel soluerit clauē non errante et iustitia mediante:erit solutum vel ligatum in celis.rxiij.questio.j.quodcunq̄: z questio.ij.c.ij.extra qui filij sint legitimi per venerabilem circa fi.ver.is vero. Jtem quia in beneficijs est k larga interpretatio facienda.extra de ver.si tua⁸.ex p tra de priuile.in bis.extra de donatio. cum dilecti. 13 ¶Quid si ipse remissor dat denarium.nunquid erit particeps remissionis. Gincen.dicit quod non C.ne quis in cā.sua iudi.l.j.C.de solut.inquisitio.ff. loca.qui insulam.§.fin.ad idem extra de insti.c.fin. l de bap.et eius effec.debitum¹.et.C. de solu. inquisi- 14 tio. ¶Quid si papa subijcit se alicui sacerdoti. nunquid potest ab illo ligari vel solui:¶Respon. sic ij.questio.vij.nos si incōpetēter.ij.questio.v.mandatis.extra.co.c.fin.argu.contra.rxj.di.inferior.et.c. m nunc autem.ex de ma.z obe.cum inferior⁹. ¶Sz nunquid papa vel episcopus potest sibijpsi remittere de penitentia per sacerdotem iunctaz:¶Rñ.nō. 15 fine licentia sacerdotis.argumen.extra.co.c.fi.et in pre.c.debitum. ¶Jtem not. quod de penitentia per episcopum iniuncta non potest sacerdos dimittere:sed econtra sic.vt in pr̄eal.c.inferior. argumen. n contra.l.dist.accedens⁰,z extra de offi.ordi.cum ab o ecclesiarū. ¶In hoc titulo non est li.necessarius.

De sen.excommunicatio-

p nis⁹. Rubrica.

1 Sententiam in aliquem latam quis petit confirmari et aggrauari sic conci. li. ZJB.Co. ꝛc ꝓpo.contra.p.q̄ talis iudex ordinarius vel delegatus ex tali causa cum durit excōmunicationis vinculo inodādum.quam quidem sententiaz idem.p.animo sustinuit. et adhuc sustinet indurato. quare peto p vos declarari z pnunciari sniam ipsam iuste latam fuisse. z esse ad ipsius obseruationē teneri.peto etiā p vos ipsam sniam aggrauari.vel conci.vt.§.de pbē.i illa forma. ZJB.Coꝛā ꝛc.ꝓpo.contra eām ꝛc.vide.§. de rescrip. presenta.§.rone forme ver. sequitur ibi. Jtem si petitur excōicatiōis.de hoc.§.de snia. §. vt 2 autem.ver.quando etiam. ¶Qō si q̄s conqueriť de ꝓlati sui excōmunicatione. dicēs eam nullam sic poterit coram superiore lib. formare. ZJB. Coram vobis ꝛc. ꝓpono contra venerabilem pa- ꝑ an eps excōicationē latā in subditū per aliū eām possit ratā hre in regula scienti.de exēpto q̄ pmiserat nō declinare foꝛū excōicato p ordinariū ꝓpter ꝓtumacia qō ofticatis.rliij.de fugitalis.vltimo.de violēter abstulit equū clerico no.e.ti.si clericos.li.vj.z.rcviij.ō pcutiēte laycū quē credebat clericū no.e.ti.inaudictia.in glo.questiones de testa.excōmunica-

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

ti.vide eo.titu.decernimus lib.vj.in 2 sup vlti.glo. ¶Questionē Jo. de deo. De clerico fundatore ecclesie. quē excōmunicauit episcopus si illā religioso loco fine consensu conferret. quā episcopo mortuo contulit illis. scripsi ne se. vacan. c. vno. lib. vj. in vlti. glo. aliā eiusdē de mādante capi vnū noiatim de trib⁹ clericis. q̄ fugiēte capti fuerūt alij duo scripsi eo. ti. cū q̄s lib.

Vj. i p̄n. Jsentē tiam.

a ¶ Probak et ibi scripsi post Hostiē. in glo. q: melius.

b ¶ Monit⁹. 2 si diceret 2p vos monit⁹. p̄cedet libellus. alias vbi dicit peto eū. adde vestra monitione p̄missa. si non desti terit vel si nō emendauerit. h̄ dico ne putes ad id sufficere monitionem satis p̄ privatū de qua etiaz iudici cōstet sufficiat decre. cōstituti onez. §. j eo. tit. li. vj. ego etiā vba sequēti a donec a p̄dictis abstineat nō ponerē in libello.

Ceterū. itē dit de decre. venerabilib⁹. e. ti. li. vj. q̄ post exordiū decisum ici pit ceterus fuit tñ Innocē. iiij. non alex.

b ¶ Autentica. nec p decre. habenda. cum nō fit. in. vj.

c ¶ Apostolice de qua plene p modus summe. scripsi eo. ti. solet post glo.

f ¶ Perlectis cōmuniis habebaī hic aler. iiij. eam tamen hodie nō habemus. 2 oino vide q̄ scripsi. e. tit. peruenit super glo.

g ¶ In p̄c. c. romana. in gl. antepe. 2 super ea dixi qui tenent 8 otrarium. ratio vero q̄ sequitur est. ne ligentur innocē.

h ¶ Sz dic. hoc tenui in q̄stiōe qualterij. quaz disputaui. quā f vide sup regula. delictū. de regu. iu. li. vj. i fi cūdo mēbro videas etiā. c. tit.

trem talem episcopum meum qui me post appella. ad vos legitime interpositam de facto excōmunicationis vinculo inodauit. quare peto mihi per vos super hoc ex officio vestro p̄uideri. 2 dictam sentētiam nullam per vos pronunciari. 2 me ad ipsi⁹ obseruantiam non teneri. vel si qua esset peto eā tanq̄ iniustam cassari. 2 eum mihi ad expensas 2 interesse condēnari. extra de officio delegati. cum contingat 2 de sententia excōicatiōis sacro. 2. c. per tuas de rescri. ab excōmunicato. hunc tamen lib. Innocē. iiij. non videtur appiobare. vt no. in p̄c. c. cum contingat. sed bonus est: vt ibidem probatur. ª ¶ Sive ro al's excōmunicatio iniusta esset: tenet tamen: puta quia lata est contra formam cōciliȝ generalis vel als est iniusta: vel ex causa: vel ex animo: vel ex ordie vt. xj. q. iij. §. fina. ergo petet ipsam reuocari. 2 se absoluī. 2 illum ad expensas 2 ad interesse. et alias canonice puniri: vt in p̄c. concor. et extra de appella.

4 reprehensibilis. 2. c. cum speciali. ¶ Porro q̄ petit aliquem tanq̄ excōmunicatum vitari. sic cōci. li. LIBELLUS. Coram vobis 2c. p̄opono cōtra. p. q̄ ipse fuit a tali die tali ex cā tali in loco tali excōmunicatiōis vinculo innodatus: vel quia in talem clericum die tali 2 loco manus iniecit temereviolentas. quare peto ipsum in ecclesia vitari: 2 vitandum fore ab omnibus tanquā excōmunicatum per vos sententialiter declarari. extra eodem cum desideres. §. secunde. 2. c. si vere. xvj. questio. iiij. si quis suadente. xj. q. iij. cure. 2. c. excōmunicatos. 2. c. cū excōmunicatis. extra de cleri. excōmunicato illud. et po. hec: vt supra deposi. §. quinto in p̄nc. ¶ Nō si petatur aliquis ex aliqua causa excōmunicari. sic conci. lib. LIBELLUS. Coram vobis 2c. propono contra. p. clericum vel laycum q̄ ipse publice tenet meretricem: vel vsuras exercet: vel monasteria sanctimonialium fine iusta 2 licita causa frequētat: vel rapinas exercet: vel cum sanctimoniali mechat⁹ est. 2 sepe monitus^b ab huiusmodi desistere contēnit: 2 sic de aliis. quare peto cum donec a predictis abstineat excōmunicationis per vos mucrone ferri. extra eodem si concubine. extra de cohabitatione clericoz 2 mulieruz. c. secūdo extra de vsuris. preterea. xiiij. questio. iiij. ministri. extra de vita 2 honestate clericoz. monasteria. xxvij. questione. j. si quis episcopus. extra de rapto. c. primo. de foro competenti. postulasti. ¶ Et quibus cauſis excōmunicari valeat quis: 2 i quibus sit ipso iure excōmunicatus: in nostro aureo reperto. sub. t. de sententia ex cōmunicationis poteris reperire. item in quib⁹ cauſis subditus suffraganei possit excōmunicari: vel absoluī: vel iudicari a metropolitano: vel etiam ipe suffraganeus. vide plene in constitutio. Alexan. iiij eodem titulo ceterum^c. ¶ Item absolutionis beneficium ad cautelam soli sedi apostolice reseruam⁹ vt in constitutio. Innocen. iiij. extrauaganti eodez titulo absolutionis. hec sunt verba illius constitutionis que tamen incerta est. nec autentica^d. immo contrarium eius quod ibi dicitur probatur 2 notatur. de eodem titulo solet. 2 in p̄eal. constitutio. ceterū §. potest quoq; 2 vide supra de sententia. §. vt autē. versi. quid si scribatur. ¶ Fit autem absolutio ad cautelam pluribus ex cauſis quod dic sēm Papā prout not. extra de excep. apostolice^e. item sententia interdicti lata in ciuitates vel alia loca non debet ad cautelam relaxari. vt dicam in constitu. Hinc go. 2. eodē titulo p̄senti. item que dicatur modica aut leuis iniuria. vbi agitur de absolutione excommunicatoz̄ plene traditur in constitu. Innocen. iiij. extrauaganti. eodem titulo perlectis^f. ¶ Item not. quod nec ordinarius nec delegatus: nec quis alius iuder debet p̄ferre sententiam excōmunicationis in collegium vel vniuersitatem: vt extra eodem titulo romana. §. finali. 2 est ratio: quia vniuersitas non habet animam que specialiter per excom

c. contingit. primo super glo. secunda.

i ¶ Et. c. de viduis. 2 de hoc ibi no. in gl. ij. 2 dixi qui cleri. vl' mona. infi nuante super. iij. glo. ad illa. c. respondetur quod si contrahant tenet matrimonium nisi p̄fessionem fecerint saltē tacitam. de voto. c. vno. li. vj. quo casu certum est qō imunitate persone gauderent.

o

munication̄ ligatur. vt. xj. questio. iij. omnis christianus. 2. c. sequē. 2. c. nemo. vnde nec deliquit. nec punitur: vt supra de accusatio. ver. finali. vnde lata

g non tenet. p̄out not. in p̄eal. c. romana^g. alia vero

10 ratio ibi redditur. §. finali. ¶ Sed queritur vtrū verberans clericum anathematizarum incurrat excōmunicationem. 2 videtur quod non: cum ille sit extra ecclesiam. et p̄uatus omnium fidelium cōmunione: 2 omni cōmodo et bono. 2. xj. questio. iij. cum excommunicato. nam etiam ex sola monitione contēpta perdit clericus transgressor p̄iuilegium: extra de sententia excommunicationis in audientia.

b Sed dicō quod clericus excōmunicatus nō perdit p̄iuilegium quādiu remanet de foro ecclesie: nec oz cōa cōuenīri layco. lxxxj. di. dictū. nisi forte esset de posit⁹ et incoꝛrigibilis: vt ibi. 2 in p̄c. c. inauditā.

11 ¶ Quid si verbero illam que suscepit aliquem habitum in p̄opria domo: non tamen p̄fessionem fecit. Respon. non incido in canonem: quia non iudicatur monialis vel professa: cum locum non mutauerit: nec p̄fessionem fecerit: nec p̄priis renūciauerit que ad esse monachi vel monialis exigun-

n tur. argumen. tamen contra: quia tales contrahere non possunt. 2 xvij. questione p̄ima mulieres. et. c. de viduis^i. Item conuersi hoc p̄iuilegio gaudent:

i

k extra eodem non dubium^k. 2 capō parochianos.

12 ¶ Quid si episcopus mandet mihi vt communicem alicui qui est excōmunicatus: vt extra eod. cum desideres in p̄incipio. Respon. si p̄cipit vt communicem. p. et adiungit excōmunicato. errorem in sententia exp̄imit: vnde non obediam extra eodem per tuas. xj. questione. iij. vbe qui dicitis. si vero nō addit excommunicato: ego autem scio illum excommunicatum: non obediam: immo illuz vitabo: extra eodem cum non ab hominel: sed si me p̄opter hoc excommunicet tenet sententia: nisi appellatio p̄cedat secunda questione sexta. §. diffinitiua. xj. questione tertia. c. primo.

13 ¶ Quid si excommunicatus post appella. legitimam vult interesse diuinis. Episcopus vero reputans illam illegitimam hoc non patitur. 2 sic diuinum perturbatur officium: dic quod excōmunicatio in illum per episcopum p̄opter hoc lata tenet: quia in ceteris est vitandus p̄ terquā in appellationis articulo. extra eodem per tuas. argumen. contra eodem titulo solet. Item con-

m tra extra de appella. dilecto^m. sed ibi de appellatio ne constabat. Que autem hic desunt. vide. s. de sententen. §. vt autē. verſiculo iuxta. 2 sequen.

n In sequenti titulo non est libellus necessarius.

o

Am nunc p̄scripta censentes sufficere dignum ducimus dicendoꝝ stilu⁹ deinceps perstringere amplioris: siquidem commodi estimantes pauca nosse: eaz̄ in promptu tenere: quam multa dicere nec ea in vsu habere. rerum namq; dissoluta immensitas in vicio est. Verum licet nostre modulus imperfectionis nil eructare digne queat perfectionis. quantum tamen superna indulsit gratia. opera sedula vacauimus huic rei. Et cum rei cuiusq; seipsum p̄odat effectus. nempe tanquam superuacuum non adiecimus laudis verbum: id solum iuris p̄udentie sectatoꝛibus relicturi consulto quidem suggerentes fideli: vberioꝛis foꝛe compendij: hoc compresso manipulo metere quam que sparsim inopes senit antiquitas legere rara messe. Turbat si quidem acumen ingenij legentium^o p̄olita multitudo libꝛoꝝ. Nam cum inopiam copia ingeratdum nunc huc nunc illuc volnitur mens studentis a se distrahitur: sensusq; bꝛeuioꝛ ad singula reperitur. sicq; fit vt pauca ex amplissimis hauriens plerumq; maneat velut tantalus sitiens et egens: Enimuero nusquam est qui vbiq; est. viatoꝛis quoq; mendicitas caupones multos: sed raros expe-

ritur amicos

a ¶ Apostolum. ad Ephes. iiij. c. circa medium.

b ¶ Circūferaris. ad questionē. an expediat multos libꝛos hꝛe q̄ pluꝛa ex epistola illa facūt. q̄ qꝛ bꝛeuis est. 2 facile videri possunt omitto. Laus deo q̄ fine fine viuit 2 regnat in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Baldus De snia excōicationis. Rubꝛica.

Olle giuz nō pōt excōmunicari. Itē percutiēs pinzocolam nō est excōmunicat⁹. Item an sentētia excōmunicationis sit inter a locutoꝛia vl' diffinitiua. §. de sentē. §. snia ex cōmunicatiōis Et q̄re in ea extinguātur candele ibidem in. §. querit. 2 de materia ibi in. §. sequen.

ritur amicos. Rursus vox salutationis in foꝛo plures vocat: paucos pulsat. Cuius etiam autoꝛ in pluꝛes diffunditur: nullam parat: a singulis leuigatur. Lectoꝛ ergo si quantum habes nequeas legere. tibi satis est quantum legas habere. In disciplinis etenim plura delectant: pauca iuuant: cur doctrinis variis non abducaris: nec contra apostolum ª: omni doctrine vento circunferaris ᵇ.

¶ Huc igitur tam lautum ferculum tibi nempe fideli studio p̄opinatum. p̄ius queso gustes quā hoꝛreas. p̄ius p̄bes quā arguas: et si delectet: vte-

¶ Baldus De accusatione. Rubꝛica.

Quod p̄sone enumerate. in auc. bona dānatoꝝ excludūt annotationē bonoꝝ in titu. de accusa. §. sequit. ver. 1z qualiter fiat eadem ratione bannū generale bonoꝝ. B. ¶ De criminalibus cognoscitur quinq; modis. scz per accusationē denūciationē inq̄sitionē excep. 2 extraoꝛdinarie. in notoꝛiis semper debet crimē in actū p̄cessisse no. Buil. durā. ¶ Accusatus pōt alienare bona nondū anno tata: nec fiscꝰ reuocat nisi lata snia in. §. sequit. ver. q̄ si post 2 se. in p̄n. B. ¶ Pena statuti est potius eligenda q̄ iuris cōis. quia statutuz est posterius i p̄n. B. 2 qz p̄tās statuta seruare iuratit 2 adde q̄ no. ff. de accusa. l. senatus. fm vnā opi. Bar. ¶ Filius nō accusat sine cōsensu patris. §. j. vſi. quid si accusator. B. ¶ Quosdam lz occidere. 2 ecōtra quosdā lz viuos capere. nō occidere. ver. hoc tamē fallit ver. se. B. 2. C. de maleficis. 2 mathe. l. fi. ¶ Accusatus de furto si cōfitet maleficiū nō debet dimitti fideiussoꝛibus si leue sit. v. sed pone titius. B. vide. j. e. §. qualr. ¶ An in criminalib⁹ sufficiat citatio ad domuz. itē de vagabūdo vbi citabit 2 an sint citandi amici. ver. sed nunquid. 2 vſic. seq. B. ¶ Qualiter scribat negatio in toꝛmētis facta. 2 qualiter cōfessio. 2 qualr pseueratio. v. accusator aūt. 2 sequēti. B. ¶ An ex p̄fessione latronis eo ante snīam mortuo teneatur eius hꝛedes fisco. ver. q̄d si famosus. B. sentit q̄ sic q̄ verum credo quo ad restōnē rei furtiue. nō aūt quo ad penā fiscalē q̄ ante snīam p̄cise nō debet fisco. ff. de v. sig. l. aliud. 2. l. si qua pena. C. si pē. ap. l. iij. facit q̄ nō. ff. de accusa. l. ex iudicioꝝ. p gl. 2 Dy. Illud tñ certū est q̄ si p testes. pbatū est malefi-

ciū q̄ ex dicto testō nūq̄ oꝛitur actio p̄pt q̄ pena p̄terea nō trāfit ad hꝛedes. facit q̄ nō. ff. de iureiuran. l. sed 2 si possessoꝛi. §. pe. et. ff. de iure fis. l. eius q̄ delatoꝛē. Bal. ¶ Et an emphyteosis p̄sumat. j. de loca. §. an emphyteosis. vide tñ p intellectu predictoꝝ Bar. in. d. l. eius q̄ delatoꝛē. vbi etiā ponit de p̄fessione ficta. ¶ Crimen nō pbatur p instrumenta. no. in. c. cū in ecclesijs. de maio. 2 obedi. ver. q̄d si accusatus. B. C. de pba. l. pe. p Ly. ¶ Accusatio factuz desideraꝛat. ver. in summa. B. Itē exigit tres citatiōes vel vnam p oibus. ver. in summa. B. ¶ Sindici vel saltuarij q̄ denūciant maleficia non est opus q̄ iurent vel aliq̄d petant. sed solū habent narrare purū factuz sicut Jacet. ver. hic aūt scias. B. vide plene de materia. ff. de custo. reo. l. diuus p Bar. ¶ Clemens quart⁹ depositit simul vndecim epos eo q̄d adhe serant manfredo p̄incipi tarenti. §. ij. v. 2 no. B. ¶ Licet plures p̄incipaliter cōmittāt vnum delictū 2 vnū factū reputatur. vt no. in. l. j. C. vñ vi. tamen vnusquisq; punit⁹ sua lege. puta nobilis in quadruplum. popularis in simplū. ex statuto perusino. §. ij. v. fi. B. Sed cōtra. ff. de pari. l. sed ver⁹. 1z ibi erat vn⁹ p̄incipalis alter accessoꝛius. hic vtercq; pariter p̄incipalis. vel in. l. contraria est spāle. p̄pter imanitatē crimi-

nis. al's secus. ff. de sur. l. si is q̄ ope. 2 extra de homici. c. sicut dignum. ¶ Qui cōtineanē appellatione suoꝝ ponit glo. C. ad turpil. l. si femina. §. iij. in p̄inci. ff. de iniu. l. ler coꝛ. in p̄in. per. Accur. ¶ Etiā absente accusatoꝛe potest ferri snīa contra reum. §. vero tractandum ad fi. B. 2. C. de adul. l. quāuis. B. ¶ Per statuta locoꝝ accusati vl'in quisiti qui sunt contumaces habentur p̄o confessis in. §. sequenti circa p̄incipium. B. ¶ In causa dilapidationis p̄oceditur contra abca

dem.§.accusatus.et.j.eodem.§.in criminali. et. j.de fideiussoribus.§. iij.et.§.de reo.§.j.et.ij. ¶Cum bānum cācellatur debet scribi ex qua causa et cuius mandato.ver.et nota quod cum bāno.B.ex sola contumacia non potest infligi pena mortis.nec valet de iure communi condemnatio ad mortem.Sed captus adhuc se deferendere potest.ver.sz pone. B.Secus autem per statuta locorum. ff. de custo.reorum. l.diuus.per Dy.vide supra eodem.§.annotandus in prin. ¶An contra consuetudinem regni francorum habeat locum probatio per duellum contra accessorium vbi principalis est certus. dic quod non.quia pugna ratione dubij.et cum mors sit fortuita committenda non est. versicu.quod si accusatus.B. ¶An in criminali causa pauper qui nō inuenit fideiussorem non committitur iuratorie cautioni. sed debebit carcerari de accusatio.§.sequitur.versi.quid si non potest. B.nisi habeat declinatoriam.ff.de iudic.l.ij.§.penulti. B. ¶Bannitus semel potest sepius banniri ob diuersa crimina.sed vbi citabitur.dic vbi cō sueuit habitare.versicu.quid si aliquis bannitus. B.de ista citatione. dic vt.l.j.de requiren.re.per Bartolum. ¶Qui semiplene probat nō presumitur calumniari et sic vnus testis excusat eum a pena taliosni ratione calumnie imponende quod est not. dignum.versicu.in summa nota.quod ad finem tituli. B.Sed a pena inscriptionis expresse videtur non excusari per vnum testem. quia promisit se probaturum vel astriuit se ad penam.nam probatio non dicitur proprie nisi sit pena. nec de ea verificatur alias probationis diffinitio.vt per archi.et Joā. an.in.c.j.de electio.lib.vj.nam nullum z imperfectum equiparantur. vt ex text.et ibi not.Barto.extra de cle.non resi.c.tue.simul distinctio fit in expensis.quia aut veniunt ratione promissionis.aut ex legali dispositione.vt not.ff.de leg. ij.l.si mulier.§. si rem Bald. vide de officio delega.c.prudentiam ibi.et an vnus testis. ¶Ad materiam accusationis vide.§.de loca.§.si pro primo anno. Item an plures accusationes possint simul fieri.§.de incide.questio.§.antepenulti.et de libello accusatorio.j.de libel.concep.§.accuso.vsq; ad fi. ¶Item nota quod si accusatus ingreditur domum iudicis punitur et bona ipsius fisco dantur.text.est in.l.j.in.fi.ff.ad.l.iuliā.de ambi.et cum fit accusatio per modum inquisitionis contra aliquem.qualiter interrogātur testes.§. nunc tractandum.versicu.porro in causa in titulo de teste. Item accusatus cum transigit.nunquid iudex possit in accusatione procedere in Spec.de abol.et purga.in princi.et tenet sub dubio forte quod sic in crimine publico vel in quo non licet transigere in aliis secus. vt ibi. Item an possit de crimine accusato per dispensationez remitti.z quid accusatore non probante.vide in titulo de decre.§.j.ver.sed.§.z sequē. ¶Item an infamis possit accusare. dic quod infamis infamia facti potest:quia non reperitur prohibitum. secus infamis infamia iuris. vide in Spec. de accusa.versi.sed quid de his. ¶Et nota quod accusatio publica non competit in priuatis delictis cum agitur criminaliter.vnde non admittuntur extranei. ¶Et an pro banno dato vel commissa culpa vel dolo habeat locum accusatio criminalis. vide in glos. fin.ff.de priua.delic.z in.l.respiciendum.in. §. delinquūt.ff. de penis. ¶Item nota quod accusator denuncians non potest agere ciuiliter, ita nota.in.l.qui destitit.ff.ad turpillianum. ¶Sed quid si non renunciat.sed concessa est generalis abolitio.an possit postea agere ciuiliter.dic quod sic.vt.l.si idoneas.in fi.ff.de fal. ita dicit Barto. in dicta l.qui desistit. z scias quod per abolitionem publicam non receditur omnino a prima instantia.ita nota.in.l.aut priuati. §. xxx. ff. ad turpilianum. Cyn.tenet contrarium,in.l.j.C.de aboli.vide per Barto.in d.§.xxx.Bald.

¶Bal.De denunciatione. Rubrica.

DEnūciatio facit cessare accusationem.vt.l.interdum.§.q furem.ff.de fur.B. ¶Potest quis per alium denūciare si per se nō audet vel de facto impediatur ver. quid si mouens.g.sz est argumentū qō findic? infirmus possit denūciare maleficiū p procuratorē.C.q.pe.tu.l.cuz a matribus. Bal. ¶Triplex ē denūciatio.s.euāgelica:iudicialis:z canonica.Euāgelica fit ad emēdationē z in ea de iuris apicib? nō est disputandū.sed de bono anime. Judicialis est duplex.scz publica q̄ fit in publico officio.z ad hanc denūciationez tenetur iudex inquirere.ij.q.v.mēnam.C. de accusa.l.ea quidem. ista denūciatio que publica vtilitate fulcit nō requirit monitionē precedere z potest fieri a quolibet qui tale officiū gerit licet sit infamis vel criminosus scōm quosdam de ista loquit.ff. ad turpilianū.l.ab accusatore.§.nūciatores. Judicialis priuata est illa que rationi interesse competit que scōm leges multis casibus pmittitur.ff.de officio presidis.l.illicitas.de officio pconsulis.l.nec quicq̄ §.de plano.Sed canō.etiam in aliis casibus pmittitur monitione pcēdēte.Denūciatio canonica est illa in qua aliquod priuatum interesse non includitur.sed fit ad penitentiam peragendam.z si denūciator no luerit psequi.iudex ex officio producit ad effectum. Item ex processu denunciationis transitur ad inquisitionem.in.§.nunc autem. vsq; ad fi.g.Crimen ecclesiasticum principaliter pertinet ad forum ecclesie.de purga.cano. ¶In denunciatione quia de plano proceditur nō est necessarius libellus.§.finali.ver.pe.g.

¶Omnes additiones Joānis andree z Baldi.z oēs addite in hac noua impressione:suis locis situate sunt et posite preterq̄ in titulo de accusationibus z in titulo de denūciationibus vbi desunt additiōes Baldi hic in fine posite:z vt tertia z quarta pars huj? Speculi in aliquo nō sit diminuta hoc loco subaddite sunt.

¶Explicit tertia z quarta pars Specu. Guielmi duranti cum additionibus Joānis andree et Baldi z pluribus aliis nouiter adiūctis. nouissime autem cū vtilissimis additionibus Henrici ferrandat Auerneñ. suis in locis opportune situatis. Lugduni impressa per magistrum Jacobum zacon librorum imprimendorū industrium opificem. Anno deitatis incarnatione.1520.tertio kalen. Februarij.

Laus deo.

¶Registrum.

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk lll mmm nnn ooo ppp qqq rrr sss ttt vvv xxx yyy zzz.

¶Omnes sunt quaterni.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

13164
L003493